

ב"ה

אור עדיקים

ספר

טיב שמות גיטין

מבעל מחבר בית שמואל

לשון הקודש

4

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשל"א לפ"ק

ספר

טיב שמות גיטין

והוא כולל

קיצור מתמצית ספר טיב גיטין הנוגעים לדינא הלכה למעשה • ומספר (ע"ג) עזרה נשים • ומספר (ב"ה) ברכת המים • וקיצור מספר (הא"ש) חידושי אנשי שם מהגאון כו' מו"ה שלמה קלוגר וצ"ל • ומספר (קו"ה) קונטרס השמות מהמחבר עפר פתחי תשובה ומכמה שו"ת אשר לא הובא שם • וגם (ל"ש) לקוטי שמות • ולקש"מ"ה) ולקוטי שמות מחמת חולי שבסוף ספר טיב גיטין • הכנסתיו לפניו על סדר שמות גיטין שסידר רבינו בעל המחבר **בית שמואל** • במקום שלא נרשם מבטן מי יצא סתמא בפירושו שהוא מדברי הטיב גיטין • ולקוטים משו"ת יב"ח תיים ומשו"ת צמח צדק מהגאון החסיד כו' מרנא כנחם מענדל נבנ"מ מלובאוויטש :

סאת המחבר

ספר מאיר עיני סופרים והליכות עולם על מסכת ברכות פסחים
גיטין חולין נדה

בסוף הקונטרס נדפס נוספות לזה וסתי' חשובות אשר השיב המחבר הנ"ל לשאלו בענין גיטין הלכה למעשה :

ורילנא

בדפים האלמנה והאחים ראם

שנת תרל"ג לפ"ק

ТИВЪ ШЕМОСТЬ ГИТИНЪ.

Т. е.

Сущность именъ въ разводахъ, или извлеченіе изъ разныхъ еврейскихъ книгъ, о собственныхъ именахъ Евреевъ и о томъ какъ слѣдуетъ писать ихъ въ разводныхъ листахъ. Сочиненіе Бера Карасика.

ВИЛЬНА Въ типографіи Вдовы и братьевъ Роммъ.

На Жмудскомъ переулкѣ въ собств. домахъ подъ № № 327 и 328.
1873.

לוח המפתחות

לְקוֹמֵי שְׁמוֹת וּקְוֵי שְׁמוֹת מִחַמַּת חוֹלֵי שְׁבוּחַ סֶפֶר סִיב גִּימְיָן כִּכְכֹּס לִפְנֵים כֹּל עֵם לְשׁוֹן
הַסִּידָק לוֹ וּלְמַנְחָן יִכּוֹל כָּל אִישׁ מִהַחֶסֶד לְהַשִּׁיגוֹ בְּקָל הַבּוֹסֶפֶי לֹחַ הַמַּפְתָּחוֹת אֵם
מִתַּח לוֹ שֵׁי שְׁמוֹת מַעֲרִיכָה וְהַפְנִי הַפְּרָעִים אֲחֵר נִמְאָה בֹּזֵס אֶחָד לְהַבִּיג לְחֶשֶׁם * חוֹת מְרֻבֵּעַ
מִזְרָה עַל אֹרֶח * וְהוֹת רֶשֶׁ"י מִזְרָה עַל סִ"ק * וְכִפִּי מִסְפָּר הַנִּקְדּוֹת כִּךְ פְּעֻמִּים נִמְאָה עֵם
חִדּוֹת זֶה * הַחוֹת מְרֻבֵּעַ שְׁמוֹרָה עַל הַחוֹת הַיֵּינִי רִאשִׁית * עֵם כְּגוֹן אֲבִירָם שְׁרָאשִׁיתוֹ א' *
הוֹל בְּחוֹת א' וְכֶ"ג הַשֶּׁמֶל :

שמות חכמים		שמות חכמים		שמות חכמים	
אות ס"ק	אות ס"ק	אות ס"ק	אות ס"ק	אות ס"ק	אות ס"ק
א	א	א	א	א	א
ב	ב	ב	ב	ב	ב
ג	ג	ג	ג	ג	ג
ד	ד	ד	ד	ד	ד
ה	ה	ה	ה	ה	ה
ו	ו	ו	ו	ו	ו
ז	ז	ז	ז	ז	ז
ח	ח	ח	ח	ח	ח
ט	ט	ט	ט	ט	ט
י	י	י	י	י	י
יא	יא	יא	יא	יא	יא
יב	יב	יב	יב	יב	יב
יג	יג	יג	יג	יג	יג
יד	יד	יד	יד	יד	יד
טו	טו	טו	טו	טו	טו
טז	טז	טז	טז	טז	טז
יז	יז	יז	יז	יז	יז
יח	יח	יח	יח	יח	יח
יט	יט	יט	יט	יט	יט
כ	כ	כ	כ	כ	כ
כא	כא	כא	כא	כא	כא
כב	כב	כב	כב	כב	כב
כג	כג	כג	כג	כג	כג
כד	כד	כד	כד	כד	כד
כה	כה	כה	כה	כה	כה
כו	כו	כו	כו	כו	כו
כז	כז	כז	כז	כז	כז
כח	כח	כח	כח	כח	כח
כט	כט	כט	כט	כט	כט
ל	ל	ל	ל	ל	ל
לא	לא	לא	לא	לא	לא
לב	לב	לב	לב	לב	לב
לג	לג	לג	לג	לג	לג
לד	לד	לד	לד	לד	לד
לה	לה	לה	לה	לה	לה
לו	לו	לו	לו	לו	לו
לז	לז	לז	לז	לז	לז
לח	לח	לח	לח	לח	לח
לט	לט	לט	לט	לט	לט
מ	מ	מ	מ	מ	מ
מא	מא	מא	מא	מא	מא
מב	מב	מב	מב	מב	מב
מג	מג	מג	מג	מג	מג
מד	מד	מד	מד	מד	מד
מה	מה	מה	מה	מה	מה
מו	מו	מו	מו	מו	מו
מז	מז	מז	מז	מז	מז
מח	מח	מח	מח	מח	מח
מט	מט	מט	מט	מט	מט
נ	נ	נ	נ	נ	נ
נא	נא	נא	נא	נא	נא
נב	נב	נב	נב	נב	נב
נג	נג	נג	נג	נג	נג
נד	נד	נד	נד	נד	נד
נה	נה	נה	נה	נה	נה
נו	נו	נו	נו	נו	נו
נז	נז	נז	נז	נז	נז
נח	נח	נח	נח	נח	נח
נט	נט	נט	נט	נט	נט
ס	ס	ס	ס	ס	ס
סא	סא	סא	סא	סא	סא
סב	סב	סב	סב	סב	סב
סג	סג	סג	סג	סג	סג
סד	סד	סד	סד	סד	סד
סה	סה	סה	סה	סה	סה
סו	סו	סו	סו	סו	סו
סז	סז	סז	סז	סז	סז
סח	סח	סח	סח	סח	סח
סט	סט	סט	סט	סט	סט
ע	ע	ע	ע	ע	ע
עא	עא	עא	עא	עא	עא
עב	עב	עב	עב	עב	עב
עג	עג	עג	עג	עג	עג
עד	עד	עד	עד	עד	עד
עה	עה	עה	עה	עה	עה
עו	עו	עו	עו	עו	עו
עז	עז	עז	עז	עז	עז
עח	עח	עח	עח	עח	עח
עט	עט	עט	עט	עט	עט
פ	פ	פ	פ	פ	פ
פא	פא	פא	פא	פא	פא
פב	פב	פב	פב	פב	פב
פג	פג	פג	פג	פג	פג
פד	פד	פד	פד	פד	פד
פה	פה	פה	פה	פה	פה
פו	פו	פו	פו	פו	פו
פז	פז	פז	פז	פז	פז
פח	פח	פח	פח	פח	פח
פט	פט	פט	פט	פט	פט
צ	צ	צ	צ	צ	צ
צא	צא	צא	צא	צא	צא
צב	צב	צב	צב	צב	צב
צג	צג	צג	צג	צג	צג
צד	צד	צד	צד	צד	צד
צה	צה	צה	צה	צה	צה
צו	צו	צו	צו	צו	צו
צז	צז	צז	צז	צז	צז
צח	צח	צח	צח	צח	צח
צט	צט	צט	צט	צט	צט
ק	ק	ק	ק	ק	ק
קא	קא	קא	קא	קא	קא
קב	קב	קב	קב	קב	קב
קג	קג	קג	קג	קג	קג
קד	קד	קד	קד	קד	קד
קה	קה	קה	קה	קה	קה
קו	קו	קו	קו	קו	קו
קז	קז	קז	קז	קז	קז
קח	קח	קח	קח	קח	קח
קט	קט	קט	קט	קט	קט
ר	ר	ר	ר	ר	ר
רא	רא	רא	רא	רא	רא
רב	רב	רב	רב	רב	רב
רג	רג	רג	רג	רג	רג
רד	רד	רד	רד	רד	רד
רה	רה	רה	רה	רה	רה
רו	רו	רו	רו	רו	רו
רז	רז	רז	רז	רז	רז
רח	רח	רח	רח	רח	רח
רט	רט	רט	רט	רט	רט
ס	ס	ס	ס	ס	ס
סא	סא	סא	סא	סא	סא
סב	סב	סב	סב	סב	סב
סג	סג	סג	סג	סג	סג
סד	סד	סד	סד	סד	סד
סה	סה	סה	סה	סה	סה
סו	סו	סו	סו	סו	סו
סז	סז	סז	סז	סז	סז
סח	סח	סח	סח	סח	סח
סט	סט	סט	סט	סט	סט
ע	ע	ע	ע	ע	ע
עא	עא	עא	עא	עא	עא
עב	עב	עב	עב	עב	עב
עג	עג	עג	עג	עג	עג
עד	עד	עד	עד	עד	עד
עה	עה	עה	עה	עה	עה
עו	עו	עו	עו	עו	עו
עז	עז	עז	עז	עז	עז
עח	עח	עח	עח	עח	עח
עט	עט	עט	עט	עט	עט
פ	פ	פ	פ	פ	פ
פא	פא	פא	פא	פא	פא
פב	פב	פב	פב	פב	פב
פג	פג	פג	פג	פג	פג
פד	פד	פד	פד	פד	פד
פה	פה	פה	פה	פה	פה
פו	פו	פו	פו	פו	פו
פז	פז	פז	פז	פז	פז
פח	פח	פח	פח	פח	פח
פט	פט	פט	פט	פט	פט
צ	צ	צ	צ	צ	צ
צא	צא	צא	צא	צא	צא
צב	צב	צב	צב	צב	צב
צג	צג	צג	צג	צג	צג
צד	צד	צד	צד	צד	צד
צה	צה	צה	צה	צה	צה
צו	צו	צו	צו	צו	צו
צז	צז	צז	צז	צז	צז
צח	צח	צח	צח	צח	צח
צט	צט	צט	צט	צט	צט
ק	ק	ק	ק	ק	ק
קא	קא	קא	קא	קא	קא
קב	קב	קב	קב	קב	קב
קג	קג	קג	קג	קג	קג
קד	קד	קד	קד	קד	קד
קה	קה	קה	קה	קה	קה
קו	קו	קו	קו	קו	קו
קז	קז	קז	קז	קז	קז
קח	קח	קח	קח	קח	קח
קט	קט	קט	קט	קט	קט
ר	ר	ר	ר	ר	ר
רא	רא	רא	רא	רא	רא
רב	רב	רב	רב	רב	רב
רג	רג	רג	רג	רג	רג
רד	רד	רד	רד	רד	רד
רה	רה	רה	רה	רה	רה
רו	רו	רו	רו	רו	רו
רז	רז	רז	רז	רז	רז
רח	רח	רח	רח	רח	רח
רט	רט	רט	רט	רט	רט
ס	ס	ס	ס	ס	ס
סא	סא	סא	סא	סא	סא
סב	סב	סב	סב	סב	סב
סג	סג	סג	סג	סג	סג
סד	סד	סד	סד	סד	סד
סה	סה	סה	סה	סה	סה
סו	סו	סו	סו	סו	סו
סז	סז	סז	סז	סז	סז
סח	סח	סח	סח	סח	סח
סט	סט	סט	סט	סט	סט
ע	ע	ע	ע	ע	ע
עא	עא	עא	עא	עא	עא
עב	עב	עב	עב	עב	עב
עג	עג	עג	עג	עג	עג
עד	עד	עד	עד	עד	עד
עה	עה	עה	עה	עה	עה
עו	עו	עו	עו	עו	עו
עז	עז	עז	עז	עז	עז
עח	עח	עח	עח	עח	עח
עט	עט	עט	עט	עט	עט
פ	פ	פ	פ	פ	פ
פא	פא	פא	פא	פא	פא
פב	פב	פב	פב	פב	פב
פג	פג	פג	פג	פג	פג
פד	פד	פד	פד	פד	פד
פה	פה	פה	פה	פה	פה
פו	פו	פו	פו	פו	פו
פז	פז	פז	פז	פז	פז
פח	פח	פח	פח	פח	פח
פט	פט	פט	פט	פט	פט
צ	צ	צ	צ	צ	צ
צא	צא	צא	צא	צא	צא
צב	צב	צב	צב	צב	צב
צג	צג	צג	צג	צג	צג
צד	צד	צד	צד	צד	צד
צה	צה	צה	צה	צה	צה
צו	צו	צו	צו	צו	צו
צז	צז	צז	צז	צז	צז
צח	צח	צח	צח	צח	צח
צט	צט	צט	צט	צט	צט
ק	ק	ק	ק	ק	ק
קא	קא	קא	קא	קא	קא
קב	קב	קב	קב	קב	קב
קג	קג	קג	קג	קג	קג
קד	קד	קד	קד	קד	קד
קה	קה	קה	קה	קה	קה
קו	קו	קו	קו	קו	קו
קז	קז	קז	קז	קז	קז
קח	קח	קח	קח	קח	קח
קט	קט	קט	קט	קט	קט
ר	ר	ר	ר	ר	ר
רא	רא	רא	רא	רא	רא
רב	רב	רב	רב	רב	רב
רג	רג	רג	רג	רג	רג
רד	רד	רד	רד	רד	רד
רה	רה	רה	רה	רה	רה
רו	רו	רו	רו	רו	רו
רז	רז	רז	רז	רז	רז
רח	רח	רח	רח	רח	רח
רט	רט	רט	רט	רט	רט
ס	ס	ס	ס	ס	ס
סא	סא	סא	סא	סא	סא
סב	סב	סב	סב	סב	סב
סג	סג	סג	סג	סג	סג
סד	סד	סד	סד	סד	סד
סה	סה	סה	סה	סה	סה
סו	סו	סו	סו	סו	סו
סז	סז	סז	סז	סז	סז
סח	סח	סח	סח	סח	סח
סט	סט	סט	סט	סט	סט
ע	ע	ע	ע	ע	ע
עא	עא	עא	עא	עא	עא
עב	עב	עב	עב	עב	עב
עג	עג	עג	עג	עג	עג
עד	עד	עד	עד	עד	עד
עה	עה	עה	עה	עה	עה
עו	עו	עו	עו	עו	עו
עז	עז	עז	עז	עז	עז
עח	עח	עח	עח	עח	עח
עט	עט	עט	עט	עט	עט
פ	פ	פ	פ	פ	פ
פא	פא	פא	פא	פא	פא
פב	פב	פב	פב	פב	פב
פג	פג	פג	פג	פג	פג
פד	פד	פד	פד	פד	פד
פה	פה	פה	פה	פה	פה
פו	פו	פו	פו	פו	פו
פז	פז	פז	פז	פז	פז
פח	פח	פח	פח	פח	פח
פט	פט	פט	פט	פט	פט
צ	צ	צ	צ	צ	צ
צא	צא	צא	צא	צא	צא
צב	צב	צב	צב	צב	צב
צג	צג	צג	צג	צג	צג
צד	צד	צד	צד	צד	צד
צה	צה	צה	צה	צה	צה
צו	צו	צו	צו	צו	צו
צז	צז	צז	צז	צז	צז
צח	צח	צח	צח	צח	צח
צט	צט	צט	צט	צט	צט
ק	ק	ק	ק	ק	ק
קא	קא	קא	קא	קא	קא
קב	קב				

לוח המפתחות

מ"ש ל"ב שמו		כתיבת המכונה		כחומר פסוק		סורקא או		שינוי	
נמלא		נמלא		ל"ש אחר		רובא קריו		נמלא	
בשמות אנשי'		בשמות אנשי'		בשמות אנשי'		בשמות אנשי'		בשמות אנשי'	
אות ס"ק		אות ס"ק		אות ס"ק		אות ס"ק		אות ס"ק	
א	יב	א	יב	א	יב	א	יב	א	יב
ב	כ	ב	כ	ב	כ	ב	כ	ב	כ
ג	ל	ג	ל	ג	ל	ג	ל	ג	ל
ד	מ	ד	מ	ד	מ	ד	מ	ד	מ
ה	נ	ה	נ	ה	נ	ה	נ	ה	נ
ו	ס	ו	ס	ו	ס	ו	ס	ו	ס
ז	ע	ז	ע	ז	ע	ז	ע	ז	ע
ח	פ	ח	פ	ח	פ	ח	פ	ח	פ
ט	צ	ט	צ	ט	צ	ט	צ	ט	צ
י	ק	י	ק	י	ק	י	ק	י	ק
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז		ז		ז	
ח		ח		ח		ח		ח	
ט		ט		ט		ט		ט	
י		י		י		י		י	
שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים		שמות נשים	
א		א		א		א		א	
ב		ב		ב		ב		ב	
ג		ג		ג		ג		ג	
ד		ד		ד		ד		ד	
ה		ה		ה		ה		ה	
ו		ו		ו		ו		ו	
ז		ז		ז					

בית שמואל

בעזרת האל אשר במאמרו מלאכי מרום מתחדשים אתחיל לסדר שמות אנשים ונשים אשר לקטתי מכמה ספרים רובו ככולו מספר הנחמד אשר חיבר הגאון מהור"ר שטחה ז"ל ומן סדר הגמ' של הרב מהור"ר מיכל ר' יונתן ש"ק קראקא ומן ספר נחלת שבעה ומן כת"י הגאון בעל טורי זהב ז"ל ומן שאר ספרים :

הלך ראשון שמות אנשים אות אל"ף

אברהם כן י' לכתוב מן הסהם (א) שכולס נקראו על שם אברהם חביו שחנר הקב"ה ולא יקרא עוד חה שמך אברהם והיה שמך אברהם וכתב מהרש"ל חס לא שיש (ב) בקבלה שחנה משפחה נקראו בשם אברהם על חייה סבה כי לפעמים חביו חי ונקרא אברהם. ושם חבי אשהו גם כן אברהם ומה ורולה לקרות בנו אחריו לכן נקרא שמו אברהם. ואם נקרא אברהם ועולה לס"ה בשם אברהם או חוהם ח"ע (ג) אברהם כותבים אברהם חבל חס נקרא אברהם וח"י חיד היתה חתימתו גם ח"י חיד עלה לס"ה (ד) חיה חיה דעות מחולקות חס כותבין אברהם כאשר נקרא חבי כל או חס כותבין אברהם כיון דרוב הנקראים אברהם נכתבים אברהם ח"ג דהבתי כמה פעמים דחין מנשים שמו אשר נקרא בו כחן י"ל דלא הוי חביו דידוע הוא ח"ע שנקרא אברהם שמו הוא אברהם על שם אברהם חביו וכן הוא דעת מהר"י ברומא ונראה דהליך בפלוגתא מה שכתבתי בשנה שחזקה ושם כתבתי לכתחלה י' לכתוב השם אשר נקרא בו שחזקה. והט"ז ס"ל שכותבין שרה דהנקודות שוין ואם שמו הוא אברהם וכתב

טיב שמות גיטין אות אל"ף

(א) **שכולס** • כחן מיירי שאין נקרא חבי כל רק שמקטת קורין לו אברהם או בשם חביו המנרס או המהנרס חס היה שם אברהם או אברהם ומלשון רש"ל וי"ס משמע דמיירי חף בנקרא אברהם חבי כל : (ב) בקבלה • היינו שהקבלה הוא לאנשים אחרים שחנה משפחה נקראת כך ואף הבעל או אחד מהמשפחה נאמרים על זה. וכן אם אומר על פי עד או אשה או קרוב שאביו קרא לו בשעת המילה אברהם ושם י' מבני משפחתו שחומין ועולין לס"ה אברהם או שהוא רניל לחתום כן או לזוה לש"ן לקרוא אותו לס"ה כן והוא שמו נאמן לומר שבני משפחתו עולים לס"ה וחתימים בשם אברהם או שהוא עולה וחתימים ואם י' מבני משפחתו קת אנשים שעולים לס"ה וחתימים אברהם וקת מהם חתימים ועולים אברהם וזה המנרס נקרא שמו בשעת המילה אברהם י' לכתוב ב' גיטין בחד אברהם ובחד אברהם וי' ליתן אותו שכתבו בו אברהם חחלה : (ג) אברהם • היינו בשם ואין לו קבלה ואף שנקרא חבי כל אברהם ואם י' קבלה שם משפחה זו אברהם וכך הוא שמו מעריסה חלה שעולה וחתימים בשם אברהם י' לכתוב אברהם דמתקרי אברהם • ובדברי חיים כתב שיכתוב אברהם דמתקרי אברהם • ואם העליה לס"ה וחתימה סתרי אהרדי שחתיים בשם אברהם ועולה בשם אברהם או איפכא מה שנקרא חבי כל בשם אברהם מכריע שם זה לעשותו עיקר וכותבין אברהם דמתקרי אברהם : (ד) בזה • לא מנחתי דעות מחולקות בזה וי' לכתוב אברהם ואף שנקרא חבי כל אברהם • ואם נקרא חבי כל אברהם וחתימתו ג"כ אברהם ועלייתו לחורה אברהם או להיפך י' ליתן ב' גיטין חחלה יתן גם שיכתוב בו אברהם דמתקרי אברהם והנה השני יכתוב בו אברהם לבד • ובדברי חיים כתב דכאם אינו יודע שמו מעריסה ובס"כ נקרא אברהם וחתימים שמו אברהם ולס"ה נקרא אברהם סני בנס אחד וכותבין אברהם ואם חותם שמו אברהם וכן נקרא בס"כ רק שעולה לס"ה אברהם כיון שאין אומר טעם לחתימתו כי בנס אחד בשם אברהם לחוד וי"ע • ואם שם העריסה אברהם ובס"כ נקרא אברהם דעת הס"ס לכתוב אברהם ובס"כ מכריע לכתוב אברהם דמתקרי אברהם

וכהן אברהם הוי (ה) שינוי השם אצל לא (ו) להיפך קן נשמע ממ"ס בם"ס בשמות הנשים
 אות ש"ן: כהן בהגות ש"פ סק"ט אצלן הוא קינור השם מאברהם וס"ל לכתוב
 קינור השם וכותבין רק אברהם: מדרבנן וס"ל לכתוב ש"מ דאין קפידא אם כותב שם
 (ו) שיהיה אלא שס"ל לכתוב הקינור לכן היכל דליכא פלוגתא אם הוא קינור כותבין
 סם שיהיה וס"פ בם"ס: כהן מהר"ל אברמקא אברוש (ח) אברושקא אבריל
 (ט) עבריל כל אלו קינור השם הוא מאברהם וס"ל כהן אברמן עברין אברלימא
 י"א דכל מקום דיש ב' הצרות דכינוי דומה ללשון הקודש אין לכתוב הקינור ובסדר הנט
 משמע דיש לכתוב ע"כ וזכרון משה כהן דכותבין אברהם (י) המוכנה עברמן ובסדר
 הנט של הרב מו"ה מיכל ר"י כהן אברוש סם קורין האל"ף (יא) בפהח כמו באברהם
 ח"ל לכתוב סם אברוש וכן הדין בשם אבריל אברמקא אצל אברלימא וסם אברשקא
 כותבין גם הכינוי ואם כותבין סם אבריל כותבין יו"ד (יב) אחר ה"ש לכן בפלוגתא
 זו כותבין סם שיהיה כמ"ס: וע"ס בסדר מהר"ס הג"ל דאין כותבין סם אברוש אפילו
 כשים שנים בעיר אין כותבין לסימן לא משמע כן (יג) מכל הפוסקים: כהן בספר
 השמות

טוב שמות נישין

אברהם ונחם אינו ידוע סם העריכה יש לכתוב אברהם כמו שנקרא ודעיד כמר עבד ודעיד
 כמר עבד: ד"ח: (ה) שינוי: בנ"ה מכשיר במקום עינון או שכבר ניתן אם נקרא בפי העולם
 אברהם: (ו) להיפך: היכל מידע בקבלה ששמו אברהם או שעולה לתורה וחותם היכל דכתבין
 אברהם יש לפסול כיין שהדין שיש לכתוב אברהם לפי שמעריכתו יהיה לו סם וכן מקובלים בני
 משפחתו ששם כך: (ז) שניהם: כלל הדבר אם קינור השם זה אין לו סם קודם אחר ח"ס
 לכותבו: ואם נבלע הקינור בהשם אף על פי שיש סם כיוצא בזה אין צריך לכותבו:
 אך בזה יש חלוקים במבואר שם פילטא ונחם אליעזר ואם נבלע הקינור גם בשם אחר
 כיוצא בזה כגון אדוני שקינור מאלונים ומאלונויו צריך לכתוב הקינור גם אם אין נקרא לס"ת
 מעולם ובמעט נשהקע שמו העיקרי אין לכתוב רק הקינור ואם מוחס או עולה לתורה שם
 הקינור בין דחותם או עולה לתורה הקינור לבד בין דחותם או עולה לתורה הקינור עם סם
 המוצק ח"ס דעמיס חותם או עולה לתורה שם המוצק לבד ולפעמים בשם הקינור לבד
 צריך לכתוב הקינור ויכתבו יתכן דמתקרי חקין או המוכנה חקין אצל בשמות הכנויים שאינם
 מעיקר השם ונשתכח שם העיקרי כמו שנקרא ליב ונשתכח שם אריה כי אינו עולה לס"ת יש
 לכתוב ב' נישין ח' בקינור השם וא' בעיקר השם אריה המכונה ליב: ד"ח: (ח) אברושקא: היינו
 כשקורין הרי"ש במלפס או בחולה ובפתח קורין אברשקא: (ט) עבריל: אחד אמר שכיננו
 עבריל וכן אמר אברהם כן ונחברר שלא היה לו כינוי זה מעולם רק היה שמו אברהם ויכתבו בנט
 אברהם המכונה עבריל פסול אפילו במקום עינון גדול: (נגיד ישע ס"ב): (י) המכונה
 עברמין: אם נקרא בפי כל עבר יש לכתוב אברהם דמתקרי עבר ולא המכונה: קונטרס השמות
 בשם דיני השמות שדפס בסוף הרמז"ס ח"ג דפוס ב"ד שם מהר"ם שפירא: נכתב בשם אבי
 השם ב' אברהם המכונה עבר ביו"ד ובאמת היה צריך לכתוב בלא יו"ד והבעל הלך לדרכו
 והוא מקום עינון כשר: חדושי אנשי סם ס"ב נאמרך להגאון דלבוז: (ומשמע דיש לכתוב בזה
 המכונה והוא לכאורה היפך ממה שסובא מקודם שם מהר"ם שפירא): (יא) בפהח: משמע
 דאף אם קורין האל"ף בשאר נקודות מ"מ כותבין האל"ף אצל אם קורין בטול ודאי שיש לכתוב
 צי"ן: (יב) אחר הרי"ש: היינו מן הסתם (ואם כתב בלא יו"ד כשר: ב"ה) אם לא כשאומו
 שרגיל לתת בלא יו"ד אז יש לכתוב כן: (יג) מכל הפוסקים: וכנ"ל עיקר לדינא: מנורסת
 שאמרת תחלה ששם אביה הוא אברהם כליו וכן אמר המגדש ועכשיו חוזרת ואמרת ששם
 אמהם נקטתה ששם אביה נחברך שם אחר בשעת חליו והוא מכוונת בנזיל קודם ששעה המעשה
 אם אפשר לזכר בקל: ע"י קבו דואר צריכין לזכר ואם ח"ל לזכר בקלות אין לחוש לדבריהם
 ועל ד' היותר טוב יאיים עליהם שיסבכו שליח מיוחד למקומם לחקור ומי שישקר יתן הולאות
 השליח

השמות לכותבין אברהם המכונה (יד) קלמן או המכונה (טו) אברליפא - אביגדור ים
ספרים שכתב בהם חסר ו"ו ויש ספרים שכתב בהם מלא ו' וכ' מהר"ל מן הסתם
ים לכתוב חסר אל"כ ד"ס לו קבלה לכתוב מלא ובס"מ כתב מחמתו כותבין מלא ובס"מ
כתב

טיב שמות גיטין

השליח מביא - תשובת בני ח"ג סקל"א - מי ששמו מעריסה אברהם צבי וכינויו אברהם הירש
ועולה לס"ת וחותם בשם אברהם צבי ובקריאה נשתקע שם הירש ונקרא אברהם לחוד ים לכתוב
אברהם צבי דמתקרי אברהם ואם כתב דמתקרי אברהם הירש פסול ובמקום עינון גדול אין
להחמייר (לקוטי שמות אות כח) - שמו מעריסה וחתימה ועלים לחורש בשם אברהם צבי
ונקרא צבי כל אברהם הירש ים לכתוב דמתקרי אברהם הירש - (חדושי אנשי שם סקמ"ו) -
שם המגדל אברהם צבי ונקרא צבי כל אברהם הירש ואם אצוי המתגרשת אים כפרי שם לשם שלו
בער ואומר שטולה לחורש כמדומה לו יתעבר דוב ושאלו לחזני העיר מנהגם באים שם לשם שלו
בער ואמר שקורין אותו יסבר נהד ש"ן ואין אומרים כלל דוב וסדרו נגמ אברהם צבי המכונה
הירש (והוא נדעת סב"ס דמתחת זה נדע"בד הים כשר) וגם כתבו הרש בלא וי"ד אחר הס"א
(עיקר הפסול וחתמה זה) ועל אצוי המתגרשת כתב יתעבר המכונה בער כגמ פסול ויכתבו אברהם
צבי דמתקרי אברהם הירש (וכדעת סב"ס) ובאצוי המתגרשת יכתבו בער לצד - אך אם במדינתו
המגדל חמר שטולה לחורש בשם אברהם דוב והעולם קורין אותו אברהם בער וכן בעיר שהתקב
שם קורין אותו בשם אברהם בער וכתבו נגמ אברהם דוב דמתקרי אברהם בער ולאחר סקבל
השליח הגמ נחודע בשינה את שמו כאן וקורין לו רק אברהם ועולה לחורש בשם אברהם דוב
והמלמדים אומרים שמוס בואו לכלא אינו הולך לבס"כ ואינו עולה לחורש רק שהמגדל חמר
סב"א הולך לבס"כ ועלה לחורש בשם אברהם דוב ים להכשיר הגמ - (שם סב"א) - שמו מלידה
אברהם צן אלעזר אך מקטנותו עד כה נקרא צבי כל באמשה צפניו ושלא צפניו גם לחתום אינו
יודע אך לס"ת נקרא אברהם חלום מיו וידע מהו עולה לחורש אולי סב"א בשנה וסדרו לו בשם
אברהם צן אלעזר ולא הוכירו בשם צפניו וזאת אינו גם נגאיו גם ים אחד בעיר אשר שמו
אברהם צן אלעזר ולא כתבו נגמ שום סימן או דורות גם לא הים במשמד הסני הגמ פסול -
(שם סקמ"ו) - מי שניהן לו שני שמות מעריסה ונקרא בשם ועולה לס"ת וחותם בשם כגון אברהם
יחזק וכוונא אין לכתוב דמתקרי צבייה ואם כתב דמתקרי צבייה פסול ומ"מ ים לכתוב אברהם
יחזק צ' חיונה וא"ל לקרבה כלל שיהיה נראה כחיונה אחת ומ"מ צריך לכותבם בשם אחת ואם
כתבם צ' שות וכו"ל שעת הדחק נקשה לכתוב נגמ אחר ים להקל - (ל"ס אות א') - אם ים
לו צ' שמות מעריסה אברהם יחזק ועולה לחורש וחותם בהם ובפי כל לא נקרא אלא באחד מהם
ים לכתוב אברהם יחזק דמתקרי אברהם או דמתקרי יחזק ואם לאו פסול ואם כתב שם זה שנקרא
צו לצד ים להכשיר אבל אם רק מקצת קורין רק שם אחד לצד א"ל לכתוב דמתקרי בשביל אותו
המקצת - (שם אות ב') - מי שהיה שמו אברהם ומחמת חולי נשתנה שמו החלה משה ואחר כך
נשתנה לאחר ומת בחלי ולא עלה לס"ת ולא חתם עליו בהם ובניו חילקו צבייה לס"ת נקראים
צ' אברהם אברהם ולחתימה צ' אברהם משה אברהם ים לכתוב נגמ אברהם דמתקרי משה דמתקרי
אברהם - (לקוטי שמות מחמת חולי אות יח) - מי שהיה שמו אברהם וי"ל למקום אחר ובשנת
שמו מחמת חולי משה והיה נקרא לס"ת משה אברהם וכאשר נגמ למקומו עלה לס"ת אברהם משה
ונקרא צבי כל אברהם ים לכתוב אברהם דמתקרי משה ואם כתב משה דמתקרי אברהם ג"כ
כשר ואם נשא וגירש במקום אחר שלא במקום לידהו ונקרא אברהם ולס"ת אברהם משה וא"ל
שם ששם משה נוסף מחמת חולי ים לכתוב אברהם משה דמתקרי אברהם ואם כתב אברהם דמתקרי
אברהם משה כשר נדע"בד אם כשר נכתב ליתנו להאשם - (שם אות יט) - (יד) קלמן - ס"ס הוא
וה"ל זלמן : (טו) אברליפא - במדינתו ששכית שם ליפא להיות כניו לאלעזר ים לכתוב
איבריהם שניה צא"ע"ג דכורחא קרו ליה אברהם ורובא קרו ליה איבריהם אין כותבין רק
אברהם ואם עולה לחורש וחותם איבריהם וכ"ע קרו ליה הכי ובעריסה נקרא שמו אברהם ים
לכתוב

כהב דהליא במצטא אס קורין הדל"ה בחול"ס כוהבין מלא ואס קורין (טו) בליר"י כוהבין
 חסר . והיינו דוקא היכא דל"י איך היה מוחס ח"ע אז כולבין אחר המצטא אבל אס
 ידוע איך שהיה מוחס אוליין אחר התימנו ולא אחר מה שנקרא במצטא כ"כ שס .
 והיינו דוקא שס כזה דהכל שס אחד רק החילוק הוא אס כוהבין מלא או חסר אבל אס
 שס התימנו ושס שנקרא בו הס (יו) ב' שמוה אז שס התימנו עיקר ושס שנקרא בו
 הוא שס הכינוי וכוהבין שניהם . אביעור כ"כ בס"ס (בסס רש"ל) ח"ג דליתא במקרא
 אבי העזרי שס הפירוש הוא דהוא ממעשה אביעור . וכבז בס"מ דכוהבין אחד
 היכה ויחבאר לקמן בס"ד והיינו דל"י (יה) התימנו גם ח"י איך שעלה לס"ח אבל
 אס ידוע התימנו או איך שעלה לס"ח או קריאת משפחתו אוליין אחריו ואס שמו אבי
 העזרי כהב בס"מ דכוהבין בשתי תיבות ובהב שטה ויחבאר נ"כ לקמן . אבישולם כהב
 מהרש"ל דגזר מן אבשלום חלל דלא מסקינן בשמיה מש"ה כוהבין אבישולם . ובה"מ
 כהב אב שלום או אבי שלום דלא מסקינן בשמיה וכן הוא בחוס' ר"פ שני דייני ע"כ
 משמע דספקי מספקא ליה וכן בע"מ הניה בל"ע . ובס"ס כהב מסתמא כוהבין אבשלום
 כיון דיש לאבשלום חלק לעזה"ב מסקינן בשמיה אס לא דיש לו קבלה דשמו הוא אבישולם
 או כוהבין אבישולם ובס"מ כהב אס קורין הבי"ה בחירק יס לכתוב אבי שלום ואס קורין
 אותו אבישולם וידוע לו (יס) בקבלה דשמו אבשלום יס לכתוב אבשלום דמהקרי אבישולם
 (כ) והיינו דוקא שס אנשים מבני משפחתו נקראו אבשלום (בכ"ס חיה"א אבי שלום והוא
 ט"ס) או שהוא רגיל לחוס ח"ע אבשלום או שעולה קן לס"ח או כוהבין כהנ"ל אבל אס
 ליכא כל הני רק שחזיו קרא שמו בשעת המילה אבשלום ונקרא אבישולם כוהבין רק
 אבי שלום ואס (כה) ספק איך שמו או קלה קורין אותו אבשלום וקלה קורין אותו אבישולם
 ואין

טיב שמות גימין

לכתוב אברהם דמתקרי איברהים לבד וכוהבין אותו בס"א ולא איברהים בל"ף ואס כתב בל"ף
 יס לפסלו ואפסר דבשעת הדחק ומוקס עיגון יס להכשיר (פ"י): (טו) בציר"י כו' אוליין אחר
 התימנו . ואס ח"י התימנו אף אס אין מרגישין הניר"י כ"כ וכונן במדינותיו מ"מ אין המצטא
 שלנו בחול"ס אלא קרוב להיות הדל"ה בסגול וא"כ יס לכתוב חסר (ד"ח) . אס יס לו לכתוב
 אביגדור מלא וכתב חסר או איפכא יס להכשיר אפילו אס לא ניחן ואינו שעת הדחק . (ב"ה) :
 (יו) ב' שמית . אף היכא שסס השני כלול בראשון אלא שהוא שס בפ"ע כמו אלחנ חנן . ובין
 שכותבין אביגדור מלא ובין שכותבין חסר אביגדר יס לכתובו אחד תיבה : (יה) התימנו . שחוס
 אבי עזרי או שעולה לתורה בשס זה . ובקו"ה בשס גם מקושר דאס מוחס שמו אבי עזרי או
 בעזרי והעולם קורין אותו אביעור יס לכתוב שניהם אבי עזרי או בעזרי דמתקרי אביעור . ואס
 נקרא לס"ח אבי עזרי ומוחס שמו אביעור יס לכתוב אביעור דמתקרי אבי עזרי ואס נקרא לס"ח
 אביעור ומוחס אבי עזרי נר"ך ב' גימין באחד יקדים שס התימנו ובשני יקדים שס הס"ח ואס
 נקרא בפ"כ באחד מחסס הא מכריע להיות שס הנקרא בפ"כ העיקר ושס הקריאה לס"ח או
 התימנו לספל גם י"ל מספקא לכתוב שס הכינוי כגון אלא המכונה זעלינ . (ד"ח) . ובסו"ת
 חסונה מהיכה הניא בשס רבו נר"כ באחד שסס שמו זעלינ ומוני העיר היו קורין לו לתורה אבי
 עזרי שס לכתוב בשס אבי בעזרי דאין משניחין בזה על חזני חומן . (שס) . היכא שידוע התימנו
 שמוחס אבי עזר או אבי עזרי וכותב אותם חד תיבה יס לכתוב כן גם בשס אבל אס לא נודע איך
 היתה חתימתו יס לכתוב תיבה אחת רק יניח ריוח מעט ובשס אבי בעזרי יניח ריוח יותר שיהיה
 נראה יותר כב' היותו ובה"מ כהב דלר"ך לכתובו תיבה אחת : (יס) בקבלה . שאומר שס לו
 קבלה מאביו שקרא אותו בשעת המילה אבשלום : (כ) והיינו כו' או שאומר שרגיל לחתום כו'
 כל הני . שאינו אומר שס מבני משפחתו שנקראו כן וגם אינו רגיל לחתום כו' : (כה) ספק .
 היינו שס למגרש או למגרשה ספק בשס אביו או אביה אס היה שמו אבישולם או אבשלום שכבר
 מתו

ואין לו קבלה (כג) ואין מדקדק בחתימתו ובטויו לש"ן חיד לקרוחו לש"ה יש לכתוב שני גיטין ויתן החלה הגט שכתב בו אבשלום • ואם קורין הצי"ה בשו"א יש לכתוב אבשלום • ואם קורין אותו אבשלום ויש לו (כג) קבלה דשמו אבשלום דינו כהג"ל • אדא כחב הצי"ה כל שם שאינו לשון הקודש כותבין אל"ף בסוף וסימנך רב אדא בר אבהה אדא חזיו לשון הקודש כותבין אל"ף אבל אבהה שהוא לשון הקודש (כד) כותבין ה"א בסופו • וכן הוא בשמות נשים וכינוי הבא משם הקודש כותבין (כה) גם כן ה"א בסופו • ס"ס וט"ו • אדוני מלא ואל"ף שלא יתחלף בשם השם גם במצטא הוא כאלו היה (כו) מלא ואל"ף • אחריו ואל"ף לכתוב המכונה ארון או ארזן כי הוא קיטור השם ובס"מ כחב אם קורין ארון בקמ"ץ כותבין הכינוי ואם קורין אותו בפתח אל"ף לכתוב קיטור השם וארזן ס"ל אפילו אם קורין אותו בפתח כותבין הכינוי מיהו בש"ע ובס"ס וי"ט פסקו דאין כותבין (כו) וכן עיקר • וכותבין אהרן המכונה חייק או המכונה העמרלן • חוגי

מיב שמות גיטין

מתו או שאינם במקום הכתיבה וקשה לברר : (כג) ואין מדקדקין • פי' וגם אין מדקדק בו' רק לשמרים חותם ומזה לש"ן לקרוחו אבשלום ולפעמים אבשלום • בדברי חיים מסיק באנשים שנקרא שם בשמות דלא מסקינן בשמיהו יש להסיב שמו לכינוי הדומה לו כמו אבשלום לאבשלום אם יסכימו שמו גדולי הדור • אם קת קורין לו אבשלום וקת קורין לו אבשלום אך שאינו מדקדק בחתימה ובעלים יש להפסוק שם העריסה לעיקר : (כג) קבלה • קבלה לחוד לא שני רק כשאוחר שם בני משפחתו יש שנקראו כן או שאומה שהוא רגיל בו' זכ"ה יש לכתוב אבשלום דמתקרי אבשלום • אם היה לו לכתוב אבשלום וכתב אבשלום או איפכא אינו גע' • (כד) • בין שנקרא אבשלום בחירק או אבשלום מ"מ יש לכותבו בחד חיבס • המנהג בין הערביים כיון דזכה אדם להיות לו בן קורין לאב"ש"ס הבן כיון אברהם שגולד לו בן יצחק קורין לאברהם אבן יצחק כיון דלש"ת עולה בשמו העיקרי שני בהכי ואם עולה לש"ת בשם אבן יצחק יכתבו אבן אברהם דמתקרי אבן יצחק וכן באהם שנקראת אם שמואל ולא נודע לה שם אחר יכתבו עיקר שמה' דמתקריא אם שמואל • (ע"ג) • אבוסעד הוא חיבס אחת ואם כחבו בב' תיבות ז"ע אם יש להכשירו • אבולחסיין • אבולחסיין • (סס) • אמברי שם זה מנוי בין האשכנזים ומספקא לי אם לכותבו בב' תיבות או הוא מלה מורכבת • (סס) • (כד) כותבין ה"א • אם כתב ה' בשאניו לש"ק או שכתב ה' בשם שהוא לש"ק כשר בדיעבד • (כד) • (כד) כתב ש"ס כתב ה' • בשם שהוא לש"ק אין לסמוך להשגיר : (כה) • ג"ב ה"א בסופו • ובדיעבד אין קפידא • ובמקום שיש ספק אם באל"ף אם ב"א יש לכתוב ב"א ואף במקום שדינו לכתוב ב"א אם חותם עמו באל"ף יש לכתוב כן : (כו) בלא • אם יודע שאינו קרא לו בשעת המילה אדונים ונקרא בפי כל אדוני הוי קיטור השם וכותבין שם העריסה לבד • וד"ה כתב שיכתוב אדונים דמתקרי אדוני • ובין שכותבין אדוני או אדונים יש לכתוב מלא כיון שהמצטא בחולם ואם היה שמו אדונים ויש ספק אם אדונים או אדוניו יש לכתוב ב' גיטין אך שיש לכתוב אדוניו חסר • וכן אדונים חסר ואם כתבו מלא אין להקפיד • (ע"ג) • ובד"ה כתב שיש לכתוב מלא : (כו) • ובן עיקר • ובתשובת מים חיים שם משה"ר מרגליות בשם אבות ארון בפי כל ולא נודע שם עריסתו ועלייתו לתורה וחתימתו יש לכתוב ארון לבד ואם שמו מעריסא אהרן יש לכתוב אהרן דמתקרי ארון • (וכן בשו"ת שאל ומשיב ח"ג ספ"ע הסכים לכתוב ארון ודלא כהג"ה) • וכן בתשובה מהרש"ה בשם הגאון מהר"ם פישלס שיש לכתוב אהרן המכונה ארס אם נקרא ארס ובספר ברס שלמה בשם הגאון מהר"ם סופר שיש לכתוב ארס באל"ף • ובד"ה כתב שיש לכתוב המכונה ארון ולא דמתקרי • כתבו על אבן האשה אהרן ועליג דמתקרי ועליג ויתר יש לכתוב ועליג דמתקרי אהרן • כתבו על אבן האשה ובמקום כתיבה ותיבה נקרא אהרן ועליג • ובמקום אחר היה נקרא ועליג דלא יש לכתוב אהרן ועליג דמתקרי ועליג • (ה"א שם ש"ע) • מי ששמו אהרן אשר ובפי העולם נקרא לעולם והחזק להיות עד יתחום אהרן אשר לבד ואם חתם אהרן אשר לעולם או אהרן אשר המכונה לעולם כשר בדיעבד

(כח) אוגיא בחד יו"ד • אורשרגא אל"ף בסופו אל"פ שהוא לה"ק מ"מ כיון שהוא לשון נר כותבין באל"ף וכותבין (כט) בחד תיבה • אורי דמתקרי (ל) אהוביה אורי המכונה ליפמאן או המכונה וייבש או המכונה ויבלמן או המכונה גומפלין • אושעיה (כז"ס כדפס אושעיה והוא ט"ס) (לא) ה"א בסוף אל"ף דים לו קבלה לחתום (לז) באל"ף • ואם כהב באל"ף כהב כס"ס (לג) דליו פוסל משום דליו ניכר במצטא אם הוא אל"ף או ה"א גם מליו ה"א ואל"ף מתחלפים ואותיות המתחלפים ס"ל דכשר בשעת הדחק אפילו אם ניכר במצטא וגבי שם מהחיה כדבחי דין זה באריכות ויש ללמוד מזה אם נמלא כס"ת טעות כזה באותיות המתחלפים כשר וכן ליהא בהשבות ל"ז ועיין בזהו ג' • אייזק נמר משם יצחק וכהב רש"ל דהוא קיאר השם ואל"ל לכתוב יצחק המכונה אייזק אלא כשם עוד יצחק אחר (כז"ס שלפנינו ליהא אייזק והוא ט"ס) כותבין לסימן • וכן אם יש בזהו מקום אייזק אחר אשר שם הקודם שלו שאלהיאל צריך לכתוב הכינוי (לד) כיון דים לכינוי זה שם הקודם אחר אבל בד"מ ולבוס כותבין דכותבין יצחק המכונה אייזק משום דים ליצחק כינויים אחרים וכל שיש לשם הקודם כינויים אחרים צריך לכתוב הכינוי • ואל"ל לפי זה למה אין כותבין יצחק המכונה אייזק או אליעזר המכונה ליר אם הטעם הוא משום דים לשם הקודם כינויים אחרים הלא יש ליצחק כינויים אחרים בלא אייזק • וי"ל דשאר כינויים כאלה דהם נכלעים ונשמעים

ממש

טיב שמות גיטין

(ל"ס אות א') • עולה לחורה בשם אהרן ירוחם ובפי כל נקרא ארון פיסל יש לכתוב דמתקרי ארון פיסל • (תא"ס סקנ"ז) (כח) אוגיא • היינו כשקורין אל"ף במלאפוס או בחלום וכשקורין באל"ף בליו"י יש לכתוב אינא • במקומות שמדברים בהרשג יו"ד כמו בגליל פאלדליא כותבין ביו"ד אינא • (ד"ח) : (כט) בדרך תיבה • מי ששמו אורי שרגא יש לכתוב ב' תיבות ומ"מ יש לכתובו בשם אחת • ובש"ס כהב שם אורשרגא יכתוב ב' תיבות ויקרב אותם שיהיו נראים קלת להיכיר אחת ויותר יהיו נראים ב' תיבות מתיבס אחת ואם כהב שרגא כס"ל הנט כשר • נקרא סיים וכן חסם עצמו רק לש"ת עולה בשם אורי שרגא יש לכתוב אורי שרגא ביו"ד • (ק"ס) בשם תשובה מאהבה בשם ב"ב • שם הנעל אורי ליב ונכתב בנט שם עירא חלילה שתשגא בנט זה אפילו במקום עיגון • (תא"ס סקנ"ה) : (ל) אהוביה • היינו כשנקרא הב' בשו"א וא"י חתימתו כלל משא"כ אם ידוע חתימתו ב' יודין יש לכתוב כן ואם חותם ב' יודין ומאוס לש"ן לקרותו (משא"כ כשהחן קורא אותו מעצמו ע"ס אומדן דעתו אין זה בכלל שהחין לעצמו) אהובים בשו"א יש לכתוב ב' גיטין : (לא) ה"א בסוף א"ף אם שמו אושעיה באל"ף בתחתו : (לז) באל"ף • אם המגש חותם באל"ף כותבים : (לג) דאינו פוסל • אפילו לא ניתן ואין חשש עיגון • (כ"ה) • ואם הים רגיל לחתום כס"ל וכהב בנ"י אל"ף יש להכשיר בשעת הדחק ובמקום עיגון ואם הים רגיל לחתום באל"ף וכהב בנ"י ה"א יש להכשיר אפילו שלא בשעת הדחק ואם כהב הושעיה בתחלת התחלת התיבה כס"ל יש להכשיר בשעת הדחק ואפילו רגיל לחתום כס"ל וכהב בנ"י אל"ף באל"ף ואם כהב כס"ל ויהי טורח לכתוב גט אחר יש להכשיר • (ע"נ) : (לד) כיון • אפילו שיש רק אחד בעיר ששמו שאלתהאל אייזק ודלא כס"ג שכתב דוקא שיהא מליו בעיר ולא די באחד (ד"ח) • יש לכתוב המכונה אייזק ואם לא כהב אין להקפיד בדעיבד ויש לכתוב אייזק ב' יודין אף שהגויים קורין כל יצחק אייזק לא משגיחין בזה אלא בהר קריאת העברים שהוא עיקר • ודוקא כשקורין היסודים באל"ף בפתח אבל כשקורין בחירק יש לכתוב אייזק • (כ"ה) • ושם אייזק אל"ל לכותבו ואם יש ב' יוסף בן שמעון וצריך לכותבו לסימן יש לכותבו בחד יו"ד • אם נקרא לפעמים אייזק ולפעמים אייזא הים כשר אם כהב בנט אייזק לבד ואם אינו נקרא רק בשם אייזא וכהבו אייזק ודאי הוא פסול ואם נכתב ביו"ד אחר כווי"ן בין בשם אייזק ובין בשם אייזא פסול • (תא"ס כס"ט) • עולה לחורה וחותם יצחק אייזק ונקרא בפי כל אייזא יש לכתוב המכונה • (שם סקנ"ה) :

מסר

ממש בשם הקודש דשם ח'ל'ק וליתר נשמת משם יחזק וחליעזר. וכ"כ רש"ל גבי חליעזר
 ליתר. אע"ג דיש לחליעזר כינוי אחר והוא ליפמן מ"מ ח"ל לכתוב המכונה ליתר כיון
 דשם ליתר הוא בל מליעזר וכוונתו כמ"ס. אייפילחין (צב"ש לפנינו (לה) חסר יו"ד
 בין הטי"ה ללמ"ד והוא ט"ס). איבל צב"ק. (לו) איסרל ישראל המכונה איסרל ד"מ
 וכ"פ צב"ש ובס"מ. (לו) אלחנן דמהקרי חנן כן כוהבין ולא הוי קילור השם כי הוא
 שם צפ"ע. אליהו כ"כ מסהמא בוא"ו צסוף כי כן כתוב שם חליהו הנביא חלל צה'
 מקומות נכתב חסר ועקב נכתב צה' מקימות מלא משום שלקח יעקב הוא"ו מחליהו
 הנביא למשכון סיבוא לצבר הגולה לישראל. ואם יש לו קבלה (לח) לכתוב חסר או הוא
 חסר ח"ע (*). [כן או (לט) עולה לס"ה כן חזקין אחריו ואם מוחס חח עצמן] חל"ק
 למ"ד יו"ד ורשימה עליו כתב צב"מ דכוהבין חליהו בוא"ו ובס"ש כתב דכוהבין (מ) חסר
 כי אין דרך לעשות רשימה על חסרון צ' אוחיות. ואם שמו חליהו בוא"ו וכתב חסר
 פסק צב"ש דהוי כינוי השם כי הם הרי שמוה כמו גרשום גרשון גם כיכר צמבטא. ומ"ס
 הצ"י צב"ע אם כתב חליה בלא ווא"ו (מא) כשר חייירי (מב) כשא"י שמו אם היה שמו מלא
 (*). כן הוא צב"ש

סיב שמות גימין

(לס) חסר יו"ד. תלוי צמבטא אם קורין הטי"ת קרוב לנקודת זיר"י אין להטיל יו"ד בין טי"ת
 ללמ"ד והשם מייירי כשקורין בנקודת חירק ואין לכתבו צב' חיצות ועכ"פ אין לכתבו צב' חיצין
 וצ"ע: (לו) איסרל. שם איסר יש לכתוב המכונה. (חא"ש סט"ח). אירר האל"ף בחירק
 והדל"ת בלזיר"י ואם כתב אידיר מלא יו"ד בין דל"ת לרי"ש כשר בדיעבד ואם יכתוב אדר חסר
 יו"ד בין אל"ף לדל"ת הנג פסול וקרוב להיות בטל. (ע"נ): (לו) אלחנן. אחד שלה נג לאשתו
 ע"י שליח להולכה ושם אבי המנוחשת אלחנן זאב בקריאה לס"ת וחתימה ובפי העולם נקרא חנן
 ומחמת שגירת דלישנא לא היה כיכר אם חנה או חנן ומהחננו ולא כתבו שם אבי האשה כלל
 וכבר ניתן לא יפה עשו להשמיש שם חניה ואף שכבר נכתב יש לכתוב נג אחר אך כיון שכבר
 נעשה מעשה המתיר בדיעבד יש לו על מי לסמוך ומי שירצה לחוש יחיש לעצמו. (בית אפרים
 ספ"ד). * ובג"ש כתב דל"ת כשר ניתן או בשעת הדחק שא"ל לכתוב נג אחר יש להכשיר אבל
 לכתחילה יש לכתוב אלחנן זאב. שם המנוחש היה צבי כל אלטר רק חסר ענינו צרוב הפעמים
 ועיקר שמו מעריסה היה צבי וכן עלה לתורה אך צמיעות הפעמים חסר עצמו בשם צבי הירש
 וכתבו צנ"ס צבי המכונה הירש ולא זכר שם אלטר היה להם לכתוב צבי הירש דמהקרי צבי והמכונה
 אלטר ובדיעבד במקום ענינו כשר. (חא"ש סק"ג). * מסדר הנג לא היה אפשר לו לדעת שם העיקר
 שלו כי הוא צעזעמו לא ידע היטב איך נקרא לס"ת כי הוא צן יחיד וצביו ואמו יקראוהו אלטר וזה
 חסר ח"ע וכתב במסדר שם אלטר לחודיה כשר אף שלא במקום ענינו. (שם סק"ס). * צענין
 כתיבת שם אלטר צנ"ס ושם צנצנא ודאי דזריך לכתוב ואם כתבו שם העריסה אם לא נקרא אח"כ
 צפי שם אדם כן פסול ואם נקרא צפי הויעוש כן יש לכתוב שניהם ושם אלטר לעיקר ושם העלם
 לספל בלשון דמהקרי ואם כתב אלטיר ציו"ד אחר הטי"ת פסול רק זריך להיות נכתב בלא יו"ד
 אחר הטי"ת. (שם סק"ז). * שם אלטר כשהוא עם שם חול כוהבים עליו דמהקרי. ואם יש לו שם
 קודש וחול יחד או כותבין על אלטר המכונה. (שם סק"א). * ובספספ"ה כתב דאף ששם הראשון שם
 קודש יש לכתוב דמהקרי אלטר: (לח) לכתוב חסר. היינו שקרא אוחיו חביו בשעת המילה חליה
 או שגני משפחתו חותמין ועלין לס"ת חליה: (לט) עולה לט"ת. ר"ל שזאב לש"ן לקרותו כך:
 (מ) חסר. * אם נקרא חליהו וחותם ברשימה כו' אם נקרא לס"ת חליהו כן יש לכתוב ואם נקרא
 חליה וחותם ברשימה כו' ונקרא לס"ת חליהו (ודרך הש"ן לעשות כן כו') מהראוי ליתן צ' גימין
 ואם הנג ע"י שליח להולכה דקשה ליתן צ' גימין יש לכתוב חליה ובחשבות ש"י מכסים לכתוב
 חליהו ואם קריאחו לס"ת הוא בדקדוק בודאי מכריע זאב לכתוב חליהו ואם אומר שכוונתו ברשימה
 זו ע"ש חליה בלא ווא"ו הוי כחותם כן בפירוש: (מא) בשר. דוקא במקום ענינו או שכבר ניתן וכן
 היכא שם לכתוב חליה וכתב חליהו במקום ענינו או שכבר ניתן יש להכשיר. (צ"ס): (מב) כשא"י
 שמו

או חסר ונכתב חסר כשר ולכתחלה כותבין מלא כי כשתמלא נקרא אחר אליהו הנביא
 אבל אם ידוע ששמו בוא"ו וכתיב חסר הוי סימיו • ומ"ש מהר"ט אם יש ספק אם שמו
 מלא או חסר יש ליתן (מג) שני גיטין ואין סותר לנ"ש אלא אם איירי דאין לו קבלה
 איך שמו ולא מחסר א"ט וכל העולם קורין אותו אליה חסר אז יש ליתן שני גיטין
 (מד) ולא כס"מ שכתב אף בכה"ג כותבין חד גט בוא"ו • אבל אם אין ידוע איך הוא
 נקרא כותבין רק חד גט בוא"ו ועיין באות ח' מ"ש בשם חזקיה • איריש בשני
 יודי"ן והוא כינוי לאלה ואם קורין האל"ף בחירק כותבין גם הכינוי ואם קורין בלי"י
 אין (מה) לכתוב • (מו) אבא (מו) אל"ף בסוף • אבל כינוי לאברהם ולא לאבא
 ואין

טיב שמות גיטין

שמו • היינו באבי המגדש וכיוצא ש"א"י איך היה נקרא בפי העולם ולתורה ולחתימה
 אבל אם באחת מהם היה שמו נקרא אליהו אמרינן דמסתמא שמו כן ומסרי"ט מיירי שנקריאה
 בפי העולם נקרא חסר ולתורה ולחתימה א"י ומ"מ אם לא נודע היך שמו ונתן רק גט אחד בשם
 אליהו וקם ק"ח להשתדל עוד גט יש לסמוך דסני ביה: (מג) שני גיטין • הראשון ביו"ו והשני
 בלא וי"ו ואם שמו נקרא אחר א"ש שדוע ששמו היה חסר וי"ו יש ליתן גט הא' בלא וי"ו והב'
 ביו"ו • (ק"ה) בשם ח"ס: (מד) ולא כס"מ • יש לפסוק כב"ש שהכריע במהר"ט • כשנקרא אליהו
 וכן כתבו בנפ ונודע אח"כ שהיה שמו אליה בלא וי"ו ז"ע ואם נקרא בפ"כ אליה וא"י כו' דלריך
 ב' גיטין אם כתב חסר וא"י כשר • אם נודע החתימה אליה אמרינן דמסתמא כך היה עולה לס"ח
 וכן אם נודע העליה שמדקדק ביו"ו לחוק לקרותו אמרינן שכן היה חותם אבל היכא דסתרי אהדדי
 יש לכתוב ב' גיטין (ובד"ח כתב שהקריאה בפי העולם מכרישו) ובדיעבד שני בנפ אחד ששמו
 אליהו ואם נודע בודאי דשמו כשעת המילה היה אליהו אש"ג דרובא דעלמא קרו ליה אליה וסותרא
 אליהו א"ס"ה כותבין אליהו • עלה לס"ח בשם אליהו וכן היה שמו מעולם אך בחתומה היה חותם
 אליה וגם בקריאה יש לכתוב אליהו דמתקרי אליה • ל"ש עיריות ונשרות סק"ג ועיין תשובת מ"ס
 חיים סמ"ב ובסמ"ג אות י"ב • (ק"ה) • היכא דלריך ליתן ב' גיטין וא"ה ב' גיטין כגון שנשלח
 ט"י פליח יש לכתוב טפי שם אליה לבד • (חא"ש סכ"ח) • כשעולה לתורה אליהו דיעבד אם נכתב
 אליהו דמתקרי אליה כשר אבל לכתחלה יש לכתוב אליהו לבד או ליתן ב' גיטין • (סס סכ"ו) • בשם
 אבי המגדש שהיה חותם ביו"ד ורשימה אחת והחזן קראו אליהו אם היה אפשר ליתן ב' גיטין
 מה טוב ואם קשה לכתוב ב' גיטין יש לכתוב אליה בלא וי"ו • (סס סק"ח) • שמו אליהו ומפני
 שנכתבין בחתימתו אם אליהו מלא או חסר והוצרכו ב' גיטין ונשלח מעיר המגדש להמגדש
 שהיה בעיר אחרת גט אחד אין יכולה האשה לעשות שליח לקבלה שיקבל בבצילה גט הב' • (שו"א
 ופשיב ח"ג ספ"ד) • נקרא בפי כל אליה חסר וא"י וחותם עצמו ברישימה על היו"ד יש לכתוב
 אליהו • (סס ח"ג ספ"ח) • אם הצעל משה ליב והוא איש צור לא ידע אפילו חתימתו ועלייתו לתורה
 אם משה אריה או משה יהודה ושם אביו אמר שהיה שמו אליה הירש ואנשים אומרים שמכירין
 את אביו שהיה נקרא בפי כל אליה לבד ועלייתו וחתימתו לא ידעו וזאת אינני זוכר אם הוא
 בעצמו אמר שנקרא לס"ח אליה נבי ואולי איש אחר שהיה עם הצעל אמר שכן עולה לתורה וסדרו
 גט בשם משה ליב בן אליה נבי דמתקרי אליה ואח"כ נשאת משה ואח"כ נקורע שם אביו המגדש היה
 שמו רק אריה או על אליה או ט"י חתומה בא עוד הפעם חתום ליב הכ' ופטר את האשה בב"ס
 כד"ח מותרת ליב תחת צעלה • (חא"ש ספ"ד) • מי שהיה שמו אליה אהרן מעריסה וכן היה חותם
 ובפי העולם לא היה נקרא אלא אליה לבד וכן היה עולה לתורה יש לכתוב אליה אהרן דמתקרי
 אליה ואם כתב אליה לבד כשר דיעבד • (ל"ש אות ל"ד) • נסדר גט אחד אליה דמתקרי אליה
 מחמת שם המגדש היה חותם א"ע אליה • (מ"ס חיים סכ"ג) • אבי המתגדש נקרא בפי כל אליה
 וקריאתו לתורה בשם אליהו יש לכתוב אליה לחוד כיון שלא נודע בצירור ששמו אליהו רק שנקרא
 כן לתורה ואם נכתב אליהו מלא וכבר ניתן כשר ואם שמו אליהו בצירור ונקרא אליה וכתב אליהו
 דמתקרי אליה לא פסד ד' • (סס סכ"ג) • (מה) לכתוב • ואם רגיל לחתום אולם בלא וי"ו אחר
 הלמ"ד יש לכתוב כן • (מו) אבא • נקרא בשם אבא ועולם וחותם בשם אברהם יש לכתוב אברהם
 דמתקרי אבא ואם כתב המכונה אין לפוסלו ובד"ח כתב שיש לכתוב המכונה: (מו) אל"ף
 בסוף

(מה) ואין כוהצין הכינוי ט"ז. אלימלך המכונה פילטא והוא סס לעז ולא פלטי שחזק
 סס הקודש וסס פילטא הוא כינוי ג"כ לפלטיאל וכהב מהרש"ל בלוח ח' דל"ז לכתוב
 הכינוי כיון דרוב פילטא הוא מפלטיאל ובלוח פ' כהב דכוהצין הכינוי ולבאורה נראה
 דכוהצין חט"פ שרוב פילטא הוא מפלטיאל דהא כוהצין שאלתיאל המכונה חייזק יתחק
 המכונה חייזק חט"פ שרוב חייזק הוא כינוי ליחזק ש"מ דלח לילי דרוב מיהו י"ל
 פילטא פלטיאל שחני דשמו נבלע בפלטיאל כמ"ג ציחא חזק וחליעזר לזר והרב בטל
 דמשק חליעזר וצט"מ פסקו דכוהצין פלטיאל המכונה פילטא וכן עיקר. מיהו נראה
 במקום (מט) דאין קורין כלל לפילטא חלימלך ח"ל לכתוב פלטיאל המכונה פילטא כמ"ג
 בלוח יו"ד וזה שני שמות וחליא בקבלה חזק שמו ורוב לזר ציו"ר שמו הקודש הוא
 חליעזר וח"ל לכתוב הכינוי לזר ורוב לאור באל"ף סס הקודש שלו חליעזר בלא י' וח"ל
 לכתוב הכינוי לאור חל"ב כשהוא נקרא לזר ב' ושמו הקודש שלו הוא חליעזר בלא י' ולח
 כוהצין הכינוי וכן להיפך והא דאין כוהצין לאור לחליעזר חט"ג דס ללעזר כינוי ליפמן.
 וכבחי כל שיש לשם הקודש כינוי אחר כוהצין הכינוי שחני חליעזר בלא יו"ד וכוהצין הכינוי
 הוא ממש וכן צט"מ בשם רש"י. (כ) לזן כינוי לחליעזר בלא יו"ד וכוהצין הכינוי
 ד"מ ולבוש וס"ב בשם מהר"י חיות ועיין עוד בלוח למ"ד: אליעזר המכונה (גא) ליברמן
 המכונה

טיב שמות גיטין

בסוף. ואם שניה וכתב ה"ה במקום חל"ף כשר אפילו לא ניתן ואין חשש עיגון. צ"ה. מי
 שפולה לס"ה בשם אברהם אבא וצפי כל נקרא אבא לחוד דק במיטות נקרא אבא יש לכתוב
 אברהם אבא דמתקרי אבא ואם צפי כל או רוב נקרא אבא יש לכתוב אברהם אבא המכונה אבא
 ובדיעבד כשכתבו דמתקרי אבא כשר. חל"ס ס"ט: (מה) ואין בורחין. מי ששמו אבלי וצט"מ
 הקודש אברהם ח"ל לכתוב הכינוי ואם נקרא בשם אבאל ושפלה להורה אברהם וחותם אברהם
 אבא אם היה שמו בשעת המילה אברהם אבא יש לכתוב אברהם דמתקרי אברהם אבא והמכונה
 אבלי ואם לא נקרא בשעת המילה רק אברהם לחוד יש לכתוב אברהם המכונה אבלי. כינוי שם
 אבלי אם נקרא הב' ברפה הוא כינוי לאברהם ואם הוא בדנש הוא כינוי לאבא וכוהצין אבאלי.
 (חונ"ג). נקרא אבא ושם הקודש אברהם דיוו בקיזור השם שח"ל לכתוב ואם כתבו לא הספיד ויש
 לכתוב אבא בוי"ו. ובקו"ה בשם מאמר מרדכי ס"ס נ"ז שיש לכתוב אבא הסר וא"ר. ואם היה
 זאת בלחי המנוקשת שהיה נקרא אבא וכתבו המכונה אבא פסול ועכ"פ לכתוב אבא נכון
 הנט אסור לכ"ע. אבישי בן יש לכתוב ציו"ד אחר הב' והוא כשנקרא בב' רפויה וצב' דגושה
 אינו מלוי כ"ל שיהיה כינוי לאברהם או לאבא. אם כתב על אבא או על אבא אבא כשר
 נקרא אברהם לס"ה וחתימתו אבא ונקרא צפי כל אבלי כותבין אברהם המכונה אבא
 לכתוב נכון לכתוב בן ולא יתן צ' גיטין וכן אם חותם אבלי וקורין אותו אבא כותבין אברהם
 המכונה אבא ואם חותם שמו אברהם אבא ונקרא צפי כל אבלי יש לכתוב אברהם המכונה
 אברהם אבא. (מט) דאין קורין כלל לפילטא אלימלך. אפילו יש שם מי שקורין
 לו אלימלך מ"מ כיון שהינו רגיל שם ח"ל לכתוב הכינוי של פילטא דעכ"פ מישוט המלוי בעינן
 ואם נקרא שמו מלך הוא קיזור השם מאלימלך ואם כוהצין לס"ה וכתב"נ יש לכתוב דמתקרי מלך.
 ועיין בקו"ה. וחתימת אלימלך נריך לכתוב היכה אחת: (ג) לזן. בין שקורין אותו בקמץ או
 בפתח יש לכתוב בלא חל"ף. ובד"ה כתב דאם נקרא בקמץ יש לכתוב בלא יו"ד חולס כפי מה שקורין
 יש לכתוב לזן בלא ח' ובשם העיקר אם חליעזר ציו"ר או חליעזר בלא יו"ד חולס כפי מה שקורין
 אותו לס"ה או שחותם שמו ואם ח"י החימוהו וקריאתו לס"ה כותבין לס"ה חליעזר חט"ג חליעזר
 והחתימה סוהרין כותבין צ' גיטין ובמקום עיגון כותבין שם החתימה ודמתקרי ע"ה קריאתו
 לס"ה: (גא) ליברמן. חליעזר המכונה צוקס כח"ל. וזממן כינוי לחליעזר. פסי כינוי לחליעזר.
 חליעזר

המכונה בוקש המכונה פאבולי המכונה פייבש המכונה ליפמן וכל שכתבתי סהם הכינוי כותבין הכינוי אל"כ דהכתיב בפירוש שאין כותבין הכינוי. כחצ ב"ז אחד היה חוהם אליעזר ב"ד ועלה לס"ה בלא יו"ד והוא לא ידע למה היה חוהם ח"ע ב"ד ופסק ד"ש לילך אחר שמו (נב) שעולה לס"ה. אליקים בשני יוד"ן המכונה (נג) גולליק רש"ל ובס"מ ונ"ס וס"ס ושם גולליק עיין בזה"ל ג' אליקים המכונה גוצלי המכונה געין המכונה ויבלין המכונה זלמן המכונה ליווא המכונה (נד) אנאשטאש. אלישיב בשני יוד"ן. אלכסנדר בן כותבין בסהם אל"כ ים לו קבלה לכתוב (נה) אלכסנדר או שחם ח"ע כך או שעלה לס"ה כך כמ"ס לעיל בשם אליה ובס"מ כחצ במדינות אלו כותבים בסהם בלא יו"ד ואל"ל לכתוב המכונה סנדרלא או המכונה סענדר כ"כ רש"ל וכן אין לריק לכתוב המכונה סענדרמן דכל דמקלר בראשו אין נפקותא חס מאריך בסופו ד"מ וכן אין לריק לכתוב משה המכונה מושמן. אלצפן אליצפן ים לילך אחר חתימתו (נו) או אחר הקבלה שלו כמ"ס בשם אליעזר ס"ס. אלקנה בזה"ל (נז) ואין לריק לכתוב המכונה קנה נ"ס. גם אין לריק לכתוב המכונה אליקא

סיב שמות גיטין

אליעזר המכונה קרופ. אליעזר המכונה לעזל. לאזיל יואה כינוי ליקותיאל : (נב) שעולה לס"ה. מיירי סהים נ"כ שמו בפי כל לאזר ולא ידע עמם למה חוהם אליעזר. ובד"ה כתב שיש לכתוב ב' גיטין בחד אלעזר ובחד אלעזר דמתקרי אלעזר. ואם היה לו עמם לחתימתו כנון שידע לו שם העריסה היה כך ים לכתוב אלעזר דמתקרי אלעזר והיכא שם שם העריסה היה אלעזר רק שטעמו לתחום אליעזר מאד קבלה מבני משפחתו שותפים בן וכו'א ב"מ לכתוב ב' גיטין ואם לא נהן רק נע אחד בשם אלעזר לבד אין להפקיד. שמו אליעזר זאב וכינויו ליברמן וואלף וכתב אלעזר המכונה ליברמן זאב המכונה וואלף ספיר דמי לכתוב בן לכתולה ואין שום חשש ואם כתבו דמתקרי ליברמאן וואלף אפילו כבר ניתן אם יוכל להשדל בקל גם אחר ים לעשות בן ולכתוב אליעזר זאב המכונה ליברמאן וואלף ובמקום עיגון ים להקל אם נכתב דמתקרי ליבר וואלף. (ביח אפרים ספ"ה). ובד"ה אות ד' כתב דאם כתב אליעזר המכונה ליברמן זאב המכונה וואלף פסול. אם עולה לתורה אליעזר זאב ובפי השולס אין קורין אותו רק בכינוי ליבר לבד ים לכתוב אליעזר זאב המכונה ליבר או אלא ליבר דמתקרי אליעזר זאב ואם כתב דמתקרי זאב פסול. שם אות ה'. איש אחד בא לכאן והחזיק עמו בעלייתו לתורה אחרים אפרים בן אליעזר והיה לו ג"כ אחין שבו לבאן קודם ממנו והחזיקו ג"כ בשם אביהם אליעזר ועתה עזב את אשתו וחזר לעירו ושלח ג"ס ונכתב בשם אביו יקותיאל וכתבו דיני עירו שהענין ואחיו עשו שלא היה שם אביהם מעולם אליעזר רק יקותיאל ומה גם שאביהם עדינו בחיים ושמו יקותיאל אם היו כותבין שם אליעזר לבדו פסול ונס אם היו כותבין על אביו אליעזר דמתקרי יקותיאל נמי פסול רק ים לכתוב בשם יקותיאל ואף שיהא נכתב במקום שהחזיק לקרוא אביו בשם אליעזר ג"כ לריק לכתוב שמו יקותיאל. (נז) גוצליק : במדינתו כינוי לאליקום על הרוב געזיל וכן לריק לכתוב כפי הברתו : (נד) אנאשטאש. לכתולה א"ל אלפין בלחש. שמו מעריסם אריה אליקים ובכינוי ליב געזיל ואח"כ נשחקע שם געזיל ונקרא רק ליב ולס"ה נקרא כעת אריה אליקים וחומם ח"ע לרוב פעמים אריה אליקים רק אינו חתימות מאלו שחם ח"ע אריה לחוד וכמה פעמים הספלי בזה"ל דשם והיה נקרא לס"ה בשם אריה לחוד רק אח"כ הספלי בזה"ל אחר ונקרא ב' השמות לס"ה וכתבו המסדרים אריה המכונה ליב דמתקרי אליקים כשר ואף כשנקרא אליקים בתי"ד וכתבו בתי"ד כשר. (תפארת נבי סז') : (נה) אלכסנדר. אם ים לו לכתוב אלכסנדר וכתב אלכסנדר או איפכא אם הוא שעת הדחק או שכבר ניתן טעם ים להכשיר הנם (ב"ה) : (נו) או אדר. מעיקרא משמע דאף בסהם ים לכתוב בלא יו"ד ולבסוף משמע דאם א"י ים לכתוב ב"ד או ים לכתוב ב' גיטין. ובד"ה כתב שהולכין אחר חתימתו : (נז) וא"צ לכתוב. אם זה נקרא קנה משורש שם אלקנה ים לכתוב אלקנה דמתקרי קנה ואם א"י אם נגזר

(נח) אליקא ס"י אנגיל סס האים ס"י (נח) אפרים המכונה גומפיל המכונה גומפרעכמ ועיין אות בימ"ל - אצל סס הוא דר"ה ואם כינוי שלו חילל צו"ד ויש לו קבלה דשם מובהק שלו חלל בלא יו"ד כוהצין רק אצל חלל אם אין לו קבלה חלל כך ע"ה לס"ח כוהצין אצל דהא ע"פ הדין הכינוי לבד כשר ח"כ אפילו אם היה שמו מובהק אצל כשר הגט כסוהצין אצל צו"ד דהוא כינוי שלו חלל אם יכתוב חלל בלא יו"ד יש לחוש שמא שמו הקודם הוא יתחמ מ"ה כינוי שלו חילל ומה שעולה לס"ח חלל הוא בטעות כ"כ רס"ל וכמ"ש גבי אבשלום יש לכתוב אצל המכונה אצל כיון דידע בקבלה דשמו חלל וקורין אותו חילל - (נח) אקסילראד כוהצין בחד היבנה כ"כ בס"ס וס"מ וכתב צט"ז דכוהצין אקסיל ראד המכונה בעגנט וליהא חלל כוהצין דמתקרי בעגנט כיון דשני השמות הם שמות של לע"ז ואין כוהצין המכונה חלל אם שם שלו הוא סס הקודם אז הוי סס הלע"ז ככינוי בעלמא חלל אם שניהם שוין כוהצין דמתקרי כ"כ בס"ס וכ"כ צט"ח מהר"ם מליבלין סל"ט - וסס בעגנט עיין אות צ' - אקסילראד דמתקרי חילל ס"מ ומסתמא כוהצין אקסילראד ואם אמר שרגיל לחוס אקסילרד או אקסיל צט"ז או אקסיל דהא או אקסיל בכ"ף הולכין אחר (ס) מחימוהו - אשקד סס ח"ש - אשקד סס ח"ש אשר המכונה אנשיל ומסתמא כוהצין אקסיל (סא) צ' אחר השי"ן אשר המכונה

שיב שמות גימין

משם חלקנה גם הוא חותם בשם קנה לבד אין לכתוב רק קנה לחוד : (נח) אליקא - ויש חילקא הוי' קודם ה' ואם ח"י שורשו חלקנה יש לכתוב בנח השם הזה : (נח) אפרים - נודע שיש לאזני שחא' במתקנים צ' שמות אפרים לזכר והוא כוהצין בשם אפיו ועולה לתורה בשם אפרים לחוד יש ליתן צ' גימין ראשון בשם אפרים לחוד והשני בלא שם אב כלל - חא"ש ס"ד - כוהצין בנח דמתקרי חוקאל אפרים והוא היה נקרא בפי כל פרים בהבלעת האל"ף אין קפידא וכשר הגט - סס סקפ"ד : (נח) אקסיל ראד - יש לכתוב ח"בנה אחת כעין צ' ח"בנה : (ס) חתימתו - במדינת ליטא וכיוצא שמדברים הסמ"ך כמו ש"ן ימנית ספיר יש לילך בזה אחר חתימתו חלל במדינותיו שמבטא הסמ"ך הוא ש"ן שמאלית ובמכתב על הרוכ כסוהצין ש"ן קורין אותו בומין אין לילך אחר החתימה לכתוב בש"ן ויש לכתוב צ' גימין וכן לענין אקסיל ראד יש לכתוב צ' גימין ואם כתב גם אחד אקסיל ראד י דמתקרי אקסיל ראד ג"כ כשר - ובד"ח כתב דהכל לפי מה שקורין אותו באותו מקום ואם כתב ש"ן במקום סמ"ך אין לחוש כ"כ - שמות נשים ועיירות דלשו בזה רבים ונסנו לכותבם בש"ן אין לשנות ולכתוב בסמ"ך ואם כתב בסמ"ך כשר חלל שמות נשים דלא דשו בזה וסס בש"ן שמאלית טפי עדיף לכותבם בסמ"ך - ואם שינה וכתב בזה ש"ן יש להכשיר דיעבד בשעת הדחק - צ"א ספ"ה - עולה לתורה אריה לזכר וצפי כל לא נקרא רק לזכר יותר טוב לכתוב לזכר דמתקרי אריה לזכר ואם לא ירצו לכתוב כן עכ"פ יכתבו אריה לזכר המכונה לזכר - חא"ש סק"ה - זה השעשע שנים נתגדשה אשה וכתב בשם הבעל אריה המכונה לזכר וחא"כ הנוגש עדים צט"ד שהיה עולה לס"ח בשם יהודה והתירו בה שלא תנשא לאיש וצברו הימים עמדה ונשאת לבעל ובקבורה שהיא מעוברת ובעת הפרשתו אוחס והוא מקום עינון ציותר שאלא לגרשה כעת ואחד מן העדים שהעיד כבר מת רק אחד מהם עדיין הוא חי אם הוא מקום עינון או שהאשה מעוברת יש להחירס ואם אינו מקום עינון ואינה מעוברת חלל מזה ומזה - סס סכ"א כ"ב - אריה שלמה וכן נקרא לס"ח והכינוי לזכר ולמן וכתב המסדר אריה המכונה לזכר שלמה המכונה ולמן אסורה להנשא לאחר עד שיתן לה גם אחר שיכתוב אריה שלמה דמתקרי לזכר ולמן לפי דעת ברית אברהם ואי כתב המכונה כשר או שיכתוב המכונה לזכר ולמן לפי דעת ר"ז מרגליות ואי כתב דמתקרי כשר - בגדי ישע האל"ע סח"ט והגאון רא"א ור"י מסיני והגם מקושר ור"ם מוארשא מכשירים כשאין בנקל להשיג גם אחר - סס ת"י י"א י"ב : (סא) ביוד"א אחר השי"ן - אם לא שאמר שרגיל לחתום בלא יו"ד - ולפי מה שמדברים בלשון גם ומדגישים קצת ששטין ניכר במבטא חסר

המכונה מוקיל המכונה ועליקמן המכונה (סב) ענואל • אפרים המכונה אפרשקא
 ס"מ • (סג) אשתריק שם האים וכוהצין בתי"ו וקו"ף כחש כחוב כחן ס"ס • אלוגוטא
 עיין שם זה אות ג' : איצל איזא איזלן איזק איסק כינוי ליחזק ויס (סד) לכתוב
 כינויים חלו חבל ליחזק הוא קינור השם מיחזק ואל" לכתוב קינור השם : אקסיל ראד
 כתב בס"מ דכוהצין מסהמח כ"ף וצט"ו כתב בקו"ף ובס"ס כתב דהליח במצטח
 דיש מקומות דמצטח שלהם ככ"ף רפויה לפי זה לדידן דלחין קורין רפה יס לכתוב
 בקו"ף וכ"כ הכב בעל דמשק אליעזר • ואם יודעין חתימתו כחצתי בסמוך דהולכין
 אחר חתימתו :

אות ב"ת

בנימין חסר יו"ד אחר המ"ס כ"פ בת"ה וכ"פ בש"ע ומהרש"ל ובד"מ כתבו לכותבין
 מלא יו"ד אחר המ"ס • ופסק בס"ס לכתחלה יס לכתוב מלא דהא קי"ל אפילו
 מה שראוי להיות חסר וכתב מלא כשר כיון דהמצטח הוא כאילו היה מלא מב"ס ככה"ג
 ד"ח דיש לכתוב מלא מיהו אם כתב חסר חש"פ שלא ניתן עדיין כשר הגט (א) ומוחזק
 לכתחלה

שיב ישמות גימין

אפשר לזרז לכתוב אשר המכונה אנטשיל ומכ"ס אם הוא חותם כן וז"ע • אשר המכונה אנשיל
 שנקן נט לאשתו בשם זה שהוחק בו וכן נכתב בהנאים וכתובים וח"י נכתב כתבים וגם הוא אמר
 שכן שמו ואחר הנתינה כמו שלמים יוס ילא כב"ד שטר אחד שנכתב כבר חתום בתי"ו בשם אנטשיל
 והמגרש אמר שלא בכוונה חתם עמו פעם כך ופעם כך ובכפר שדר שם שהוא לא מקום הכתיבה
 ונתינה היו הנכרים קורין אותו אנטשיל הגט כשר ואפשר אפילו לכתחלה מגרשין בשם אנשיל
 כו" • קו"ה בשם ח"ס חש"ע ח"ב סב"ד • אשר המכונה אנשיל ויעתה נשתקט שמו ונקרא אנשיל
 או שאלו שהוא קינור שם דאנטשיל והמהגרשת שמה ריזל ונקראת עכשיו טרעניא ושם אביה יהודה
 אריה המכונה זעלקי ונקרא עכשיו סימאן אבל לא נשתקטו שםם יכתוב שם אנשיל לחוד בנט הא'
 ובנט הב' אשר המכונה אנשיל לחוד או יכתוב נט אחד לבד ויכתוב אנשיל דהוס מתקרי אשר
 המכונה אנשיל ושם האשה טרעניא דמתקריא ריזל בת יהודה אריה המכונה זעלקי דמתקריא
 סימאן • הר המור סל"ד • כתבו אשר המכונה אנשיל והוא היה נקרא לתורה בשניהם יחד יס
 להתיר בדיעבד במקום עינון וגם לא כתבו שם אלטר והוא היה נקרא והותם כן רק שעלייתו
 לתורה היה בשם אבר אנשיל כיון שהוא מקום עינון יס להכשיר • חא"ס סק"א • נקרא אנשיל
 בתי"ת ונרגש כן במצטח וכתבו בנט אנשיל אם ברוב העולם נקרא ונרגש במצטח הע' ודאי שינוי
 השם ופסול הגט ואם רק מקצת קורין כך ומקצת קורין כך אפילו הם שוים כשר הגט • שם
 הקע"ט • שם הבעל אשר יעקב ונקרא בע"ז לשמיל וכתבו יעקב אשר לשמיל המכונה לשמיל וכתבו
 נט אחר אבר יעקב דמתקרי לשמיל בדיעבד מה שעשו עשוי והנט כשר • שואל ומשיב ח"ב ספ"ו :
 (סב) ענואל • אם ח"י בדידור שהוא שם חול יס לכתוב דמתקרי • אשר המכונה לאם המכונה
 לשמיל או לשמיל המכונה ענשין : (סג) אשתריק בר' בתי"ו • ואם כתב בתי"ת הגט כשר :
 (סד) לכתוב • י"ע דלקמן אות יו"ד כתב הב"ס דח"ס לכתוב כינוי אישק :

אות ב"ת

(א) **ונוהגים** • אם ידוע איך חתם יס לילך אחר חתימתו ואף אם נודמן דשם המגרש הוא
 בנימין מלא שכן רגיל לחתום ושם אבי המנוגד בנימין חסר דכן רגיל לחתום
 לית לן בה ואם כתב חסר וחתימתו היה מלא יס לית עוד נט ולכתוב מלא ואם לא נודע חתימתו
 יס לכתוב מלא ואם לא חתם משולם יס לכתוב לכתחלה חסר • היה שם הבעל בנימין ונשתתב שמו
 מחוליו

לכתחלה • ואם כהב בשני היצות (ג) בן ימין פסול אע"ג דצירופלמי איהא צנימן הוה נכחב על אבני הפוד בן מכאן ימין מכאן אין להביא ראיה מן האפוד לכתובת הגט גם בש"ס שלט לא משמע כן כס • צנימין (ג) המכונה וואלף או המכונה (ד) וואבילו אכל ח"ל לכתוב המכונה בונמא או בינא או בונש או בונם *) וכסוהצין לסימן כוהצין בינא באל"ף כ"כ מהרש"ל ולכאורה קשה למה אין כוהצין הכינוי בונם דהא לבונם יש שם הקודם אחר שמחה וכבר הכתיב כל שיש לשם הכינוי שם הקודם אחר לר"ך לכתוב הכינוי ובג"ס רוצה להרץ דאלו שנקראים שמחה הם מועטים והרוב משם בונם שם הקודם שלהם צנימין לכן ח"ל לכתוב הכינוי כי הולכים אחר הרוב אכל עדיין קשה מ"ס מאיזק דאם קלחן שם הקודם שלהם שאלתיהל כוהצין יאמק המכונה איזק אע"ג דרוב איזק שם הקודם שלהם יאמק אין הולכין אחר הרוב כמ"ס בלחם ח"ל ו"ל דמהרש"ל חירי (ה) במקום דלא נקרא לשם בונם שמחה מש"ה אין כוהצין צנימן המכונה בונם וכן הוא צילחק איזק וט"ל כהב דכוהצין צנימן המכונה בינוש (לפינו צב"ס איהא בונם בוא"ו אחר הב"ו והוא מ"ס) אכל ח"ל לכתוב המכונה בינא ובס"מ כהב (ו) בונם בונמא (ז) בימא בימלא (ח) בינאש כוהצין הכינוי אפילו אם נקרא הכינוי (ט) צמירק אכל בינא ח"ל לכתוב חס קורין הב"ו צמירק וכן הדין בשם בינוש ובמדיות אלו כוהצין בינש בלא ח"ל בינלין בחד יו"ד ואם קורין הלמ"ד כעין פחה (י) יש לכתוב בשני יודין אחר הלמ"ד (שס) • באלי באל"ף אחר הכינוי אפילו אם מוחס את עלמו בלא ח"ל לא משגחינן בחתימתו דלמרינן דטובה היא ולא דמי ליונתן יוהנן דכתב צה"ה דהולכין אחר חתימתו דההם ב' שמות הם וגמלא הכי והכי אז צב"ס שלפינו איהא בונם

הולכין

שיב שמות גיטין

מחלי לישראל וקראו אותו צנימן ולא ישראל ועלה לס"ת וחותם עלמו צנימן ישראל יש לכתוב צנימן דמהקרי ישראל • ובגמ"מ אות ט' כהב דיש לכתוב ישראל דמהקרי צנימן ואם כתב צנימן דמהקרי ישראל יש להכשיר דיעבד סבבר ניתן או אפילו לא ניתן עדיין והוא שעת הדחק קלח כגון סבבא ט"ו שלח וכה"ג והמיקל בזה אף שלא בשעת הדחק כלל יש לו על מה שסומך : (ב) בן ימין פסול • ואפילו נשאת תלא ואם היה רגיל לחתום בן ימין וכן קורין לו לכתחלה יכתוב בן ימין ואם כתב צנימן אף אם נשאת תלא • ט"ז • צנימן דמהקרי ימין • כרס שלמה בשם ח"ס קו"ה : (ג) המכונה וואלף • מי שבא לנרש את אשמו והנה בכתובס נכתב צנימן המכונה וואלף ב"ר יוסע ואשה המנרג אמרה ששמעה מפי הבעל ג"כ שאביו שמו כך והבעל אומר ששעות נפל בכתובס והיה לר"ך לכתוב ואז וואלף ואביו שמו צנימן ולא יהושע ואביו בארץ מרחקים וא"א לברר ויש לחוש לעיגון ויחזיקו שם הבעל ל' יום לעלייה ולחתימה ואז וואלף ויתן ב' גיטין באחד יכתבו ואז המכונה וואלף ובשני יכתבו ואז המכונה וואלף דמהקרי צנימן המכונה וואלף ושם אביו לא יכתבו כלל ואם נחזק לכתוב ואינו רוצה להמהין ל' יום יכתבו ב' גיטין באחד וואלף בן יוסע ובשני וואלף בן צנימן • לשמ"ח אות ט"ז : (ד) וואלבייל • כ"ל : (ה) במקום • ועיקר כדעת מהרש"ל דס"ל דכרובא תליא מלתא וכן צילחק איזק : (ו) בונם בונמא • כיון שהוא כינוי גם לשמחה : (ז) בימא בימלא • לפי שאינו דומה לעיקר השם שמתלת הברה בטר"ו זה החלת הסברה צמ"ס : (ח) בינאש • לפי שהיו"ד ניכרת במצבא בינאש ואפשר שאם נקרא בינאש היו"ד שני צמחן היו קיור השם : (ט) בחרק • משא"כ אם הב"ו צמ"ר • ובמקום שוהגים שלא לכתוב אחר המכונה ארון ג"כ ח"ל לכתוב המכונה בינוש ומ"מ יש לכתוב לכתחלה בינש בלא וי"ו • מפי שוהגין שלא לדחוק הנין בשום נקודה • ב"ה : (י) יש לכתוב • ולענין אין זה שם איש רק שם אשה • צמדיותיו שכיח מי שקורין אותו צוני ועל הרוב היו"ד ניכר במצבא יש לכתוב צוניא ועיין בסוף הכללים : בגליל פאלדא מרגישין היו"ד ובגליל קראקא מעשרין פולין אין מרגישין ולכתחלה נכון לכתוב בלחן מקום המינה ובדיעבד אינו משכב ואין לכתוב בשביל זה (ב"ש) גימל

דמהקרי

הולכין אחר חתימתו אבל בחלי לא נמלא כ"א באל"ף גם ליכא סימני במצטא אש כוחצין
 באל"ף דהא בלא אל"ף נמי נקרא כחילו היה באל"ף לכן כוחצין באל"ף (יא) כ"כ
 מהרי"ט מכלל אחת למד לכל השמות כיוצא בזה כגון אש חותם את עמנו יהודה באל"ף
 או גדליה באל"ף לא משגיחין בחתימתו כיון דלא מצינו שמות אלו באל"ף גם ליכא
 סימני במצטא ולא כמ"ז כמ"ס לקמן בזה ג' ובלות פ' בבאני בבא גאני (יג) עיין
 סוף הסדר חיד כוחצין המכונה דהם כמו שני שמות • בונם דמהקרי שמחה או
 דמהקרי שמואל ואם להיפך כוחצין שמחה המכונה בונם (יג) או שמואל שם בונם הוא
 נקרא על שם צימן והוא נקרא על שם בן חוטי לכן קורין אותו שמחה • בונין כמו
 ליחיאלי בוקש כינוי ללעזר • בינדיש או בענדיש או בענדיש או אש לכתוב
 היודין הכל תלוי במצטא המקומות ואם שני גיטין באים ממקום אחד והם משפחה
 אחת ובנט אחד נכתב בינדיש ובנט אחד נכתב בענדיש בעינין חין כשר אלא אותו
 הנט שנכתב כמנהג בלוחו מקום והשני פסול אבל אש בלו שני גיטין כחילו משני מקומות
 שניהם כשרים דלמרינן במקום זה נהגין לכתוב ב' ובמקום זה כוחצין ב' וכן אש
 בלו ב' גיטין כחילו במקום אחד אבל הם משני משפחות ג"כ כשר דלמרינן שמה משפחה
 זו קורין ב' ומשפחה זו קורין ב' ע"ס • בינדיש דמהקרי אכסיל רחל כיון דשניהם
 הם שמות של נע"ז כמס"ל בינדיש דמהקרי יוס טוב או ברוך • בונדיש בונפנמ בישוף
 (יד) כינוי לשמואל ובס"מ כהב בינדיש ב' (טו) הוא כינוי לאכסיל רחל ובענדיש ב'
 הוא כינוי לאכסיל רחל בא' ויש שהוא כינוי לברוך • בישקא (טו) שם האיש (יז) ביבאנמ
 בניה כהב מהרש"ל שם צימיו אנו בנמלא (יח) צימיו • (יט) בן ציון בערא הוא כינוי
 ללחך

מיב שמות גיטין

דמהקרי • ד"ח • ואם חותם עמנו ציני בלא אל"ף לבסוף צ"ע: (יא) כ"ב מהרי"ט • מן הסתם יש
 לכתוב מלא אבל אש ידוע שכתובת הישמעאלים הוא בלא אל"ף כן יש לכתוב ומכ"ס אש הוא חותם
 את עמנו כך חין לשנת חתימתו ויש לכתוב עליו המכונה ולא דמהקרי • ולענין שם באשא עיין
 בלות א' בשם אברהם בן הלעזר: (יב) עיין • נוסה יותר לכתוב באבני וכן באבא גאני • אע"ג
 דבבא גאני הם ב' מלות כוחצין בתיבה אחת ואם בא להפרידן במשהו לא הפסיד אך לא יהא
 הריח כריח שבוין שאר תיבות ועכ"פ נריך לכתוב בשם אחת: (יג) או שמואל • ר"ל שכותבין
 שמואל המכונה בונם • מי ששמו בונם הירש צפי כל ואמר שכן שמו מלידה אש היה עולה לתורה
 וחותם בונם צפי יש לכתוב בונם צפי ואם לא היה עולה לתורה וחותם רק בונם צפי יש לכתוב
 בונם דמהקרי בונם הירש ואם כהב בונם צפי יש להזכיר גם אחר ואם אינו עולה לתורה וחותם
 רק בשם צפי לבד נריך לכתוב צפי דמהקרי בונם הירש ואם כהב בונם צפי יש להכשיר בדיעבד •
 צ"ס אות ל"ג: (יד) כינוי • בישוף הוא כינוי לשמואל: (טו) הוא כינוי • ויש
 לכתוב בארצות הללו בענדע • יש לילך בזה אחר המצטא במקום הנתינה שם דוחקים הב' בחירק
 יש לכתוב ביו"ד • בנט ש"מ כתבו שם הבעל בענדיש דמהקרי בוניא ובאמת עלייתו לתורה היה
 בשם בונם ובפי רוב העולם נקרא בעניא רק המיעוט קורין בענדיש חין בנט זה ממש • חא"ש
 סקמ"ד: (טז) שם הראיש • יש שהוא כינוי לשם צימן • יש שמהותין עמנו ביו"ד יש לילך בזה
 אחר החתימה ואם א"י החתימה אש דוחקין החירק שחתם הב' ומדניטין אותו יש לכתוב בחירק
 ואם חופטין הש"ן עם הב' בקריאת מלאפרים יש לכתוב בוא"ו: (יז) ביבאנמ • הוא כינוי לשם
 חיים: (יח) ביננו • בע"ז כתב שמואל צימיו בירושלים ספר מובקק והיה שמו ביו"ד • ויש לכתוב
 בניה • שם: (יט) בן ציון • חין לחלק ב' גיטין ואם כתב תיבה אחת כשר דיעבד ולכתחלה
 יפריד קצת בענין שיהיה נראה יותר ב' תיבות מתיבה אחת • אש עמד אש לפנינו לנרש את אשתו
 והחוקק שם המגרש בשם ציון מסתמא כתיבין ליה ציון ולא חייטין דשמה עיקר שמו בן ציון וקלרו
 את

ליהק • (כ) בצלאל המכונה פטשולקא או במשולקא או בצולקא • ברוך מלא וא"ו המכונה בונדיש (נראה שזה ט"ס ול"ל בינדיש שכן הוא בס"ס מי יש נקרא בוא"ו כמס"ל והוא מהר"ס ומסממל גם הוא פעמים כינוי לברוך ואין הפרש ביניהם אלא במבטא שמדברים במקום זה אם דוחקין הו"ד או לא) ברכה ואם חותם שמו או עולה לס"ת בשם ברוך או ברכיה אין כוהצין כלל שם ברכה רק כוהצין אותו שם שעולה לס"ת כי אין זה השם מזכיר במקרא גם לא מלינו שהוא כינוי (כא) לשם אחר מס"ה דיו בקי"ור השם מזכיר או ברוך וא"ל לכתוב שם ברכה אע"ג דברכה יוחר ארוך מזכיר מ"מ אין קפידא בזה כמו הגה חנינא כ"כ מהרש"ל וי"כ לעיל בשם הר"ס • ברכיה בלא וא"ו בסוף שם הוא במקרא ואם קורין אותו ברוך ועולה לס"ת בשם ברכיה כוהצין ברכיה דמחקרי ברוך ולא חמריין שהוא קי"ור השם שהרי גם ברוך הוא שם בפ"ע (סס) • ברדלא הכל היכה אחת ושמות חמוראים הוא (כג) ס"ס דף פ"ה • בוגם בוגמא כינוי לבנימין ושמהם ובמדינות אלו (נג) כוהצין בוגמא באל"ף בודין כינוי (נד) לרוד ס"מ • בינעט בוגמט דוקא אם קורין בפ"ל דגושה (נה) אבל אם קורין רפה יש לכתוב בוגומט במדינות אלו (שס) • בוקיש כינוי לאלעזר ומסממל כוהצין (נו) ביו"ד אחר הקו"ף • (נז) בנעט כינוי ליום טוב • בער כינוי לרוב או ליששבר בעריל (כח) ביו"ד אחר

טיב שמות גיטין

אח שמו • ע"נ • אם נקרא בפי כל בענין יש ליהק ב' גיטין אחד בשם בן גיין דמחקרי בני' והשני המכונה בעני' • חא"ט ס"כ • מי ששמו בן גיין והמגרש אומר שחותם בנו' כסופה בליון וכן מקובל מאבותיו הכותב בן גיין בנו' פשוטה לא הפסיד רק שיש לקרוב קצת וכ"ש שלא לכתוב ב' גיטין • ב"א ס"ז • (כ) בצלאל • נקרא בפי כל גליה ולא נודע וס' הוא לא ידע שם עריסתו וקריאתו וחתמתו כלל רק השם שנקרא בו ה' • בפחה וס' • בשו"א נח והו"ד נרגשת כמו בשם חסיד יש לכתוב רק שם זה גליה ובה"ל לבסוף ובה"ל צמי שנקרא לאלל ולא נודע לו שם אחר כלל אין לכתוב רק השם שנקרא בו בפי כל • קו"ה בשם חשבות מים חיים סס"ג אות כ"ג • (כא) לשם אחר • ג"ס כתב שכתוב גם ברכה ומסממל שם ברכה דבריו בשם וס"ג • נכון לכתוב ברוך או ברכיה דמחקרי ברכה • ד"ה בשם ע"נ • אם אין ידוע שיש לו שם קודם אחר רק נקרא בשם ברכה ועולה וחותם בו אין לנו רק השם הזה ואפילו אם נקרא ברוך או ברכיה ועולה וחותם בשם ברכה יש לכתוב ברכה דמחקרי ברוך או ברכיה • אם נקרא בפי כל וחותם עלמו ברכה רק לס"ת נקרא ברוך או ברכיה יש לכתוב דמחקרי ברכה ואם נקרא לס"ת ברוך או ברכיה וחותם עלמו ברכה אין להזכיר שם ברכה ואם נקרא לס"ת ברכה וקורין אותו וחותם עלמו ברוך כוהצין ברוך דמחקרי ברכה ואם החתימה ועלייתה להורג ברכה ונקרא בפי כל ברוך כוהצין ברכה דמחקרי ברוך • ד"ה • באראכא שם ערבי הוא ולמי ששמו ברוך או ברכה קורין לו באראכא וכן יש לכתוב ב' אלפי"ן • בא"י ומגרש אנשים רבים דקרו לכו בכור ואין קורין אותם בשם השם רק בשעולין בתורה יכתבו אברהם המכונה בכור ובספר פרת משה אהרן הסכים לכתוב דמחקרי בכור • בחיי ב' יודין • (כב) ספר • גם בזה מותר לכתוב חיה אחת כעין ב' חיות ומי ששמו בפי כל דלא למוד ולא ידעו לו שם אחר יש לכתוב בן • (כג) כוהבין • בינוני הוא ג"כ כינוי לבנימין ויש לכתוב הכינוי ובמדינותיו לא שכיח רק שם בוגם לבד וכן יש לכתוב • (כד) לרוד • ז"ל נודן בלא יו"ד • (כה) אבל • עיקר הולך אחר לשון המדינה בידיניות פולין יש לכתוב פייבט ה"ה בזה יש לכתוב בוגמט • (כו) ביו"ד • העיקר דל"ל בוקש בלא יו"ד • לפי הכרת מדינותיו יש לכתוב פיקש ב' וס' • ובלא יו"ד אחר הקו"ף כיון שאינו נרגש • ד"ה • (כז) בנעט • ולא ידעתי אם גם בינעט בוא"ו אחר הב' כינוי ליום טוב • שם בעריל כוהצין ביו"ד אחר הרי"ש ובערש • יש לכתוב חסר יו"ד • מים חיים סס"ג • (כח) ביו"ד • מן הסתם ביו"ד אם לא שאומר שרגיל לחתום בלא יו"ד ומיירי שקורין אותו בפניו ג"כ בעריל ואינו מקפיד כלל לקמן

אחר הרי"ם מסתמא (כט) בערכן בערמן ברך הצי"ה והרי"ם צירי"י והוא כינוי לברכיה (ל) ויש לכתוב (לא) ברכיה דמתקרי ברך ס"מ. בטי שם ישראל חבל (לז) באטי שם עבד. חוס' גיטין דף י"א וס"ס בלות סי"ן :

אות גימל

גד ויש לו כינוי גדיל צפה"ח ויש לכתוב הכינוי ומסתמא (א) כותבין ציו"ד אחר הדל"ה וכן כותבין המכונה געדיל ציו"ד מסתמא או המכונה גדיל חבל ח"ס לכתוב המכונה גאדיל (ב) בקמ"ץ ס"מ. גדליהו בוא"ו בסוף חס לא שאומר דשמו הוא גדליה בלא וא"ו (ס"ט סק"ט וכ"כ בלבוש וס"מ) חבל מהרש"ל וז"מ כתבו (ג) מסתמא בוקצים גדליה בלא וא"ו ובעל ד"ה כהצ דים ליתן צ' גיטין בא' כותבין גדליהו (ד) בוא"ו ובא' כותבין בלא וא"ו ובע"ז מדמה דין זה לשם חזקיה דכותבין לכתלה

טיב שמות גיטין

בשם וועלקי. חס נקרא בער כמו שאנו קוראין אין מקום לאלף לבסוף רק חס נקרא הרי"ם בקמן ולעיל איהא שהוא כינוי ליתח: (כט) בערכן. צ"ל בערכין ציו"ד. העידו על אביה שמת ששולס היו קורין אותו בשם צעריל ובכתיבת אגרת אליו ראו שכתבו לו דוב בער וכן היה חתימתו יש לכתוב דוב המכונה צעריל ואין לחוש שמה צפניו לא נקרא צעריל אלא בער. חא"ס סי"א. כהצ בשם אביו צערי בלא אלף אחר הוי"ד יש להקל בדעבד. שם סמ"ס. (ומשמע שם דים להקל אף במגרש עמנו וצפרי הדב כתב בשמו דעברי ח"ס לכתוב רק שם בער ולבאורה הא כתב שם דמסתמא להקל בזה ע"ס) פעם נקרא בער ופעם צעריל כיון דהנקודות שוין היכא דים ספק יש לכתוב בער לצד וצדיעבד ודאי כשר. שם סמ"ס. מי ששמו צפי כל צעריל וחתימתו זנוויל דוב ולס"ת עולה שמואל דוב חס הוא אים שרגיל לחתום יש לכתוב זנוויל דוב דמתקרי שמואל דוב והמכונה צעריל וגם חס כותב שמואל דוב דמתקרי זנוויל דוב והמכונה צעריל ג"כ כשר ואם אינו רגיל לחתום כן שפין ידוע חתימתו כלל יש לכתוב שמואל דוב המכונה בער או המכונה צעריל חס קורין כן גם צפניו והרואה לחס כו' וכתוב אלא צעריל דמתקרי שמואל דוב. ל"ס אות. כ"ד. עיין בלות ח' אברהם צבי ונקרא צפי כל אברהם הירש כו' ובאות יו"ד בשם יששכר: (ל) ויש. במדינותינו קורין הרי"ם בפתח וקרוי לסגול וכדומה לי שחתימים ח"ס ציו"ד אחר הצי"ה ויש ליתך בזה אחר חתימתו ואם חתימתו אינו ידוע יש לכתוב בלא יו"ד: (לא) ברכיה. חס חוסה עמנו ציו"ד יש לכתוב בדרך דמתקרי ברכיה. קו"ה בשם הנאון ר"י העשיל אשכנזי אב"ד ד"ק לובלין. וגם הצי"ה בשם נט מקושר דס"ל דמן הסתם יש לכתוב ציו"ד חס לא שידוע שחוס בלא יו"ד וגם בזה הניח ח"ס: (לב) ברכיה. אין להסתפק לכתוב צ' גיטין אחד בוא"ו לבסוף ברכיו: (לז) באטי. צ"ל בעאי ואם נקרא בטי ח"ס ח' :

אות גימל

(א) כותבין כו' ציו"ד. חס לא שאומר שרגיל לחתום בלא יו"ד: (ב) בקמ"ץ ובמקומות שמכנין גם לגדליה גאדיל בקמן צריך לכתוב הכינוי בין לגד בין לגדליה וא"ס לכתוב הכינוי נבי גדליה בשביל שמואל אחד ששמו גד ומכנין אותו גדול רק דוקא חס יש משפחה שלימה ששםם גד ומכנין כך. והיכא שקורין הנימ"ל בחירק יש לכתוב גדל ויש לכתוב דמתקרי גדל חס שם הקודש גד או גדליה ואם ח"י לו שם אחר אין לכתוב רק גדל לבד: (ג) מסתמא כותבין גדליה בלא וא"ו. חס לא שיש לו קבלה מאבותיו לקרותו בשם גדליה ובשפ"ה ד' טורי אכן נקרא לס"ת גדליהו וגם אמר שקבלה מאביו ששמו גדליהו והעולם קורין אותו גדליה יש לכתוב גדליהו דמתקרי גדליה: (ד) בוא"ו. ובקו"ה בשם ח"ס ש"ס

לכתחלה בלא וא"ו משום דלא גרע מכינוי ושם חזקיה בלא וא"ו הוי ככינוי לשם חזקיהו
 בוא"ו כן ה"ל אמרינן גדליה בלא וא"ו הוא כינוי לשם גדליהו בוא"ו (א) ויש לרחות כי
 בחזקיה עיקר הטעם הוא מדמנינו שם חזקיה בש"ס בלא וא"ו אמרינן מדתפסו
 בש"ס בלא וא"ו כוחצים ג"כ בלא וא"ו ממ"נ אס שמות האמוראים הוא בלא וא"ו
 מהחמא מסקינן על שם וא"ת בש"ס מקל"מ מ"מ מדתפסו בש"ס השם בלא וא"ו הוי
 ככינוי לשם בוא"ו וכל זה לא שייך בשם גדליה דלא מנינו דתפסו בש"ס בלא וא"ו אס
 מהם ענינו גדליה ורשימה על הוי"ד (ו) כתבתי (ז) לעיל ואין (ח) לספק בשם גדליה
 באל"ף ואף אס רוב בני אדם חותמים את ענינם באל"ף אין להסתפק בזה ומה
 שחושבין כן אינו אלא כרי שלא לכתוב השם שמו יורקו (ש) בשם בעל ד"ח ואס
 הבעל חותם את ענינו באל"ף הולכין בזה אחר חתימתו כמו שכתוב בשם מחתיה
 מיהו (ח) בדיעבד אס כתב (זה"ל ולא באל"ף) כאלו הוא חותם כשר ולא כמ"ז
 שהפריז על מדותיו וכתב אס חותם ח"ע באל"ף וכתב בגמ' דה"ל הוי שמוי השם
 והלא ולתא' גדליה המכונה געדיל או גדיל מהרש"ל גדליה המכונה (ט) גבורשמן
 המכונה (י) גדיש ס"ס גאשליב כן יס לכתוב בפולין מפני שקורין הגימ"ל בקמץ
 ובסוף הבי"ת דגושה (יא) ואס יס מקום שקורין הגימ"ל בחולם יס לכתוב גושליב
 בוא"ו אחר הגימ"ל (יב) ויש כותבין ל"ף ויש כותבין ל"פא וחליט במבטא ושם זה
 הוא כינוי לידוריה או לארוביה ס"מ ובעל ד"ח כתב כשקרא לס"ת לידוריה יס
 לכתוב גאשליב והיינו פירש של לידוריה אוהב אלהים וממילא נשמע אס עולה לס"ת
 בשם ארוביה יס לכתוב (יד) גוט ליב בוא"ו והיינו אוהב טוב ומה שכותבין ל"ף כתב
 בש"ס

סיב שמות גימין

שים להקדים גם שנכתב בו גדליה לגט שנכתב בו גדליהו : (ב) ויש לרחות . לכתחלה
 יס לחוש ליתן ב' גימין מ"מ בשעת הדחק או בדיעבד בגט שנכתב בו גדליה לחוד בני ובד"ח
 מנריך ב' גימין אפילו בדיעבד . ואס כתב גט אחד בשם גדליהו אין לפסול במקום עינון
 וא"ל למזל גט אחר ומ"מ היכא שהחיתו הוא גדליהו אין לשנות חתימתו לכתחלה ובדיעבד
 אף בבט"ל שנקרא בפי כל חזקיהו וחושם כן וכתב חזקיהו כשר ובספר ב"מ כתב שאין להקל
 אלא במקום עינון . והיינו אס לא נודע שהוא כינוי אבל כל שנודע כך בכינוי לא גרע
 מחיתו . תפארת בני ס"ב : (ו) כתבתי . נכתב גדליה בלא וא"ו בני בדיעבד עכ"פ
 בזה : (ז) לעיל . ודוקא היכא דלא ידעינן היכי קרי ליה אבל בדידעינן היכי קרו ליה
 גדליה או גדליהו יס לפרש החתימה עפ"י מה שקורין בעולם . מי ששמו גדליה ולס"ת קראוהו
 גדליה ובחלו שמו שמו יעקב ורצה ליתן גט ש"מ לאשתו וזוהי המסדר להכריז בבתי כנסיות
 ב' ימים אחר התפלה שהאיש גדליה נחנך בשם יעקב גדליה וכן חתם בזוואם וסדר גט
 וכתב יעקב גדליה דמתקרי גדליה והש"מ הלך לעולמו הגט כשר ונריך לכתוב כן לכתחלה
 אס בשעה שזכרוהו חברו הראשון והשני יחד ולא עקרו הראשון אבל אס בשעה שזכרוהו
 לא הזכירו הראשון וכן היה סדרו שגדליה זה נחנך לקראתו בשם אחד יעקב נריך לכתוב
 יעקב דמתקרי גדליהו דמתקרי גדליה ובדיעבד אס כתב שניהם יחד בלא דמתקרי כשר .
 לשמ"ח : (ח) לספק . היכא שהחיתם הבעל א"י לנו אס הוא באל"ף או דה"ל :
 (ט) ואם בדיעבד . אס ניתן כבר אף שלא בשעת הדחק וה"ל בשעת הדחק אף אס לא ניתן
 עדיין : (י) גבורשמן ב"ל דגושמן : (יא) גרש . אס הגימ"ל קרא בקמץ יס לכתוב באל"ף
 גארש . יס להחמיר לכתוב ג' המכונה גרש אף שהכינוי בקמץ וכן אס ג' מוכונה גרש
 שפחה יס לכתוב המכונה גרש : (יב) ואם . עכ"פ במדינות שלנו כשקורין גושליב בוא"ו
 במלפ"ס יס לכתוב בוא"ו : (יג) ויש במבטא . אס קורין בסוף בפ"א רפס יס לכתוב
 בסוף ל"ף ואס בסוף בפ"א דגושה יס לכתוב בסוף ליפא : (יד) גוט ליב . ונראה פשוט שים
 לכתוב

בס"ט משום דיש קורין לאוהב לף • גומקיד בחד היבה (טו) ולא גוטא קיד (מהרש"ל)
 משום דה"ל לכתוב אל"ף בסוף חלל בשמות שהם דגש כנון יוטא או בילא כמ"ס
 במהרי"ל לכן כסוהבין גיטא לבד כוהבין אל"ף בסוף חלל כסוהבין גוט קיד חין
 כוהבין אל"ף (ס"ט) • גוט קיד הוא כינוי לטוביה ס"מ • גוטמן היבה אחת והוא ג"כ
 כינוי לטוביה (ס"ט) גרונם כינוי לשמואל • (טו) גרוסמן כינוי לגדליה וכבש ס"מ במדינות
 שקורין בש"ן גרוסמן כוהבין בש"ן ובמדינות חלו כוהבין בסמ"ך • געץ כינוי לליקוס
 וכן געטשליק וכבש בס"מ כוהבין געטשליק (יו) ציו"ד אחר הלמ"ד וכן גוצמליק
 ג"כ מסהמא ציו"ד חלל גוצלק (יח) מסהמא בלא יו"ד והוא ג"כ כינוי לליקוס •
 גוצלא גוצל מסהמא באל"ף חס לא שדוסקין הלמ"ד בחירק או כוהבין ציו"ד בסוף
 גוצלי והוא ג"כ כינוי לליקוס • (יט) גימפל כוהבין בלא יו"ד אחר הפ' כ"כ בס"ט
 וס"מ חלל גומפיל כוהבין יו"ד אחר הפ' והוא כינוי למרדכי (ס"ט) • גומפליין ג"כ כינוי
 למרדכי • גומפליין כינוי לאורי ולמרדכי (ס"ט) וכן (כ) גוטא גיליבי אס ידוע שחותם ח"ע
 בג' יודי"ן כוהבין כך בג' יודי"ן ומסהמא כוהבין (כא) צב' וודי"ן (ס"ט) (כג) גמלין המכונה
 אלזגוטא גניבא אל"ף בסוף • גרשם במ' כוהבין חסר ואל"ף אחר השי"ן וכמו כן כהוב
 בחורה גרשם בן משה גרשון בנ"ן כוהבין מלא בוא"ו אחר השי"ן וכן כהוב גרשון
 בן לוי והם שני שמות (כז) ואם שינה וכבש מ"ס במקום לו"ן או להיפך לא היו גט
 כלל ותל"ל כ"כ מהרש"ל כהביו סי"ד חט"ב דהמ"ס והגו"ן מהחליפין מ"מ כאלן כיון
 דהם חרי שמות היו שינוי השם חט"ב דהאזהות מהחליפין כ"כ מהרש"ט (כד) ואם
 שינה וכבש גרשם במ"ס מלא ואל"ף או גרשן בנ"ן (כה) חסר ואל"ף כשר כיון דבמבטא
 הוא כאלו היה מלא ואם (כו) חסר אחר סדר גט וכבש גרשון בנ"ן או במ"ס ואחר

קך

מיב שמות גיטין

לכתוב גאס ליב כו' והכל חלוי במבטא המדינה ובד"ח כתב שם באסובים יש לכתוב גוט
 ליב • וכשחותם שמו כן יש לכתוב : (טו) ולא גוטא קיד • כיון שהפ' נחשפת בשו"א ואם
 נקראת הפ' בקמץ יש לכתוב גוטא קיד • לכ"ע כוהבין טוביה המכונה גומקיד :
 (טו) גרושמן כו' בש"ן • לכתחלה יש לכתוב בסמ"ך ואם המנהג ס' לכתוב בש"ן כן כוהבין •
 ד"ה : (יז) ביו"ד • היינו מן הסתם אם לא שאומר שרגיל לחתום ציו"ד : (יח) מסהמא בלא
 יו"ד • באמת לפי הנהגתנו אין הלמ"ד נדחקת בחירק וגם אין ניכר הבדל הפתח ומסתברא
 לכתוב בלא יו"ד אם לא שאומר שרגיל לחתום ציו"ד • צ"ה : (יט) גומפיל • בשניהם הלוי
 בחתימתו או אם דרך לדחוק הפ' לקרותו בחירק ולדידן אם א"י שחותם ציו"ד רק שהיה
 נקרא על סמ"ט שהיה חותם ציו"ד כיון שהצדקת קלישא ואין דוחקין הי"ד אם כתב גומפל
 בלא יו"ד שפיר דמי • אבי המגדל ששמו בלוינו גומפל ורגילין לקרותו אפילו בשמו גומפליק
 ויש ספק אם היו קורין אותו גומפלו או גומפלין או גומפלי כיון שהוא רק בחצי המגדל
 לא יזכור שם קטנות כלל רק יכתוב מרדכי המכונה גומפיל • נ"ב : (כ) גוטא • הוא
 שם צפ"ע והוא משמות נשים : (כא) בב' יודי"ן • בלא יו"ד אחר הנימ"ל ובספר ע"ג משמע
 דבכל ענין כוהבין גימ"ל יודי"ן : (כג) גמלין • צ"ל גומלין ושייך לשמות נשים : (כד) ואם
 שינה • ר"ל שהיה נקרא צפי כל או עולה לחורה וחותם גרשון וכבש גרשם או להיפך וכן
 אם אינו ניכר שם הקריאה גרשון או גרשם והחליף שמו מעריסו נמי כדין כן ואם היה שם
 מעריסו גרשם ונקרא צפ"כ גרשון לכתחלה נד"ך צ' גיטין ומס"ה כשר אם כתב כפי שנקרא
 צפ"כ • ד"ה • ואם א"י שמו יש לכתוב צ' גיטין : (כד) ואם שינה • אפילו לא ניתן עדיין
 חלל נכתב לבד מלא אין להקפיד ואפילו אם ידוע שנקרא ע"ג גירוח : (כה) דחבר • ובספר
 ג"פ כתב דאפילו דיעבד אין להקשיר הגט : (כו) חבם • היינו שהמגדל וגם אחיו היו
 מסופקים

כך העיד שכן הגידו לו ששמו כך הוא חיו נאמן דקיי"ל ח"ה המורה הלכה וזה לאחר
 מעשה אין שומעין לו (רש"ל) • מיהו אם הוא מלחא דעבירה לגלויי נאמן כמ"ס
 בש"ס ביצמות (ס"ט) ובהשגחה בן ששון ס"ל כהב בשם פהריב"ל דמדייק מזה טעמא
 דגרשון וגרשם מלין בקרא שהם חרי שמות מ"ה היו שינוי אבל אם לא היה בקרא
 חרי שמות היו אמרינן דשם השני היו כמו כינוי כגון גרשון בנין היו כינוי לגרשם
 כמ"ס חצ"ג דמכר במבטא השינוי מ"מ היה כשר ואמרינן שהוא כינוי ומה הלמוד
 לכל השמות • והקשה בש"ס הא חזקיה בוא"ו ובלא ווא"ו כמי חרי שמות הם ובהב
 בהה"ד דחזקיה בלא ווא"ו הוא כינוי לחזקיה בוא"ו וכמ"ס בש"ע סקכ"ט ומ"ס גרשם
 וגרשון דלא אמרינן כינוי הוא והירץ שאני חזקיה דמלינו בש"ס חזקיה בלא ווא"ו חזן
 נמי נהפיש אותו כן ואף חת"ל בש"ס קיצר הל' מ"מ כיון דבש"ס חיהא השם חסר
 היו ככינוי וכשר • משא"כ בשמות גרשם וגרשון • אבל ח"ל שם חזקיה שאני משום
 דמלינו בקרא מי שנקרא חזקיהו בוא"ו נכתב בלא ווא"ו לכן אם כתב חזקיה בלא ווא"ו
 היו ככינוי משא"כ בגרשם • דהא גרשון בן לוי מלינו נמי בקרא דה"ה דנכתב כמ"ס
 ומ"מ היו שינוי השם וע"כ ל"ל הטעם משום דשם חזקיה מלינו בש"ס חסר משה"ה היו
 ככינוי ובהב עוד שם מיהו דממלינו המ"ס וכו"ן מתחלפים חפילו היבא דחיהא שינוי
 במשמעות גם מלינו גרשון בן לוי כתיב דה"ה לפעמים כמ"ס לכן אם שינה וכתב
 מ"ס במקום וכו"ן או להפך הלא כמ"ס ההה"ד ואם מה המנגד אסורה ליבם אבל
 מ"מ לריבוי חליהם גם היא פסולה לכהן כי לקולא לא אמרינן דהגט בטל רק לחומרא
 אמרינן דהגט בטל חצ"ג דלכתב בש"ס בשאר שמות אם מתחלף אותיות המתחלפים
 חפילו אם יש שינוי במשמעות כשר בשעת הדחק וכן פסק דתלם ל"ל דוקא אם יש
 שינוי ולא מלינו דהם חרי שמות אז ס"ל בשעת הדחק כשר (כו) אבל אם הם חרי שמות
 בקרא כמו גרשם וגרשון היו שינוי השם ותלם חצ"ג דגרשון ולוי מלינו בנין וכמ"ס
 מ"מ לא אמרינן דהיו שם אחד מדכתב בחורה גרשם בן משה כמ"ס וגרשון בן לוי
 בנין היו שינוי השם הלא לחומרא ס"ל דלא היו שינוי השם מיהו מזה היה מוכח דלא
 ס"ל כמהר"א בן ששון הנ"ל דהא לפי מ"ס ע"כ מה שמכשיר הש"ס בשעת הדחק
 באותיות המתחלפים ע"כ ל"ל (דמייירי) בשמות אשר לא מלינו שהם שני שמות ולדעת
 בן ששון היה כשר משום דאמרינן דהוא כינוי לשם חצ"ג דבן ששון ג"כ לא מכשיר
 הלא בשעת הדחק מ"מ נשמע מבין ששון חפילו אותיות דחיהא מתחלפים נמי הדיון בן
 דהא הטעם הוא משום דהיו ככינוי ואפשר דדוקא באותיות המתחלפים אז אמרינן
 דהיו ככינוי אבל לא בשאר אותיות ולפי זה אין ראיה מזה לטענת הנמלא בש"ס כי
 גט כשר בשעת הדחק משום דהיו ככינוי מיהו בש"ס משמע דלא הכשיר משום דהיו
 ככינוי הלא כיון דהם אותיות המתחלפין מכשיר בשעת הדחק (כח) ובכל זה משמע
 חפילו

שיב שמות גימטריא

מסופקים ואיכא קצת רגלים לדבר שלא להאמינו הא לא"ה מגלן לחשוד אותו אף אם לא
 היו מלחא דעבירה לגלויי • ואם באה אשה לפנינו בגט שכתוב בו גרשון והמסדר חיו
 לפנינו לשואלו אמרינן דודאי עשה כדיון : (כו) אבל • אבי האשה אמר ששמו גרשון בן
 וכבר גירס אשה בשם גרשון ושם העיקר שלו היה גרשם ועתה באה בתו להפגוש ים ליתן
 ד' גיטין ובריעבד ושעת הדחק או בעובדא כזאת שניתן גט אחד שכתב בו גרשון דמתקרי
 גרשם כדאי הוא הג"פ לסמוך עליו : (כח) ובכל • לענ"ד בשם שהכל קריין חליא מלחא ;
 ואם

אפילו אם ידוע החימתו כשר • ועיין עוד בלוח ח' ובלוח מ' בשם מתהיה כהנתי מה
 שגל' צדיקים אלו ושם גרשון צמ"ן הוא לשון גירושין וגרשם צמ"ס הוא לשון גר ולכן
 כותבים חסר כלומר גר שם (כט) ואם אינו ידוע כמו אם הוא צמ"ן או צמ"ס לריד
 ליהן שני גיטין כן כתבו כל האחרונים ואם (ל) עולה לחורה בשם גרשם צמ"ס ונקרא
 גרשון צמ"ן חו להיפך דינו כמו אבשלום ואבישלום צמ"ס בלוח חל"ף (ס"מ) גרשון
 המכונה קירשמן המכונה (לא) מאניש • גרשם צמ"ס המכונה מופצצליק המכונה
 זעליקמן • גומפריכט כן יש לכתוב מסהמא צפולין ואם אומר שרגיל (לג) לחוס צעיי"ן
 יש לכתוב צעיי"ן והוא כינוי לאפרים וליעקב ולמרדכי :

אות דל"ת

דוד חסר יו"ד צמ"ס בספר תהלים אע"ג דבד"ה כתוב צו"ד מ"מ חזקין טפי בזה
 ספר תהלים שכתב דוד בעלמו כ"כ בזה"ד ס' רל"ג ואם כתב מלא צו"ד (א) כשר
 חזקין

טיב שמות גיטין

(כט) ואם • אף שעתה נקרא זה בפי כל גרשון מ"מ אם א"י עיקר שמו דשמה היה גרשם
 לריד לכתוב צי"ת גיטין ויש ליהן הגט שכתב גרשון תחלה ובשני גרשם דמתקרי גרשון •
 ובד"ה כתב דבשני יכתוב גרשם לחוד • ואם כבר ניתן הגט בלחוד מן השמות אם עדיין לא
 נשאת לא תנשא ואפילו אם תחתן עד שיתברר צדקות ששמו כמו שכתב בגט • לבוש •
 וב"ה כתב דלפי זמנינו שרובא דרובא קוראים אפילו למי ששמו גרשם גרשון וכן חותמין ועולין
 לס"ת אם לא כתב אלא גרשון לחוד וניתן כשר ומ"מ כל שאפשר ליהן אחר בו ציוס הוי
 כלכתחלה אפילו אם כבר ניתן מיהו אם לא כתב אלא גרשם לחוד או אפילו כתב גרשם המכונה
 גרשון אפילו כבר ניתן ונשאת יש ליהן אחר ולכתוב בו גרשון לחוד • אחד היה שמו גרשם
 מחמת שגולד בגירות ושתקט שמו ונקרא בפי כל גרשון יש לכתוב צ' גיטין • חו"ג • הסכימו
 לחת צ' גיטין ונתנו תחלה הגט ששמו גרשון צמ"ן ולא הודיעו לבעל שריד עוד גט אחר
 וכשנודע לו אינו רואה ליהן גט צ' מותרת להנשא בגט זה לבדו אם א"ל להשיב בנקל גט
 אחר • חל"ס סק"ע • ובמקובל מה שמו אם גרשם או גרשון חזקין אחריו וצטולה לחורה
 וחותם אף שאומר ששם זה בדיוק והחזיק לעלמו שם זה ז"ע : (ל) עולה לחורה • דבכה"ג
 יש לכתוב השם שצולה לחורה לעיקר ועל השני דמתקרי ולאו דוקא עולה לחורה אלא
 ה"ה אם הוא רגיל להחוס או שיש לו קבלה מאביו שנתן לו שם זה בשעת מילה ויש מבני
 משפחתו שנקראו כך : (לא) מאניש • היינו כשדוחקין חו"ד : (לב) לרחום • ומלשון רמ"א
 משמע דמנפא חליא מלתא אם קורין בחירק או בכנול וז"ע אם הקריאה הוא בחירק
 שדוחקין חו"ד וחותם צמ"ן שריד לכתוב גומפריכט דמתקרי גומפריכט ולפי מנפא שלנו
 שאין דוחקין לא בכנול ולא בחירק אין לכתוב יו"ד אחר הרי"ש רק גומפריכט :

אות דל"ת

(א) **בשר** • ואפשר דבמדינות שדוחקין חו"ז בחירק יש לכתוב מלא אף לכתחלה וז"ע
 ואם רגיל לחוס מלא כותבין כן ואם כתבו חסר כשר • האב היה עולה לחורה
 וחותם במקום דירתו בשם הקודש דוב ומכונה בער והבן החזיק שם אביו פה זה שכתב
 בשם יששכר ומכונה בער יכריזו ל' יום בבה"כ ובבהמ"ד כמה פעמים להודיע שמה שהחזיק
 עד עתה שם אביו יששכר הוא צטעות ושמו האמת הוא דוב • השיב משה סע"ג חל"ס
 בלוח ב' נטריל דוב • איש אחד גירס אשה בשם דוד כי זה עשרים שנה החזיק בעיר
 בשם זה לבד ונודע ששמו מעריסה וקודם בואו לעיר זו היה שמו חיים דוד הגט כשר ואם
 היו

ואין להחזירו שאין כאלן שינוי השם מהר"ט : דוד המכונה (ג) דנקיא המכונה (ג) בודין המכונה (ד) ברעפיר המכונה (ה) שעפמיל המכונה דונדא חבל ח"ל לכתוב המכונה (ו) דוידקא : דורנמ כינוי למשלם וליחזק : דין ח"ל לכתוב המכונה דעגיל ח"ל ששהא חריכות השם דינו כקולור השם כמ"ס לעיל : (ז) ואם לריך לכתוב לסימן כוחצין דעגיל מהחמא ביו"ד (ח) דניאל יו"ד אחד הגו"ל :

אות ה"א

דילל ביו"ד כך פסק הש"ע ח"כ דים לו קבלה לכתוב חסר ובס"ס כהב דים לכתוב חסר והביא ראיה מדברי האר"י ז"ל שכהב הלל היה מסוד משה רבינו ע"ה ושינהו באלו יחדו ב' שמות של ע"ב שהם מה"ש לל"ה ש"מ דים לכתוב חסר ועליו רמז הקב"ה היה לך לעזרנו ר"ח הלל מ"ה פסק דים לכתוב להחמלה חסר וכו"ס מהר"ט וכו"ס הבי' בצדק הבית חבל בן"מ ובס"מ ובט"ז פסקו כפסק הש"ע דים לכתוב מלא וכן (א) שיקר גם במצטא הוא כאילו היה מלא : אבל נקרא ע"ש ולאחזנו מה ולא על שם

מייב שמות גיטין

היו כוחצין חיים דוד היו כמס שנתקע ופסול : חא"ס כנ"ז : שם דלדיא עכ"ס כיון דבמקום כתיבם ונחמה אין ידוע כמו ח"ל לכתוב ודי בשם דוד לבד ואם יחשו לדברי הס"ג יכירו לו יום שם דוד זה שמו נמקמו היו דלדיא ולא יכתבו בנס המכונה דלדיא אם יש שבות לעשות כן : שם סק"ע : (ב) דנקיא : בארץ רוסיא מנוי כינוי דנקי : אין לנו רק לכתוב הכינוי כפי שנקרא בלוחו נקום ד"ח : נ"ס כתב בשם רש"ל המכונה דונקא אין כוחצין וליחא בן ברס"ל : (ג) בודין : יש שהעתיקו בלא יו"ד : (ד) ברעפיר : ויש כרעפר בלא יו"ד ויש פרעפיר ב' : בתלמוד ג"כ ותליא בלשון בני אדם סגל מדינה : (ה) שעפמיל : ויש שהעתיקו בלא יו"ד : (ו) דוידקא : יש שהעתיקו דוטיק או דוטיקא ונ"מ במקום שכותצין הכינוי לסימן ואם מדגיגין הוא"ו בחירק יש לכתוב יו"ד אחר הוא"ו ולענין בד' או ב' י"ס לילך לפי מה שמורגש יותר במצטא בלשון המדינה ואם קורין אותו דודא והוא נרגש במצטא והדלת אחרונה נקראת בשין קמץ או פחה יש לכתוב המכונה דודא אם קורין אותו בפניו כן ועוד יש דלדל ולא קריאת הדלת בקמץ קטן וכן יש לכתובו ואם מוחס ענינו דודל יש לכתוב כן ואם נקרא דודיל הוא"ו בתנועת החירק ח"ל לכתובו כלל וכן יש דוד המכונה מעבאל ובמדינותינו שם טעבל והכל הולך אחר ההתוס ואם ח"ל חתימתו יש לילך אחר שפת מצטא המדינה שמרגש ב' : (ז) ואם צריך : אפשר דבלא"ה יש לכתוב הכינוי בזה : ובד"ח כתב שח"ל לכתוב : בחא"ס כנ"ה כתב דנ"ל דלגיל דעגיל כיון שאין הנקודות שוות לדן ודאי יש לכתובו כמו וועלקול : (ח) דניאל : בנ"ס אחד בשם דניאל מלא יו"ד קני ובשם שקורא המסדר עם העדים את הנס לא יקראו שם דניאל כפי הנקודה שכתוב רק יש לו לקרות ג"כ הו"ד נחם וזי"ר תחת האל"ף ואם נקרא בהרגש הא' והסופר כתב דניאל בתוספת יו"ד אחר האל"ף יש להכשיר דיעבד ורק במקום ענין ואם נקרא דניאל בהרגש הו"ד והוא כתב בהרגש האל"ף פסול וקרוי להיות בטל : דניאל המכונה דנקי דניאל המכונה האל"ף : דורנמ שם זה שכותב בין יהודים הערביים השוכנים במערב וי"ס דכתב דורן חסר אל"ף וטעמו הוא ע"כ : מי שנקרא בשעת מולתו דוד דניאל וכו' נשחק שם דניאל וכתבו דוד דלחקרי דניאל הנס פסול ולריך לכתוב נ"ס אחר בשם דוד לבד ואפילו לא נשחקע לנמנוי והמיושט קורין בשניהם יחד הוא פסול : ל"ס אות ל"ב :

אות ו"א

(א) עיבר : אם לא כשאומר שרגיל לחתום בלא יו"ד או שיש לו קבלה לכתוב חסר : דלת ובנ"ס

שם הכל שצדנו קין כיון דרע מוליה מנהרג לא מסקינן בשמיה (ס"ט) • האי כן היה
נקרא רב האן ועוד היה רב אחר היה נקרא היי (ס"ט) • הונא באל"ף כי שמות
האמוראים היו נחלבים מלשון ארמי ע"כ כותבים באל"ף (רס"ל) ואם כתב בה"א
(ג) כשר כמו סככהיה לעיל • הוצקא כינוי ליהודה וכן הושמא (ג"ס) (ג) הובש כינוי
(ד) ליהואש (ס"מ) הושע כתב רס"ל שהוא שם במקרא (ה) וכל הושקא בארץ רוסיה
או האשקא עולין לס"ה בשם יהושע ואפשר שקבלה כך בידם כי מן הסבירא היה לקרות
להם הושע (ו) ואפשר שסמכו על שם הפסוק ויקרא משה להושע יהושע וא"ל לכתוב
יהושע המכונה האשקא כי קילור השם הוא ליהושע וכבר כתבתי דהושע הוא יהושע
(רס"ל) והביא בס"ט דבריו וכתב בשם מהר"ם (ע"ט) שכתב מהר"ם אשכנזי והוא ספר
זכרון משה לכותבים יהושע המכונה האשקא או הושיל או יושקא או (ז) העשיל
וכ"כ בס"מ לכותבים יהושע המכונה הושקא גם ס"ל (ח) לכותבין בוא"ו ולא באל"ף
האשקא אפילו אם קורין הה"א בקמץ וכן כותבין יהושע המכונה הושל או המכונה
הושיל או המכונה הושמן וכותבים הושמן בוא"ו אפילו אם קורין הה"א בקמץ וכבר
כתבתי היכא דפליגי אם כותבין הכינוי יש לכתוב הכינוי • העמרלין כינוי לאהרן
(ס"ט) הילמן כינוי לשמואל ויש לכתוב ביו"ד אחר הה"א במקום שקורין הה"א ביו"ד
אבל במקום שקורין בפסח יש לכתוב בלא יו"ד (ס"מ) הירין כן יש לכתוב מסתמא ואם
אומר שרגיל לחתום בעיין יש לכתוב הערין בעיין והוא כינוי לנפתלי • הירצא
הירצקא כן יש לכתוב מסתמא אם לא שרגיל לחתום בעיין והוא ג"כ כינוי לנפתלי •
הירש (ט) כינוי לנפתלי או לבני • הנבון כינוי לשמואל (ס"ט) הענוד בעיין
וא"ו

מ"ב שמות גימטין

ובנ"ס ומכתב אליה הסכימו לכתוב חסר ואם כתב מלא כשר • יש אנשים דקרו לסו
בלשון ערבי הילאל יו"ד בין ה"א ללמ"ד וגם כן אל"ף בין ב' למד"ן וריק"ם כתב
הלל חסר יו"ד ומלא אל"ף • ע"ג : (ב) בשר • ונ"ע דמשמע דוקא בשעת הדחק • והיינו
אם אין ידוע איך היה חותם אבל אם שינה ולא כתב כאשר היה חותם ס"ל שינוי השם •
ובד"ה כתב אם חותם בה"א אין לשנות מהחיתו מ"מ ו"ל דבדיעבד כשר : (ג) הובש •
ואפשר דתליא במנשא כשדחקין החירק תחת הבי"ת כותבין ביו"ד אחר הבי"ת : (ד) ליהואש •
מן הסתם יש לכתוב יואש בלא ה"א אם לא שידוע ששמו יהואש ואפשר שזו שהכינוי שלו
הוביש אף בשם המובהק או הושע או יהושע וכתב רק ההגיכה שכל קורין בו או יתן ב'
גיטין ובמדינותינו דלא שכיח שיהא שם המובהק הושע בלא אם כתב גם אחד בשם המובהק
יהושע עם הכינוי והוא שעת הדחק שאל"ל לכתוב גם אחר : (ו) ואפשר • אם היה שמו
מוליד הושע וא"י עלייתו לתורה והחיתו ים לכתוב הושע ואם היה חותם ועולם לתורה
יהושע יש לכתוב יהושע דמתקרי הושע : (ז) העשיל • ולענין אם לכתוב ביו"ד נ"ע :
(ח) דכותבין כו' בקמץ כו' הושמן כו' בקמץ • עדיף מפי שאם נקרא בקמץ שיכתוב השקא
בלא וא"ו או אל"ף בין ה"א לש"ן ואם כתב אל"ף אין קפידא אם נקרא בקמץ אבל אם כתב
וא"ו נ"ע ולענין אם יכתוב ביו"ד לבסוף או ה"א יש לילך בזה אחר הדמיון : (ט) הושיל •
ואם יש לו קבלה הוי"ס כן יש לכתוב : (י) כינוי • מספקא לן בשם אבי המנהג או המנהג
בחיובא שלם אם היך או הירש ושם הקודם ידוע שהוא נפתלי יש לכתוב רק שם נפתלי
לבד או יש לכתוב ב' גיטין וכותבין על הירש ג"כ המכונה • אף שחזקת עמנו כרם בלא
יו"ד מ"מ יש לכתוב הירש ביו"ד • קו"ה בשם הגאון מהר"ם פישלס ועיין באת אל"ף סק"ה •
כתבו גם הערש בעיין מטעם שבמקום הכתיבה נקרא כן ופסלוהו ושלחו הנג בחרוהו • שם

(יא) וא"ו אחד הגו"ן והוא כ"טו (יב) לחנך • הענדל בש ח"ט ושם אשה והוא כינוי למנוח ויש לכתוב מסתמא (יג) בלא יו"ד אחד הדל"ת (ס"מ) (יד) הענדיל כינוי לשם מנוח ולשם שבת (ס"ט) :

אות וא"ו

ואלק כינוי ליהושע ולחור שרגא וליהונתן ולשלמה (כ"ט) כוחצין (ה) אל"ף אחד הוא"ו חבל חין כוחצין אל"ף לבסוף כי חין כוחצין אל"ף בסוף (ב) חלל בשמות שהם דגושים כגון יוטל בילל כמ"ס לעיל וכחז מהרש"ל לולי דמסתפינא מחבירי היה נראה צעירי לכתוב במדינות פולין ורייסין בפ"א אף דים לטעות ולקרות ברגס מ"מ הברת לשון חשכנו בחרץ פולין ורייסין היא גסה (ג) ואינה כלל בוא"ו חלל שמומרים בוא"ו אחד הוא כמו פ"א רפיה ושתי ווי"ן היא הברת וא"ו ממש מס"ה אפילו באשכנז ח"ט חלל בוא"ו אחד חבל וואלק עיקר הברתו בוא"ו אפילו במדינות פולין ורייסין מס"ה עושין אותו לגמרי רפיה בשני ווי"ן עכ"ל • נשמע שם ואלק לא דמי לשאר שמות המשתנים לפי מבטא המדינה חבל קם ואלק כוהבים בכל המדינות

בחד

טיב שמות גישין

בשם חשועת בית דוד • נקרא שמו הרשל אף שבכינוי קורין אותו הירש במדינות שנקראים בלא יו"ד יש לכתוב כזי המכונה הרשל ואם חותם ע"מ הרשל יש לכתוב כזי המכונה הירש • שם בשם ח"ט ע"ס • ועיין באות א' אברהם כזי ונקרא בפי כל אברהם הירש • שם הירשל יש לכתוב ביו"ד אחד הס"א ולא צעירין אס לא בחותם להיפך ואם כתבו צעירין יש לחוש לשינוי • חל"ס סקצ"ו : (יא) ו' אחד הבו"ן • ואם חותם חסר אפשר שמו"מ כוחצין מלא • ואם רגיל לחתום ביו"ד חין לשנות חתימתו ואם יש ספק אם היה לו כינוי השך כגון בא"ו המגרש והמתגרשת חין לכתוב הכינוי הענך כלל • ט"ג באות ח"י : (יב) לחנך • וצריך לכתוב הכינוי : (יג) בלא יו"ד • כפי הקריאה במדינותינו חין החירק נדגש בין בא"ס ובין בא"ש ויש לכתוב בלא יו"ד ואם נדגש החירק יש לכתוב ביו"ד : (יד) הענדיל • אם נקרא הא"ס או הא"ש הנדל בפתח תחת הס"א יש לכתוב הנדל בלא אל"ף ועיין אחד הס"א ויש האנדל (ולבאורה הוא כשנקרא בקמץ) ולענין כתיבת ביו"ד אם חין דוגשין החירק תחת הדל"ת יש לכתוב בלא יו"ד ואם נדגש יש לכתוב ביו"ד :

אות וא"ו

(א) **אל"ף** • עתה שחוחמין באל"ף לכ"ט יש לכתוב כן אף מי שנקרא בפתח ועתה לא שכיח מי שיהיה נקרא ואלק בקמץ ואותם הנקראים כן משתרבב משם וואלק ואם קורין אותו כך בפניו פשיטא דים לכתוב וואלק באל"ף : (ב) אלא • אם היו קורין הקי"ף בנקודת קמץ יש לכתוב ואלקא באל"ף לבסוף : (ג) ואינה כלל בוא"ו • כלע"ד דבמדינות פולין ורייסין לא מביא אס חותם ע"מ בפ' שאין לשנות אלל אפילו אם ח"י הא"ך חותם יש לכתוב כן אף אם חותם וואלק בצ' ווי"ן חין לחוש לו אם לא שמו"ר שקבלה בידו מאבותיו לחתום בצ' ווי"ן שא"י לכתוב המכונה וואלק והמכונה פאלק • בד"ה הניה בל"ט דהלא הס"ג ע"מ חכז שאין כוחצין על חתימה המכונה • אם שולחין נע מפולין ואשכנז יש לכתוב בוא"ו וכן אם שולחין גם מאשכנז לפולין יש לכתוב לכהתלה בוא"ו ומ"מ אם בא הנע ממדינת פולין לאשכנז בפ' רפיה יש להכשיר דיעבד אך אם כותב באשכנז בפ' רפיה ומקום נתינה נ"כ באשכנז יש להכשיר • ק"ה בשם ג"מ • אם נותן הנע באשכנז אף שחותם בפ"א כגון שהוא מפולין יש לכתוב בוא"ו • שם ובשם חשונה מאהבה ח"א ס"ס נ"ב בשם הנאון מבר"ס פישלס דאם חותם ע"מ

לאורי לאלעזר לאליקום לשמואל • וייבש בן כוהבין במדינות אלו והוא כינוי לאורי
לאור שרגא לאלעזר לאליקום לחזקיה לחיים למשלם לנחמיה לשמואל ריבאל כוהבין
במדינות אלו בוא"ו ח' והוא ג"כ כינוי לשמות אלו של וייבש (ס"ט) • ורס"ל כתב
בארץ אשכנז כוהבין וייבש ובפולין כוהבין וייבש בשני ווי"ן ובשני יוד"ן ובדמ"א כתב
(ט) שהוא שתי מלות ויי בש וסס זה קראוהו לאדם מתחלה שמת אביו כשהתהה אמו
ובלידה מתה אמו לכן קורין אותו אור שרגא ב"ש אור או נחמיה סהסס ינחמנו או
משלם סיהיה לדיק בארץ • ובט"ז כתב במדינות אלו יס לכתוב פייוויש כמ"ס רמ"א
שהכל הולך אחר לשון המדינה מיהו בהגהות ש"ע כתב דים מדינות כוהבין (י) פי"בש בפי'
והיינו במדינות שמדברים בלשון גסה כמ"ס בש"ס רס"ל בש"ס ואלק וכלל עיקר במדינות
פולין לכתוב פי"בש וכן הוא בח"מ סק"ט • (יא) וידאל (ס"ט) (יב) וישל בוא"ו אחת
והוא כינוי למשה לאפרים לירושם לשמואל אבל ויש כינוי לאפרים אחד על שם וידנו
לרוב שנאמר באפרים (רס"ל) וישלן וישלן וישלן (יג) וירידל כינוי לראובן •
ורידמן כינוי לשלום • (יד) וריידמן כינוי לשמחה וסמיהם בלא אל"ף בין מ"ס לנו"ן (ס"ט)
ולא בלבד ואם כתב מלא בלא אל"ף כשר (סס) ואם חותם עצמו בל" וכתבו בן (טו) לכתחלה
ויס חותמין וריידמן וחלוי (טז) במבטא (סס) :

אות זי"ן

זבולון בשני ווי"ן כ"פ בס"ס (א) לכתחלה יס לכתוב בשני ווי"ן דאשכנז כחוב בן
וכן איהא בזיבולמי דכך היה כתוב באשור גם במבטא הוא כאלו היה
מלא ווי"ן מיהו דביעבר כשר אס כתב חסר הן אס כתב זבולן או זבולן • זכריה בלא
וא"ו אחר ה"א דרוב פעמים נכתב בן (ב) וכן מצינו בש"ס ר' זכריה בן הקלב וקי"ל
כיון

טיב שמות גיטין

א"י איך חותם יס לכתבו מן הסתם בפי' • חא"ס סק"י : (ט) שהורא • עתה שכולס חותמין בפי'
וכל עיקר ההבדל בפי' אף אס א"י איך חותם יס לכתוב בפי' : (י) פי"בש • בפי' ובז' כז"ל :
(יא) וידאל • הוא שמות כמה אנשים מספרדים ואס נמקום וידאל כתב וויטאל יס לחוב
לסינוי השם לבני א"י שיש להם הברה מורגשת בין דלית למ"ה • ע"ז : (יב) וישל • הכל תלוי
במבטא ולענין אס בוי"ו או בפי' ובפולין יס לכתוב בפי' : (יג) וירידל • כל שמות האלו יס
לכתוב במדינה זו בפי' : (יד) וריידמן • וז"ע לפי הברת מדינותינו הלע"ז של שמחה פריד הרי"ס
בזיר"י וסני בזיר"ד אחד שהיא משמשת בנקודת זיר"י ונקודת חירק משא"כ בפי' יודין שנקראת
הרי"ס בפתח : (טו) לכתחלה • ואס נקרא בקמץ יס לכתוב בן : (טז) במבטא • במדינות
אלו שהמבטא בשמות אלו בפתח או בחירק שאינו נדחק ונרגש במבטא אף שהוא חותם בוי"ו
בין מ"ס לנו"ן אין לכתוב בן אס לא שאומר שמקובל מאבותינו לחתום בן ובכח"ג אפשר שיש
לכתוב סמיהם ואפשר דדי בוא"ו לבד וז"ע :

אות זי"ן

(א) לכתחלה • היינו לספרדים שהברת קריאתם הצי"ת והלמ"ד בשורק אבל לשאשכנזים לא
מיבטא אס קורין הלמ"ד בזיר"י דודאי אין לכתוב וי"ו אחר הלמ"ד ואפילו
בדיעבד יס קפידא אף אפילו אס קריאתו בשו"א דהיינו שמרביטין הלמ"ד והנו"ן בבהרה אחת
בדרך הקריאה בחטף מ"מ אין לכתוב בוי"ו לבסוף ובד"ח כתב לדלידן שקריאתו מוטת לקריאת
הספרדים יס לכתוב זבולון • ובדיעבד יס לגדל אס כתב זבולון או זולון אבל אס כתב זולן
חסר בלא ווי"ן כלל ז"ע קצת שגהות שיש לסטול בזה אפילו בדיעבד : (ב) וכן • וכן מצינו
סס

כיון להפסו האחרונים שם זכריה חסר וא"ו חן נמי נהפסו אחוהו כן כמ"ס בזה"ד
ואם יש לו קבלה לכתוב בוא"ו כותבין כן • ובל ואין זה קילור השם מזבולן והוא שם
בפ"ע וקורין אחוהו כן לס"ס • וזוענדיל ביו"ד אחר הדל"ת אם לא שרגיל לחתום בלא
יו"ד והוא כינוי (ג) לזכריה (ס"נ) (ד) זאב וזלקינד כן יש לכתוב אם קורין הזי"ן
(ה) בקמץ והוא כינוי לשלמה • וזלקין כן יש לכתוב אם קורין הזי"ן בקמץ והוא
כינוי ליחזק • (ו) זונדל כינוי (ז) לחמד • (ח) זונלין זולין (ס"ט) (ט) זוסא כינוי לאלעזר
לאלכסנדר • ליהושע • ליואל • ליקותיאל • לירחמיאל • לישראל • למשלם • לעזריה • לשימור
(ס"מ) • (י) זוסמן כינוי ליואל • לאלעזר • למשלם • לעזריה • לזריאל • (ס"ט) והיינו
אם קורין הזי"ן (יא) בשורק כותבין וא"ו אחר הזי"ן ואם קורין בחירק כותבין יו"ד
אחר

מ"ב שמות גימין

שם זכרי ואם שמו זכריה וקורין אחוהו זכרי יש לכתוב זכריה זכרי וס"ס איפכא שיעקר
שמו זכרי ועולה כך לס"ת וקורין אחוהו זכריה • ושם זכר יש לילך אחר המבטא אם קורין הכ"ף
במלאפ"ס יש לכתוב בוא"ו ואם קורין בקמץ אז אינו שם הקודש אז אם הכ"ף דנושה יש לכתוב
זקאר בקו"ף ואם חותם בכ"ף יש לילך אחר חתימתו • זין שם זה שכיח בין היסודים הערביים
וכותבין ביו"ד א"י וקורין אחוהו ביו"ד חת הזי"ן • ע"י : (ג) לזכריה • ולולי דמסתפינא ה"א
דס"ס הוא וז"ל לזכריה : (ד) זאב • ויש שנקראים בנימן זאב וכינויו שלו וואלף ועלום
כותבין המכונה וואלף ואם כתב דמחקרי כשר (ועיין בזה"ל אלהן) • נכתב בשם
הא"ס זאב המכונה וואלף ונתברר שכולם קרין לו בפניו וואו ובעליהו לתורה על פי הרוב
נקרא בשם זאב לבד ולפעמים מועטים בשם זאב וואלף והחתימה שלו נ"כ לפעמים בשם זאב
לבד ולפעמים בשם וואלף לבד ועל פי הרוב בשם וואלי או אינו מוקם עיגון לריכה גם אחר
וקבעל נמי אכור לו לישא אשה וכל חומר ב' נשים עליו כבתולה עד שגרשנה פעם ב' ובמקום
עיגון כשר הנט • הא"ס סקפ"א • היה עולה לתורה בשם זאב וואלף ובפי כל נקרא זאב לבד
וכתבו בגמ' זאב המכונה וואלף אם אפשר בגמ' אחר ודאי לריכה גם אחר ואם הוא מקום עיגון
ואי אפשר בגמ' אחר יש לסמוך ע"ד הכ"ס ולהחירה • שם סקל"ד • גם נכתב בו שם המגדל
זאב המכונה וואלף ואחר כך נדע ששם העריסה שלו היה בנימן זאב וכמה כתבים שנכתבו מזמן
קרוב כתוב בשם גם כן ב' השמות ורק למטה לא חתם רק בשם אחד פעם בהכינוי לבד ופעם
זאב וואלף וכן עלה לתורה רק בשם זאב לבד אם כבר ניתן די בזה לבד ואם לא ניתן אם אין
לאביו או לאשתו כינויים יש לכתוב וואלף לבד ואם יש להם כינויים לזריך למחבניהו תחלה
יתנו גם זה שנכתב רק זאב המכונה וואלף ולא יודיע כלל מזריך גם אחר ואחר כך אחר הכתיבה
יאתרו לו ליתן גם ב' ויכתבו בו זאב דמחקרי בנימן זאב המכונה וואלף ואם אין לפניו שטרות
החדשים הנכתבים בשם בנימן זאב נחשב שם בנימן כנשתקע ודי בגמ' אחד • שם סס"א :
(ס) בקמץ • ואם קורין הזי"ן בפתח כותבין זלקינד בלא אל"ף ואם כתב באל"ף כשר :
(ז) זונדל • אם לכתוב ביו"ד תלוי במבטא : (ז) לחנוך • וכן לשם יוסף ולשם יהודה :
(ח) זונלין זולין • לפי דעתי שם שמות נשים : (ט) זוסא • ואם ניכר בהצטרף אות יו"ד לבסוף
יש לכתוב זוסיא ואם קורין הסמ"ך קורין ואין ניכר הברת הו"ו"א אז יש לכתוב זוסא • רוב העולם
קורין לו זוסיא לבד ומקל"ת קורין אותו אברהם לבד ולתורה עולה יואל זוסמן וחתימתו הוא
אברהם זוסמן והמסדר כתב אברהם יואל המכונה זוסיא דמחקרי יואל זוסמן דמחקרי אברהם
יש לכתוב אברהם זוסמן המכונה זוסיא דמחקרי יואל זוסמן דמחקרי אברהם וגם הראשון
סכול והבעל אכור לו לישא אשה • הא"ס סר"ו • מי שבא לגדל את אשתו ואמר שבזיו מקל"ת
היו קורין אחוהו זוסיא ומקל"ת זוסמן ואחר שעלה לחורב בשם זוסמן אך הוא עם הארץ וקשה
להעמיד על דבריו בזה מ"מ יש לכתוב זוסמאן דמחקרי זוסיא • ל"ס אות י"ח : (י) זוסמן • הוא
כינוי נ"כ ליקותיאל : (יא) בישראל • היינו שאין מדגישים הרבה חירק שחת הזי"ן ואז הברכה
כמו בשורק או במלאפ"ס ואז יש לכתוב וא"ו אצל כשמדגישים החירק יש לכתוב ביו"ד וחילוק

אחר הזי"ן (סס) (יב) זוסלין כינוי לזחק (ס"ס) (יג) זימל י"ד אחר הזי"ן. זימלין
 זיסקינד זהו כינוי לשניאור (ס"ס) ולאכסנדר (כ"ס) . היינו אס קורין (יג) בחירק
 כוהבין י"ד אחר הזי"ן ואס קורין בשורק כוהבין וא"ו אחר הזי"ן ואס קורין בשי"ן
 ימין כוהבין בשי"ן וכן זוש וזשמן הליא במבטא אס קורין בשי"ן ימין כוהבין בשי"ן
 ואס בשי"ן שמאל כוהבין בסמ"ך . (עו) זוסל (כו) זוסלין זיגלין זיסא זיסל לפסמים אס
 אים . זכאי באל"ף כ"כ רס"ל אט"ג דמלינו במקרא זכי בלא אל"ף חזקין בחר השמות
 הנמלאים בס"ס . זכס"מ כתב אס קורין הכ"ף (יו) בציר"י יס לכתוב בלא אל"ף
 והחילוקים סתבתי גבי אבי שלום ואבשלום כמ"ס בלות אל"ף אס גס כן בשני שמות
 (יח) חלו ואס יס ספק נוהגין שני גיטין ויתן חתלה הגט אשר כתב זכאי באל"ף . ולא
 כינוי לשלמה . ועקל (יט) בלא י"ד אס לא שרגיל לחתום ביו"ד והוא כינוי לזחק ויס
 כוהבין ועקלין ויס זאקלין ויס זקלין והלוי (כ) במבטא ועמל מהתמא בלא י"ד אס
 לא שדוחקים המ"ס בחירק . זעליק כ"כ בד"מ ביו"ד אחר הלמ"ד ובקו"ף ובציי"ן
 וכ"כ בהשוצת ל"ז ובס"מ כתב אס קורין הזי"ן בפתח כוהבים זליג בלא עיי"ן
 וכוחבים

טיב שמות גיטין

זה הוא גס כן בשס זוסא ואין לכתוב ב' תיבות זוס מן אלא תיבה אחת ולא באל"ף אחר המ"ס .
 מי ששמו זוסמן ועולה לתורה יקחאל ונשחנס שמו מחמת חולי לשס יעקב והעולם קורין ארזו
 זוסמן כמקדס וגס עולה לתורה יקחאל כמקדס ובחתימתו מוהס יקחאל יעקב שהוא עס הארץ
 ולא ידע טיב לחתום ראשון בשס המולי יס לכתוב יעקב דמתקרי יקחאל המכונה זוסמן . לשמ"ח
 אות יו"ד : (יב) זוסלין . גס בזה אס קורין בחירק יס לכתוב ביו"ד . נקרא בפי כל זידע וכדר
 המסדר בשמו זידא יס לכתובו באל"ף לבסוף ואס הים נקרא הזי"ן בסגול ודלי בסול וכן אס
 הים נקרא בפתח חרין גמי בסול דהול' לכתוב ב' יודין אחר הזי"ן ואס נקרא הזי"ן בציר"י
 יפה כתב בחד יו"ד כי הצי"ר והחירק אס על חד משקל . חא"ס סקס"ח : (יג) זימל . אס
 הקדש שלהס הוא שמעון או שמואל . וכוהבין על זימל המכונה . נקרא בפי כל זימל ולחורה
 עולה בשס נפתלי אס ידוע שנקרא בעת המילה נפתלי יס לכתוב נפתלי המכונה זימל וה"ה אס
 נקרא בעת המילה בשניהס יחד נפתלי זימל יס לכתוב נפתלי המכונה זימל ואס א"י אס ניתן לו
 אס נפתלי או או אחר כך יס לחקיר בצני משפחתו אחר מי נקרא זימל איך הים אס קדש שלו
 ויס לזוות לב' אנשים לילך לבית החיים לחקיר במזנות קברי משפחתו ואס ניתן אס נפתלי אחר
 כך מממת חולי דעת הב"ח דיע לכתוב בכה"ג דמתקרי על אס הראשון אפילו הוא של לע"ז וכן
 דעת הנו"ב רז"מ ור"מ מיינ' והב"ס חולקים בזה ובלא ניתן מחמת חולי אלא הוא בעצמו חידש
 לו אס נפתלי וכיוצא לכ"ע יס לכתוב נפתלי דמתקרי זימל ועיין בהשוצת חמדת שלמה ס"ה .
 קו"ה בשס תשובת ח"ס ח"ב סכ"א כ"ב : (יז) בחירק . אף שמות אס ענינו בוא"ו כיון שגירא
 הרגש חירק יס לכתוב ביו"ד ואס הים נקרא הוא"ו בחולם ודלי שאין לשנות ליו"ד . אחד נקרא
 בפי כל זיסקינד והים חותם את ענינו בוא"ו אחר הזי"ן אין להשגיח על חתימתו . חא"ס ס"מ .
 לא הים נקרא בפי העולם זיסקינד כלל רק שמות הים בשס זיסקינד וכתבו בוא"ו באבי
 המתנשט יס להכשיר ליתן הגט לכתלה . אס סמ"ח : (טו) זוסל . היינו גס כן אס אין דוגשין
 החירק דל"ל כוהבין זימל וזדיעבד יס להכשיר כמבואר בע"כ . ד"ח : (טז) זוסלין . זה תלוי
 גס כן בהגדת המדינה שאס הלמ"ד נדגשת בחירק יס לכתוב יו"ד אחר הלמ"ד : (יז) בציר"י .
 ואס קורין הכ"ף בשו"א נח והאל"ף בפתח כוהבין באל"ף : (יח) אלו . ואין להשגיח בזה בקבלת
 אבותיו או במה שבני משפחתו נקראים אלא מה שהוא נקרא בפי כל הוא עיקר והשני חשוב
 נשחק כו' ונראה דזדיעבד אס לא נתן רק גט אחד שכתב בו השס שזכל קורין בו יס להקל
 אס הקריאה בפי כל הוא זכאי וכתב בנע זכאי יס להקל דזדיעבד : (יח) בלא יו"ד . וכן לפי
 הגדת מדינתנו אין הקו"ף נדגשת בחירק ואין לכתוב יו"ד : (יט) במבטא . אס בפתח כוהבין
 זקלין ואס בסגול זעקלין ואס בקמץ זאקלין ואס נקרא בפתח וכתב זאקלין אינו פוסל :
 לחתום

והזהרים בגימל'ל אבל במדמות אלו שקורין הוי"ן בסגול כוהצין צעיי"ן ובגימל'ל •
 ודוקא מן הסתם כוהצים בגימל'ל אבל אם אומר שיש לו קבלה מאזוהו לכתוב בקו"ף
 או שהא' רגיל (כא) לחתום בקו"ף יש לכתוב בקו"ף וכן דוקא מן הסתם יש לכתוב
 ביו"ד אם לא בו • וכן ועליגמן או ועליקין או ועליקמן הלא נמי כזה • ובס"ס כתב
 גימל'ל וקו"ף תלוי במצטא לשון המקומות ומלינו גימל'ל וקו"ף מתחלפים לכן מנשיר
 אם נכתב בגימל'ל הן אם נכתב בקו"ף ולא פליגי ס"מ וס"ס כי בס"מ חיידי לפי
 מצטא מדינה שלו במדינה פולין שם כוהצים מסתמא בגימל'ל ולא ס"ל כב"ח שהיה
 מסדר גט בפולין וכתב בקו"ף • ובס"ס מהלק נמי דהלא במצטא המדינות וגרסה הא
 דמסכיר בס"ס הגט שנכתב בגימל'ל או בקו"ף חיידי דוקא היכא דלון ידוע חתימתו
 ח"ך היה חותם אבל אם ידוע חתימתו ח"ן לשנות ואפילו דיעבד פסול דהא יש כאן
 שינוי במצטא לכן אפילו במדינה שכוהצין בגימל'ל והוא חותם בקו"ף או להיפך ח"ן
 לשנות חתימתו ופיין אות ביו"ת וכינוי זה הוא ליתחק ליעקב לראובן ליהודה לאשר
 לפינחס ליהושע ליהויהאל לגרשון לחיים לעזריאל לאבי העזרי לאביעזר לנחן •
 (כב) זריגין וליגמן זליג זלקין וליקמן זלקינד (ס"מ) (כג) ועלקא (כד) זלמן כינוי לאלעזר
 לאפרים ליקוהאל למשלם לשלמה לאליקים לשמריה לשליחור ועמל מסתמא בלא וי"ד
 אחר המ"ס והוא כינוי למשלם ואם יש לו כינוי זלמן וכינוי זמל כוהצין משלם המכונה
 זלמן והמכונה זמל (מהר"ם מניץ) • וגווייל יש כוהצין בשני ווי"ן ויש בחד ווא"ו ויש בביו"ת
 ויש בלא • • ובס"מ כתב אם קורין בדגש יש לכתוב בביו"ת אבל מן הסתם יש לכתוב
 בשני ווי"ן ומן הסתם (כד) ביו"ד וכ"כ בד"מ כשכותבין בוא"ו כוהצין ב' ווי"ן • וכ"כ
 לעיל היכא דלריד ווא"ו כוהצין ב' ווי"ן וכתב בס"ס בשם מהר"י חיות דיעבד אם כתב
 (כו) בביו"ת כשר • וגרסה דוקא כשאין ידוע חתימתו אבל אם ידוע חתימתו הוי שינוי
 דהא לדעת הפ"י אם חותם גדליא באל"ף ונכתב בה"א הוי שינוי ופסול אע"ג דליכא
 שינוי במצטא אע"ג דכתבה דלא קיי"ל כותיה היינו דוקא בשם גדליה דלא מלינו
 באל"ף וליכא שינוי המצטא אבל שם כזה דים חותמין כאשר הוא חותם ביו"ן ונכתב
 בביו"ת או (כז) להיפך הוי שינוי ואם קורין הוי"ן בחולם יש לכתוב וגווייל בוא"ו
 אחר

סיב שמות גיטין

(כ) לחתום בקו"ף • כזה יש לכתוב ב' גיטין • אם לא שאומר שרגיל לחתום בלא וי"ד • אבל
 בלא"ה כותבין ביו"ד אף כשאין מדגשים • (כ) וליגין בו' זלקינד • כולן מן הסתם יכתוב וי"ד
 אם לא שאומר שרגיל לחתום בלא וי"ד וכל הני דכתב בלא אל"ף הוא שנקרא בפסח ואם נקרא
 בקמן יש לכתוב אל"ף ואם נקרא בסגול יש לכתוב צעיי"ן ואם נקרא בפסח וכתב באל"ף ח"ן
 קפ"א • ובס"ס במקום כתיבה וכתוב נקרא ועליקמן ובמקום אחר נקרא זליקמן יש לכתוב כפי
 מקום כתיבה וכתוב בו' • (כא) ועלקא • זהו אם נקרא בסגול ואם נקרא בקמן יש לכתוב
 זאלקא באל"ף • סדר אה הגט וכתב בו שם הדביל ועלקא באל"ף לבסוף והבטל היה חותם ביו"ד
 אחר הקו"ף ולא באל"ף הגט פסול • חא"ס סי"ב • (כג) זלמן • ח"ן לכתוב אל"ף בין מ"ס לטו"ן
 ואף כשם הקודם שלו שלמה נריך לכתוב המכונה זלמן • (כד) ביו"ד • ואם חסר הו"ד חינו
 פסול • (כד) בביו"ת כשר • ואם היה מנוי שם אנשים שנקראים בביו"ת דנושה נראה לפסול
 אפילו דיעבד • (כה) להיפך • אם ידוע שאין לזה קבלה מאבותיו ולא נמנה אנשים אחרים
 שחותמין כן כני גט שנכתב בו כדרך שאר גיטין בוא"ו • בשם וגווייל העיקר לכתוב המכונה •
 חא"ס סק"ע • זרח ויש נקראים וזרחים והנקראים וזרחים לפעמים קרו להו זרח נריך לכתוב
 וזרחים דמתקרי זרח • ע"נ •

ושם חזקיה פסק דכותבין בלא וא"ו ל"ל דשם אליה שאני משום דהרוב נקראים על
 שם אליהו הנביא לכן כותבין אליהו בוא"ו כי הוא נקרא בן ובמ"ש ושם גדליה ס"ל כי
 גדליה בן אחיקם היה נביא והיה מפירסם ואמרינן רוב היו נקראים על שמו שהיה
 גדליהו. חמ"ג דמלינו גדליה אחד בלא וא"ו והוא לפנינו בן כושי בן גדליה מ"מ
 גדליה בן אחיקם מפירסם יוחד ולא ס"ל הסבירא כיון שנהרג ורע מזליה לא מסקינן
 בשמיה לכן באלו שני השמות כותבין מלא בוא"ו ושם חזקיה דכותבים חסר ומעט
 שכתב בהס"ד. הו"ל ומלינו בש"ס חסר וא"ו ובריעבד י"ל בשלשון אש כתב חסר
 כשר אפילו אש ידוע שמו כי השם החסר כולל בכלל שם המלא. ובס"ש הניח בל"ע
 אש שמו חזקיה בוא"ו וכתב חסר וא"ו ובשם אליה פסק אש שמו בוא"ו וכתב בלא וא"ו
 פסול (*). בפשיטות משום שכתב שם אליהו בכל המקומות וזה שמו גם כן בוא"ו
 הוי שינוי השם אבל בחזקיה דמלינו בש"ס חסר י"ל דהוי כתיבו לשם חזקיהו לכן הניח
 בל"ע. ולפ"ז אף לפסק הש"ע דפסק בחזקיה בוא"ו אש כתב חסר וא"ו כשר י"ל
 דבשם אליה פסול וכן בשם גדליה ולמעשה חין להקל בשלשון אש ידוע חתימתו. היה
 מלא וכתב חסר פסול וכמ"ש בשם מתתיה ולכתחלה אש חין ידוע חתימתו יש לכתוב
 כפסק הש"ע אליהו גדליהו יכתוב מלא וא"ו וחזקיה יכתוב חסר ואש שמו בוא"ו ונקרא
 בלא וא"ו עיין בסמוך מה שכתבתי: חזקיה המכונה חת כ"כ בד"מ ובס"ז (ג) ללא
 כ"ס שכתב דכותבים דמתקרי חת. חזקיה המכונה (ג) חיו (ס"מ) המכונה
 (* וז"ל מה שפסק בשם אליה דפסול כו' כ"ס בנ"ס) זעליקמן

טיב שמות גישין

אותו לחורש בשם חזקיה והוא חותם עליו בשם חזקיה יש לזו"ת לחון לקרוא אותו לס"ת בשם
 חזקיה ואחר שיחזיק בן ל' ויש ים לכתוב חזקיה דמתקרי יחזקאל. תשובה כנ"י סס"ו: (ג) דלא
 כנ"ש. אש כתב חת והוא נקרא השם פסול אבל אש נקרא חת נראה דבין כתב דמתקרי ובין
 אש כתב המכונה כשר ואש נקרא השם יש לכתוב המכונה השם ואש כתב דמתקרי השם נס כן
 כשר ואש חותם עליו השם ונקרא חת או איפכא יש לכתוב ב' גישין האחד חזקיה המכונה השם
 או חת כפי שם הקריאה ובשני יקדים שם החתימה השם או חת דמתקרי חזקיה ואש נקרא חת
 לבד וא"ו אש עיקר שמו חזקיה בעליה לחורש וחתימה חין להזכיר שם חזקיה כלל וימלא שכן
 אש עולה לחורש או חותם בשם חת לבד. ובד"ת כתב דאש שמו הקודש חזקיה וקורין אותו
 השם וחותם עליו חת כותבין המכונה על שם הנקרא ושם החתימה ישמע ואפילו חותם חית
 בת"ו חין כותבין החתימה ואש חותם עליו השם ונקרא בפי כל חת נריך ב' גישין ובגם השני
 יכתבו השם דמתקרי חזקיה המכונה חת או שימעי חת לגמרי בגם השני: (ג) חיו. היינו אש קורין
 החי"ת בחירק ומדגישים חיו"ד ומחזיקין חיו"ן אבל אש חין מדגישים חיו"ד ומחזיקין חיו"ן חין נריך
 לכותבו כלל ואש ירצה לכתוב חין חיו"ן ואש נקרא בנרי"י חין לכתוב ויכול לכתוב דמתקרי או
 המכונה ואש נקרא חת לבד חין לכתוב רק חת לבד אש לא שידוע ששמו מעריסם היה חזקיה.
 נקרא חזקאל וקורין אותו ולכל משפחתו לס"ת בשם חזקיה יש לכתוב חזקיה דמתקרי
 חזקאל ולא דמתקרי חזקל וגם לא דמתקרי יחזקאל ואש כתב דמתקרי חזקל יש להכשיר ואש לא
 כתב רק חזקיה לבד כשר. (במקומות שקורין בכל ב' נריך לכתוב חזקאל. ס"ס). ואש חותם
 יחזקאל ונקרא חזקאל ולס"ת נקרא חזקיה [באים שאינו רגיל לקרות לס"ת הרבה אש כתב
 חזקיה הגם פסול וז"ע. ד"ת] יש לכתוב חזקיה דמתקרי יחזקאל ואש שם משפחתו שם
 המובהק חזקיה גם ח"י שם העריסם אפשר דיש לכתוב לכתחלה יחזקאל דמתקרי חזקיה ואש כתב
 חזקיה דמתקרי יחזקאל גם כן כשר. ואחד ששמו מעריסם חזקיה ושם החול השם ונשתקע ממנו
 שם החול השם רק קראו בשם יחזקאל וכן עולה לחורש וחותם עליו בשם העריסם חזקיה נריך
 ליתן ב' גישין גם הראשון חזקיה דמתקרי יחזקאל וימסור לידה ואחר כך יסדר השני יחזקאל
 דהוא מתקרי חזקיה ויאמר לסופר שאין מנצל גם הראשון אך אש חין האשה שם ונריך לגרש על
 יד.

ועליקמן המכונה (ד) העם (ס"ט) • חיים בשני יודי"ן המכונה בהחריים (ד"נ) המכונה
 לרין המכונה (ה) לעבלאנגן המכונה וייבש המכונה (ו) מיינסמלר ואל"ל לכתוב
 המכונה (ז) הייקא כי הוא קיור (ס"ט) • חייא (ח) בשני יודי"ן ואל"ף כי הוא לשון
 חרמי אבל אם היה לשון הקודש היה נכתב בחד יו"ד וה"ל צסוף כלשון כעת חיה
 לכן בשם חשה חיה כוהבין בחד יו"ד (ס"ט) חיאל שם הוא במקרא אבל מן הסהם
 לא חיישין להכי לכן כוהבין רק שם יחיאל (ט) ולא דמהקרי חיאל כי אין זה כינוי
 חלל בשאין מוסיפין היו"ד נשמע חיאל וכן הוא לקמן בשם ישעיה • חין כינוי לנחמיה
 (ס"ט) חלבו חלפון דמהקרי (י) חליפא והוא מלשון ההחדשה על שם וקוי ה' יחליפו
 כח חלל חין להסחפק בשם כלפא על שם צכסיל וכלפות יחלומין דחין זה סברא שנקרא
 על שם כלי משחים • ואם הוהם חל עזמו כלפא בכ"ף ואל"ף חין משנין ואלא חמירין בזה
 דחין משניחין בחרמיהו דחין אינשי בקיחין בלוחיות כמ"ס בשם יהושע דשלי הכה דלא
 חשכון שם זה בשם מקום לכן חזינן בחד (יא) חרימיהו (ס"ט) • וזה דס"ד לשמה חרימיהו
 חע"ג דכחציה כמה פעמים דחין משנין חרימיהו • ח"ל משום שם כלפא קורין רפה וחין
 שני במבטא בין שם חליפא לבין שם כלפא לכן הוה חמינא דחין משניחין בחרמיהו כאשר
 כחציה בשם פנחס • חלא מפני דחין מנינו שם זה בשם מקום היפך חרימיהו שלו לכן חזינן
 בחד חרימיהו וחין משנין חרימיהו חלפון המכונה עורין • חנוד בוא"ו (יב) חנינה בזה"ל
 חע"ג

שיב שמות גישין

ידי שליח מסדר נג אחר על ידי שליח ועל ידי שמוסר השליח להאשה והוור לכלן מסדר לו הגע
 השני: (ד) חיים • וכלשון ערבי קרו ליה לשם חיים יחיים נריר לכתוב בב' יודי"ן אחר החי"ת
 וה"ל צסוף החי"ת • אם לא היה חותם עזמו בשם מרדכי לבד רק שהיה נקרא בשם מרדכי
 בין העובדי כוכבים חין נריר לכתוב דמהקרי מרדכי רק חיים מרדכי כפי שנקרא בפי ישראל
 ועולה לתורה וחותם אך כיון דהוהם גס כן בשם מרדכי לבד יש לכתוב חיים מרדכי דמהקרי
 מרדכי • חא"ס סס"ח • היה שמו חיים יחחק בן אהרן וכן עלה לתורה וכן חתם עזמו ואחר כך
 עקר דירתו למקום אחר ושם נשתקע ממנו שם חיים וקורין לו רק בשם חנינא לבד ופה חין מי
 שיודע מזה ושהה נא הוא לשם לנרש בנו שנשא חשה מפס וכתבו צנע משה בן חיים יחחק
 דמהקרי יחחק מה דכתבו דמהקרי יחחק הוא למותר וגם אם כותב בלשון דמהקרי נריר לכתוב
 כמו שנקרא והיה לו לכתוב דמהקרי חנינא מיהו נדעיבד חין להנריר ליתן גע אחר • צסוף
 השמחות חא"ס • חיים ואז ונקרא בפי כל חיים ואלף יש לכתוב חיים ואז דמהקרי חיים
 ואלף • מים חיים סס"ג • שמו חיים צבי וצפי כל נקרא חיים הירש ושם אצוי יעקב אריה וצפי
 כל נקרא יעקב ליב דהיינו יעקב בצנול יש לכתוב חיים צבי דמהקרי חיים הירש בן יעקב אריה
 המכונה יעקב ליב וכן אפילו במגרש אם שמו יעקב אריה וצפי כל נקרא יעקב ליב דהיינו יעקב
 בצנול יש לכתוב גם כן המכונה ומה טוב יותר אם יכתוב יעקב צו"ד • שאל ומשיב ח"צ סס"ה •
 (ה) לעבלאנגן • וז"ל בחד חיים • מי ששמו חיים וקורין אותו לעבן יש לכתוב המכונה לעבן •
 (ו) מיינסמלר • וביינו אם קורין אותו כך בשניו ואם לאו כותבין מיינסמלר וכמו צוועלקיל
 ואפשר שאם חותם בשני"ן יש לכתוב מיינסמלר ויש כותבין מיינסמלרין ויש מייסמלר והכל כמבטא
 המקומות • (ז) הייקא • וה"ל שאין נריר לכתוב חייקל: (ח) בב' יודי"ן • כיון שהח"ת בחירק
 יש לכתוב בב' יודי"ן צו"ד ראשונה משמשת לחי"ת במקום חירק משא"כ שם השמ"ת שהח"ת
 נקראת בפה • ואפילו הוהם בחד יו"ד • כיון שחותם בחל"ף צסוף וקרו החי"ת בחירק כותבין
 בב' יודי"ן • ויש אנשים ששם העם הוא יחיים ואנשים ששם העם חייא וקרו ליה בערבי
 יחיים יש לכתוב חייא דמהקרי יחיים: (ט) ולא דמהקרי חיאל • ואם כתב דמהקרי חיאל כשר
 כיון שקורין אותו כך בפניו ואינו מקפיד • וכן בחיאל וכן בחיאל לא כותבין ב' היות חל או לו
 יח"ל: (י) חליפא • ס"ס הוא וז"ל חליפא בזה"ל: (יא) חרימיהו • ואם חותם כלפא בכ"ף
 וה"ל צסוף • יש לכתוב כן: (יב) חנינה בזה"ל • אם לא שחותם בחל"ף חין לשמות ואם יש ספק
 יש לכתוב בזה"ל ואם כתב בחל"ף אם לא יוכל לכתוב נג אחר גם כן שיהיה נכתב צו חנינה
 בזה"ל

אח"כ דליתא בש"ס באל"ף • מ"מ כוהבין בה"א מפני שהוא שם הקודש • הפרא באל"ף
 כי הוא שם ארמי ויש נקראים הפראי • חננאל שם הוא בד"ה גס (יב) חנניהו לריד
 לדקדק היטב שלא יטעה בין חנניה לחננאל • ולבין חנניה לחנניהו ואם שמו חנניהו
 ונקרא חנניה בלא ווא"ו כוהבין חנניהו דמחקרי חנניה (יג) כיון דשני שמות הם (רש"י) •
 וא"ל משם חזקיה דס"ל לרש"י דחזקיה בלא ו' הוא כינוי לשם חזקיהו ב' וי"ל בחזקיה
 גם כן אם ידוע שמו בוא"ו ונקרא בלא ווא"ו כוהבין חזקיהו דמחקרי חזקיה כיון דהם
 שני שמות הלא הם חזקיהו שמו כוהבין בלא ווא"ו דהא מלינו בש"ס שם חנניה חסר
 ר' חנניה בן עקשיא • ור' חנניה בן חרדין • מיהו הלשון מ"ס לריד לדקדק היטב
 וכו' לריד ישוב דהא אם חזקיה שמו כוהבין חסר כמו בחזקיה • חנניקים כינוי
 ליחזק • חביה כינוי (יד) לרחביה וכוהבין רחביה דמחקרי חביה • חבל כינוי גם כן
 לרחביה ויש לכתוב המכונה (טו) חבל (ס"מ) • (טו) חויא שם חזקיה ויש לכתוב כן אם
 קורין

שיב שמות גישין

בה"א כשר בנס שכתב בו באל"ף לחוד ואפילו היה חותם בה"א ואם חותם באל"ף וכתב בה"א
 ולא נכתו עדיין לריד לכתוב אחר באל"ף ואם כבר ניתן כשר : (יב) חנניה • ים לכתוב בה"א
 לבסוף ואם חותם עמו באל"ף אין לשנות חתימתו ואם חותם את עמו בדשומה על היו"ד ים
 לכתוב בה"א : (יג) כיון • אם עולה לס"ת וחותם בשם חנניהו וכתב בנס חנניהו לחוד אין לריד
 לכתוב גם אחר ואם כתב חנניה גם כן כשר וכן אם ים ספק אם שמו חנניה או חנניהו כוהבין
 חנניה • ואם עולה לחורס בשם חנניה או חננאל וקורין אותו חנן לריד לכתוב דמחקרי חנן לפי
 שהוא גם שם בפני עצמו ויש כמה שמות בענין זה שהם שמות בפני עצמן כגון חנן חנניה חן וכן
 חנה חוני נחניאל חייאל ואם לס"ת עולה באחד ונקרא בשם אחר ים לכתוב דמחקרי ואותן
 השמות שיש להם אל"ף לבסוף ים לכוהבם באל"ף ושם חנן כוהבין בלא יו"ד אם לא כשחותם
 ביו"ד או כשדנישין הנו"ן כראשונה בחיבור אך לא שכית אללנו ולכן אין לריד לחקור אחר זה
 ויחזקין מן הסתם חסר יו"ד ומי ששמו חנן כהנ"ת כפחה והנו"ן ביו"ד ים לכתוב ביו"ד אחד •
 השגור הוא כינוי לתקן וזרין לכתוב הכינוי ואם ים לכתוב מלא בוא"ו או חסר ים לילך אחר
 חתימתו ובמדינותינו שכיחי טובא שנקראו חנה ואם עולה לחורס בשם חלחנן או חנן או חנניה
 ים לכתוב דמחקרי חנה בה"א אך אם חותם באל"ף חנא אין לשנות חתימתו ואם לא נודע
 חתימתו וכתב באל"ף גם כן כשר דיעבד כשטורה לכתוב גם אחר • [וזה לשון במכתב ששלח
 לזיטאמיר חיבת חנה אין לסתפק דלריד לכתוב בה"א כמו רבם בר בר חנה ואף שלבאורה
 יותר טוב לכתוב חנא באל"ף כי חנא באל"ף הוא לשון חן אבל חנה בה"א הוא מלשון חנייה ואלחנן
 גם כן לשון חן מ"מ אם נכתוב חנא באל"ף חיישין לקרות חנאל כמו סרגילין או בקדים דרבנן
 ובפרט כי אם נאמר שכתוב חנא הוי קיור השם כיון שהוא לשון חן ואין לריד לכתוב כלל
 ובדלי מחמת זה נקרא חנאל אבל חנה שהוא שם אחר בודלי לריד לכתובו ועיין בפ"ג באות
 ח' סק"ג ובתשובת רח"כ סע"ב ובתשובת חידושי אנשי שם סכ"ב] • שם היתן בשעת המילה
 חלחנן וכולי עמא קרו ליה חנה ים לכתוב חלחנן דמחקרי חנה • רח"כ סע"ב • נקרא בפי כל
 חנא וכן כתבו בנס של בני בשם חניו חנא ומערער המגרש שחזיו היה שמו חנא וואלף הנט
 כשר ובעל המערער ראוי למותחו על העמוד ויש לכתוב חנא באל"ף ולא בה"א כיון שהוא
 בשם חניו • חא"ס סכ"ב • (יד) לרחביה • מי ששמו בפי כל רחב אם עולה לחורס או חותם
 בשם רחביה מה שנקרא רחב הוא קיור השם אבל אם ח"י לו שם רחביה שהוא מסתפק או
 באבי המגרש והמתירש ים לכתוב רחב לבד : (טו) חבל • ים לכתוב ב' גישין באחד רחביה
 דמחקרי חבל ובאחד יכתוב רחביה המכונה העוול ואם השפה דמוקה לא יכתוב רק רחביה לבד
 כיון שעולה לחורס וחותם בשם רחביה ואם אין שם רחביה ידוע לו כלל רק שם חבל באחד
 יכתוב חבל לבד ובאחד העוול לבד • ובד"ה כתב איך מכתב דיעבד כשר ולכתוב חנאל נראה
 לכתובו בבי"ת אך דיעבד כשר בין בשניווי"ן בין בבי"ת : (טו) חויא • אם ים ספק אם עיקר שמו
 חייאל

קורין הכי"ה בחולס או במלאפ"ס חבל אם קורין הכי"ה בחי"ה הנעמה אחרת יש לכתוב
(י) חביה (ס"מ) (יח) חלונא הוא כינוי ללפידות או למעדיה • חקין כינוי ליצחק
וחל"ל לכתוב חלל לסימן וכן (יט) חניקייט :

אות מ"ה

טוביה וטוביהו הכה מכה"ל דעניהם במקרא ומן הסתם יש לכתוב חסר וכן
נמצא גם זה בין המהצרים וכן יסד הפייט טוביה עלה למיזם (א) לכן
כוהבין חסר אם לא שם קבלה ממשהו שנקרא בוא"ו כמ"ס בשם חזקיה עכ"ל
ואם ידוע שמו בוא"ו וכהב בלא ווא"ו דינו כמו בחזקיה : טוביה המכונה גושקניד
ענין בוא"ה גימ"ל (ג) מודרום (ג) מרוישטל היינו אם קורין הכי"ה בחולס יש לכתוב
כן והוא כינוי למנהג • מרוישטלין בסמ"ך וחל"ל (ד) במצטעל והוא כינוי לבחמיה וכן
מרוישטליין כינוי לנחמיה (ס"ט) • מרוישטל אם קורין הכי"ה (ס) מטה לפתח כוהבין
בשני יודי"ן (ס"מ) • מרוישטל כינוי ליהודה ומן הסתם כוהבין (ו) בלא יו"ד אחר הכי"ה •
(ז) אושעיא המכונה מרוישטל מבידמי :

יחזק

טיב שמות נשים

חייא או חויה יש לכתוב חייא : (יז) חביה • מיירי טא"י חתימתו וגם אין ידוע לו בשם
הקדש רחביה : (יח) חלונא • ואפילו אם אין ידוע חתימתו ואם ידוע שחזק ב"ק אין משנין
חתימתו • במדינה שקורין חלונא בחולס שבור מטה לקמן ומלאפ"ס כמו טיב נכון לכתוב חלונא
באל"ף ווא"ו וז"ע • קו"ס : (יט) חניקייט • ר"ל שנס הוא כינוי ליחזק • חל"ל לענין שלא יכתבו
לא דמי ליחזק וזריך לכותבו • חני יש לכתוב בלא אל"ף ואם חזק חנא או חנאי אם עולה
לס"ת גם כן חנא יש לכתוב חני דמתקרי חנא חל"ל אם חזק חני ועולה לחזק חנא או חניקא
יש לכתוב רק שם עולה לס"ת ונקרא בו בלבד • יש גוהנין מי שולד אחר מיתת אביו או זקינו
קוראין אותו בשפת מילה בשמות המת ומפני ענמת נפש הכל קורין אותו חכס וזכשמתגלד קרו
ליה לס"ת בשם העולם וכולי עלמא קרו ליה חכס יש לכתוב אצרכס וכדומה דמתקרי חכס
ובדיעבד שניתן הנס שכהב בו המכונה כשר • חלקיה יש לכתוב בלא יו"ד • חסן שם זה שכיח
בין הערביים ואין כותבין אותו מלא אל"ף :

אות מ"ו

לכן ואם מקובל לכתוב בוא"ו ובפי העולם נקרא בלא ווא"ו יש לכתוב דמתקרי טוביה
ויש עוד שמות בענין זה טאבות טאבי טבי ואם מסתפק אם טאבי באל"ף יש לכתוב
בלא אל"ף ואם עולה לתורה טוביה או אחד משמות אלו ונקרא בשם אחד משאר שמות המהצרים
יש לכתוב דמתקרי ואם ידוע שמו מעריס טוביה וכן עולה לתורה וחזקת אע"פ שנקרא בפי
כל טובי ודאי קיור השם הוא ואם ח"י שמו מעריס יש לכתוב טוביה דמתקרי טובי ואם ח"י
עלייתו לס"ת ומהימם כגון בוא"ה המנהג והמנהגות רק שידוע שמו בפי כל טובי אין לכתוב טוביה
כלל רק טובי לבד • טאים אם נמצא שם זה זריך לכתוב בטי"ת ולא בתי"ץ • ע"ז • שם טבל אם
כתבו ביו"ד או בלא יו"ד תליא כפי מה שחזק ענינו או כפי מה שנהגים לכתוב בוא"ה מוקים
שם זה בשמירות • ד"ח : (ג) מודרום • אם חזק מודרס חסר ווא"ו בשני יש לכתוב כן ומן
הסתם יש לכתוב מלא ואפילו חזק בתי"ץ יש לכתוב בטי"ת אם לא שאומר שמקובל בידו לחזק
בתי"ץ : (ג) מרוישטל • היינו גימ' הרגשה מלות יו"ד שהוא בחולס ואם לאו פשיטא שאין להזכיר
יו"ד והיינו אם קורין בש"ן ימנית ואם לאו יכתוב סמ"ך : (ד) בבבטא • גם מזה אם קורין
בש"ן ימנית כך כותבין : (ס) גומה לפת"ח • ובלא יודי"ן קרו ליה פת"ח ממש : (ז) ברא
יור"ה • אם לא כשאומר שרגיל לחתום ביו"ד : (ז) אושעיא • חל"ל ברא :

חניק

יצחק וא"ל לכהוב הכינוי חקין וכן אין לריך לכהוב יצחק (א) איצק או איצחק או (ב) איסק אבל כוהצין המכונה (ג) אייוק מ"ס ד"ס לשם איצק שם קודש אחר והוא שאלהיאל או אהרן וכל שם לכינוי שם הקודש אחר לריך לכהוב אחר כינוי גם יש לשם יצחק שחר כינויים כגון זעקל או זעליג וכל שם לשם הקודש כינוי אחר כוהצין גם כן הכינוי כמ"ס צלות א' וכבר כהצתי אם הרוב נקראו לשם כינוי זה שם הקודש הזה מ"מ כיון ד"ס שם אפילו מיעוט אשר נקראו לכינוי זה שם הקודש אחר או לשם הקודש הזה כינוי אחר כוהצין הכינוי אלא אם כן דליתא (ס) כלל לשם כינוי זה שם קודש אחר ולא לשם הקודש כינוי אחר או אין לריך לכהוב הכינוי אלא א"כ לסימן • יצחק המכונה (ד) איולין המכונה אייומן המכונה (ה) קרוילי המכונה זעקלין המכונה זוסלין המכונה דורגמ המכונה לעבלאנג המכונה (ו) בערא המכונה חקינייש המכונה קישון המכונה (ז) איזא • יעקב

מיב שמות גיטין אית יו"ד

(א) **איצק** • ולסימן יש לכותבו • נשתלה גם והיה כחוב צו המכונה איצק ונחנצל לפי שלא נחתה השם או ושוב בא הבעל למקום השם ונחתה יש לסדר המכונה איצק • ואם ידוע שמעריס ניהו לו איצק לבד יש לכותבו כן • (ב) איסק • בדוכתי דשמי עובא דקרו לבו איסק אם נודע ששם הקודש שלו יצחק יש לכותבו לכתחלה המכונה איסק ואם א"י שם הקודש שלו ז"ע קצת דאפשר דעדיף למכתב איסק לחוד • ובד"ה כתב צאם א"י שם העריסא ושם הסלייה יכתוב איצק או איסק ואם ידוע שם העריסא יצחק אין לריך לכותבו המכונה איצק או איסק • (ג) אייוק • אף שטובדי כוכבים קורין אותו איזק מ"מ יש לכותבו אייוק צב' יוד"ן כפי הנחת לשונו ולכתחלה יש לכותבו ואם לא כתב רק יצחק לחוד כשר בדיעבד • (ד) איולין • ויש איולן בלא יו"ד אחר הלמ"ד וחלוי במצאם אם הלמ"ד בחורק • ויש המכונה איזק בחד יו"ד וכל ה"י שמות איולן איזק איזא הוא כשנקרא האל"ף ביו"ד אבל כשנוטף לפתח יש לכותבו צ' יוד"ן אחר האל"ף • ויש לכתוב יצחק המכונה איולן ואם לא כתבו כשר וכן אם נקרא איולי בפי כל יש לכתוב כן אבל אם נקרא איצקל אן לריך לכותבו ואם נקרא לס"ת אצל ואין לו קבלה שיעקר שמו הוא כן ונקרא איצקל יש לכתוב איצקל לבד ואם אין ידוע היאך נקרא לס"ת יש לכתוב יצחק המכונה איצק ואם נמצא שם השם של איצקל אף שהוא מיעוט יש לחוש שלא לכתוב רק שם איצק בלבד • איזא כינוי ליצחק וי"ל לריך לכותבו • פ"ס • רק שמהספק אולי יש לכותבו איזסא • במדינותינו נהיה שקורין ליצחק איזסא או איזא נכון לכותבו איזסא ואם נקרא בפתח האל"ף יכתוב איזסא • ד"ח • (ה) קרוילי • ויש קרולא והכל לפי מצאם המקומות • (ו) בערא • אם לא נקרא במקוץ אין לכותבו אל"ף לבסוף ואם בפניו קורין אותו צער ושלם בפניו צערא דינו כמו צועלקיל ע"ס • (ז) איזא • היינו כשנקרא האל"ף ביו"ד וכמ"ס לעיל צלות ז' • אחד שיצב בקהלם כמה נשים ששמו רק יצחק לבד וכן עולה לס"ת וחותם את עזמו ועתה ה"ך למקום אחר ושלם נט על ידי בליח שנכתב יצחק המכונה איצק דמתקרי יהודה המכונה ליוב פסול כגם מחמת שכתבו שם שנשתקע וגם חילק שם הקודש לשני שמות ולפי דעתי ה"ס לו לכתוב ביחד יצחק יהודה המכונה איצק ליוב • חא"ס סמ"ב • שם אבי המרגש הקריאה בפי העולם והחתומים היתה בשם יצחק לבד או שהקריאה היתה איצק ועולה לתורה בשם יוסף יצחק וכתבו רק יוסף יצחק וכתבו נט חדש ויכתבו דמתקרי איצק • שם ס"ע • מי שנקרא אייוק ושמו לתורה יצחק אייוק יש לכתוב אייוק דמתקרי יצחק אייוק ואם כתב יצחק המכונה אייוק כשר ואם כתב דמתקרי פסול • שם סק"א • נסדר הנע לכהוב בשם איזא אבי הבעל איזא • שהיה נקרא כן בפי כל גם בפניו ושם הקודש שלו לא נוכל לידע בדיבור ושם איזא נכתב ביו"ד ואל"ף אחר ה"י • קו"ה בשם מ"ס חיים • שם אביה היה יצחק ואב ובפי כל קורין אותו איזא ואל"ף וכתבו שם הקודש כ"ל ועל שם המכונה כתבו איזי וואלף בלא אל"ף אחר ה"י • אם אפשר בקלות יתנו נט אחר • חא"ס סק"ב • נכתב יצחק אבי המכונה אייוק הישר ובאמת לא היה נקרא אייוק ולא חתם עזמו כן רק בכתובם שלהם נכתב כן פסול הנט אף במקום

צקמ

במקום עינו ואם היה נקרא בן רק שנשחק אש נכתב בן בכתוב לא נחשב נשחק * סק"ל * קורין אותו לתורה וחותם את עצמו בכל השורות ובתבים יתכן יחזקאל וכל השולש קורין אותו בפניו בשם חזקאל לחור יש לכתוב יתכן יחזקאל דמתקרי חזקאל ואם אין קורין אותו לתורה וחותם רק בשם אחד יחזקאל אין לכתוב רק יחזקאל * מים חיים סמ"ו * השביר עמנו בערמה על אותו ימים למען שנה שמו על ידי עשרה אנשים קלי הדעת בשם יוסף יחזקאל וכן זה לקרואו לתורה וחותם את עצמו שלמה יחזקאל בשם הערבים ובפי כל נקרא חזקאל נכון בכתוב לכתובו שלמה יחזקאל דמתקרי חזקאל * עלותא דברכה סמ"א * מי ששמו הקודש יתכן צבי ושמו החול אינך יתכן לכתוב יתכן צבי המכונה אינך הירש ואם יתכן יתכן דמתקרי יתכן המכונה הירש פסול * ל"ס אות כ' : (ח) יעקב * אם כתב יעקב מלא כשר ואם חותם יעקב מלא ואחר שיש לו קבלה לחתום בן יש לכתוב בן צמח ומ"מ אם כתב חסד דיעבד כשר ודוקא אם הוא חותם מחמת הקבלה או שבני משתחויה חותמים בן אבל אם אין למה הוא חותם בן אין צריך לכתוב בן צמח : (ט) קופלמן * ויש קאפלמן ויש קופלמן או קופלן הכל כפי מבטא המקומות * בבינו קאפלאן נרד לחקור אם ניתן לו השם מעריסה ונקרא בו נרד לכותבו ואם לאו אין לכתוב כי אם יעקב בלבד * קאפיל הוא כינוי ליעקב ומסתמא כותבין בלא וי"ד אם לא שרגיל לחתום ביו"ד ויש קאפאל והכל כמבטא המקומות * יעקב המכונה יאקוב אם נקרא הוי"ד בקמץ בלא חל"ף אחר הוי"ד חס"א"כ אם נקרא הוי"ד בפתח חל"ף אחר הוי"ד ואם אין קורין בן כתבו חל"ף בשמות אלו כשר * חיינו יקובא אין לכתוב חל"ף אחר הוי"ד ואם אין קורין בן בפניו אין לכתוב כינוי זה : (י) שעפאלי * היינו שמדנשין הסי"ת בחירק דל"כ נרד לכותבו בלא וי"ד יעקב המכונה יוקא : (יא) במקומות שקורין * דוקא מניו צעניו חל"כ בשלש שנים אחד בעיר לא נקרא מניו ואפשר שאף במקומות שמוני כינוי ישקל לאלוקים אלא שהוא נקרא בנקודת סגול כשהוא כינוי לאלוקים וזה המנהג נקרא ישקל בפתח ושמו הקודש יעקב אין צריך לכתוב הכינוי ואם מניו כינוי ישקל בפתח לאלוקים יש לכותבו * וכותבין ליעקב בפתח גם בן צעניו * ד"ה * כשכותבין הכינוי ישקל * או ישקל בשגול או יתקל או יוקיל או הסגס אם לכתוב בלא וי"ד אם לא שחול ביו"ד הוא או משפחתו או במקומות שמדנשין הסי"ת בקמץ : (יב) יאקב * חס יוקוב והכל במבטא תלוי * וכן אין צריך לכתוב המכונה קיבין וקופין ולפתח לכתוב המכונה קופא ה"ש שמות אלו יש לכתוב גם בן * נקרא בפי כל וחותם ועולה לתורה בשם יעקב וכן כתבו בנפ ודודע דהם הערבים שלו היה נחמן יעקב ונפש למרחוק והתגרסה בנפ שער * מים חיים סמ"ח : (יג) יצקא * אם אין קורין אותו בפניו אין לכתוב הכינוי * ויש יאקא * ובמנינו שרגילין לקרוא אחר ה"י בהרגס וי"ד יש לכתוב יאקא ביו"ד בין ה"י ובין האל"ף כי תלוי במבטא * במנינו יאקא אם הוא במנהג אם הוא חותם בו בשם הכינוי יש לכתוב בפי חזימנו יאקא או ישאל ואם שינה פסול ואם אינו חותם בשם הכינוי יש לכתוב בפי חזימנו יאקא * חס"א"כ * אם כתב שמוה ועולה לתורה בשם יעקב אחרן ונקרא בפי כל אירלו ובנו בלגרם אם היה נקרא לתורה רק אחרן וחותם בן לא היה צריך לכתוב אירלו אך בזה שחיתם ועולה לתורה גם בשם יעקב יש לכתוב דמתקרי אירילה ויסינו אם נקרא אירילה בקמץ יש לכתוב אירילה בזה"ו אחר היר"ש ואחר ה"ל"ד ה"א ואם שינה פסול ואם נקרא בפתח תחת האל"ף אין לכתוב וא"ו אחר היר"ש רק ארלה * שם סק"ח * אחד נשנה שמו מחמת חולי ב' פעמים אף

בקמן כוהבין יאצקא • (יד) ישראל המכונה וזסקינד המכונה פופיד המכונה
איסרל (ד"מ וס"ג) • ישמעאל המכונה מוליקו (ס"ט) • יהודה כה"ח • ואם נכתב
באל"ף ספק בס"ס בין אם כתב האל"ף בסוף וזין אם כתב אחר היו"ד האל"ף דמכר
קלם במבטא כשר בעת הדחק האל"ף וה"ח מהחלפים * (טו) ויתבאר היטב שם
* אפילו כיכא דאיכא שניו במשמעות (כ"ה נ"ט) מתחיה

מייב שמות גימין

כעת שחור לצוריו נשתקע שם החדש ואינו נקרא בו רק כשיתב לבד להתפלל עבורו כוהב לו
גם שם החדשים עכ"פ נלשון דמחקרי ים לכתוב שמות החדשים ואם שמות החדשים היו יעקב
מנה ונקרא היה שמואל אלעזר והם כתבו יעקב מנה דמחקרי שמואל אלעזר פסול • שם סק"ד •
כתבו בשם אביו יעקב אריה המכונה יעקב לוי בדיעבד כשר חבל לכתולה ים לכתוב דמחקרי
יעקב לוי • שם סק"ג • נקרא לתורם יעקב יוסף זאב וצפי העולם נקרא יוסלף ים לכתוב
דמחקרי יוסלף כה"ח • שם סק"ז • אמר המנהג והמתנשט וגם ע"ה ששם אביו היה יעקב
עוזר וצפי כל נקרא יעקל ולבבר א"ח אין לכתוב כלל שם אביו • שם סק"ו • נקרא צפי העולם
יעקב מאיר והם שמות הלידה ולס"ת עולה רק בשם יעקב ים לכתוב יעקב מאיר דמחקרי יעקב
או יעקב דמחקרי יעקב מאיר וכן אם עולה לס"ת בשם מאיר ללכד ואם כתב יעקב דמחקרי
מאיר פסול • ל"ס אות ג' • מי שהיה שמו יעקב יהושע וצאם בחו להמנהג וחתמיתו היה יעקב
יושע וכן היה חתימת אבותיו שנקרא על שם ויש ספק שמה חתמו כן מלך הקבלה טוב לכתוב
ב' גימין אחד בשם יהושע והשני בשם יושע ואם הנם על ידי שליו או שהוא שעת הדחק ים להקל
בגם אחד בשם יהושע בלבד • שם אות ל"ו • מי שהיה שמו משריסה יעקב ישראל ונקרא צפי כל
רק ישראל ועולה לתורם ותוהם יעקב ישראל ים לכתוב יעקב ישראל דמחקרי ישראל ואם לא כתב
רק יעקב ישראל לבד גם כן כשר ויתכן לכתולה • שם אות ל"ז • מי שנשתנה שמו מחמת חולי
ב' פעמים שצריך לכתוב ב' פעמים דמחקרי וכתב רק על שם השני שנשתנה מחמת חולי דמחקרי
ולא על הראשון פסול וכן אם כתב דמחקרי על שם הראשון ולא על השני ולכן מי ששמו יעקב
וגשתנה ליתכן שצוה נשתנה לכתוב צריך לכתוב אברהם דמחקרי יצחק דמחקרי יעקב ואם דילג
דמחקרי אחד פסול • לשם"ח אות י: (יד) ישראל • יהודים היונים המדברים בלשון יון קורין שם
ישראל • ישראל בהברת טי"ת בין טי"ן לרי"ש ומ"מ ים לכתוב ישראל • ע"ה • ערס שובבה הנה
היה השליש בבא לשאל על שם אביו האשה ואמרו כי שמו ישראל הירש אמנם אינו נקרא רק
בשם ישראל וכתבו בגם ישראל אבי המכונה הירש דמחקרי ישראל וכעת חקרנו ונדע לנו ששם
הירש נשתקע רק ביגדוהו קרא לו אביו כן וגם במקומות הרחוקים מכאן נקרא בשם ישראל אבי
אמנם בבאן שם הירש נשתקע רק לפעמים אחותו ובני ביתו קוראים לו כן אולם לס"ת אינו עולה
רק בשם ישראל וגם אינו נחשב רק בשם זה לבד ובתוך הכתובות לבניו נכתב ב' השמות כך
היה ראוי לכתוב ישראל אבי דמחקרי ישראל הירש דמחקרי ישראל אך בדיעבד כשר אף שלא
במקום עיגון מ"מ אם יראה הבעל ליתן נע אחר בלי שום קבלת מעות מחדש ודאי מהיות טוב
אל הקרי רע אבל אם יראה דוקא אינו כך מותרת להנשא בלי חשש • חא"ס סק"ט • מי ששמו
משריסה ישראל יוסף וכן נכתב בכתובת רק צפי כל נקרא ועולה בתורם בשם יוסף לבד לא חשיב
נשתקע שם ישראל כיון שנתבנה בכתובת ולכתולה ים לכתוב יוסף דמחקרי ישראל ובדיעבד כשר
גם אם כתבו ישראל יוסף דמחקרי יוסף ואם לא יעלה בשניהם לתורם ולא נכתב בכתובת ים לעיין
מובא אם כשר • שם סק"ע • שם אביו הבעל עולה לתורם וחותם ישראל מנהג ונקרא צפי כל
מחוס ים לכתוב ישראל מנהג דמחקרי מחוס ואם ישראל אינו רק מחמת חולי צריך לכתוב ישראל
דמחקרי מנהג דמחקרי מחוס ואין להשמיט שם האב מחמת הספק בשביל שיהיה הולאה מועטת
לברר ואם לאו דהיינו שיש ספק אם השם ישראל הוא מלידה או מחמת חולי יכתבו עכ"פ החתימה
מחוס • בית אפרים סל"ג • ואם השמיט שם אביו לגמרי אם עדיין לא ניתן ים לכתוב אחר
ולכתוב החתימה מחוס לבד • ל"ס אות י"ג: (טו) ויתבאר • אם חותם יהודה כה"ח וכתב באל"ף
פסול אפילו בדיעבד ושעת הדחק ואם אין ידוע איך חותם כשר בדיעבד או שעת הדחק ואם הוא
חותם באל"ף לכתולה אין משנין חתימתו ובדיעבד שניתן לה כשר אם נכתב כה"ח אפילו ליכא

מחזיקים ואם חסם את עלמנו באל"ף וכחב בנט בזה"ל פסק הט"ו דהוי סיגוי השם
 והמה פוסקים מהאחרונים חולקים עליו ופסקו אפילו לכתחלה כותבים בזה"ל ואין
 הולכים בזה אחר החומשו כיון דאין היכר במבטא ולא מליטו שם יהודה באל"ף ויהבאר
 עוד לקמן מיהו אם חסם את עלמנו באל"ף אחר הוי"ד וכחב (טו) בלא אל"ף י"ל דהוי
 סיגוי השם דהא ים סיגוי במבטא . יהודה המכונה (יו) לוי המכונה ליאון המכונה
 לעבל וים כותבין לעביל יו"ד אחר הבי"ת וגרסה דהלוי במבטא . המכונה ליברמן
 המכונה ועלקמן המכונה הוצקא המכונה ליווא המכונה (יח) פולברנו המכונה
 (יט) לימא וכן חסם את עלמנו בגליון בעל חלקה מחוקק ולא כנ"ש . המכונה לימן אבל
 אין לרדף לכתוב יהודה המכונה יודל (ז"מ) אבל כותבין המכונה (כ) ידל (ס"מ) יששכר
 בסי

שיב שמות גימין

שעת הדחק ועמ"ש בסק"ל סי"א בשם חסונה עבודת הנרשוני ואם הוא עלמנו אומר שאין לו
 כוונה כלל רק שספור שכן הוא עכסים כתיבת שם זה שהוא ע"ה או אשה החותמת עליה שמה
 באל"ף וכנ"ג אפשר שם לכתוב לכתחלה בה"ל ומכ"ש היכר דנקרא בכינוי לוי דאפשר לומר
 דהט"ו לא קאמר שלא לשנות החומשו אלא בשם יהודה לבד ולא ביהודה המכונה לוי ואם שם
 יהודה הוא שם הבא לו מחמת חולו דזה קורין לו בחליו על ידי הטלה גורל אין להשנות בחתימתו
 וכותבין בזה"ל וכן אם לרבו לחתום שמו ושם אביו והוא כותב שם אביו יהודה באל"ף ואין אף
 ודעין חתימה אביו אף היה כותבין אף לכתחלה בזה"ל . וביטעות יקבב הסכים לכנ"ג בכינוי
 לוי דיש לכתוב יהודה בזה"ל אף שהוא שם חסונה עלמנו באל"ף ובנש מקובר וחשובת קרית חנה דוד
 בשם מ"ו דנש בשם יהודה ים לכתוב בזה"ל אף שהוא באל"ף . קו"ה : (טז) בלא אל"ף . וגם
 ה"ל לא כתב רק כתב יורה וכ"ש אם היה חותם יהודה בזה"ל אחר הוי"ד וכחב יורה דפסול
 ודוקא כשנקרא בפי העולם בכינוי לוי או שחר כינויים אבל אם אין לו כינוי לשם יהודה רק
 ניתן לו שם יהודה לבד אם כן רגילות הוא שהיה נקרא בפי העולם יורה ואם כן כשר אפילו
 לכתחלה ופסול דאם שמו יהודה וקורין יורה דכותבין יהודה לבד . ואפילו חותם עלמנו יורה
 אם לא כשדוד שיקר שמו הוא יורה : בנות כ"א . ובקו"ה בשם חסונה יהודה לבד . ואפילו חותם עלמנו יורה
 נקרא בפי כל יורה וגם חסם עלמנו כך ולכ"ש עולה בשם יהודה ים לכתוב יהודה דמתקרי יורה .
 אם חותם בשטרות יאודה וקורין אותו יהודה ים לכתוב יהודה דמתקרי יהודה ואם כתב יהודה
 דמתקרי יאודה ז"ע אם כשר ואם היה חותם בזה"ל וכחב אל"ף ים לכתוב גם אחר ואם לא כתב
 והוא מקום ענין ופעת הדחק ים להכשיר . הכינוי הולל לרדף לכתוב . עולה לחורש בשם
 יהודה וחותם את עלמנו יהודה לוי ובפי כל נקרא ליבלי ים לכתוב יהודה המכונה לוי . מוס
 חיים ס"ס : (יו) לוי . וים שקורין ליוו וים שקורין ליבא וים ליווא הכל כפי המבטא :
 (יח) פולברנו . אפילו רגיל לחתום בחי"ת כותבין באל"ף ואם כתב בחי"ת הנה כשר :
 (יט) לימא . היינו כשנקרא באל"ף לבסוף ואם נקרא ביו"ד לבסוף ים לכתוב כן וים יהודה
 המכונה לעבר ועיין אות למ"ד : (כ) ידל . היינו כשהעולם קורין ביו"ד בקמן והל"ת בפתח
 ים לכתוב כינוי זה . במקומות שקורין ידל ביו"ד בתחלתו וממשיכין ביו"ד בתי"ב כותבין ידל
 ביו"ד וכן במקומות שקורין אידל באל"ף בתחלתו כותבין המכונה אידל . קו"ה . עולה לחורש
 וגם חותם עלמנו יהודה לוי וזה ערך חמש שנים עומה עלמנו את שמו לקרות אותו לחורש בשם
 אריה לוי וחתימתו לא שנים יכול לכתוב אלא יהודה דמתקרי אריה המכונה לוי או שלא יכתוב
 רק כינוי לוי . משובת נפש ספ"ב : שם אביו בשמה בחליו שהיה נקרא מתחלה יהודה לוי
 בשמה שמו ליוסף ומחר אותו חוליה מת אחר כמה שבועות ובימי לבנו היו בניו חותמין וקורין
 עלמנו לחורש בשם יוסף יהודה ים לכתוב יוסף יהודה ואם בניו אין חותמין כלל שם יוסף הוי
 כשחקק אף ששלו מ"י שזיכר כמה פעמים ואין לרדף לכתוב שם יוסף . בית אפרים ספ"ז .
 היה שם המנהג בפי כל יהודה לוי ולכ"ש עולה בשם יהודה לבד וכחב יהודה לבד ים לסקל
 ואם חסם את עלמנו יהודה לוי ים לכתוב לכתחלה יהודה לוי ובדעבד אם כתב יהודה לבד
 (ב"ש) רמ"ג

בשמי (כא) שיני' המכונה בער המכונה בערמן (כב) פערמן לפי לשון המדינות המכונה בערל'ן (ס"ט) - יוסף ולא יוסף ואם נקרא יוסף כותבין כן ואם שמו יוסף וכתב יוסף נראה דדיו כמו יונתן ויוסנתן ואם (כג) קלת קורין אורו כה"ל עיין גם כן בשם 'הכותן'

טיב שמות גימין

או יודע ליד דמתקרי יהודה והוא שעת הדחק או שכבר ניתן הגם גם כן כשר - שם ספ"ב - נכתב שם המגדל יהודה ליד כי כן החזיק עצמו שם ונקרא כן שפי כל והוא מערער שבעיר מולדתו הוא בשם אריה ליד אס אין לו עדים על זה אינו נאמן ואף אם יצא עד אחד ואם יבא ב' עדים על זה אם יפירו מהם שמו שפי כל בעיר מולדתו אריה לידם הגם פסול ואם היה נקרא במקום כתיבה ונתינה שפי כל רק לידם רק בעלייתו לתורה היה נקרא יהודה במקום הכתיבה וכן מהם נקרא שפי כל יהודה לידם אס עכ"ל במקום מולדתו לא נקרא שפי כל רק לידם רק בעלייתו לתורה שמו אריה הגם כשר - חז"ל ספ"ב - כהנו שם אבי הבעל יהודה חיים ואחר כך נודע שם אביו היה חיים יהודה אין חשש במקום קלת עיגון - שם ספ"א - מי שנקרא שפי כל יהודה ליד וכן היה חותם ועולה לתורה רק בשם יהודה יש לכתוב יהודה דמתקרי יהודה ליד ודעידע שכתב יורה ליד והוא שעת הדחק או שכבר ניתן הגם יש להכשיר ואם יהודה ליד דמתקרי יהודה יש להכשיר בכתב כשר אף שאל בשעת הדחק ואם כתב יהודה ליד ליד פשוט דכשר אבל אם כתב יהודה המכונה ליד פסול אס לא שמעריס ניתן לו שם יהודה לעיקר ושם ליד לכינוי ועדיין קרין קלת ליד ליד אף דרובא קרו ליה יהודה ליד - ל"ס אות ח' - (כא) שיני' - היינו במקומות שדרכם לקרות ועולה לתורה כך ואף שחותם בש"ן א' יכתוב ב' שיני' ואם נחנרשם בגם שכתב בש"ן א' והוא מקום עיגון ושעת הדחק ל"ט - אס אינו עולה לתורה וחותם בשם יששכר רק ישכר יש לכתוב כן ובאותן שנקראו בשם ישכר וכפי הנראה שמעריס נקראו כך פשוט שיש לכתוב ישכר ואפילו אותם שנקראים בשם בער כיון דעלייתו ונתינתו הוא ישכר יש לכתוב ישכר ואם שולח הגם למקום אחר ויש פסק אולי שם המגדל לעלות לתורה יששכר טוב לכתוב שם החול ליד ויודיע המסדר לשם טעמו ובמקום שעולה לתורה וחותם בשם ישכר כיון במדינת פולין שכל בער עולה לתורה וחותם בשם ישכר אס כתב יששכר ב' שיני' יש לחוש לפסולו - ובד"ח מכשיר דעידע ובפרט במקום עיגון - (ובחשובות והשיב מהם ספ"ד כתב דאף בפולין שקרין לתורה בשם ישכר בחד ש"ן וכן הורמין אס עיגון מ"מ יש לכתוב יששכר ב' שיני') ואם עולה לתורה בשם יששכר או חותם כך וכתב ששכר בחד ש"ן כשר במקום עיגון ואם עולה לתורה וחותם בשם יששכר כיון במדינת אשכנז שכל בער עולה לתורה וחותם בשם יששכר וכתב ישכר הוי שינוי ממש אס נקרא שמו שפי העולם בער ואם היה שמו יששכר לחד בלא כינוי ומי ששמו יששכר רוב העולם קרין אותו ישכר אף שעולה לתורה וחותם יששכר אולי הוי ישכר כינוי ואם היה שמו אברהם ומחמת חולי ניתן לו שם יששכר שעלה עליו הנזל בפתיחת המומט ועולה לתורה וחותם ישכר אברהם יש לכתוב יששכר דמתקרי ישכר דמתקרי אברהם - ובד"ח כתב שכל עיני כותבין ישכר כמו שנקרא לס"ח ולחתימה ודעידע אס כתב יששכר כשר עכ"ל במקום עיגון - ובמקום שכתב ישכר בחד ש"ן שהקריאה הוא בחד ש"ן שמאלית וכתב סמ"ך במקומו פסול ובמקום עיגון ל"ט - ועיין בזה אל"ף בשם אברהם שפי ונקרא שפי כל אברהם הירש כו' - (כג) פערמן - כ"ל - עיין פערמן - (כג) קצת קורין ברה"א - ראו לכתוב ב' גימין - ואם טעה הסופר וכתב יוסף באל"ף במקום ואל"ף פסול וקרוב לסוית בטל ושינוי במקום שהנחת המדינה בשם יוסף כדרכו אבל במדינת אשכנז ששעולה לתורה יוסף מכין אותו יאסף יאסף אס לא כתב רק החמיש' שכל קורין כשר אף שמעיקר הדיון יש לכתוב יוסף ואפילו להתחלה אין קפידא כל כך - מי שנקרא מעריס יוסף ושם נקרא שפי קוראו יאסף ויזעף קרין לכתוב יוסף המכונה יאסף - ק"ל בשם ח"ס ח"ב ספ"ב - שמו מעריס יוסף וכן עולה לתורה אע"ג דאיכא דקרו ליה יוסי אין קרין לכתוב ללא סכית שם זה בינינו וע"כ אס קרו ליה יוסי יש לחוש ולחקור אס עיקר שמו יוסף וכן יאסף אין קרין לכתוב ואם דוגם לכתוב לשמן יש לכתוב ביו"ד אחר הסמ"ך כי שיו"ד אחרונה נרשמת במצבא - אס נמצא

יחונתן ואין לרד לכתוב יוסף המכונה (כד) יאסקא (כ"ט) כחב רש"ל דלון לרד לכתוב יוסף המכונה (כ"ט) יוסל או יוסלין או יאסל או יוסבין או יווא או (כו) יוזב מסוס דכולס הס קינור הסס אפילו יוזל שאינו דומה ליוסף לא בכחב ולא במבטל מ"מ הוי קינור הסס מסוס דהסמ"ך והזי"ן מבטל אחת היא עכ"ל וכן הוא דעת הרבה מהאחרונים שהביא בס"ס וכ"ס בס"מ ולא כט"ו שחבב דכותבין יוסף המכונה (כז) יוזל ואס יס בלואו מקוס יוספא אשר סס הקודש שלו אשר כוהבים הכינוי ליוסף כמ"ס לעיל (*) וכהבין יוסף המכונה מוין או מיגמן או מנסא או (כח) יוזבל וכותבים המכונה וזגדל המכונה (כט) יופל המכונה גאמליפא (ס"ט) המכונה מנבא וכותבין (*) וכותבים יוספא בלא יו"ד אחר הוי"ן (כ"ט) יוסף

טיב שמות גיטין

מי שנקרא יוספיס יס לכתוב כן : (כד) יאסקא • צומניו עתה שחלחל הנחת הסס בקמץ חסך בשמות אלו יאסל האסקא יאסקא ומעריסה סס נקראים כך אין לכתוב בוא"ו רק באל"ף ואס כחב בוא"ו ובמקוס עיניו ז"ע • ד"ח • וסס יסיל הורגלו לכתוב בלא אל"ף שפיר דמי לכתוב כן ואס כחב באל"ף נס כן כשר ולענין סס יאסקא אס לכתוב צו"ד לבסוף אחר הק"ף או באל"ף יס ליקר אחר התימיה : (כ"ט) יוסל • עס"ק שלפני זה • בקו"ה בשם ח"ס ח"ב ססכ"ס שכל לפניו סס יאסל ליב וכתב יוסף יסידה המכונה יאסל ליב ע"ס • יוס נס כן יוסמן : (כו) יוזפ • לענ"ד אס נקרא כפי כל (ובצ"ה) דלף אס הרוב קורין כן) יוזפא או יוזפ כפ' דנוסס לעולם יס לכתוב הכינוי ובפרט אס חותס יוזפא יס לכתוב כן ואס חותס אס ענמו יוזפ יס לכתוב כן ובמדינתו שנקראה כפ' דנוסס לרד לכתוב יוזפא אפילו אין ידוע חתימתו וצ"ה כחב סס ליתן ב' גיטין ולכתוב בלחב באל"ף לבסוף ובפני כפ' דנוסס ואס כחב נס אחד כפ' לבסוף כשר בדיעבד באל"ף הוי ססך מנורסת אפילו במקוס עיניו ואס כחב נס אחד באל"ף לבסוף כשר בדיעבד וככ"ס במקוס עיניו • ואס חותס ענמו יוזפא וקורין אותו יוזפ יס לכתוב יוסף המכונה יוזפ ואס לס"ת יוסף יס לכתוב יוסף המכונה יוזפא ואס חתימתו יוזפ יס לכתוב המכונה יוזפ ואס נקרא יוזפ כפ' רפה ולס"ת קורין אותו יוסף אין לרד לכתוב המכונה יוזפ וגס אס אין ידוע שנקרא לתורה יוסף כותבין יוסף ואפילו חותס ענמו יוזפ אין לרד לכתוב יוזפ כפי הקריאה ואף בדיעבד ז"ע • אין לכתוב יוזפא צו"ד אחר הוי"ן אס לא שקורין הוי"ן בחירק : (כז) יוזל • בשם יוזל היכא שאין ידוע ששמו המובהק יוסף יס לכתוב יוזל והיכא שידוע ששמו יוסף די בכך אף אס ידוע שסס בלואו מקוס שהיכא זו משמשת נס כן לשס אחר או יס לכתוב יוסף המכונה יוזל : (כח) יוזבל • ויס אליעזר המכונה יוזבל • פולחיתס' הוא כינוי לסס יוסף ויס כחב באל"ף לבסוף : (כט) יופל • ז"ל המכונה יופל • יוסף המכונה בלאו או העול • ז"ע צמי שצמקוס הכתיבה עולה לס"ת וחוחס בשם יוסף ונקרא יוחנן וכן במקוס כתיבה נקרא יוחנן אף אין יודעין שמו שעולה צו לס"ת וחוחס מה הוא שאפשר שמקדמים סס שעולה וחוחס ואין לרד הודעה למקוס הכתיבה ואפשר לרד הודעה זהו ודאי אס לא הוי ידוע במקוס הכתיבה רק סס הכינוי סל לעו כגון יחיאל מוכל אף שצמקוס הכתיבה אין יודעים מוס יחיאל אין לרד הודעה ואפשר לדוקא כשהמנרגס הוא זמן רב צמקוס הכתיבה ס"ג בלואו חית"א אות ד' • עולה לתורה יוסף כפי ונקרא כפי הרוב יוסף לחוד ומיעוטא יוסף היס יס לכתוב יוסף כפי דמתקרי יוסף ואס נכתב כפי לחוד יס להכשיר בשעת הדחק או בדיעבד שכתב יוסף • מיס חייס סס"ג • עולה לס"ת בשס הקודש יוסף ונקרא בלשון העולם יאסל או יאסקא יס לכתוב יוסף המכונה יאסל או יאסקא • חא"ס סל"ט • מי ששמו מעריסס יוסף משה יהודה וכתבו באל"ף כפי חתימתו ובחתימה הוי נקרא רק יוסף ואינו אליעזר ובפי העולם הוי נקרא יאסלה וכן ליתר יס לכתוב יוסף משה יהודה דמתקרי יאסלה כן אברהם המכונה ליתר ואס כחב המכונה פסול • סס פס"ו וע"ס • הא דלון לרד לכתוב יוסף המכונה כו' היינו אס אין לו רק סס אחד בלא אס יס לו ב' שמות כגון יוסף אריה לרד לכתוב דמתקרי בשביל קריאת העולם ובדיעבד אס כתבו דמתקרי יוסף נמי כשר • סס כט"ט • סס העריסה הוי אברהם יוסף ונקרא כפי כל יאסל ועולה לתורה

בשס

יוסף דמתקרי יחיאל: (ל) יהושע ב"ה אחר הוי"ד דהא משעה שקרא שמו יהושע לא קראו אותו בלא ה"ה וכתב בם"ש בזה השו"ב מהר"ש א"ס חוה"ס את עלמו באל"ף יהושע אין משגיחין בחתימתו שאין אנשים בקיאים בלוחיות התיבות ועוד מה שחוה"ס באל"ף הוא לכבוד השם שלא לכתוב יו"ד ה"ה סמוכים ע"כ והטעם דמשגיחין בלחתימתו משום דליכא סיגיו במצטא גם לא מלינו שם יהושע באל"ף כיון דליכא חדושי לטיבותא לא משגיחין בחתימתו ועיין בזה מהחיה ובזה גדליה וא"ס חוה"ס (לא) באל"ף ונכתב בנט באל"ף מכשיר שם בשעה הדחק: יהושע המכונה (לב) הושע המכונה (לג) יושע המכונה (לד) העשיל המכונה (לה) זוסלין: ישעיה בלא ואל"ף א"ג דישיה הנביא כתוב בוא"ו (*) מ"מ אין רגילין לקרותו בוא"ו: ומלחמי בד"ה ישעיה ואינו ישעיה הנביא אלא ישעיה אחר וכתוב בלא ואל"ף: ומסתמא הנקראים ישעיה לא נקראים אחר ישעיה הנביא משום דריע מוזהר דמשג קטיל ואורו במיה קשה אלא נקראים אחר אותו ישעיה בד"ה ואורו כתוב בלא וי"ו כ"כ רש"י ולעיל גבי שם גדליה כתבתי דרב רמ"א ס"ל דנקרא אחר גדליה בן אחיקם א"ג דריע מוזהר שגהב וכן ס"ל בקובץ דכותבין ישעיהו בוא"ו כי מסתמא נקראו אחר ישעיה הנביא (*) ומשע מועד כתיבין בלא ואל"ף (כ"ה בב"מ) ובס"מ

גיב שמות גיטין

בזה יוסף לבד יש לכתוב יוסף דמתקרי אנדרס יוסף: שם ספ"ג: אחד נשא אשה ואמר שמו יוסף בני יחיאל מילכל סלי וכן היה עולה לתורה ובני כל נקרא יוסל ודר שם שם שנים ואחר כך היה נשיר אחרת זה חתי שנה ואמר גם כן שמו יוסל וכן היה נקרא ולחור"ה לא עלה שם כלל והא"ס הביאם כתב מהרב מעיר מולדתו שחקר שמו הוי"ו כי ה"ס בן משה הכהן יש לכתוב אלא יוסל דמתקרי יוסף בני דמתקרי בני המכונה ה"ס הכהן ולא יכתבו כלל שם א"י: שם ספ"ג: יוסף פנדירא א"ס אין קורין אותו כן בשניו אין לכתבו: ס"ג אות ה': הראש הכהונה והתנאים להראות ה"ה הוא חוה"ס את עלמו וה"ס חוה"ס את עלמו וכן היה נקרא חמיר פה זה שם חדשים וכן בפה"ס שלו י"ג שנה כן שמו שם וכן כתוב בנט והו"ה לשם ש"ס בלוי מנין בלוי בהמ"ד קטן וה"ס עולה לתורה בשם יחזק יוסף מאיר ואפשר הוא אמת ואפשר הוא שקר לדעתי א"ס היה עומד לפניו ליתן גם אחר לא היינו מקבלים שלא להו"ה לשם על גבי ראשון: השמות חא"ס ס"ג: (ל) יהושע: מסתמא יש לכתוב יהושע אף שגמור בפי העולם לקרות הושיע או שיע ואף שהוא חותם כן ובד"ה כתב שהושיע צריך לכתוב ובמקומות שמדברים במצטא גם יקורין ליהושע שיעלי הוי קיבור השם ואין צריך לכתבו: וא"ס היה ידוע שבכוונה נהגה לו שם יוסע וכן הוא חותם יש לכתוב כן ומ"מ א"ס חותם עלמו כן א"ס שאינו מנ"ה הקלה וכתב בנט כאשר הוא חותם ויתן הגם יש להכשיר וא"ס חותם עלמו יהושע וכתב בנט יוסע ז"ע א"ס יש להקל במקום עיגול: ואף שחוה"ס ביו"ד אחר הש"י אין משגיחין בזה: וא"ס כתב בוא"ו אחר הש"י א"ס המנ"ה ספרדי שהנדה הש"י צורק אין להחיר ולאשכנזי שהנדה צורק דרישנד במקום עיגול יש להקל וא"ס כתב ביו"ד אחר הש"י אפשר שיש להקל במקום עיגול: קורין אותו לתורה יהושע בש"י צורק וחוה"ס עלמו ביו"ד דקתק ויש לכתוב יהושע בלי וי"ד ולקרות בנט כן ואין להשגיח על חתימתו: ק"ה בזה ח"ס ח"ב סק"ו: (לא) באל"ף: וא"ס חותם בזה"ה בשעת הדחק יש להכשיר: ע"כ: ולדידי ז"ע א"ס להכשיר גם בשעת הדחק: (לב) הושע: יושע: א"ס לפי הדת המדינה נקרא בקמץ יש לכתוב השל ואסקא: (לג) העשיל: יש ליתן אחר החתימה וא"ס חותם ביו"ד יש לכתוב כן ובמדינתנו יש יהושע שמכנין אותו שיקא וא"ס קורין אותו בשניו יש לכתוב כן דהוי כמו הושע או יושע וא"ס אין כותבים כיווים אלו לית לן בזה: (לד) זוסלין: דוקא כשמדגישין שלמ"ד בחירק אבל בשאין מדגישין יש לכתוב זוסלין א"ס לא שרגיל לחתום ביו"ד: נקרא מעריסה יהושע העשיל זקן שילה לתורה וחותם רק בנדרותו עמו קתא אנשים והחליפו את שמו וקראוהו הירשל וכן על

ובס"מ פסק מן הסהס"י ליתן ב' גיטין אחד בוא"ו והשני בלא וא"ו (לס) ואם אומר
 דשמו בוא"ו או בלא וא"ו שומעין לו ושם שפיה עיין בלוח שי"ן * ירמיה בלא וא"ו כן
 כותבין (לנ) מסתמא אש"ג דירמיה הכיזא לא נמלא רק פעם אחד חסר וא"ו מ"מ
 כיון שבס"ס מצינו בלא וא"ו כותבין בלא וא"ו ואין לר"ך ב' גיטין וכ"ס בס"מ דומה
 לשם חזקיה ואם שמו בוא"ו וכחז בלא וא"ו דינו כמו בשם חזקיה * ישועה המכונה
 פלגין כן כותבין באל"ף אם נקרא בפהח (ס"ס) * יהזקיהו כן כותבין אם חותם
 עלמו כן * יהזקאל המכונה (לנ) קהיסל * יונה מלא וא"ו * יואב מלא וא"ו *
 יואל

שם שמות גיטין

היום קורין אותו מקלן ר' הירש והמסדר כתב יחוסע המכונה העשיל ודמחקרי הירש כיון
 דנקל אפשר לחקן יש לכתוב בש"ג יחוסע המכונה העשיל והמכונה הירש * בית אפרים ס"א
 ול"ס אות י"ב * מי ששמו יחוסע יעלה לחורב ובפי העולם נקרא פלק וחותם יחוסע פלק או
 פלק לבד יש לכתוב יחוסע המכונה פאלק * ל"ס אות כ"ו : (לס) ואם אומר כ' בלא וא"ו *
 היינו שידוע לו מאבותיו או שחותם כך אבל מקריאת החזנים אין ראיה וכל שחותם ישעיה בלא
 וא"ו שפיר מציין לכתוב כן לכתחלה וכני נגס זה לבד ואם אין ידוע חתימתו ולחורב נקרא
 ישעיהו יש ליתן ב' גיטין ויש ליתן אותו הנגס שכתב בו ישעיה בלא וא"ו חתם ודיעבד שקשה
 להשחל נגס אחר אז אם נתן הנגס בשם ישעיה לבד שפיר דמי ואם נתן נגס בשם ישעיהו לר"ך
 להשחל נגס אחר בשם ישעיה בלא וא"ו ובשעת עינון והדחק נ"ע * ומי שנשחטה שמו בחלו
 שהוא על פי הגורל כמנהג המדינות לישיעה כותבין בוא"ו ובד"ח כתב שלשום כותבין ב' גיטין
 לכתחלה * ואם היו קוראים אותו בלא וא"ו לס"ת או שהיה חותם את עלמו בלא וא"ו בזה שפחה
 שמו מחמת חולי יש ליתן ב' גיטין ואם חותם את עלמו כדשמים על הו"ד בזה שפחה שמו
 מחמת חולי יש לכתוב ב' גיטין ואם קריין אותו לס"ת ישעיהו והוא שם מחמת חולי ונתן נגס
 בשם זה וקשה להשחל נגס אחר יש לסלק דיעבד * פסק בשם אביו אם שמו ישעיה או שפיה
 או ישעיהו ומחתימתו אין ראיה כי הוא בעלמו ססוקי מספקא ליה אין לכתוב שם אביו ויכתוב
 כינויו במקום שם אביו ואם רוצה ליתן ב' גיטין במקום שם ב' ספיקות אין כאן חשש לעו *
 מנהג חדש ס"ט ס"א * אם שם העיקרי מעריסה וחתומה ועליוה לס"ת ישעיהו בוא"ו ובפי כל
 נקרא ישעיה פשיטא שר"ך לכתוב ישעיהו דמחקרי ישעיה וכן כשקורין שפיה בלא וי"ד בראש *
 דברי נחמיה ס"א * ישעיהו ונקרא בפי כל שפיה לר"ך לכתוב ישעיהו דמחקרי ישעיה * פ"י ס"י *
 אביו המגדש נקרא לס"ת בשם ישעיהו בוא"ו ונקרא בשם שפיה יש לכתוב ישעיהו דמחקרי שפיה *
 חל"ס סמ"ג מ"ד * אחד גירסא את אשהו בשם ישעיה דוב צער והוא היה נקרא צער מולדתו
 בשם העריסה ויכר צער ובמקום הגירושין קרא לו החזן בשם דוב צער וכן היה חתימתו לפעמים
 וכן היה כתוב בכתובה וכן הורה לפני מסדר הנגס שכן הוא והשפיעו על כך בחרם ועתה
 מערער דשמו הוי יסכר צער ועליותו לתורם לא היו ג' פעמים צדודם אחד הנגס כשר * שם
 ספ"ה * שם אביו ישעיה ועולה לתורה ישעיהו בוא"ו וגם הוא אומר שגדלו נקרא כן בוא"ו
 וחתם כדשמים על הו"ד כותבין ישעיהו בוא"ו ואי לא נודע קריאתו ואז לר"ך ליתן ב' גיטין
 לר"ך לכתוב ויתן חתם שם ישעיה בלא וא"ו * קו"ה בשם ח"ס ח"ג ס"ה : (לנ) מסתמא *
 ומי שרוצה לחתם ליתן ב' גיטין יתן מה שכתוב בו ירמיה קודם ואם שפיה ונתן נגס בשם ירמיהו
 לכתחלה ודאי כותבין עוד נגס בשם ירמיה ואם נתגרשה נגס ירמיהו והוא מקום עינון ושעת
 הדחק אין ולא רפיא בידי אם מתידין אותה להשא' והיא שידוע ששמו ירמיה וכתב ירמיהו
 קרוב אי לומר דאפילו נשאת תאל ואם נודע ששמו ירמיהו בוא"ו וכתב נגס אחד בשם ירמיה
 לכתחלה כותבין נגס בשם ירמיהו ודיעבד שנתגרשה בשם ירמיה והוא שעת הדחק ואי אפשר
 לסגי נגס אחר בשם ירמיהו יש לספקור ואם מה שנקרא ירמיה הוא מחמת חולי דינו כמו בשם
 ישעיה שכתבאר לפני זה : (לנ) קהיסל * היינו אם ידוע ששמו הקודם יחזקאל ואין הספק
 בדגשות וכשמדגשין ומתידין הו"י"ן אחר הו"ד יש לכתוב קהיסל אבל אם אין ידוע ששם הקודם
 שלו

(נח) יואל מלא וא"ו • (לט) יואש מלא וא"ו רש"ל (ס"ט) • יונתן (מ) כי יונתן בן
 שול נכתב בה"א ונכתב בל"ה ה"א גם מלינו בל"ה בל"ה ובל"ה ה"א ובל"ה מלינו
 בל"ה ה"א לכן מסתמא כותבין בל"ה ה"א ואם שמו בה"א וכתב בל"ה ה"א דיו כמו
 בשם חזקיה ואם קלמן קורין אותו בה"א (מח) וקלמן בל"ה ה"א יש לחוש דשמו בה"א
 משום דדרך הוא לקלמן ולל' להוסיף ואם היה שמו בל"ה ה"א חיד הם מוסיפים אלף
 שמו הוא בה"א מיהו כיון דסתם יונתן הוא בל"ה ה"א לכן צריך שני גיטין וכן הדין
 ביוסף אם קלמן קורין אותו יוסף וקלמן יהוסף (מכרי"ט) יונתן (מג) דמתקרי גתן
 המכונה ואלק ושם ואלק עיין בלוח וא"ו יונתן מסתמא בל"ה ה"א אחר היו"ד ואם
 חותם את עלמו (מג) בה"א כותבין כן • יונתן דמתקרי חנן כי הוא שם בפ"ט •
 יונתן המכונה (מד) יבנא יועץ מלא וא"ו המכונה שולמן המכונה (מח) יולין • יחיאל
 ואין כותבין המכונה (בס"ט) כתב שט"ם ברש"ל ול"ל דמתקרי וכן הוא לעיל אות ח' •
 חיאל כמ"ס בלוח ח"ה ואין כותבין המכונה איבל שדרך למשור היו"ד בראש המלה
 בחירק כחילו הוי אל"ף מש"ה הוי איכל כמו יחיאל • וככותבין לסימן פסק בש"ע
 ובלבד דכותבין בכ"ף ולא בחי"ת אבל כותבין יחיאל המכונה (מו) מיכל המכונה בוגין
 המכונה

מיב שמות גיטין

שלו יחזקאל אם ידוע ששמו הקודש קתה אין צריך לכתוב הכינוי ואם רוצה לכתובו לסימן יש
 לכתוב קהיתל בחי"ו אם ה"א בחירק ואם ה"א בקמץ יש לכתוב קהיל בל"ה יו"ד אחר ה"א
 ואם אין ידוע שמו הקודש כלל יש לכתוב קהיתל בחי"ו ובמדינתו דלא שכיח כלל כינוי קהיתל
 ליחזקאל פשיטא דיש לכתוב בחי"ו • כתבו יחזקאל יטקב ולא כתבו דמתקרי חזקאל והוא נקרא
 בפי כל חזקאל אפילו בדיוצד פסול • ה"א סק"ד • שולס לתורם בשם יחזקאל ובפי רוב
 העולם נקרא פייבול ומקצתו קורין לו פייבוס יש לכתוב המכונה פייבול והמכונה פייבוס • שם
 סכ"ז : (נח) יואל • מי שהיה שמו יואל צער ושוב נשתקע שם יואל לגמרי ועולה לתורם בשם
 דוב ובפי העולם נקרא צעריל יש לכתוב דוב המכונה צעריל ואם כתב דמתקרי יואל צער הוא
 פסול ואם כתב דוב המכונה צעריל דמתקרי יואל צער יש להכשיר במקום עיגול ודחק שאי אפשר
 להשתדל גם אחר שיכתוב בו דוב המכונה צעריל לבד • ל"ס אות למ"ד : (לט) יואש • ובידוע
 ששמו יואש יש לכתוב כן ובספק אם הקריאה בפי העולם יואש או שעולה לתורם וחותם כן
 בני גנא זה וסיכא שספק בל"ה המנרש או המנורש ואין ידוע האיד • ה"א נקרא ועולה וחותם
 וכן בנקרא הובש ואין ידוע שהימנו בשם הקודש ועליה לסת"ת יש ליתן ב' גיטין אלא דבספק
 בשם אביהם בלא כינוי הובש רק שהיה קריאתם בפי כל יואש או יואש יש ליתן תחלה הובש
 של שם יואש ואם הכינוי הובש ובספק בשם הקודש בין בל"ה ובין בהמנרש עלמו גם כן יש
 ליתן ב' גיטין אלא שיש לסדר תחלה הובש יואש המכונה הובש : (מ) כי • אם לא שידוע שחתם
 יונתן או עלה בו לקרות לתורם : (מח) וקצתן בלא ה"א • והמנרש עלמו כאמור על שמו ואף
 בשם אבי המנורש משמע דנאמן : (מג) דמתקרי גתן • היינו בידוע ששמו הקודש יונתן אבל
 באין ידוע אם יש לו שם הקודש אחר אין לכתוב רק נחן : (מג) בה"א • ואם חותם עלמו
 יונתן ובפי כל יוחנן ונכתב בני יוחנן חילא בפלוגתא דלעיל בלוח ח"ה בשם חזקיה :
 (מד) יבנא • מיירי שנקרא יבנא כפתח ובמדינתו שאין לשנות כלל בין הברת בל"ה לחי"ת יש
 לכתוב יחנא בחי"ת : (מח) יולין • כז"ל וצח"ד בשם חמיו יועץ המכונה יולין : (מו) מיכל •
 בשלח גם ממקום אחד ונכתב גם ממקום אחר ונכתב מיכל בחי"ת והוא מקום עיגול קלמן יש
 להכשיר אף במדינותינו שמדבלין בין ח"ת לה"א כמבטא ואם חותם עלמו בחי"ת אין לשנות
 התימתו וככותבין בחי"ת צריך לכתוב עליו דמתקרי • ואם לא כתב שם מיכל רק יחיאל כשר
 בנתגורם בדיעבד • איש אחד מעיר אחרת נשא אשה פה והיה מוחזק ככאן בשם יחיאל מיכל
 סתכן וכן עלה לתורם וכן נכתב בכתובים וגירס צעיר אחרת סמוך לפס וסבציו בית דין בל"ה
 ובשבוש

המכונה בוניאן המכונה מעקל או מיקל • יקותיאל המכונה קוסקי אס דוחקין
הקי"ף בחירק • ואס לא דוחקין בחירק כותבין באל"ף (מז) קוסקא ועיין אות קי"ף •
יקותיאל המכונה (מח) קויפמן המכונה (מט) קוסמן המכונה זלמן המכונה ויסקינד •
יקר כהז רש"ל בלא יו"ד אחר הקי"ף אבל בס"מ כהז ביו"ד וכ"כ בט"ז על שם הכן
יקיר לי אפרים ובעל דמס"א כהז דתליא בהרשגה החירק במצטא (ס"ט) וכ"כ
בס"מ • (ג) יקיר המכונה (נא) ויידל המכונה ועליקמן וכשהוא כינוי לשם אחר
כותבין דמתקרי דהוא שם הקודש (ס"מ) • (נג) ירחם חסד וא"ו (רש"ל) ואס נקרא
הרי"ש בשורק פסק בס"ט דכותבין וא"ו אחר הרי"ש ובס"מ כהז דאף ככה"ג כותבין
חסד מיכו נראה עיקר דכותבין וא"ו כיון דבמצטא הוי כאלו היה וא"ו • ואס יודעין
התימנו (נג) חזקין אחריו • ירוחם המכונה (נד) וישלי (ס"ט) • (נה) ירחמאל
המכונה ויסקינד המכונה נוצל • כהז בפסקי מהרא"י מסתמא כותבין חסד יו"ד
אחר הנו"ס ובס"מ מהר"ן כהז רש"ל מסתמא כותבין ביו"ד וכתב בס"ט אס מדינין
בחירק כותבין ביו"ד כי פליגי כשלין ידוע אס היו מדינין בחירק • ובס"מ כהז מן
הסתם כותבין ביו"ד במדינות אלו • יאר כהז בס"ט אס נקרא האל"ף (ט) בחירק
כותבין יו"ד אחר האל"ף ואס (ט) אלו כותבין חסד • יברכיהו יגדליהו ישמעיהו כן
מנינו בקרא • ומכל מקום בסתם לא חייסין כלל אס לא בידוע (רש"ל) •
ידידיה ולקמן מבואר אס כותבין בשתי תיבות (נח) • ידל כינוי ליהודה
יהושע

טיב שמות גימין

ובשנוה ובח"ח אולי ים לו עוד שם אחד ובאיו ימים כהז חגרת מעיר מולדתו שם לו עוד
שם ואז והיה נב"ע שם שנחשק שם ואז ולא עלה לתורה בשם ואז רק בקבלה אחרת שגרש
אשתו הראשונה כתב שם ב' השמות אין בו חשש ומוחרת להכא • הא"ש סקמ"י • מי שמנו
לעלות לתורה יחיל אברהם ונקרא בפי כל מיכל אברהם ים לכתוב יחיל אברהם דמתקרי
מיכל אברהם ואס כהז יחיל דמתקרי מיכל אברהם פסול וכן מי שמנו ליד משה ים לכתוב
יהודה משה דמתקרי ליד משה וכן וואלף יעקב וכיוצא • ל"ש אות וי"ן • מי שנקרא בחותם
יחיל ובל"א מאלל וכן חתם עזמו ים לכתוב יחיל המכונה מאלל • (מז) קוסקא • אס לא
כשומר שגיל לחתום ביו"ד • (מח) קויפמן • לפי הצרת מדינתו אין לכתוב יו"ד אחר הו"ו
אס לא שחותם כן • (מט) קוסמן • י"ל ווסמן • (ג) יקיר • היינו כשיו"ד בפחה ואע"פ שכפי
הצרת המדינה אין נוסגין לדחוק החירק מ"מ ים לכתוב יקיר ואותם הנקראים יקר הצרת היו"ד
הוא בקמ"ץ • יקיר המכונה חיוול • יקיר המכונה בעליקליין • חוקי דרך בשם חמנו •
(נא) ויידל • בגלילותינו ובכמה מקומות לא שמעתי רק פייסיל וכן ים לכתוב • ד"ח • (נג) ירחם •
היינו כנקרא בחולם • (נז) אולין אחריו • אף שחותם ירוחם ים לכתוב ירוחם ואס כתב ירוחם
מלא וסוף חותם כך ים להכשיר בדיעבד ואן לדין לדינא ים לכתוב ירוחם מלא אס לא כשותם
חסד ואס חותם ירוחם מלא וכתב חסד ז"ע ומ"מ במדינותינו דלא שכיח כלל מי שמנו ירוחם
בחולם הרי"ש אין לחוש לזה דיעבד • (נד) וישלי • היינו אס נקרא כן הלמד בחירק אבל
אס נקרא וישל ים לכתוב כן • (נה) ירחמאל • כשומר שמנו ביו"ד שדחוק החירק או שחותם
כך או עולה לתורה ים לכתוב מלא וזהו דברי מהרא"י ובד"מ הביא מס"י מהר"י מינן שכתב
דמסתמא מלא לאשקין משפחה הידוע להם שנקראו בלא יו"ד וכן אס חותם כן או עולה לתורה
וכ"ס ברש"ל בס"מ מהר"ך • נקרא בפי כל רחמאל בלא יו"ד בתחלתו וכן נקרא לס"ת וכן
התימנו בלא יו"ד כן ים לכתוב בנס • הא"ש סי"ג • (נו) בחירק • אע"פ שאין מדינין החירק
או אפילו בשו"א תחת האל"ף והיינו בסתמא שאין לו קבלה שנתנו לו כך בשעת מילתו ואס ים
לו קבלה שנתנו לו כך בשעת מילת בלא יו"ד כותבין בלא יו"ד • (נז) לאו • היינו שקורין
האל"ף צירי אפילו בלא קבלת אבותיו • (נח) ידל • היינו כשקורין היו"ד בקמן משא"כ כשקורין
ידל

(נט) יהואש חס ידוע דשמו כן חזל מן הסהם יש לכתוב יואש בלא ה"א. (ס) יום טוב. שם טוב. סימן טוב. בן ציון :

אות כ"ה

(ה) כדרלעומר (ב) בלב כלוחי שם ב"ה [עזרא י"ה]. ואם נקרא ב"י כוחצין כלוחי (ג) דמתקרי כלוחי (ד"ל). ברמי (ד) כינוי למשה (ה) ברעפר (ו) כשר בתריאל ח"ג דעיקר הסם אבתריאל ח"ג משה קדוש הסם לא ראו לקרות ב"י חס כ"י ויש נקראו כשריאל ויש קשריאל על שם הקשר מן אל ולר"ד (ז) לחקור אחר שמות חלו. וכהן ב"י משהמלך כוחצין בתריאל ואם חוהם חס עמנו בזהם שם מאלו יש לילך אחר חתימתו ולא כס"מ. (ח) בולה שם ב"ה וקריין בולה לכן כוחצין בולה דמתקרי בולה כיון דליכא קרי וכתוב כוחצין הכתיב החלה ועל הקרי דמתקרי (ד"ל) :

אות ל"ב

ל"י ואין לר"ד לכתוב המכונה (א) לויא דהוא ממש כמו לו (ד"ל). ל"ב בלא ח"ק (*). (ב) ויש לויא בחד יו"ד וחד ו"ו. ויש לווא ובמקל לויוב ויש ליבלין ויש לעבלין דכל מוקם היה כתוב לפי הלשון שהם מדברים ובס"מ כתב חס קורין הלמ"ד בל"י ובב"י רפה יש לכתוב מן הסהם בש"י ווי"ן חס לא שרגיל לחתום בחד ו"ו והוא כינוי לאלקום או ליהודה או למשה. ואם קורין הלמ"ד בפתח ובב"י רפה כוחצין לווא והוא כינוי גם כן לשמות הללו ואם קורין הלמ"ד בל"י או בחירק (* וק"הם בל"ק (כ"ה ב"י) והב"י

שם שמות גישון

יודל אין לר"ד לכתוב הכינוי ול"י דש לכתוב יודל. ד"ה : (נט) יהואש. עין לעיל אות ה"א. אפשר חס כינוי הובש בפתח שמו יהואש ול"ע : (ס) יום טוב ב"י. עין לקמן סוף הסדר אך לנהוג בכתיבת שמות חלו :

אות כ"ה

(ה) כדרלעומר. עמנואל חיצה אחת עדיף ספי : (ב) בלב. ויש המכונה וויביל : (ג) דמתקרי כלוחי. תימה דמאזיו טעם יכתוב דמתקרי כלוחי. ל"ל כלוחי דמתקרי כלוחי וכ"ז חס לא ידעין חתימתו חזל חס חוהם עמנו ביו"ד לא יכתבו רק ביו"ד. ד"ה : (ד) כינוי כרמי הוא שם הקודש ואי מתרמי דכרמי הוא שם ספל לר"ד לכתוב דמתקרי כרמי ולא המכונה : (ה) ברעפר. כשמדנישין ספי בחירק לר"ד לכתוב ביו"ד ברעפר : (ו) כשר. שם דמ"א חיתא אשר המכונה כשר ובס"מ כתב ולא ידעתי מפני מה כהן המכונה ולא דמתקרי ול"ע : (ז) לחקור אחר שמות חלו. מאזיו משפחה הוא : (ח) בולה. ל"ל בולה. מי ששמו כהן לר"ד לכתוב בלא ו"ו :

אות ל"ב

(א) לויא. וכן לואי. לויסם הוא ב"י. ע"כ : (ב) ויש לויא ב"י ובמקצת לווא. במקום שדברים לויא רפוי כינוי ש"י קמץ תחת הו"ו רק הקריאה הוא בוא"ו או

והצ"ה דגש כוהצין ליב והוא כינוי גם כן לשמות הללו. (ג) ליבא אש קורין אותו כן
 יש לכתוב כן והוא כינוי גם כן לשמות אלו. ליבלין אש נקרא כן יש לכתוב כן והוא
 כינוי גם כן לשמות אלו. לעבל אש קורין הלמ"ד בסגול והצ"ה דגש הוא כינוי גם
 כן לשמות אלו. לעבלן אש נקרא כן יש לכתוב כן והוא כינוי גם כן לשמות אלו. לעבינג
 כינוי לחיים: לעבלנג כינוי ללחך. ליבקינד אש קורין אותו כן או (ד) ליבא קינד
 אש קורין אותו כן וחד היזה הוא (ס"מ). ויש מקומות שכותבין ליבקינד והליו בלשון
 המדינה ואש טינה וכזה צ"ה במקום פ' עיין לקמן בשמות נשים בשם ליבקה. לוי
 כינוי לחיים. (ה) ליבר מרויט כינוי למאיר. ליברמן יו"ד אחר הלמ"ד והוא כינוי
 (ו) ללליעזר ליהודה ולמחיה. ליפמן יו"ד אחר הלמ"ד והוא כינוי לאורי ללליעזר
 ליוס טוב. לעמל וכזה בס"מ דכותבין מסתמא בלא יו"ד. לעמלין אש נקרא כן והם
 כינוי לאשר לעזריאל. לאש אש נקרא כן ואין כותבין לעמל אלא אש כן שקורין
 אותו כך בפניו כמו שכתבתי לעיל. (ז) לוא כינוי ללליעזר ללליעזר ליקניאל.

לז

סיב שמות גיטין

או צ"ה רפויס נחם וננרת אחר תנועת ציר"י של אות למ"ד כותבין ליוס בחד וא"ו וכשקורין
 בנקודת קמן תחת הצ"ה כותבין בשני ווי"ן ליוול ולפי הכרת מדינתו שקורין דגש ממש כריך
 לכתוב צ"ה ואש כתב בחד וא"ו או בשני ווי"ן אפילו בדעבד אין להכשיר ואש חותם בוא"ו
 וידוע לו מאבותיו לחתום כן לא יכתוב רק ליב: (ג) ליבא. אש קורין לעבא בסגול הלמ"ד יש
 לכתוב בעי"ן ובדעבד אש כתב ביו"ד ז"ע. יש נקראים לאבא הלמ"ד בפתח יש לכתוב לבא ואש
 כותב לאבא באל"ף אינו מויק. וזה פשוט דבקריאת ליבא ביו"ד הלמ"ד וכן לבא בפתח הלמ"ד
 כינוי אש הרוב קורין אותו כך בשני אבל אש אין קורין כן רק שלא בפניו ובפניו הוא מקפיד
 וקורין אותו ליב אין לכתוב רק ליב. שם ליבס יש לכתוב בלא וא"ו ואף אש חותם עמנו בוא"ו.
 ח"ס ס"ק י' ועיין בקו"ס. נקרא במקום הכתיבה והנתיים רק בשם ליבוס וכן חתימתו ועולם
 לתורה בשם יהודא ליב ובמקום הכתיבה חומר הס"ף שפולה לתורה בשם יהודא לבד והמגרש
 חומר שם שם עלה בשם יהודא ליב וזהו לכתוב ליבוס דמחקרי יהודא ליב ואחד פסלוס וכתב
 ב' גיטין אחד בשם יהודא ליב דמחקרי ליבוס והשני בשם יהודא ליב דמחקרי יהודא ודמחקרי
 ליבוס אש אינו מקום עולם פסלוס ליבוס גש שני לכתוב יהודא המכונה ליבוס ודמחקרי יהודא ליב.
 שם סק"ס. ליבוס בוא"ו פ"ה. היה נקרא בפי כל ליבוס וכתבו בגש יהודא המכונה ליב ונדע
 אחר כך שהיה עולם לתורה והוא שם יהודא ליב ביחד האשה אסורה להנשא. שם סקס"ו.
 אחד בא לבאן עם זונתו זה ערך ג' ימים ושללתי אותו בפני זונתו ואחיו איך שמו ואמר לי שמו
 ליב ואמר לי שקורין אותו לתורה והוא עמנו יהודא ליב ואין לו עוד שם וכתב בגש יהודא ליב
 דמחקרי ליב (ויותר היה טוב אם היה כותב ליב דמחקרי יהודא ליב) ואחר כך בא לבאן איגרת
 מעירו מהמ"ץ ספירו לו אגשים אחר לפניהם המגרש שיש לו עוד שם דוד ולא גירש רק בגש
 יהודא ליב ונראה שהיה עמנו ואחר כך בא אביו ואמר לו גם כן שכתב בדריאל דוד ליב וגם
 הראה לו התנאים כתוב שם דוד ליב והציאו התנאים וכתוב ליב דוד והכתובה יהודא דוד
 והקוויטל מקאני ראצין על רשיון הסתונה כתוב דוד ליב ואין יודעין איך עולה לתורה וחתומה
 שלו כי היה שם זמן מועט אחר הסתונה ואין ידוע רק בשם ליב לבד בגש כשר. שם סק"ל. מי
 בשם אביו היה בפי כל לבוס ולס"ת נקרא עזריאל יש לכתוב עזריאל דמחקרי לבוס ויש לכתוב
 עזריאל מלא וא"ו אחר העי"ן אף שחתם בלא עי"ן. ל"ש אות מ"ה: (ד) ליבא קינד.
 ובמדינותינו שדרך קריאת ההמון בכתב לע"ו ששם נמצא ה' הם קורין בקמן לעולם אין לכתוב
 אל"ף לכתוב כל שאלות לפניהם נקראת בחקף ויהוהם לאות בלפניהם: (ה) ליבר מרויט. יכתוב
 בחד היזה: (ו) ללליעזר. עכשיו ה"ה ללליעזר וכן ליפמן ללליעזר וע"כ אש מסופקים אם
 לליעזר או ללליעזר אין לשער על ידי הכינוי. ליברמן וליפמן אין אל"ף בין מ"ס למ"ן ויכתוב
 חד היזה: (ז) לוא. היינו כשנקרא בפתח תחת הלמ"ד אבל כשנקרא בקמן יש לכתוב באל"ף

אחר

(ב"ש) דייקן

(ח) לזל גם כן כינוי לשמות הללו (ס"מ) • אצל צד"מ ולבוס וס"ס כהבו לזל הוא כינוי רק לאלעזר • לזר כינוי לאלעזר • לאלעזר • (ט) לזר על הרוב הוא כינוי לאלעזר צו"ד ואם קורין הלמ"ד צו"ר"י יש לכתוב הכינוי ואם קורין צמירק אין כותבין הכינוי • ואם הוא כינוי לאלעזר בלא יו"ד אפילו אם קורין צמירק כותבין הכינוי ועיין בזה אל"ף (י) לפידות :

אות מ"ם

מאיר ואין צריך לכתוב (א) המכונה מייאיר וכותבין המכונה בחרם המכונה ליבר מרויט המכונה ויבלמן • מואל מואה (ב) מולי קיזר השם משמואל (ג) מוני מני מוקיל והוא כינוי לשם (ד) למרדכי ומסתמא כותבין ואל"ו אחר המ"ם ויו"ד אחר הקו"ף • מיכאל ואם כינוי שלו מיכל אין צריך לכתוב (רס"ל) וכ"כ בס"מ וס"ס • ובעל דמס"א כהז דלריך לכתוב משום שהוא סס צפ"ע ויש שיכזב אם לא כתב וכן הדין אם שמו דניאל וקורין אותו דן וכבר כתבתי היכא דליכא פלוגתא דריך לכתוב ומרס"ל דכהז דאין צריך לכתוב מיכאל המכונה מיכל ל"ל היינו במקום דלא נקרא מיכל יחיאל דאם לא כן צריך לכתוב מיכאל המכונה מיכל כיון דליחא למיכל שם הקודש אחר דהיינו יחיאל (ה) יחיאל המכונה מיכל • מימון

סיב שמות גיטין

אחר הלמ"ד ועיין ס"צ • אם קורין אותו לשם כותבין כן • ד"ח • ואחר הוי"ו אין צריך יו"ד כי הכרת הוי"ו אין זו הפרש הניכר בין אם הוא צו"ד או לא • חא"ס סס"ו : (ח) לזל • היינו אם קורין בפתח ואם חיתם לזל יש לכתוב כן ואם נקרא לזל בפתח גם מסתמא יש לכתוב באל"ף ואם דרך הקריאה לדחוק הסורק של הוי"ו יש לכתוב לזל צו"ד ובמקומה שדרך קריאתם להרגיש המצא הכרת הוי"ד אחר הלמ"ד שנגזש הב' יוד"ו וקורין לזל צל"ו פתח חריף יש לכתוב לזל : (ט) לזר • כששמו אליעזר צו"ד ונקרא לזר צו"ר"י יש לחוש ולכתוב הכינוי • אם נקרא לזר צו"ר"י יש לכתוב הכינוי ויש לחוש אפילו לענין דיעבד • חא"ס סכ"ג : (י) לפידות • מי ששמו לבבוס בקמץ אם חותם לבוס בלא אל"ף כן יש לכתוב ואפשר שם לא הים חתימתו בלא אל"ף יש לכתוב באל"ף ומ"מ אין לכתוב לאורם או לאו"ם אך אם חתימתו בוא"ו יש לכתוב כן :

אות מ"ם

(א) **המכונה** מייאיר • מי ששמו מאיר יהודה ובפי כל נקרא מייאיר ליב יש לכתוב מאיר יהודה המכונה מייאיר ליב • מו"צ ועיין קו"ס • צמדיכותו שכיח שם מאירם וכותבין מאיר המכונה מאירם באל"ף אחר המ"ם • קו"ס : (ב) מולי : כתב שם בעל מלא ונדע כי הים נקרא מאלא וכן היתה חתימתו באל"ף אחר המ"ם וכן אחר הלמ"ד כיון דחתם באל"ף אחר המ"ם ומכ"ס שהכירו שמו דהוי באל"ף לכתוב יש לכתוב באל"ף אחר המ"ם ובדיעבד כאשר אף אם אינו מקום עינון • חא"ס סק"ב : (ג) מוני • אם בקריאה קרוב לקמץ יש לכתוב באל"ף וגם אי קורין בהרנס הוי"ד אחר הנו"ן כן יש לכתוב ובאל"ף לבסוף מאניא ועיין בסוף הכללים פ"י של הרנס יו"ד ואם נקרא מני בפתח המ"ם יש לכתוב בלא אל"ף בלמנע ובלא אל"ף לבסוף ואם כתב מאני באל"ף לית לן בה : (ד) למרדכי • ויש כותבין מעקל והכל הלוי במצא אם בחולם או בסגול וכינויים אלו אין כותבין אלא אם כן הרוב קורין אותו כן בפניו : (ה) יחיאל • בזמנינו רוב מיכל הוא כינוי ליחיאל ומי ששמו הקודש מיכאל קורין אותו מיכאל ולא מיכל כלל אם חרע שמכנין אותו מיכל צריך לכתוב המכונה מיכל ומ"מ אין לפסול בדיעבד : מימון

(ו) מימון ושם זה כשם אביו של הרמב"ם ז"ל אע"ג דמכר תמיד בשם מימוןי בשני ודין קושטא דמלחא אין בו חלא יו"ד אחד ויש בקשה אשר יסדה הרמב"ם ליוה"כ עת שפיר רצון להפסח והתחלה הבהים חגי משה בר מימון בחד יו"ד והא דאנו כותבין מימון בוא"ו משום דכל שם שאינו נמצא בכתוב יש לכתוב מלא לחקן הקריאה כהנא חוספאה כ"כ בש"ס • במל בלא יו"ד אחר מ"ס שניה • (ז) מוליכו • מנוח המכונה (ח) האגדל המכונה (ט) העגדל • מנחם המכונה מולם (ס"מ) המכונה (י) מעגדל בלא יו"ד אחר הדל"ה • המכונה (יא) מעגליא המכונה (יב) מאגנין המכונה מגשיר משהמלא בלא יו"ד אחר הסי"ן*) • המכונה מעגלין המכונה מעגבין והיינו אם דוחקין העיין אחר המ"ס ויו"ד אחר הכ"ף דאם לא כן כותבין מבין • המכונה מאגיש ואם לא דוחקין היו"ד אחר הגו"ן כותבין (יג) חסד יו"ד • המכונה מאגוס המכונה אוקל המכונה מעגשין המכונה שונמן • (יד) מנחם דמחקרי נחום המכונה מגלו או מגלא היינו אם קורין המ"ס בפסח ואם קורין סגול כותבין מעגלא • (* וצ"ע הירסא מסהמא ביו"ד כו' (ס"מ)

טיב שמות גיטין

(ו) מימון • ואם עטם וכתב מימון ב' יודין יש להכשיר הנט בשעת הדחק • וכן אם כתב מימון חסר וא"ו יש להכשיר הנט בשעת הדחק ואף אם המגשר רגיל לחתום מימון חסר וא"ו בנט יכתבו מלא וא"ו • ע"ז • (ז) מוליכו • והוא כינוי לישמעאל • (ח) האגדל • היינו כשקורין בקצת ואם קורין בפסח אין צריך אל"ף ויכתוב הגדל ויש ביו"ד דהיינו הגדל ויש צע"ן וחליא במצבא • (ט) העגדל • אם אין מדגשין החירק ואם מדגשין כותבין ביו"ד העגדל והקא כשיכר היטב אבל בהגדרא אמנטי כותבין בלא יו"ד • ד"ח • (י) מעגדל • כתב בנט מנחם המכונה מעגדל ולפי הג"ס היה שם עריסתו נטע מעגדל וכל העולם קורין לו רק מעגדל ובני משפחתו אומרים שקורין אותו נטע מעגדל והוא ואביו אומרים שחתימתו ועלייתו לתורה נטע מעגדל אך אולי בכונה אומרים להוציא לעז ויש ע"א שמש אומר שזכר קודם החתונה עלה לתורה בשם נטע מעגדל והוא היה מעיר אחת ונשא אשה מעיר אחרת אם לא יבורר ב' עדים דהיה נקרא לתורה נטע מעגדל אין צריך גם אחר ואם יבורר ב' עדים כן אם נקרא בשירו שהוא משם גם בשם מנחם דהיינו שהיה נקרא נטע מנחם מעגדל אין צריך גם אחר ואם לא נקרא רק בשם נטע מעגדל צריכה גם אחר • חא"ס ספ"ה • שם אביו היה מנחם המכונה מגדל וכן כתבו בנט ומקודם קבל בחרם שלא לעשות ערמה בשמות ואחר כך ערער שם אביו היה דוד מגדל הלוי בראות עיני הדיין אם יראה דיכול הצעל לברר ראו להמתין עד שיברר ואם יראה שאין ממש בדבריו לברר אין לחוש לערעורו אפילו עס ע"א • שם סע"ו • בא אחד לגרש מעירו ואחר ששמו בעלייה לס"ח מנחם מעגדל ובפי כל נקרא מעגדל והיה לו בכאן עד אחד על שמו ונחבר על ידי בית דין עירו אשר שאלו לש"ן והשמש ואמרו שנקרא לס"ח מנחם מעגדל ונכתב בנט מנחם מעגדל דמחקרי מעגדל ואחר הגם הוציאו קול מעירו ששם המגשר לס"ח רק בשם מנחם לבד ונשלח לשם לנבות עדות מכונות אין נקרא לס"ח וקראו שם להעדים ואמרו שאינם זוכרים בצירור אין נקרא היום הוה רק זה יודעים בצירור שכל איש שנקרא שם בשם מעגדל קורין לו לס"ח • בשם מנחם לבד יותר טוב היה לכתוב מעגדל דמחקרי מנחם מעגדל ובדיעבד הגם כשר • שם סקל"ו • אבי האשה עולה לתורה תמיד בשם מנחם מעגדל ולפירקוס חותם מעגדל לבד ובפי כל נקרא רק מעגדל והוא כתב מנחם המכונה מעגדל יש להכשיר • שם סקל"ה • מנחם מעגדל והוא לו וראוי לכתוב מנחם הלוי המכונה מעגדל וכתבו מנחם המכונה מעגדל הלוי אין לסתלו ואם נקרא בפי כל מעגדל הלוי יש לכתוב דמחקרי מעגדל הלוי • משיב נפש ספ"ו • בשני שם אביו מארים ליב ליהודא ליב הגם כשר • חא"ס סקע"ה • (יא) מעגליא • צ"ל מעגלא • (יב) מאגנין • צ"ל בלא יו"ד • (יג) הבר יו"ד • הכל הלוי במצבא או בחתומה • (יד) מנחם • עיין בסוף אות פ' • איש אחד תומם בשפדות ועולה לתורה בשם מנחם מאגיש ובפי כל נקרא מאגיש

(ס"מ) • מנחם (טו) דמתקרי מן ואם כתב המכונה כשר כ"כ ב"ש וצ"ש וצ"מ כחצ חס קורין המ"ס ב"מ"ן כותבין מאן באל"ף ונראה דלא אפילו להחלה כותבין המכונה * בשלמא חס כותבין מן בלא אל"ף הוא שם הקודם על שם ויקראו שמו מן או שהוא מן מנחם • אבל חס כותבין באל"ף הוא שם לשו • מנים מסתמא (טו) ביו"ד אחר הנו"ן והוא כינוי לגרשון למנחם ואין לריך לכתוב מן המכונה מנים (ס"ש) • מענדל כינוי לגרשון לזכריה למנוח וכן מענדלן ויש לכתוב בלא יו"ד חס לא כחוסם ביו"ד • מענדלן כינוי גם כן למרדכי ומסתמא כותבין ביו"ד • מענדלן כינוי לגרשון וכותבין מסתמא ביו"ד • מרדכי המכונה גומפרבט ועיין בזה גימ"ל המכונה מערקל מסתמא בלא יו"ד וכתב ב"מ דכותבין בעיין אפילו חס קורין בפהח • ואם קורין בחולם או במלפסוס כותבין מורקל בוא"ו ומסתמא גם כן בלא יו"ד • המכונה (יט) מעקול המכונה מרקי • (ס"מ) • המכונה (כ) מוקיל המכונה מיוזיל או מויזל או מויזל והכל לפי שמרגשים • המכונה (כא) גומפלן או גומפל או גומפיל • מרדכי * דהוא שם הלע"ז (כן הוא ב"ש)

המכונה

מיב שמות גיטין

מאנים לבד יש לכתוב מנחם המכונה מאנים ואם כתב מנחם מאנים דמתקרי מאנים יש להכשיר בדיעבד במקום עיגין ונדקדוק תיבת מאנים או מנים חלוי במצבא • דברי נחמיה סכ"ד • אחד הים נקרא בפי כל מלך לבד ואמר שתימתו ועלייתו לזרם הוא אלימלך וכתב בגם אלימלך המכונה מלך והים לריך לכתוב דמתקרי וכתב שנקרא בעת סולדו מלך משם אם לא היה שם חוסם לרמאות היינו סיחקור אלל האנשים ששמרו שם שהוא רוצה לפנות לז רמאות שלא לומר רק שם אחד ולהעלים שם האחר האשם מותרת לכל אדם • ש"י • ס"ו • מנזר שם ערבי ומי ששמו אלשור קורין אותו מנזר וכותבין חסר אל"ף בין מ"ס לנ"ן • ע"י • מירקאדו יש לכתוב המכונה מירקאדו דהוא כינוי לשם אחר כשקורין הולד לרפואה • ע"י • מוריו לזכר ומוריוה לנקבם שקורין כן להעלים שם שנקראו אחר המת יכתבו אברהם (או שם אחר שיש לו או לה) המכונה מוריו • ע"י • אחד הים שמו מאניק וכן חסם עמנו המיד ועלייתו לתורה חינו יכול לזכר כי הים ע"י גדול ועוד נודע שהים לו עוד שם חולי היינו אברהם והשם הזה כבר נחקק ושלחתי אחר חמו ואמרה לי שרובו ככולו קוראה אותו בשני שמות היינו אברהם מאנים והמגרש אמר בשני שהם חינו זוכר שקראתה אותו בשם פעם בשני השמות וכתב בגם רק החניכה שהם קורין זו ואחר שנתן בגם חזר לבית ואמר לאנשים שהיו שם רבותי חדעו כי מאניק גירם את אשתו אבל אברהם מאניק לא גירם אשתו ואמר ששמו אברהם מאניק בגם כשר חל"ש סק"ש : (טו) דמתקרי בן • ומי שכתב להחלה מנחם המכונה מן במקום שקורין בפהח אין מניחין אותו ואם כתב מאן באל"ף במקום שקורין בפהח נראה להכשיר בדיעבד ואם נקרא לס"ת בשם מן צ"ע להכשיר חס כתבו באל"ף • ואם חתם בלא אל"ף ס"ל להב"ש דים חסם אפילו בדיעבד ואם במקום שקורין בקצין כתב מן צ"ע • ובמכונה מעקא חידיוכה אלו שמדגרים הקו"ף נוטה לקמן יש לכתוב באל"ף לבסוף ובכונותם למירק ביו"ד לבסוף מעקי • עולה לתורה מרדכי בן מנחם מענדל ועלייתו אביו בעמנו אין ידוע כי לא היה רגיל לעלות לתורה גם לא היה תחת חת עמנו בשפרות ובפי כל נקרא מענדל לחוד יש לכתוב רק מענדל לחוד ואחר שנסדר בשם האב מנחם המכונה מענדל וכבר ניתן יש להכשיר • מים חיים ס"ט : (טו) ביו"ד • ואם חתם בלא יו"ד יש לכתוב כן : (יז) למנוח • וכן למנחם : (יח) בפהח • ולפי הברית מדיוותיו שם מרקייל שאינו לא בכגול ולא בחולם רק בפהח יש לכתוב מרקי : (יט) מעקל • היינו כשקורין בסגול : (כ) מוקיל • היינו כשקורין בחולם או במלפסוס ואם קורין בקצין יש לכתוב מאקיל ואם קורין בפהח יש לכתוב מקל ואם קורין ביו"ד או בחירק יש לכתוב ביו"ד אחר המ"ס ובעינין קורין אחר הקו"ף הלא חס מדגשין ביו"ד בחירק ומסתמא כותבין ביו"ד חס לא כשאומר שרגיל לחתום בלא יו"ד : (כא) גומפלן • והוא כינוי גם לאורי • אבי המגרש היו קורין אותו גומפלי ויש ספק אם לכתוב וא"ו או יו"ד

גם

המכונה (כג) רעבל (ס"ט) המכונה (כג) מייקא באל"ף וברוסית כוחבין מייקא באל"ף
 כי שם דוחקים הקו"ף במלפ"ס (ס"ט) • משה המכונה שלמכיו המכונה קרומפלינג
 המכונה הובא המכונה קוש המכונה קושט המכונה שמוור המכונה וישל המכונה
 קושמן המכונה מולין ביו"ד אחר הלמ"ד • המכונה פפולא המכונה לויא המכונה
 ורומן אכל חין לריד לכתוב המכונה מוישל המכונה מושמן (רס"ל) וכ"כ בד"מ וצס"מ
 דלחין לריד לכתוב * המכונה מושל ויש שפסקו לריד לכתוב (כד) מיהו חן קיי"ל
 דלחין כוחבין יוסף המכונה יוסל או יוסף כן ה"ל חין לריד לכתוב המכונה מושל
 המכונה מישמן כי כל האחרונים מדמין שני דינים האלו להדדי אם כותב מוישל כותב
 ביו"ד אחר השי"ן (ס"ט) • וכן חין לריד לכתוב המכונה מוישל או (כס) מאשל או
 (כו) מאבנא או מוכנא אכל כוחבין המכונה מונא המכונה (כו) מירוש • משלם
 (" המכונה מוש כו" (כ"ה בע"ה)

חסר

מיב שמות גיטין

גם אם לכתוב יו"ד אחר הפ' לא יכתוב שם קמות כלל רק מרדכי המכונה גומפיל :
 (כג) רעבל • יש להגיש יו"ד אחר הבי"ת : (כג) מייקא • וכן נמצא במדיוחיו שם מולל בחולס
 ויש שנקראים מאדלי • שקורין המ"ס בקמץ • במדיוחיו יש שם מיעשא ויש לכתוב בשני יודין
 ובאל"ף לבסוף • ויש במדיוחיו הרבה מרדכי שמכונים בשם מאפיל המ"ס בקמץ ועל הרוב חין
 דוחקין הסי"ת בחירק ואם כן יש לכתוב מאפל בלא יו"ד אחר הסי"ת ויש שמכונים בשם מאפיל
 וכן יש לכתוב והנקראים כן רובא לרובא המ"ס נקראת בקמץ והרשעת היו"ד ינכרת במבטא
 ואם נקרא בפתח אם ידוע שהוא כינוי של מרדכי יש לכתוב מפיל וחין לריד אלא"ף אחר המ"ס •
 כתבו מרדכי הירש אם הרוב קורין לו מרדכי הירש וגם חותם כן אף לכתחלה ראוי לכתוב כן
 ואם הרוב קורין מאפיל הירש הגם כשר עכ"פ דיעבד • חל"ס סק"ו • ושם מאפיל היו קי"ור
 השם ממרדכי ואין לריד לכתוב • שם • אכן כשנקרא מרדכי צני ובפי השולס מאפיל הירש
 או לריד לכתוב ובמקום שאין מנישין היו"ד לבסוף יש לכתוב מפל • פ"ה : (כד) מיהו •
 משה המכונה משיעא • משה המכונה סופר • מוסי מי שמו משה קורין לו בערבי מוסי הוי
 כמו יחזק חקין ואם כולי עלמא קרו ליה מוסי יש לחוש דשגא כך שמו מוסי • פ"ה :
 (כה) מאשל • לדידן שקורין משה בניקוד חולס הנקרא מאשל לריד לכתוב המכונה מאשל •
 ד"ה : (כו) מאבנא • ז"ל מאבנא או מושנא בשו"ן • מצליח • יש אנשים דקרו להו מנליח ויש
 לכותבו חסר אל"ף בין מ"ס לז' : (כז) מירוש • יש משה המכונה מאזוס או מאזוס ונל"א
 קורין לכל משה מוזוס אף אם היהודים קורין גם כן מוזוס ולס"ת משה חין לריד לכתוב סכינאי
 כלל אכל אם נקרא מאזוס בפתח יש לכתוב מוזוס בלא אל"ף ואם כתב מאזוס באל"ף לא הפסיד
 ומן הסתם יש לכתוב מוזס במד"ק אם לא שחתם מוזס בשו"ן וכן לענין כתיבת האל"ף אם
 חותם עמו באל"ף יש לכתוב כן ואם נקרא בהרשג יודין אחר המ"ס יש לכתוב מייזוס וכינוי
 מאשקא או מושלע חין לריד לכתוב כלל • לספרדים שאין דרכם לקרוא למשה מושקא יש להסתפק
 אם לכותבו אכל בלשונוי אם נקרא מושקא בחולס חין לריד לכתוב סכינאי ואם נקרא במלאכוס
 יש לכתוב סכינאי • ד"ה • שם הירש משה שלמה ומיוס הולדו נקרא בפי כל וגם בביתו ועולה
 לחורה שלמה ובשחקת שם משה • וזה חתם שנים נשא אשה צעיר אחת שחתנו שמו שלמה וע"כ
 אשתו ואולי יש מקל"ת שקורין אותו בשם משה שלמה וגם עולה לחורה כן וצעיר נשאתה עבר
 חתם חדשים והסתיוה מיוס ואלרו ועל עתה שלמה ולחור החתם חדשים עקר עמו מעיר
 מורה ומורו כולם לקוראו בשם שלמה ובפי חזימתו וכעת נסע לעיר חיתנו לגרש אשתו וסרבו
 סדר הגז בשם משה שלמה לבד הגם כשר דיעבד ומה שסידר גפ שני בשם שלמה ודאי אינו
 כי מקום נתינה עיקר ומקום כתיבה עפל ואם נקרא שם משה שלמה היה לו לכתוב משה שלמה
 דמהקרי שלמה ואם גם שם אינו נקרא בפי כל הו"ל לכתוב שלמה דמהקרי משה שלמה • חל"ס
 סס"ה • שם אביו שטילה לחורה משה צני ונקרא בפי מקל"ת משה הירש ובפי מקל"ת משה לבד
 חין לריד לכתוב רק משה צני דמהקרי משה הירש ואם הוא כהן יש לכתוב כהן בשניהם בשם
 העקרי

הסר וא"ו כך הוא דעת כל הפוסקים ולא כט"ז ואם (כח) חותם את עצמו מלא וא"ו כותבין בוא"ו (ס"ט) המכונה (כט) וויבש המכונה ועמל המכונה וזממן המכונה דורגש המכונה זממן המכונה מבייש (ס"ט) מתייאל (ס"מ) (ל) מתנייהו (ס"ט) מתתיהו איחא פלוגתא אס כותבין וא"ו בסוף מהרס"ל פוסק שיש ליתן (לא) ב' גיטין ול"ד

גיב שמות גיטין

העקרי ובשם דמתקרי ואם חותם רק משם יש לכתוב גם דמתקרי משם • שם סע"ב • שם הכעל משם ליב והוא איש בור לא ידע אפילו חתימתו ועלייתו לתורה אם משם אריה או משם יהודה ושם אביו אמר שהיה שמו אליה הירש ואנשים אומרים שמכריזין את אביו שהיה נקרא צפי כל אליה לבד ועלייתו וחתימתו לא ידעו וזאת אינו זוכר אם הוא בעצמו אמר שנקרא לס"ת אליה צפי ואולי איש אחר שהיה עם הכעל אמר שכן עולם לתורה וסדרו גם בשם משם ליב בן אליה צפי דמתקרי אליה ואח"כ נשאת האשה ואחר כך נחודע שאבי המגרש היה שמו רק אליה או אליה ועל ידי תחבולה בא עוד הפעם משם ליב הנ"ל ופער את האשה בגט פטורין כדת מוהרת לישב תחת בעלה • שם סע"ד • שם הכעל היה משם ישראל ויש שקורין אותו משם לבד ויש קורין לו ישראל משם וכתבו רק שם משם כיון דעכ"פ בעיר שנכתב ויחון ויחוק רק בשם משם כשר השם • שם סק"מ • נכתב בשם אבי המגורשת משם המכונה מושל בוא"ו אחר המ"ס והוא היה חותם שמו בוא"ד אחר המ"ס פסול ובגט השני הנקרא בחירק יכתבו מושל בוא"ד ואם נקרא ממשל בנקן או חתימתו בעשות ואין להשגיח על חתימתו ויכתבו ממשל באל"ף אחר המ"ס • שם סקפ"ג • מוחק מכמה שנים בשם משם בן אברהם וכן חותם עצמו וכן היה עולם לתורה וחקק כן על טבעתו וכן נכתב בכתובה וגירש בשם זה והלך למקום אחר והוציא לעו ואמר ששם אביו אברהם יאזא ומקום דירת אביו במקום רחוק ויש כאן מקום שינון אם נעמוד על המחקר במקום מולדתו אין משגיחין בערעורו ואדרבה אם היה נכתב בגט בשם החדש שהוא אומר עכשיו אף אם היה נחודע שדבריו כן הוא מזריזין גם אחר כך הכעל ראוי לנדונו וגם אסור לו לישא אשה אחרת והב"ד שנקמומו יודיעו לו שהוא אסור • ב"ש"א אחרת כל זמן שלא יחזור מדבריו הראשונים באמהלא או שיהן נע שני כדבריו וגם יזהירו שישמור פיו ולא יגזר מלהוציא דבר ואם בעלה ירצה לתת לה גם שני בשמות שהוא אומר טוב לעשות כן ויכתבו בו אברהם דמתקרי אברהם יאזא או שלא לכתוב שם האב כלל אבל אם עיניו נתן במזמן אין לחוש לו כלל • בית אפרים ס"ה • ואם נדבר בדבר שאמת כדבריו אם נשאת לא הלא ואם נחברר ששמו כן מלידה ואינו עולם לתורה רק בשם אברהם וכן אם יש ספק איך היה עולם לתורה והרוב קורין אברהם יאזא והמיעוט קורין אברהם למוד אם עדיין לא נשאת ובכל הכול להשיג נע אחר שיכתבו בו אברהם דמתקרי אברהם יאזא יש לכתוב כן ואם לאו יש להחיות להנשא בגט זה והוא אסור באחרת כל זמן שלא יחזור מדבריו הראשונים באמהלא טובה או שיהן לה נע כדבריו או שחנשא האשה והב"ד יזהירו אותו על כך וגם יזהירו שאחר שלא בזהיר ישמור פיו ולא יגזר שלא יוציא לעו • לשמ"ת אות כ' • היה לו מעריסה שני שמות משם נתן ונקרא באחד מאלו ועוד כינוי לעו שהינו שייך לשמות הללו כיון שקורין אותו משם הירש או נתן הירש וכיוצא בזה לכתוב משם נתן דמתקרי משם הירש או דמתקרי נתן הירש ואם כתב משם דמתקרי נתן אף בדיעבד יש לפסול • ל"ט אות י"א • שמו לתורה משם יהודה ונקרא צפי כל ליב יש לכתוב משם יהודה המכונה ליב או אלא ליב דמתקרי משם יהודה ואם נקרא צפי כל משם ליב יש לכתוב משם יהודה דמתקרי משם ליב ואם כתב משם יהודה המכונה ליב פסול אפילו בדיעבד וצריך גם אחר שיכתוב בו משם יהודה הכהן דמתקרי משם ליב • שם אות כ"ה • (כח) חותם מלא ואומר שכתובה חותם כן על שם משפחתו שהיה שם מלא וא"ו יש לכתוב כן אבל אם הרגיל מנערתו מעצמו לחתום מלא ואין לו קבלה על זה כלל אין להשגיח מה שחותם בעשות : (כט) וויבש • ואם בחד וא"ו ואם ב' וחד יו"ד הכל הלוי במצא • ויש שנקראים שולם ולס"ת ממשל יש לכתוב ממשל דמתקרי שולם : (ל) מתנייהו • אפשר שט"ס הוא וצ"ל מתנה : (לא) ב' • בנקרא בשם

ול"ד לשם חזקיה דשם הטעם דכחצין חסר משום דמליו ב"ש"ם שם זה חסר ח"ע"ג
 דפסק בהגה"ה שם חס כחצ חזקיה כסר חפילו חס ידוע ששמו הוא בוא"ו וצ"דוע
 חין רחיה משמות הש"ס כמס"ל ג"כ וע"כ ל"ל הא דהכשיר משום דשם החסר מובלע
 בשם המלא . לפ"ז לכאורה משמע ה"ה במהחיה נמי כסר מיהו חינו כסר לכתחלה
 לכן פסק מהרש"ל לכתחלה יש ליתן שני גיטין [ובס"מ כחצ דיש לכתוב חסר וכ"ז בט"ז]
 מיהו הוא הציא רחיה משם חזקיה ואין רחיה כמ"ס וגרסה דברי רש"ל עיקר
 דלכתחלה יתן שני גיטין (כ"ה ב"א"ע) [וכ"ז חייבי כשלין ידוע חתימתו אבל חס ידוע
 חתימתו דינו כמ"ס בשם אליה חזקיה גדליה . כחצ בס"ס בשם מהריב"ל חס כחצ
 (לז) חל"ף בסוף כסר דביעבד וחפילו לכתחלה חס הוא שעת הדחק דהבעל הוא בחרץ
 מרחקים וטעמו משום דקיי"ל גרסא וגרסון הוא שינוי כיון שהם שני שמות בחורה
 נשמע חס לא היה כחצ בחורה אלא אחד משניהם ואינה היה כסר והיה אמרינן
 דשם השני הוא כינוי לזה ח"ע"ג דיש שינוי במבטא ושינוי במשמעות דגרסא במ"ס
 הוא לשון גירות וגרסון ב"ן הוא לשון גירוסין מכ"ס חס ההלף חל"ף ב"ה דכסר
 דביעבד ושעת הדחק אבל בחצוצה מהר"א טריוס כחצ חס כחצ חושיעא באל"ף פסול
 הנט וכן חס כחצ יסודא באל"ף או סרה באל"ף חפילו בעת הדחק שבה ממרחקים ולא
 היה אפשר להציא נט אחר מ"מ פסול חס ידוע חתימת המגרש שהיה ב"ה חס חין
 ידוע חתימתו כסר בעת הדחק כי אמרינן שמה היה חתימת המגרש באל"ף וכחצ
 בס"ס

טיב שמות גיטין

בשם מתתיה חס עולה לחורה בשם מתתיה די בשם אחד בשם מתתיה ואם עולה לחורה בשם
 מתתיהו במדינותינו שקורין בחנוכה בימי מתתיהו חס רואה להחמיר וליהן ב' גיטין הרשות בידי
 ואם רואה לסמוך על ג' אחד שנכתב מתתיה לבד נס כן חין מוניחין אותו ובמדינות ספרד
 שנוסח שלשם בימי מתתיה ודאי שני במתתיה לחור ויש במדינותינו שנקראים לס"ת מתתיה
 ונקראים בפי כל מתת יש ליכך אחר קריאה לס"ת או אחר חתימה ואם חין ידוע או שם
 מחולקים יש לכתוב ב' גיטין קודם יתן נט שנכתב בו מתתיה דמתקרי מתת ואחר כך יתן נט ב'
 מתתיהו דמתקרי מתת ואם חותם עזמו מתתיהו או מתתיה חולכין אחריו ואם חותם מעות
 בתי"ת חין להשניח בו . מי ששמו מתתיה וקורין אותו מתת יש לכתוב בתי"ו וס"א ואם נקרא
 מתת ידוע שאין לו שם קודם אחר בין קורין בתי"ו רפויה או בתי"ו דנושא יש לכתוב מתת
 באל"ף ואם הוא מסופק שמה הוא כינוי למתתיה יש לכתוב מתת ב"ה ואם מסופק חס הוא
 כינוי למתתיה או למתתיה חס הוא שם לעזמו יש לכתוב לכתחלה ב' גיטין הראשון בשם מתתיה
 והשני בשם מתת ודביעבד נט . זה שם מתת בני חס הוא שעת הדחק אבל נט של מתת לחור
 ז"ע ויש להקל במקום עינין : (לז) אל"ף בסוף . אם אירע שניים כאלו בלתי המגורשת יש
 להקל דביעבד וכן חפילו בלתי המגרש אפשר להקל בשעת הדחק . וגם בספר ג"מ כתב דנריך
 לשום לב לעיקר השם . אם תחתיה הקריאה בשביל השינוי לשם אחר מאשר נקרא . קו"ה . חני
 המגרש שנקרא מעולם מתת ונקרא לס"ת מתתיהו והוא ח"י לכתוב ולא יכול לדעת חין חתם את
 שמו ויש עוד אחד שנקרא בשם זה וחותם עזמו מתת רשומה על הוי"ד יש לכתוב מתת לבד
 ח"ף חס הוא במגרש עזמו ובפרט בשם חני המגרש . שאל ומשיב ח"א סרכ"ו . שמו מעריסה
 מתתיהו וכתבו רק ההניכה שהיו קורין אותו בפי כל מאשיא יש להדר עובדא וליתן ב' גיטין
 ואין צריך לכתוב בו דמתקרי כלל רק יש לכתוב ב' גיטין בלתי מתתיהו . בית
 אפרים ספ"ו . מי שנקרא בפי כל מתת ועולה לס"ת בשם מתתיהו או מתת ושם חניו בפי כל ליור
 בנ"ר וס"ת חליעור יש לכתוב כפי השם שעולה בו לחורה מתתיהו או מתתיה דמתקרי מתת
 ומכ"ס חס חותם עזמו מתת שיש לכתוב כן ואם חין ידוע עלייתו וחתימתו יש לכתוב מתת לבד
 ובשם חניו חין צריך לכתוב רק חליעור ומי שרואה לכתוב המכונה ליור חין מוניחין אותו .
 מורדוך

בס"ס ד"ל דלא פליג מהריב"ל על מהר"א חלא דמהריב"ל איירי בא"י איך חסימוהו או
מכשיר בעה דהקד ותיורו. דחוק דהא רחייט מהריב"ל מנרש וגרשון ולפי"ו כשר
אפילו בידוע חסימוהו דהא גרשם וגרשון דקיי"ל דהוי סיני היינו בידוע ששמו כך
הוא במ"ס או בגו"ל וסינה בגט. מיהו יש להחמיר בדעת מהר"א טרויש דהא כחצתי
בשם הט"ו אפילו אם חוהם יהודה באל"ף וכהב בגט בה"א פסול ומכ"ס אם חוהם
שפיר וסינה בגט דהוא פסול והטעם הוא דיאמר אין זה המגרש וכבר כחצתי שמה
אחרונים לא ס"ל כט"ז חלא אפילו לכתחלה אין משגיחין בחסימוהו כיון שלא חתם את
עצמו שפיר והיינו דוקא בשאין סיני במצטא ולא מלינו אותו שם נכתב כאשר הוא
חוהם אם עצמו חבל כשים סיני במצטא או דמלא אותו שם כאשר הוא חוהם אין
משגיח חסימוהו. לכאורה נראה בשמות חלא יהודה שרה או מרתיה או גדליה וחוהם
עצמו כך בה"א וכתב בגט באל"ף הוי סיני אפילו בדיעבד ושעת הדחק ואם אי"י
איך חתם את עצמו כשר בעת הדחק או בדיעבד חט"ג דבס"ס משמע אליבא מהר"א
טרויש דלא הליגן שחתם את עצמו באל"ף חלא בשם מהתיה דים סברא לומר דלא
חתם בה"א משום כבוד השם דלא יכתב שם יו"ד ה"א חבל בשאר שמות אין סברא
לומר דחתם באל"ף מ"מ נראה בעת הדחק כשר דהא לדעת מהריב"ל משמע דכשר
אפילו בידוע חסימוהו גם חלו אותיות מהחלפים יש להקל בעת הדחק ואם חוהם את
עצמו באל"ף נראה לכתחלה אין משגיח חסימוהו בדעת הט"ו ואם נכתב בה"א (כל"ל)
ודלא כמו שדפס באל"ף והוא ט"ס) כשר אם ניתן לה אפילו ליכא שעת הדחק ולא
כט"ז *) ויש להקל אם ניתן כבר ולפי"ו מ"ס בש"ס בכמה מקומות באותיות מהחלפים
כשר בעת הדחק חלו כשר חלא אם אי"י חסימוהו חט"ג דעל פי הדין נריר לכתוב
בה"א או באל"ף וכוונא והחליף וכהב אות אחר אשר נחליף כשר בעת הדחק אפילו
אם איכא סיני במצטא חט"ג בש"ס לא משמע חילוקים חלו מ"מ ג"ל כמ"ס להכריע
כן. ואפשר אם אי"י חסימוהו יש להקל בעת הדחק אפילו באותיות שאין מהחלפים
אם ליכא הרי שמות ויש לומר שחתם כך כשר בעת הדחק או אם נשאת במשמעות
מהריב"ל וכמ"ס בתשובת בן ששון ועיין אות גימ"ל. מוקיל כינוי למרדכי או לאשר
ויש לכתוב מסתמא ביו"ד אחר הקו"ף (ס"מ). (לג) מורדוש כינוי למרדכי ואין
לכתוב הכינוי (ס"מ). מיינסטרל מיינסטרל והיינו אם קורין אותו כך בפניו כמ"ס
לעיל נצי וועלקיל (לד) מיינסטרלן כינוי לחיים (לס) מיכא מיכאל (לו) מיכל כינוי
ליחאל

(*) דהא לדעת כמה אחרונים אפילו לכתחלה אין משגיחין בחסימוהו כו' (כ"ס בא"ע)

שיב שמות גיטין

(לג) מורדוש. אם בא לכתוב הכינוי בגון לסימן אם נפי כל נקרא מארדוש בקמן אף אם הוא
חוהם מורדוש אם הוא עם הארץ וחוהם קן מעצמו כותבין מארדוש באל"ף ואם לא כתב ואין
כשר ואם כתב מורדוש בוא"ץ במקום עיגול ז"ס. ד"ח. ובתשובת גאוני בתראי דס"ג איתא
מרדכי המכונה מרדוש בלא וא"ץ. קו"ס. ובמדינה שמקתן קורין קמן ומקתן בחולם אין לכתוב
הכינוי כלל. ויש שהא מכונה מארדי או מאקא אין לכתוב דמסתמא אין קורין בשמות חלו
בפניו ואם קורין לו כן בפניו אם היו"ד האחרונה נעה קצא וגרנשה במצטא יש לכתוב מארדיא
ואם אין היו"ד גרנשה במצטא רק שהל"ת נקראת בהירק יש לכתוב מארדי. (לד) מיינסטרלן.
אם חוהם בסי"ן אט"ס שנקרא בסי"ן שמאלית יש לכתוב בסי"ן ולענין אם לכתוב יו"ד בין למ"ד
לנו"ן במצטא תליא מילתא: (לס) מיכא. אם הוא כינוי למיכאל אין נריר לכתוב ואם הוא שם
איש יש לכתוב באל"ף לבסוף: (לו) מיכל. שמו במקום הכתיבה מקתן קורין לו מיכל פנחס
ומקתן

בית שמות אנשים אות מ נ שמואל כח

ליחזאל או למיכאל • מיכוש לפעמים שם איש והוא כינוי ליחזאל • (ל) מנוחה מני
 כמו מני בר פטיש ואם קורין אותו מוני כותבין מוני (ס"ג ב"א ח"י"ן) :

אות נרן

(א) נח דמחקרי חיים • נח המכונה מייסד מלך (ב) נחום מלך וא"ו ומן הסתם
 הוא כינוי למנחם ים לכתוב מנחם דמחקרי נחום חס לא בידוע דמחוס
 כמו לבד • (ג) נחמיה בלל וא"ו לבסוף לפי ש"כ בעזרא ונחמיה • נחמיה המכונה
 ורומן המכונה שרוספלין ים כותבין (ד) שרוספלין או שרוספליין ותלוי במצטא (ס"ג)
 (ה) נחמן נחמני שני שמות הם (ו) וא"ל לכתוב המכונה נחמנקא וכן נח נחמן או
 נח

שיב שמות גישין

ומקלן פתח מיכל וחתמתו מיכל פתח ובמקום הנתיבה נקרא לכל פתח מיכל ולס"ת אין בידור
 ים לכתוב פתח מיכל דמחקרי מיכל פתח • בית אפרים ס"ג ול"ג ס"ד : (ל) מנוחה • הוא
 שם אשה : מנואל • אם נודע בש"ז לידע דעיקר שמו עמנואל אלא לפי שנהגדל בין הילדים
 חותם מנואל ואיכא דקרו לים עמנואל אין כותבין רק עמנואל ואם כ"ע קרו לים מנואל ים לכתוב
 עמנואל דמחקרי מנואל אך אי לא ידעין אם עיקר שמו מלידה עמנואל או מנואל אין כותבין
 רק מנואל :

אות נרן

(א) נח • במקום הנתיבה ים לו שם נח נפתלי ששולח לתורה וחותם בשניהם אף שאין יודעים
 במקום הנתיבה שנקרא במקום כתיבה נפתלי לבד מ"מ כותבין נח נפתלי דמחקרי
 נפתלי • לשמ"ח אות ה"א • שמו מעריסה נח וכן הוא שמו במקום כתיבה הגט וכתבו בנס שם
 נח ובשניהם למקום הנתיבה שם הים נקרא לפעמים בשם נח לבד ולפעמים בשם לים לבד וכמעט
 נפסק ונהגטל • לגמרי שם לים ובכתובה כתוב אריס נח ולס"ת נקרא נח לבד ונודע ששם לים ב"ה
 לו מחמת חולי ים להסביר בדעשה למוסרו ליד האשה • שם אות ט"ו : (ב) נחום • אם אי
 לנו לא מקריאה לס"ת ולא מחתמים שמו מנחם וצפי כל נקרא נחום ים לכתוב שם נחום לבד
 ואם כתב מנחם דמחקרי נחום כשר • וד"ה כתב דאפילו בדעשה פסול אם לא בשעת הדחק •
 שם המגדש נחום יבדע לים וכן נקרא לתורה וחותם את ע"מו רק העולם מקריים שמו ונקרא
 נחום לים ושם אביו אליה ושם אשתו מלידה העניא ולאשא וכן נקראת במקומה וכתוב כן
 בתנאים ובכתובה רק שנמקם דירתה עתה במקום הבשל והגט מקלן בני אדם קורין לה ב"ה
 בשמות וכתבו רק בשם נחום לים ושם אביו לא כתבו כלל ושם האשה כתבו רק ולאשא וגם ידוע
 במקום הגט שנמקם האשה שולדה שם ים לה ב"ה שמות נריכה גט אחר ובפרט דאין מקום
 ענין • ח"ס סק"ו • נחום ראוי לכתוב מלל ואין חילוק בין חותם או לא • שם סק"ו •
 מגדש אחר ששמו נחום שולל צפי כל וחותם כן רק לס"ת נקרא מנחם שולל אם ידוע שזה המגדש
 בני משפחתו נקריים נחום ושמו הקודש מנחם ומכל שכן אם נודע שכן היה שם האיש המת
 שנקרא זה על שמו ים לכתוב מנחם שולל דמחקרי נחום שולל • בית אפרים ס"ג • אבל אם אי
 זה ים להסתפק שמו מעריסה קראוהו נחום כאשר הוא חותם ים להחמיר וליתן ב"ה גישין
 בראשון מנחם שולל דמחקרי נחום שולל וצפי נחום שולל דמחקרי מנחם שולל • ל"ג אות
 י"ו : (ג) נחמיה • הים שולל לס"ת בשם נחמיה יהודה וחתמתו הים נחמיה לים וצפי כל
 נקרא רק נחמיה והמגדש העלים חתמתו והמסדר כתב בנס נחמיה יהודה דמחקרי נחמיה ודאי
 לכתוב הו"ל לכתוב נחמיה יסודם דמחקרי נחמיה לים ודמחקרי נחמיה אם לא ניתן הגט ודאי
 ראוי שולל ליתנו מיהו אם כבר ניתן הגט כשר • ח"ס סק"ו : (ד) שרוספלין • י"ל שרוספלין :
 (ה) נחמן • ויש שהוא מנוסה נעכל • ויש מכונה נעכל • נאחלע כינוי לנחמן וצריך לכתוב •
 ס"ה : (ו) וא"ל לכתוב המכונה נחמנקא • נ"ע • אפי המגדש נקרא צפי כל נחמן ששם
 ועלייהו

הית (ב"ש)

37 מקום

פיב שמות גימין

ក្នុង

דבמוקס פלוגהא * יס לכתוב שניהם מיהו זהא דליתא פלוגהא אס לכתוב (יג) בעיין
 אובאל"ף ורוב האחרונים ס"ל דהוא קינור השם אין צריך לכתוב. ואס כותבין לסימן
 פשיטא לי אס ידוע חתימהו אין משנין חתימהו ולא כס"מ. ואפילו אס ח"י חתימהו
 מסהבר טפי דברי הס"ס לכתוב בעיין. גיטין (יג) גיטין נתנאל ואס עולה לתורה
 בשם נתנאל ונקרא סענדר כתב צ"ס ד"ס לכתוב נהגאל דמתקרי אלכסנדר כי שם
 הקודש של סנדר הוא אלכסנדר ובסמוך באות סמ"ך כחציה בשם רס"ל דלא כוותיה
 וכן עיקר דכרי מרש"ל. וכותבין נהגאל המכונה סענדר.

אות סמ"ך

סימן טוב ולקמן יחבר כילד כותבין שמות אלו. (א) סלם שם ערבי. סעדיה
 זה"ל צסוף בלא ואל"ו. וקלה אנשים יקראו יסעיה ועולים לס"ח בשם
 סעדיה כותבים סעדיה דמתקרי יסעיה. ובארלות אלו קורין לכל יסעיה שעה לכן
 כ"ל לכתוב סעדיה דמתקרי שעה בלא יו"ד. אבל אס אין עולה לס"ח בשם סעדיה
 פשיטא דכותבין יסעיה וחו לא אפילו אס נקרא שעה עכ"ל מהרש"ל (ג) אע"ג דקיי"ל
 דכותבין השם כאשר הוא נקרא והוא נקרא שעה ולא יסעיה מ"מ שם שעה נכלל
 בשם יסעיה אלא מחמת שפולטים היו"ד נשמע שעה כמ"ס בשם חילל לכן כותבין
 יסעיה. ונראה אס הוא חוהם את עצמו יסעיה כותבין יסעיה אע"פ שנקרא שעה
 משום הנ"ל. ומה נשמע נמי אס עולה לס"ח בשם נהגאל ונקרא סענדר דכותבין
 נהגאל המכונה סענדר ולא אלכסנדר ולא כנ"ס מיהו אס חוהם את עצמו אלכסנדר
 כותבין (ד) המכונה אלכסנדר אע"פ דרש"ל כתב דכותבין דמתקרי שעה ולא המכונה
 (*) אס הוא קינור השם כו' (כ"ה בא"ע) לח

טיב שמות גיטין

אפשר לשער בקל נס אחר אפשר להכשיר. לכתחלה יס לכתוב דמתקרי ואס כתב המכונה אין
 לפוסלו: (יג) בעיין או באל"ף. צ"ע. נקרא בעריסה נתן והעולם קורין לו נתניא ונשתמד
 ובמוקס כתיבה ותינה לאחר שחור נקרא בשם יוסל וכתב ננס שמו יוסף אס היה עולה לתורה
 בשם יוסף אינה זריכה נס אחר ואס לא עלה לתורה בשם יוסף רק בפי העולם נקרא יוסל זריכה
 נס אחר וכתב רק יוסל כפי מה שנקרא והוחזק שם שלשים יום. חא"ס סקע"ח: (יג) גיטין.
 צ"ל נסם בלא יו"ד בין נון לסמ"ך אבל בין סמ"ך למ"ס כותבין יו"ד ויס חותמין מלא יו"ד בין
 נון לסמ"ך ואין משניחין בחתימתו כשאין לו טעם למה הוא חותם כך ואס כתב מלא כשר
 ובכתיבה שם גיטין אין לכתוב יו"ד אחר הסמ"ך. ואס מוספקים בזה אס שמו נסן ביו"ד או
 במו"ס צריך ב' גיטין אכן יס לסמוך על שמות אבותיו אס ידענו משפחתו אשר הוא נקרא עליהם
 ויס לראות מנצח אבותיו ד"ה:

אות סמ"ך

(א) **סלם**. וקורין הסמ"ך בפתח והלמ"ד צירי וכן שכיח בין היהודים הערביים וקורין
 סלמהם הסמ"ך בפתח והלמ"ד נס כן בפתח והמ"ס צירי ובאיוו מהם שיכתוב
 באל"ף לבסוף או בזה"ל כשר אבל לכתחלה יכתוב בזה"ל. ועוד יס סלים שקורין הסמ"ך בשו"א
 והלמ"ד בחירק. ויס סולימאן הסמ"ך בשורק ועוד יס כמה שמות סלמוני. סעודי. סעיד.
 סערה. והס נס כן שמות הערביים ושין צע"נ ועיין לקמן: (ב) דמתקרי שעה. ובנס מקושר
 מסיק דעשיק לכתוב דמתקרי יסעיה. קו"ה. וכן הוא בצ"ה בלות שין: (ג) אע"ג. צ"ע
 שלא הזכיר דעת מהר"ם לכתוב דמתקרי יסעיה אע"ג דנקרא שעה והמנס אפשר דנבי סענדר
 אף מהר"ם מודה: (ד) המכונה אלכסנדר. לכתחלה יס לכתוב דמתקרי אלכסנדר ואס כתב
 המכונה

לא קי"ל כוונתו בזה כי הוא ס"ל אפילו בשם לעז כוחצין דמחקרי אכל לרדיון ים
לכתוב המכונה וכו"ב דמס"א וכו"ב כח כיון דשם שטיה ילא משם ישטיה דינו כשם
הקודש לענין שכוונתו דמחקרי כמה דקי"ל דשם היולא משם הקודש כוחצין הא'
כמ"ס בשם שא"ה ועיין לקמן בשמות נשים שרה שאלקה (ב) סעיד דמחקרי סעדיה
ומי שהוא נקרא ישטיה ועולה לס"ת בשם אהרן סעדיה כוחצין אהרן דמחקרי סעדיה
דמחקרי ישטיה השוכה רמ"ל ספ"ד • ואיני יודע למה כוחצין באלו שני שמות בעולה
לס"ת דמחקרי דהא דומה למי שנקרא בשני שמות שכוונתו שני שמות בלא דמחקרי
בן ה"ב אם נקרא בשם אחד ועולה לס"ת בשני שמות אחרים מן הראוי לכתוב שם
שניהם בלא מחקרי (ו) סלמן הוא כינוי לשלמה (ז) סנדר כן ים לכתוב אם קורין
הסמ"ך בפחה סנדרלא אם קורין הסמ"ך בפחה סנדרליין סנדרמאן אם קורין המ"ס
בזמן (ח) סנדרמן אם קורין המ"ס בפחה סנדר אם קורין בסגול • סנדרלא אם
קורין הסמ"ך בסגול • סנדרליין סנדרמאן כיני שם איש (ט) והאשה :

אות עי"ן

עקיבא באל"ף או בזה"א ויש ראייה לזה וגם כאשר האריך בזה מהרש"ל ומסקנתו
לכתחלה כוחצין בזה"א אכל בדיעבד כשר אף באל"ף מאחר שהוא נח
ואין ניכר במצבא וכו"פ ב"י וכל זה כשא"י חזימחו אכל אם חותם באל"ף או בזה"א
(א) אין משנין חזימחו ועיין בשם מההיה מה שכתבתי בדברים אלו (ב) עמרן עמרן
(ס"ט) (ג) עבדיה כן ים לכתוב מסהמא בלא וא"ו אחר העי"ן ובלא וא"ו אחר ה"א
(ס"מ) אכל בד"מ כח כוחצין וא"ו אחר העי"ן וכו"ב בש"ס וכו"ב בשם מהרש"ל וכל זה
איידי

סיב שמות גיטין

המכונה ים להכשיר בדיעבד : (ה) סעיר • אם נסתפק אם סעיר או סעדי ים לכתוב ב' גיטין
ומשפט קריאת הסמ"ך הוא בפחה והעי"ן בנ"ר וסל"ת בנ"ר ובירושלים אין כוחצין בזה"א
רק ביו"ד : (ו) סלמן • אם היה ידוע ששמו סלמן בשי"ן הוא שם הקודש ואם כן ים לכתוב
דמחקרי סלמן : (ז) סנדר • אע"ג דכתב באות אל"ף בשם אלכסנדר שאין כוחצין כינוי סנדר
מ"מ היכא דליכא הרי יב"ש כוחצין : (ח) סנדרמן • ויש לכתוב סנדרמן או סנדרמאן וכן
סנדרמאן בזה הדין : (ט) והאשה • ושמעתי ששמות הנשים שקורין כך הוא בנ"ר • כיני
וע"ס איתא כינא :

אות עי"ן

(א) **אין** משנין • ובדיעבד אם כתב בזה"א כשחותם באל"ף או ככתב באל"ף כשחותם בזה"א ים
להקל בדיעבד ואף לכתחלה במקום עיגון ושעת הדחק • שם עקיבא ים לכתוב באל"ף
ואפילו אם כותב לחתום בזה"א אין משנין בחתומה : (ב) עמרן • אפשר שז"ס וג"ל עמרן :
(ג) עבדיה • עובד ים לכתוב מלא ואם כתב חסר הנט פסול • במדינותינו שלא שמענו ולא
ראינו שם עבד ים להכשיר • ד"ח • במדינותינו ים הרבה שנקראים בפי כל עובדיא ובשם
הקידש עובדיה כוחצין עובדיה המכונה עובדיא • שם • ויש נקראים עבד אל רחום ויש נקרא
עבד אל קדש ועבד אל כרים ויש לכתבם בנ' תיבות בשפה אחת ואם כתב בנ' שטיין הנט
פסול ואם כתב בתיבה אחת ים להכשיר בשעת הדחק • אחד ששמו עובדי בפי כל וגם חותם
כן בשטרות וגם לק"ת נקרא כן וכתב בנט עובדיה הנט פסול ואף אם נשתה בו הוא • הא"ש
סקינ' • אחד אמר שכינאו עבדיל וכן אמו אמרה כן ונתברר שלא היה לו כינוי זה מעולם רק
היה שמו אברהם וכתב בנט אברהם המכונה עבדיל פסול אפילו במקום עיגון גדול • בנדי
יש

חייירי כש"י חתימתו חבל אס יודעין חתימתו חין משנין • עברמן עבריל כינויים
הס לחברסס ועיין אות חל"ק • עדני עורא חל"ק בסוף משום שנחגלל צב"ל נכתב
בלשון חרמית (ט"ז) עוזר ואס עולה לס"ח צסס עורא * כוחבין עורא (ד) דמתקרי
עוזר כי עוזר סס צפ"ע הוא • (פ) עוריה צה"ל ואס נקרא עוזר וקריין לס"ח
צסס עוריה כוחבין כהנ"ל (ו) עזיאל יו"ד אחר הזיין ובלא וא"ו אחר הפיין רש"ל
וכ"כ הלבוש ומהרי"ט וס"מ ולא כט"ז ואס נקרא עזיאל ועולה לס"ח צסס עזיאל יס
לכתוב עזריאל דמתקרי עזיאל • עזריאל המכונה לעמלין המכונה זוסמן • עמינדב
עמיאל עמייהוד וכיחבין צהד חיבה (רש"ל) (ז) עמנואל ועיין לקמן אס נכתב צב"ח חיבות
עמנואל המכונה מעניבין המכונה זוסמן • ענשיבין כיטי לאשר • ובס"מ כתב
ענזבין ולא ענשבין ולא ענשבין ואפשר דהליא לפי לשון המדינה • ובס"מ כתב
לפי לשון מדינות פולין • ענזיל מסתמא (ח) ציו"ד (ס"מ) :

אות פ"א

פינחם מלא יו"ד כי צמסורה כולם מלאים חוץ מן ח' וכתב מהרש"ל אס כתב
(א) חסר יו"ד כשר דרובא דרובא (כן הוא צס"ס) כוחבין חסר ומוסורה
חקר מסייע להס • כתב צה"מ סק"ט מעשה צה"ח שחתם שמו חסר וכתבו צנז
גס כן חסר יו"ד ונעשה צהסמה בקיבוצן כל חכמי העיר ומהר"ס חיות כתב חפילו
חוחס אה עלמו חסר יו"ד יס לבחוב מלא ולא דמי לשס חליה דהולבין אחר חתימתו
משום דסס כיכר צמבטא וכלן ליכא שינוי צמבטא גס כלן י"ל שהוא חסרון הידיעה
חבל צסס חליה יס משפחות שחותמים צוא"ו יוס צלא וא"ו כ"כ מהרי"ט צסס צאלי
אס חוחס אה עלמו צלא חל"ק חין משגיחים צו ולא דמי לשס יונהן יסונהן דהולבין
אחר חתימתו דסס נמלא הכי והכי לכן הולבין אחר חתימתו חבל סס צאלי לא מלינו
חלא חל"ק גס חין שינוי צמבטא כלל וכ"כ צס"ס צסס מהר"ר צצתי אס חוחס אה
(*) ונקרא עוזר (כ"ס צע"ה) עלמו

טיב שמות גישין

ישע ס"ב : (ד) דמתקרי עוזר • ואף צאני המגרש יס לכתוב כן • הים שמו צק"ק מינסק עוזר
וצמאחילו החיין אה עלמו לערך חייו שנים צסס סלל וחתם אה עלמו על כמה גיטין צסס זה
הגיטין שחתם עליהם כשרים • חא"ס סק"ו : (ס) עוריה • אס נקרא עורים לס"ח ובפי השולס
וכתב עורא פסול דיעבד • אס נודע שסיה אדס גדול צמספתח המגרש שסיה שמו עוריהו מן
הססס כוחבין לבני משפחתו עוריהו : (ו) עזיאל • ואס חוחס עלמו עזיאל יס לכתוב כן ואס
כתב חסר יס להכשיר דיעבד • שוים חסר וכתב יו"ד : (ז) עמנואל • אס נקרא כפי כל מנואל
אש"פ צמסעת לידס הים נקרא עמנואל כוחבין עמנואל דמתקרי מנואל ואס חין ידוע סס העריסה
כוחבין מטאל לחוד ואס קורין אותו לס"ח צסס עמנואל סני צעמנואל לחוד • ד"ח צסס ע"כ •
עלמסא שהוא כינוי לחליבו חין צריך לכותבו • ד"ח : (ח) ביו"ד • אפשר דהיינו צמקומות
צדוקקין החירק על הייין מה שאין כן צמדיעותו שאין הצרתם לסדגים החירק אפשר שס
לכתוב צסתמא צלא יו"ד וכן ראויו מיי שחוחס עלמו צלא יו"ד • יס סס עוזר ציו"ד צין צ'
הזיין • ע"כ :

אות פ"א

(א) **חסר** יו"ד כשר • חפילו רניל לחתום פינחם מלא יו"ד וכתבו חסר כשר דיעבד ואס
חוחס עלמו חסר יו"ד דעכל לכתוב מלא עניד ודעבד לכתוב חסר עניד ואס הים
הספק

עלמנו (יחושע) באל"ף לא משגיחין בהתימחו וכ"כ שם משלם דכוחבין חסר ואם
 חוהם עלמנו מלא הולכים אחר התימחו משום שיש משפחות חוהמים כך נשמע מזה
 אם לא נמלא שחוהמים כך אין הולכים אחר התימחו ומזה נשמע בשמות יהודה
 ירמיה גדליה אם חוהם את עלמנו באל"ף אין הולכים אחר התימחו וכוחבין לכתחלה
 בזה"ל ולא כט"ז שכתב אם חוהם את עלמנו יאודם באל"ף וכתב בזה"ל פסול אפילו
 דיעבד מיהו לעיל כתבתי דנ"ל לכתחלה אין משגיחין בהתימחו אפילו בשמות הללו אבל
 דיעבד כשר אם כתב בזה"ל • פינחס המכונה (ב) זליקמן • פדחצור פאבולי כינוי
 לאלעזר ולשמואל ולשמשון (ס"מ) (ג) פייבש (ד) פישל (ה) פרידמן חליה בלשון
 המדינה ובמדינות פולין יש לכתוב בזה"ל ובט"ז כתב דיש לכתוב בפולין פייוש בזה"ל
 וב' ווי"ן מיהו בהגהה ש"ע איהא שכותבין בבי"ת ועיין בשמות הנשים אות ב' •
 פלטיאל פלטי כמו פלטי בן ליש ואם נקרא פלטי (ו) ועולה לס"ה בשם פלטיאל
 כוהבין פלטיאל דמתקרי פלטי • פילטא שם לעז הוא וכמו כינוי לאלעזר •
 וכותבין המכונה • פרץ ואין צריך לכתוב פרץ המכונה פרצין • (ז) פתחיה בלא
 וא"ו אחר הה"א המכונה צחריים כן הוא בכל הספרים במ"ס ובנ"ס דוגם להגיה
 (ח) צחריים בממ"ד • פואה פאא באל"ף פפי ביו"ד • פפו בוא"ו כינוי לאלעזר •
 פולרוטא (פולריטא) ל"ל ביו"ד אחר ה"מ"ד כן במ"ס ונמסרתה שם אות יו"ד ובחן
 כינוי ליוסף • פפולא כינוי למשה • (ט) פארגין והוא כינוי לישועה ועיין בלוח
 יו"ד

שיב שמות גיטין

הספק באפי המגרש איך היה חוהם יש לכתוב מלא ואם כתב חסר כשר : (ג) זליקמן • ויש
 שמכנין לפניהם פיה ואם הם לנעוץ וקטנות אף אם קורין כן בפניו אין צריך לכתוב • ובד"ה
 כתב שיש לכתוב לכתחלה : (ג) פייבש • כשחותם בפי' פשיטא לרצח לכתוב בפי' ובפולין ורוסיא
 אף שאין ידוע התימחו יש לכתוב בפי' והנכסחא פייבש הוא עיקר ובט"ז כתב ווא' אחר בבי"ת
 אפשר שט"ס וגם י"ל שאין דקדוק בזה דנמכתא הוא כאילו הוא בוא"ו מלאפוס : (ד) פישל •
 שמו בפי' כל פישל ועולה לתורה ירוחם ושם אביו גדליה ועולה לתורה בן גדליהו ובשעה נשואין
 אור לכתוב בכתובת שלמה ירוחם פישל ואומר שאביו אמר לו שמלידתו כן נקרא אף לא נקרא
 בשם שלמה קודם הנשואין ואחר כך רק פישל לבד יכתוב בנשם ירוחם המכונה פישל בן גדליהו
 דמתקרי גדליה ואם כתב בן גדליה לבד כשר • ל"ס אות ל"ה : (ה) פרידבן • בזה כולי עלמא
 מודים דבפולין ורוסיא יש לכתוב בפי' וכל שכן אם חוהם בפי' • בין שהוא כינוי לשמה או
 לשלום ובמקומות שנקרא בשפה חריף כותבין פריידמן ואם כותבין באל"ף חליה במכתב מקומות •
 ד"ה : (ו) ועולה • אף שידע דעיקר שמו הוא בלטיאל רק שבני אדם מקצתין וקורין פלטי • יש
 לכתוב דמתקרי • שם אבי האבא פלטיאל ובפי' העולם נקרא פלטיא והבי"ת הוי קרוב במכתב
 לקמן והמקדד כתב בנשם פלטי הוא פסול ואם יהיה העינין גדול יכול להחירה • הא"ס סקס"ס •
 פולט שקורין אותו בחולס צריך לכתוב בוא"ו • פ"ה : (ז) פתחיה • ואם קורין אותו החיה א"ל
 לכותבו • ד"ה : (ח) צחריים • אין לכתוב רק כפי קריאתו אם במ"ס בנ"ס ואם בממ"ד בממ"ד
 ואם הקריאה בניקוד זה נחריים ראו לכתוב אל"ף אחר ה"מ"ד : (ט) פארגין • מי ששמו
 פארגין ספ' פתח כותבין "באל"ף ואם ספ' ציר"י כותבין פרגין חסר אל"ף וחסר יו"ד ואם
 נכתפקו אם בפתח או ציר"י כותבין צ' גיטין הא' פארגין וב' פרגין • ט"ז : פראג • מי
 ששמו ישועה קרו ליה בערבי פראג ואי' איכא דקרו ליה ישועה או דושה או יחושע ואיכא דקרו
 ליה פראג כותבין שם עברי תחלה דמתקרי • או המכונה פראג כמו חיים ביבאנע המבואר בש"ע
 וכותבין נקודת על ספ' גם כותבין נקודת על הנימ"ל ומכרש"ס מלרין צ' גיטין עבור הנקודת
 ויש מקומות דכותבין גם אחד בלא נקודת וזהו מנהג ירושלים ת"ו • שם : פוריגה • מי ששמו
 ישועה או תבוצה קרו ליה בין הערביים כן וכותבין נקודת על ספ' ונימ"ל וכמו שכתבאר בשם
 פראג

בית שמות אנשים אות פ צ ק שמואל לב

י"ד • פופו (י) פופיר כינוי לישראל • פוקם והוא כינוי לשועל • (יא) פנדירא ביו"ד
 אחר הדל"ת והוא כינוי ליוסף • (יז) פונצקא ד"מ :

אות צד"ק

צב המכונה (א) הירש כתב צעל דמ"א חין לספק ב כמה שמות עברי שלמה
 שם להם שמות צד"ס (מכל שמות המזכרים ובהרבה שינויים כן הוא צס"ס
 צסס דמ"א) וכן לא צסס ליצא עבד של מפיכוסה כי היה עבד ואין לו יחוס
 ולהקים שם בישראל מיהו אם ידוע דשמו כך חין משני • (ג) צדוק (ג) צדיק
 (ד) צדקה (ס) צורי (ו) צורישדי מה היכה צהרים (ז) צישא צמח (ח) ציון
 המכונה וינמורה :

אות קו"ף

קוסקא עיין אות יו"ד קושא או קוסא חל"ף לבסוף אם לא שדומקין בחירק
 והוא כינוי ליקותיאל • קופא והוא כינוי ליעקב וכן קופולמן קויפמן
 כינוי

שיב שמות גיטין

פראג • סס : פרג • מי ששמו ישעים קרו ליה כן וכוהבין נקודה על הפ"ל גימ"ל וכמו שנתבאר
 בשמות הקודמים • סס : פרחאש • מי ששמו מנחם קרו ליה בלשון ערבי פרחאס והיו כמו חיים
 דקרו ליה ביבאנאם שנתבאר צס"ע וזריך נקודה על הפ"א • סס : (י) פופיר • מן הסתם כותבין
 ביו"ד אם לא שאומר שרגיל לחתום בלא יו"ד : (יא) פאנדירא • עיין לעיל שאין לכתבו :
 (יז) פינצנא • הוא סס אשם : פולירכרונ • שם זה שכיח בין הספרדים ואפילו רגיל לחתום
 פולירכונו בחי"ת כותבין בכ"ף ומ"מ אם כתב בחי"ת הגם כשר :

אות צד"ק

(א) **הירש** • נתבאר לעיל בלות ה"א ובאות ז"ן בנפחלי • עולה לתורה • צסס צבי וחזקת עזמו
 צבי הירש ונקרא בפי כל העשא ים לכתוב צבי הירש דמתקרי צבי המכונה
 העשא • חל"ס סק"ז • אחד היה שמו צבי בן אייזק וכתב צבי המכונה הירש בן יצחק המכונה
 אייזק ואחר כמה שבועות שלח לו האב איגרת וחתם את עזמו יצחק אייזק דוד ונחקר וגודע
 שהיה נקרא יצחק אייזק בדיעבד כשר • סס סק"א • אביו לא גודע איך היה שמו אם צבי הירש
 או הירשל היותר טוב שלא לכתוב כלל • סס אביו ואם רק צבי לבד פסול ואם כתבו צבי המכונה
 הירש כשר • סס סק"א • מי ששמו צבי דוב וכן נקרא לתורה וכוונתו בפי כל הירש בער וכתב
 צסס צבי המכונה הירש דוב המכונה בער הגם צסל ואפילו במקום עיגון צריך לכתוב גם אחר
 ולכתוב צבי דוב המכונה הירש • בער ואם הבטל מינה סופר ועדים ושלח וטעו וכתבו כי יכולים
 לכתוב גם אחר כשר ולמסרו לשלח שיתן לאשה • ל"ס אות מ"ז • ועיין צמ"ס בסק"ס ס"ו :
 (ג) צדוק • אם כתב דקס חסר וא"ו הגם פסול וקרוי להיות צסל : (ג) צדיק • ומי ששמו דקס
 כן ים לכתוב : (ד) צדקה • ואף שמותם באל"ף ים לכתוב צה"א ואם כתב צדקא באל"ף וכשר ניתן
 או שס"א מקום עיגון ושעה הדחק ים להכשיר ואפילו היה מותם צה"א ועבר וכתב באל"ף ים
 להכשיר במקום עיגון ושעה הדחק : (ס) צורי שדי • לכתחלה ים לכתוב שתי חיבות אלו כעין
 חיבה אחת נראות כב' באופן שיהיה יותר נראה היבד אחת ואם כתב חיבות אלו בתי שתי
 הגם פסול וס"ו כספס מגורשת • אפי האיחי איש שנקרא לזריאל • ד"ח : (ו) צישא • הוא סס
 אשם ועיין צס"כ • לינא כותבין ביו"ד ובמקום שדומקין כעין מלאפ"ס כותבין בוא"ו ונא :
 (ז) ציון • אם נמצא אחד שדומקין צסס ציון לבד כן ים לכתוב ואם רגיל לחתום בן ציון ביו"ד
 כפופה באלמנע חין לשפוט בזה • ובניית אפרים ס"ז סיים דק שיש לקרב קצת וכל סכן
 של

כינוי ליקותיאל או למשלם (ס"מ) (א) קופמן כינוי למשלם ס"מ בשם מהרש"ל
 קופולמן או קופמן כינוי ליעקב (נ"ס) • קרעפלין (ג) קאפל כינוי ליעקב ומסחמל
 כוהצין בלא יו"ד • קרויסל כינוי ליחזקאל • קוש כינוי למשה וכן קושט (ס"מ) וכן
 קרויספליג (ס"ב) • קושמן כינוי למשה קחהריים כינוי לחיים • קעציל כינוי למשה •
 (ג) קרולא כינוי ליצחק וברוסיא כוהצין מסחמל ביו"ד אחר הלמ"ד ולא באל"ף •
 קרפיל מסחמל ביו"ד אחר הפ"א והוא כינוי לנתן (ס"מ) • קורק שם איש חשוב
 מכה"ס מלובלין • קושין כינוי ליצחק • קורשמן כינוי לגרשון • קסריאל קורשי
 קרישקאש קשתו (ס"ס) מי ששמו הוא קליין יעקב (ד) ח"ל לכתוב קליין קלונימוס
 וא"ו אחר (ה) הלמ"ד ויו"ד אחר הנו"ן ואין כוהצין וא"ו אחר הקו"ף ואם נקרא
 קלמן כהב מהרש"ל (ו) דלריך לכתוב קלונימוס המכונה קלמן וכן כהב בס"מ ובט"ו
 חבל בד"מ וכמה אחרונים ס"ל דלין לריך לכתוב מפני שהוא קילור השם וכבר כתבתי
 בדמקום פלוגהא ים לכתוב השם הקלר (ז) קים בחד יו"ד וק"כ בנ"ס בשם מו' הנאמן
 מוהר"ר העשיל ז"ל : (ח) קדש בלא יו"ד • קים דמתקרי קדם :

אות רי"ש

(א) **ראובן** מלא וא"ו (ב) רחביה בלא וא"ו אחר הה"א • חביה הוא קילור השם
 שלו

טיב שמות גישין

שלא לכתוב בב' שטיין • ללאל הוא קילור השם מנלאל ואין לר"ך לכותבו • ד"ח :

אות קו"ף

(א) **קופמן** • ואם חתם עמנו ביו"ד אחר הוא"ו כן יש לכתוב ומן הסתם יש לכתוב בלא
 יו"ד • בים מקומות כוהצין באל"ף מאן • ד"ח : (ב) קאפל • ואם חתם ביו"ד
 קאפיל כוהצין כן ואם כתב קאפל בלא יו"ד כשר • נקרא בפי כל קאפיל ולתורה היה עולם חמיד
 אברהם קאפיל כי הוא עם הארץ ולא ידע שקאפיל הוא כינוי ליעקב יש לכתוב קאפל דמתקרי
 אברהם קאפל ושלא להזכיר שם יעקב • חא"ס סק"ב : (ג) קרולא • בדרך רוסיה שדרך לדחוק
 הקו"ף האחרון בחירק יש לכתוב ביו"ד : (ד) א"צ לכתוב • אם לא שידוע שכן עיקר שמו
 לריך לכתוב כמו שהוא נקרא • שולח לתורה וחוהם קלונימוס קלמן ובפי כל נקרא קלמן לבד
 יש לכתוב קלונימוס קלמן דמתקרי קלמן • מים חיים ס"ס : (ה) דלפ"ה • ואם חתם ביו"ד
 אחר הקו"ף אין חוששין לחתימתו : (ו) דצריך • גם בשם אביו לריך לכתוב : (ז) קים • מן
 נקרא צפ"ח חריף יש לכתוב בב' יודי"ן ואם נקרא בחירק יש לכתוב בחד יו"ד ואם ידוע
 חתימתו קים בחד יו"ד ונקרא בב' יודי"ן קים או להיפך כוהצין שם החתימה והשם נקרא
 לס"ת לעיקר השם הנקרא כוהצין עליו דמתקרי ואם אין ידוע איך היה נקרא לריך ב' יודי"ן
 (ח) קדש • מן הסתם יש לכתוב קדים ביו"ד רק אם היה חתם בלא יו"ד כן יש לכתוב • נקרא
 לס"ת שלם בר קדים ואביו היה נקרא בפי העולם קדים בכה"ג לא כהצין קים ואם היה
 נקרא בפי כל ולס"ת קים קדים יש לכתוב קים קדים בלא דמתקרי ציניהם • קונפראדו קורין
 כדי שיחיה או וימנין קרו לים קונפראדו וימנין קרו לים קונפראדו אפילו לפתחם מנרם באלה
 מהם ואם בני העיר קרו לים צמון ושם הסופר וכתב במ"ס אם כבר ניתן כשר ואף לכתחלה יש
 להכשיר במקום עיגון ושעת הדחק • ט"ז :

אות רי"ש

(ב) **ראובן** • אי קרו לים רבין היכל שעולה לתורה או חתם בשם רבין ונקרא כן ואין
 ידוע

סל' (ג) רחביה דמתקרי חבל דלשון הקודש הוא • רחב סס חס • (ג) רעביל כינוי למרדכי (ס"ט) :

אות שי"ן

(א) **שארל** ואין צריך לכתוב המכונה שויליל (ג) שאלתיאל המכונה אייזק • שבנא בצי"ה והוא לשון השוזה (ג) שבנא בצי"ה הוא לשון שכונה לכן הגאון מוהר"ר שכנא ז"ל נתן סימן על ענינו לשכנו דהרשו כלומר שלא האמר בצי"ה (ס"ט) בשם דמש"א (כ"ה דמשק חליעזר) (ד) שבתו כהצ הכי ומיהרש"ל דמשמע מהוס' גיטין דף י"א דכוחבין בלא אל"ף אחר ההי"ו • והיינו כונתו משום דכהבו החוס' סס שבהאי הוא סס הכוהי ושס שבהי הוא סס ישראל חבל מהר"ט כהב סס שבהי ושס שבהי סס ישראל הוא אלא שיבהאי ציד"ד אחר השי"ן חין כוחבין מפני שהוא סס רוח רעה והביא רמיה מש"ס דמלינו סס שבהאי דהא בסי"ס דצ"ק דף קי"ב אמר רב חסי אמר רב שבהאי ובסי"ס פסק אס חין ידוע החימהו כוחבין לכתלה

סיב שמות גיטין

ידוע אס עיקר שמו ראובן יס לכתוב רבין לחוד ואס עולה לתורה בשם ראובן ונקרא רבין יס לכתוב ראובן דמתקרי רבין ואס חותם ראובן בסי"ה חין משגיחין בחתימתו • (ג) נקרא רחביה לס"ה ובסי כל נקרא חביה החי"ת בקמן והי"ת בחורק צריך לכתוב המכונה חביה • ד"ה • בשם רבא ורבה אס מסופק בחתימתו יס לכתוב בסי"ה ואס כתב באל"ף צע"י מכשיר ובד"ה סוקל • ואס חותם רבא באל"ף וכתב בסי"ה ולא היה עדיין יס לכתוב גס אחר באל"ף ואס כיהן סנע בסי"ה כשר דדיעבד ואס סיס חותם בסי"ה וכתב באל"ף וניתן סנע יס להכשיר דדיעבד ואף לכתלה במקום עינון ושעת הדחק : רחביה • בסי"ה אס לא שותם באל"ף : (ג) רעביל • לענין חתיבת הי"ד תליא במבטא אס דוחקין המירק :

אות שי"ן

(א) **שארל** • במדינה זו כל אשר שמו שאול עולים לתורה ומתחמסין כן רק בפי העולם נקראים שאול יס לכתוב שאול דמתקרי שאול ואס לא כתב שאול רק שאול יס להכשיר דדיעבד ואס בנקל לכתוב גס אחר שיכתבו בו שאול דמתקרי שאול יס לעשות כן • לפי מבטא גלילוינו כל מי ששמו שאול נקרא שאול אפילו במחוז פאדאליא שקורין למי ששמו שאול שאל די בגס אחר ואס כתב בגס שול בגלילות הללו פסול ובפאדאליא כי' ואס נקרא שול וחותם שאול בוא"י קודם הלמ"ד יס לכתוב שאול דמתקרי שול ובדיעבד כשר בשאול ואס כתב בגס שאול לחוד ג"ע • ד"ה • מי שנקרא אבא שאול יס לכתוב כן ואס לא כתב חתיבת אבא צריך לחור וליתן גס אחר ולכתוב בו אבא שאול ויס לכתוב בצי' חתיבת נראה כאחד וגס חין לכתוב בצי' סיטין • סס המגרס שאול וכך נקרא בפי כל ועולה לתורה וחותם ובפי הנראה גס סס העריסה סיס כך יס לכתוב שאול ואס לא סיס שמו מעריסה רק שאול יכתוב שאול דמתקרי שאל • בית אפרים בסי"ה : (ג) שאלתיאל • ואס נקרא שאלתיאל השי"ן בפתח והלמ"ד בסי"ה חסופה ומ"מ יס לכתוב שאלתיאל ואס חותם שאלתיאל יס לכתוב כן ואס כתב שאלתיאל יס ללדד ואס חותם שאלתיאל וכתב שאלתיאל ג"ע ובמדינותינו לא שכיח סיהים שמו שאלתיאל רק המכונה אייזק שפעמים שסס הקודש שלם שאלתיאל ובסי"ה ודאי בסתמא יס לכתוב באל"ף : (ג) שבנא • לכתלה חין לכתוב סס שלם אס לא שידוע לנו ששמו הקודש שלם ואס חין ידוע וכתב שלם המכונה שכנא ג"ע אס לסמוך על זה חין צריך לכתוב גס אחר בשם שכנא לבד ואס עולה לס"ה בשם שכנא לבד ודאי צריך לכתוב גס אחר וצריך לכתוב דמתקרי על סס שכנא ובדיעבד אס כתב המכונה כשר : (ד) שברתי • אס כתב באל"ף חין להקל אף בשעת הדחק ובאופן מקומות שאין שינוי

מירת (ב"ש)

לכתולה בלא אל"ף מדינה (הוא ט"ס ול"ל מדינה וכן הוא בס"ס מאחר דלא כו')
מפה קדום הרב ז"י והרבה אחרונים ומלני סס שבתי בקרא נחמיה (י"ח) חבל אם
ידוע חתימתו באל"ף חין משנין ואם סיגה פסול ודומה לגרשון וגרשם דהא מלני סס
שבתי בקרא וסס שכתאי בס"ס מכלל דהס שני פמון ואם ח"י סמו וכחז באל"ף כתב
מדרש"ל חסילו בדועבד ים קפידה • והיינו לפירושו בחס' דשס שכתאי הוא סס
הכותב לכן אם ח"י סמו אמרין בודאי חין סמו כשמות הכתים חע"ב דמדרש"ט משלם
דברי הכס' בענין אחר חין להקל דלפי גירסא שלפנינו משמע בפירוש הב"י ומדרש"ל
ובן הכין בהשגחה מהר"י ברוגא • ומה שהביא מהר"ט רחיה מש"ס הב"ל חין רחיה
ד"ל דלמא טעות בס"ס ול"ל אחר ר' שבתי בלא אל"ף לן אם ח"י חתימתו כותבין
בלא אל"ף ואם כתב באל"ף פסול ואם חתם באל"ף חין משנין ואם סיגה פסול חסילו
בדועבד ולא דמי לשם יהודה ירמיה גדליה שכתבו לעיל אם חתם באל"ף וכתב
בה"א כשר בדועבד שאני הכא דמלני ישראלים בח"ל שמהיהם כשמות הכותים כמ"ס
בס"ס כ"כ בהשגחה מהר"י ברוגא גם כאן ים סיגוי במצטא וחין לריד לכתוב שבתי
המכונה (ה) שיבי כי הוא קינור הסס • שבתי המכונה (ו) הגדיל (ז) שעפסיל
חע"ג סקורין הפ"ח רפיה חין לכתוב ז' וי"ן ומסתמא כותבין בלא יו"ד והוא כינוי
לרוד ליעקב לשבתי שעפס כינוי לשבתי • (ח) שעפסיל כינוי לשבתי ומסתמא
כותבין ביו"ד אחר הסמ"ך (ס"מ) וחין כותבין שעפסיל חע"ג סקורין חותו קר בפניו כמ"ס
בזי ועלקיל ואם חתם חת עלמו שעפסיל כותבין כן וחין לריד לחקור אם נקרא כן
בפניו • שונמן כינוי למנחם • שועל המכונה פוקם • (ט) שוועששקא כינוי לאליה
(ש"ס) שטרורילן (י) שלום בוא"ז הוא לשין שלום ושלום ובלא וח"ו הוא לשין שלומה
ולפזמים נכתב בוא"ו וחין לשין שלום כי כשהוא לשין שלום נקרא הס"ך בקמץ והלמ"ד
בחול"ם וכשהוא נקרא הס"ך בפחה והלמ"ד בשורק ללא לשין שלום הוא לכן כשקורא
הגט לריד לקרום בנקודות כאשר הוא נקרא (ס"ס בשס דמס"א) ואם סמו הוא לשין
שלום

שיב שמות גישין

שינוי במנפא מחמת האל"ף ים להקל בשעת הדחק • אם נקרא בפי כל שבתי וכן נקרא לס"ח
ורק שמהם עלמו שכתאי באל"ף חין לחוש לחתימתו ואם נקרא בפי כל שכתאי וכן נקרא לס"ח
רק שמותם שבתי ים ליתן ז' נייען באחד סס שכתאי לחוד ובשני שבתי דמחקרי שכתאי ואם
קורין לס"ח ומותם שבתי ונקרא בפי כל שכתאי ים לכתוב שבתי דמחקרי שכתאי ואם שולה ומותם
שכתאי ונקרא בפי כל שבתי כותבין שכתאי דמחקרי שבתי ואם נקרא בפי כל ומותם עלמו באחד
מכס ולס"ח נקרא בהיסק כותבין סס הנקרא בפי כל והסתמא ליעקב ועל השני ששולה לס"ח
דמחקרי וסס ח"י סמו כנון שחוספס בשס אביו כותבין שבתי • ד"ח • ים מקומות מי שגולד בשבת
קורין אותו שכתולו ומ"מ ים לו סס העס אברהם וכוונא ים לכתוב אברהם המכונה שכתולו •
סס שאנסיל חין לריד לכתוב כלל כי הוא קינור הסס משכתאי • הציב משה סע"ס • (ה) שיבר •
ז"ל שבי אל סיני כיון שכתולת הסס נשתנה הנקודה מהכינוי לריד לכתוב הכינוי • ד"ח •
(ו) הגדיל • אם נקרא בקמץ ים לכתוב באל"ף האנדיל ואם נקרא בפחה ים לכתוב בלא אל"ף
ואם כתב באל"ף גם כן כשר • (ז) שעפסיל • סתמא בלא יו"ד רק אם מדגישין החירק או
סקבלס צידו לחתום ביו"ד ים לכתוב ביו"ד ובמדינות אלו שאין מדגישין החירק סתמא בלא
יו"ד • המכונה סרן או שרענלי חין לריד לכתוב המכונה מאחר שלא נקרא בשס וס לנד כי אם
בצירוף סס המונסק • (ח) שעפסיל • לעין ביו"ד תליא כשרגשת החירק או בחתימה •
(ט) שוועששקא • תלוי במנפא אם בחירק אם בקמץ • (י) שלום • אפילו כשנקרא בשורק
לשלום

שמואל הוא כינוי שלו (יא) ורדמן בוא"ו ומד יו"ד - שמחה המכונה ורדמן בשני יוד"ן
הוא לשון שמחה (יב) שר שלום ולפעמים נקרא שלום ועולה לס"ה בשם שר שלום
כוחבין שר שלום דמהקרי שלום (יג) שלם בלא וי"ו כינוי שלו (גראס של"ל של) משלם
וכוחבין שלם דמהקרי משלם [ול"ל משלם דמהקרי שלם] (יד) שחור המכונה שחורצמן וכן
נתן המכונה שורלמן (ט"ו) שלמה המכונה זלמן או המכונה שלמן היינו בש"ן במחלית
אבל ש"ן (טז) ימנית הוא שם הקודש והוא כינוי ליועץ וכוהבין יועץ דמהקרי שלמן
בש"ן ימנית (ס"מ) - שלמה המכונה ועלקלין - אבל אין צריך לכתוב שלמה המכונה
(טז) שלומיצא או שלומציל (ס"מ) - וכהן מהרש"ל דאין צריך לכתוב שלמה המכונה
שלומקא (ט"ז) ובט"ז כהן שלומקא יש לו שם הקודש שלום לכן צריך לכתוב
(יח) שלמה המכונה שלומקא - שולמן כינוי ליועץ או לשלום (יט) שונליין אס קורין
הלמ"ד נוטה לפסח - שונליין אס קורין הלמ"ד בחירק שונבן כינוי לכנחם (כ) שונקא
שטויירל שטור שטיאור - שלמכיי בשני יוד"ן - והוא כינוי למשה - שמאי אף
סנמאל בד"ה שמי בלא אל"ף חליצין בחר שמוה הנמלחים לפינוי שמה וכלל כ"כ
מהרש"ל ששבא (ס"מ) - שמואל ואין צריך לכתוב המכונה שמואל או שמוה וכוהבין
שמואל המכונה וושלי או וושליין או המכונה ווייבש המכונה פאבולי המכונה
זנוויל המכונה בישוף המכונה גרונם המכונה (כא) בוגם המכונה הנבין המכונה
שטיר

טיב שמות גישין

לעולם כוחבין מלא ואם כתב חסר אפשר שיש לפסול אף שחוסר חסר - אבי המנוסתה נקרא
בסי כל שלום וגם אנשי ביהו קורין אותו כך אך לס"ה היה נקרא בשם שלום מאיר ולפעמים
חותם ענמו בשם שלום מאיר וכתב בגמ' שלום דמהקרי מאיר כיון דדניענד כשר וכבר היה
זמן רב הלילה להוציא לעו וליתן אחר והגם כשר - הא"ש סניא : (יא) ורדמן - ובמדינות אלו
סקרין בפ"א ולא נז"ו ים לכתוב כן : (יב) שר שלום - ים לכתוב צ"י חיצות נראין כהן חנינה
ואין לכתובם צ"י שיעין ובאבי המנוסתה והמנוסתה שאינם לפנינו ידוע בשם שלום אין לחוש
שמה היה עיקר שם שר שלום : (יג) שלם - כפי הרגילות סקורין שלם הש"ן במלפס"ס אס
כהן שלום מלא בוא"ו כשר ומ"מ אין לכתוב שלם צו"ד כיון שאין מדינין הש"ן בחירק ומכ"ס
אס חותם ענמו שלום בוא"ו שם לכתוב כן : (יד) שחור - היכא שנקרא שחור שורלמן שיהיה
יחד אין לכתוב שורלמן : (טו) ימנית - גם הוא כינוי לשלמה ויש לכתוב שלמה דמהקרי שלמן
ואם שמו בסי כל שלמה ז"ע אס לכתוב בש"ן או בסמ"ך ויש לכתוב צ"י גישין ואם חתם בש"ן
כוחבין בש"ן - במדינותינו יש אנשים נקראים שבה : (טז) שלומיצא - ים צ"י נוזי שלומיצא
ושלמליא ותלוי במבטא דיקריאח שלומיצא המ"ס בחירק ואינה נדנשת במבטא משא"כ שלמליא
היו"ד נדנשת במבטא ואם נקרא בפי כל שלומלי ודאי אין צריך לכתוב שהוא שם נענוע -
נקרא בכרנם היו"ד וכתב שלומאל בלא יו"ד או אפילו כתב יו"ד המ"ס כיוי סיניו ופסול :
(יז) ובש"י - כיון שהם נכתב שלומאל בלא יו"ד והמכונה זעמיל ובאמת לא היה לו כינוי זעמיל רק רוב העולם היו קורין
שלמה המכונה זלמן וכתב שלומאל זעמיל וזלמן או זעמיל וזלמן קורין לו זעמיל הנם כבר - הא"ש סק"ד -
לו וכן התייחסו זלמן אף המישים קורין לו זעמיל וזלמן קורין לו זעמיל הנם כבר - הא"ש סק"ד -
(יח) שלמה - מי ששמו שלמה משה ועולה כן לחורה ובסי העולם מקצת קורין זלמן משה ומקצת זלמן
לכד ומקצת משה לכד ים לכתוב שלמה משה דמהקרי זלמן משה - ל"ס אות כ"כ : (יט) שונליין -
הוא שם אשה ובסקרין בחירק ים לכתוב בחד יו"ד : (כ) שונקא - הינו כשנקרא בחול"ס ואם נקרא
בבבול ים לכתוב בש"ן שטנקה - כשנקרא סימן אין לכתוב סימן רק סימן ואף כדעבר הנם
פסול אס לא שחוסם סימן או שידוע שעיקר שמו סימן ושטנקה מקצין שמו - א"ש שנקרא
בשמו סימה ים לכתוב כה"ל : (כא) בוגם - אין צריך לכתוב המכונה מולי ואם נקרא שמואל
ואח"כ - מולי וגם לס"ה מולי אס כהן פסול - כוחבין שמואל המכונה שטנקה - קי"ה בשם
כרס

שמואל המכונה פאשמור המכונה מושון • שמואל המכונה בונם שם טוב • שמעון
מנחם וא"ו • המכונה שענקא המכונה וולבלוך המכונה (כז) דימלן (כז) שמעיה
בה"ל בלא וא"ו אחר הה"ל אף שנמלא לפעמים בוא"ו חליקן בחר הרוב (כז) שמריה
בלא וא"ו אחר הה"ל אס לא סידע שחוסם את עצמו בוא"ו ואין צריך לכתוב שמריה
המכונה שמעירל כ"כ רוב הפוסקים וכותבים שמעירל בלא יו"ד אחר הה"ל וכן אין
צריך לכתוב שמריה המכונה שמרקו וכותבין שמריה המכונה זלמן (כז) שמשון מלא
וא"ו המכונה (כו) פאבול • שניאור שם זה בלא על שם כשאבי אביו ושם אביו אמו
נקראו מחיר נקרא שניאור המכונה זוסקינד • שציה כינוי לישעיה וכבר
כחצתי

טוב שמות גימין

כרם שלמה בשם ח"ס : (כז) דימלן • שמעון המכונה יומל צו"ד אחר הוי"ו ולא אחר ה"ם •
שם שלמה אפשר שג"ל בל"א לבסוף • שמו מעריסם שמעון יהודה וכן עלם לט"ה וחסם חמיד
וכפי כל נקרא לזכר בנח שמעון דמתקרי יהודה המכונה לזי הגם פסול • בית אפרים
ספ"ג • וצריך לכתוב שמעון יהודה המכונה לזי או אלא לזי דמתקרי שמעון יהודה • ל"ג אות
פ' : (כז) שבעיה • שמו שמעיה בפי כל ולא חתם עצמו מעולם ולתורה קצת פעמים קורין
שמעיה וקצת שמעירל ים לכתוב שמעיה דמתקרי שמעירל וצדיעבד די בשם שמעיה לבד ואם
מה שעולה לתורה שמעירל הוא רק מיעוט פעמים ים לכתוב שמעיה לבד ואם כתב שמעירל
לבד פסול ואם חמיד עולה לתורה שמעירל ונקרא שמעיה ואין דרכו לחתום ים לכתוב שמעירל
דמתקרי שמעיה ואם הוא רגיל לחתום אס חותם שמעיה ועולה לתורה שמעירל ים לכתוב שמעיה
דמתקרי שמעירל ואם חותם שמעירל שבויותיו היו חותמין כך ים לכתוב שמעירל דמתקרי שמעיה
ואם אינו יודע בעצמו למה הוא חותם כך ולס"ת נקרא שמעיה ים לכתוב ב' גימין בלא שמעיה
לבד ובשני שמעירל דמתקרי שמעיה ואם נכלה גם או שכתבו בו שמעירל לבד או שמעירל דמתקרי
שמעיה לבד יום דקא ועינון אס תאשר עוד גם אחר ים לסמוך על הגם האחד לבד לסדרו
וליתנו להאשם • ל"ג אות י"ט • שומא בצרך הנר שכיח צריך לכתוב שמעיה המכונה שומא • ד"ה :
(כז) שמריה • עיין אות ח"ת גבי שם חוקים ובלות מ"ס גבי שם מהתיר • שמעירל בלא יו"ד •
אס לא שאומר שרגיל לחתום צו"ד • כתבו בגמ' שם המגדל שם שמריה ואם האשם דמתקרי
טאבא ובלות נקרא בפי כל שמעירל ולתורה הים נקרא על פי רוב שמריה וגם האשם נקראת
בפי כל רק טאבא ושם חים נשתקע קצת האשם מותרת להנשא כי לא חשבו נשתקע ע"ש השעם •
חא"ס ספ"ג • שם שמריה אס זה שחוסם את עצמו בשם אביו שמריה בוא"ו בסוף הוא מפני
שיועד צדיקור שאביו חתם כך ועלה כך לתורה בודאי סמכין עליה ואם יאמר המגדל שאינו יודע
האיד חתם אביו ועלה לס"ת רק טאבא חתם את עצמו כך לפי הומו כותבין בלא וא"ו רק
יחירו למגדל שמכאן והלאה לא יחתום עצמו שמריה בוא"ו וכן יזוה לקרות לתורה והמכונה
שמעירל אין צריך לכתוב • השיב משם ספ"ה • מי ששמו שמריה יהודה וכינויו שמריה לזי ועולה
לתורה שמריה יהודה ונקרא בפי העולם על הרוב לזי לבד ולפעמים יהודה לזי וכתבין שם
כן לפעמים שמריה לזי ולפעמים לזי לבד ים לכתוב שמריה יהודה דמתקרי שמריה לזי והמכונה
לזי ואם כתב שמריה יהודה המכונה לזי דמתקרי שמריה לזי יתכן גם כן לכתוב וצדיעבד
שכבר יתכן הגם או במקום דקא אס כתב שמריה יהודה המכונה לזי כבר • ל"ג אות כ"ג :
(כז) שמשון • שמעון ארון אס נקרא ארון במקדן צריך לכתוב שמעון ארון דמתקרי שמעון
ודמתקרי שמעון ארון ואם רוב קורין לו שמעון ארון ומיעוט שמעון לבד יכתוב להיפך דמתקרי
שמעון ארון דמתקרי שמעון • חא"ס ספ"ה : (כו) פאבול • גם פייבול כינוי לשמשון • נקרא
בפי כל ששים וחתומתו ישעיה ברשימתו על הוי"ד ועולה לתורה בשם ישעיהו וסדרו לכתוב ישעיה
דמתקרי ישעיהו אס המגדל יאמר שדעתו ברשימתו על הוי"ד להורות רק על שם ישעיה בלא
וא"ו נכון בסדורם ואם לאו אס קים לן שעולה לתורה או חותם מלא ים לכתוב מלא • מ"ס
חיים ספ"ג :

בית שמות אנשים אות ש ת שמואל לה

כפצתי לעיל • שישן שימן שניור כינוי למשה (ס"נ) ששפנגלין ששפנגלין :
אות תי"ז

תחליפא תקוה (ה) תנחום מלא וז"ל (ב) תמרה סס חס :
נשלם ונגמר שמות אנשים • בעזר נערץ בסוד קדושים :

חלק שני שמות נשים

בית שמואל אות אל"ף

אביגיל אבגלי מהר"ט מסופק אם שם זה נגזר משם אביגיל ויש לכתוב אביגיל המכונה אבגלי או לא נגזר משם זה ופוסק דים לכתוב אחת מההי דמתקרי (דמתקריא ז"ל) אבגלי ובה וז"ל מידי כל ספק דחשילו הומא דסמה הוא אביגיל מ"ה (ז"ל מ"מ) היא נקראת אבגלי ולא יהא אלא חגיכה וכשר (ה) והט"ז כהבז"ל ולפענ"ד לא דרשינן לשון הדיוט ליתך דהר טעם השם אלא חזיקין דהר כלל דים לן למחל דהר לשון המורגל בפי האנשים וכל שאין ידוע לנו המקור לרד לכתבו כמו שהוא לפי"ז אם נקראת אביגלי כוהבין רק אבגלי ועיין בשם לובקי • ארבודפולא אל"ף בסוף דקיי"ל כל שמות של לעז כוהבין אל"ף בסוף ומה שנמאל לפעמים דה"ל משום דים ס"ל השמות שהם לשון יון או ערבי דינם כמו שמות הקדושים וכוהבין דה"ל ושיקר הוא כמ"ס דהשבת מהר"ל וצ"ס הביא בלות טי"ה דוקא שמות הקודש כוהבין דה"ל ולא שמות יון וערבי וכן מורה לשון הש"ס צ"ס קכ"ט • אפנדריא אפנדרא אפרו איריני והספרדים מוסיפים עוד יו"ר וכוהבין איריני • אורדנאניא (ב) אוראבואניא חסטריליא

טיב שמות גיטין אות תי"ז

(ה) **תנחום** • תנחומא לחוד • ואם שמו תנחומא וקרו ליה תנחום ז"ל תנחומא דמתקרי תנחום ואם רגיל לתחום תנחומא דה"ל כן יש לכתוב : (ב) תמרה • מאחר שקורין בקמץ יש לכתוב דה"ל לבסוף ואם שמו חמר ואיכא דקרו חמר ואיכא דקרו חמרי שם דקרו ליה הוא עיקר ועל השני כוהבין דמתקרי ואם ידוע שיקר שמו איתמר יש לכתוב איתמר דמתקרי חמר • וצ"ל כתב דאם קורין אותו דה"ל מודגשת לרד לכתוב המכונה ואם קורין אותו כפיה אין לרד לכתוב • הנאל • הוי קינור מנתאל ואין לרד לכתוב • שם : דה"ל

חם ונשלם חלק ראשון טיב שמות גיטין משמות אנשים •
ועתה אתחיל בעז"ה חלק שני טיב שמות גיטין משמות נשים :

אות אל"ף

(ה) **והמ"ז** כתב • וכן הסכים ה"פ אבל אי ידעין דעיקר השם היה אביגיל אפשר דסגי בשם אביגיל מ"מ יש לכתוב דמתקרי אבגלי : (ב) אוראבואניא • צ"ל מסיק לכתתלם יכתוב בחיכה אחת נראית כ"י חיצות ודלענד כשר בין כתב דה"ל אחת או צ"ל ואם

(ג) אישטיריליא אישמיראלאדא ויש כוהצין זיין במקום השי"ן וכחב בס"ש דהליח במכטא חט"פ שני"ן זו נקרא בש"ן שמאליה כמו סמ"ך מ"מ יש קלח שינוי במכטא וכחב חפילו וחס למכטא שלהם בזי"ן וכחב בס"ן כשר כיון דנקרא בש"ן שמאליה כמו סמ"ך כי מלינו בש"ס דלחיו מקפיד להחליף זי"ן בסמ"ך וכן להיפך מיהו נראה דוקא כשאין ידוע שהיממה חבל חס ידוע שהיממה ושינה פסול חפילו דיעבד כיון דיש שינוי קלח גם כיון דיש כוהצין בזי"ן ויש בש"ן הוי כשינוי אומגושמו אישטנונא אורוילידו חט"ג דהיה לר"ך צי"ח במקום הו"ו כחב בס"ש הטעם שכוהצין וז"ל משום שהצ"ח נקרא רפה כמו וז"ל ואם היה כוהב צי"ח היה לר"ך לכתוב על הצ"ח נקודות להורות שהוא רפה. ומתקשר"ם היה מסופק אם לעשות נקודות בנט משום הכי כוהצין וז"ל והא דכוהצין וז"ל ולא שני וזי"ן משום שהוא נמשך למעלה ולמטה כאילו היו שני וזי"ן והא דלא כוהצין שני וזי"ן משום ששם חכמות וזכרונות דרך הסופרים לקצר ולא כוהבים חלל וז"ל אחד ונמשך למעלה ולמטה לכן אין משני בנט וכוהצין גם כן וז"ל אחד חט"פ שהיה מן הראוי לכתוב שני וזי"ן אמרין וז"ל זה נמשך למעלה ולמטה ומה נמשך נמי בשם צילידא היה ראוי לכתוב צי"ח וכוהבים וליידא משום כחול דכוהצין בשם אורוילידו וז"ל כוהצין שם צילידא גם כן וז"ל הכל שם בס"ש. אלוהר שם העלם הוא גוהר בערבי שהוא שם חבן טוב ואל שמוסיפס הוא במקום ה"ל הידיעה כי כן דרך בלשון ערבי במקום ה"ל הידיעה מוסיפס חל וכיון שגמשה מלח חל כשורם המלה לר"ך לכתוב גם מלח חל מהרי"ט *

(ד) אישרוגא (ה) אבינה לשון נאמנות אורא (ו) אמדא אישפיראנשא אורא אליגרא אישמרונא אגושא אלפדיני אובראניא אפינדא (ז) אלמאדונא אובראניא דמתקרי שמחה אביגא ארכודפלא אנמשא ארכונדו אשפאפלא אריגנפי (ח) אומרופיא אנשומאשי אליגריאה (ט) אסתר המכונה (י) שאלוא

סחירה

(*) ואם קורין ה"ל בפחת יש לכתוב אל גוהר ח' אחר ה"ל ואם לא כחב ח' כשר ואם קורין ה"ל בלר"י אין כוהצין ח' אחר ה"ל (כ"ה בב"ש)

טיב שמות גימון

ואם כתב צ"י שיפין פסול. אנשטא. אישטמס. ט"י. אישקלצונא. שם: (ג) אישטיריליא. עיין בספר שמות ובע"י: (ד) אישרוגא. באיש קורין אישרונא ואותם שקורין בלא וז"ל באחרונה כוהצין אישטרוק: (ה) אבינה. אשה שמה מיני ולא טוע מעולם רק שם זה יש לכתוב מיני לר"ך ואם יכתבו אמנה קרוב להיות שיהיה כסול או כסל ואם ידוע שבעריסה קרו לם אמנה וכולי עלמא קרו לם מוני יכתבו אמנה דמתקרי מוני: (ו) אברא. ויש כוהצין למטה ותלף במכטא לשון המקומות: (ז) אלמאדונא. כוהצין צ"י תיבות וכוהצין שיהיה נראה כתיבה אחת יותר מן תיבות. בשם אלטא כהנוג בזמנינו שתיכנין לקרות למי שקשה לו לגדל בניו ר"ל יש לכתוב שם בעריסה ואחר כך המכונה אלטא כנוג אסתר המכונה אלטא ודיעבד אם לא כתבו רק שם אלטא כשר. חט"פ סמ"ו. ואם קורין אותה אלטא דיהא כוהבים בה"ל לנסבף גם כוהצין ב"י תיבות ושיהיה נראה קצת כתיבה אחת. ד"ח. איבתגרופולא. ט"י. איבתהיה. שם: (ח) אומרופיא. יש לכתוב בה"ל לנסבף: (ט) אסתר. אשה שנתקשרה בשם אסתר בת אליקים נעיל ועמה ערער אבי המגשר דוד האשה שמהם היה מעריכה אסתר לאחיה כי כן היה נקרא שם אם אביו וכניא ראייה דשם אסתר גם אמו נקראת ואיך שם אם על בת נקראת ואם האשה אומרת להיפך כי נקראת רק אסתר כיון דלא בדבר בסיתר הנע כשר. חט"פ סקל"ב. שם בעריסה אסתר ריזא וכן קרין אותה קצת ב"ל ומקצת קורין אותה עפיא ריזל יש לכתוב אסתר ריזא דמתקריא עפיא ריזל ואם אותם במקצת שקורין אותם מדגשין ביו"ד אחר ה"י"ן יש לכתוב ריזיא. ביה אפרים סק"ד: (י) שאלוא. כיון ביש נקודת ב"ל אחת בלמ"ד

(יא) סתירה ממעטות שגזר מאסתר לכן הורה הרב רמ"א בזהר שיהיה שם אסתר
 ושם אסתר ומה שם של אחד וסורה לקרות שם בזה סתירה ש"מ שם סתירה
 נגזר משם אסתר וכן הוא דעת הס"ס ולא כמח"ס חיות שכתב לספק שמה שם לשון
 הוא ויש לחשוב שמה ים לכתוב בסי"ח סתירה ויהיה אלא משם אסתר הוא ויש לכתוב
 בתי"ו וכו"כ בזה"מ אסתר אין לרדף לכתוב קינור השם סתירה ש"מ שגזר מאסתר
 אלא הוא ש"ל שיהיה שם ה"ל ואין מוכרח כמ"ס מח"ס חיות דאין זה דומה לשאר
 קינור השם לכן אסתר נקראת סתירה ים לכתוב סתירה בתי"ו וכו"כ בסוף • אורוסול
 היבט אחת ובסמ"ד ואם כתב בסי"ן כשר ועיין בזה"מ ש"ן (בסס) שלשה (י) אידל
 מחמא בזה"מ חסר הדל"ח (ס"מ) (י) אלגונוסא כינוי דגושלין ויש לכתוב שם
 שיהיה ודוקא כהנה בני אדם קורין אותה גושלין וקלה קורין אותה אלגונוסא ואין
 ידוע שם העריסה וכן אין ידוע חיד קורין אותה רובא דעלמא אבל אס ידוע שם
 העריסה ים לכתוב אותו שם בלבד אפילו אס כל העולם קורין אותה בשם האחד
 ודוקא בשמות אלו שהכינוי דומה קלה לעיקר השם אבל אס שם הכינוי כינוי דומה
 כלל לעיקר השם אפילו אס ידוע דשם העריסה היה עיקר השם מ"מ אס אחד כך
 קורין אותה קלה בני אדם בעיקר השם וקלה בשם אחד ים לכתוב שם שיהיה וכתבין
 חתלה שם העיקר ואחר כך שם הכינוי ואם רוב קורין אותה בשם אחד והמיעוט
 בשם אחד ים לחלק גם כן אס אחד מהשמות אינם דומים זה לזה כלל ים לכתוב שם
 שיהיה וכתבין חתלה אותו השם שקורין הרוב אפילו אס השם שקורין אותה המיעוט
 הוא דרך להיות עיקר השם וגם ידוע הוא שהוא שם העריסה מ"מ מקדימין השם
 שקורין אותה הרוב אבל אס השם שקורין אותה הרוב הוא דומה קלה לעיקר השם
 ואין ידוע שם העריסה ים לכתוב (יד) רק אותו השם שקורין אותה הרוב וכל זה
 אינו כשלא נשתנה מחמת (טו) חולי גם אינו כ"ז כשאין רגילה לחסום כלל אבל אס
 רגילה לחסום ים לכתוב אותו השם (טז) שחמא בו אפילו אס ידוע הוא דשם האחד
 הוא שם העריסה וכלל העולם קורין אותה בו ואס שם שדרך להיות יולא מעיקר

השם

מב שמות נשים

הלמד אבל כשאין הלמד נקודת בסי"א או ים לכתוב שמה • ואס היה נקראת אסתר וגם
 שמה ים לכתוב אסתר דמחקריא שמה ואס כותבין שאלוה ים לכתוב המכונה : (יא) סתירה •
 בדיעבד אס ח"י שיהיה לה שם אסתר כלל וכתב סתירה כשר ואס חותמת שמה ים לילך אחר
 החתמה • אסתרולא • שמה מסעריסה אסתר וכשתגלה קרו לה כולי עלמא לנעוה אסתרולא
 כותבין אסתר דמחקריא אסתרולא ואס גם שמה מסעריסה אסתרולא או ש"י שמה מסעריסה
 ים לכתוב אסתרולא לבד • ע"ז : (יב) אידל • הי"ד שמה האל"ף הוא לרמז על המעט
 ה"י"ד ויש שם שנקראים אידל ים לכתוב כן נגזר ואס ידוע עיקר שמה היה אידל או אידל
 ים לכתוב אידל דמחקריא אידל • אס שמה אידל וכתב נגזר אידל אפילו במקום שגזר
 ושתה הדחק • אידל בזה"מ אחר הלמד דאין נגזר הי"ד במצא • פ"ס : (יג) אלגונוסא •
 אף אס ידוע שם העריסה אס נקרא בפי כל בשם האחד ים לכתוב שיהיה ושם העריסה ים
 לכתוב עיקר ועל השם דמחקריא וגם ים לכתוב שיהיה נראה כתיבה אחת יותר מכל תיבות •
 וניסא הוי קינור השם אלגונוסא ואין לרדף לכתוב • ד"ח ודלא כפי"ז : (יד) רק אותו השם
 שקורין אותה הרוב • י"ע כו"מ מ"מ כאן דמוסיפין חיבת אלו י"ל שיש לכתוב שיהיה ואס כתב
 בשם שקורין רובא לבד כשר ואס כתב שם הפורה לבד ואין שם העריסה ידוע י"ע :
 (טו) חולי • דשם נשתנה מחמת חולי השם הזה קודם : (טז) שחמא בו • ואס חתמה בו •

אפילו

השם ואין השמות דומין זה לזה כלל עכ"ל ס"מ ובלוח ב' יתבאר דין זה בס"ד.
(יז) איגלא (יח) אכנת :

אות ב"ת

(א) **ברכה** שם חים ואשה • בריבא כתב מהרש"ל במדינת פולין מדברים בלשון גס
יש לכתוב פ"ח במקום הבי"ת ובס"מ כתב בפולין כותבין פריורא בפ"ח
ושני ווי"ן • (ב) צפורה המכונה פריבא או בריבא • כפולגתא הכל • כתב בהשפעת מהר"ם
מיינן אפילו נשתתב שם לפורה כותבין שם שניהם וליה דקיי"ל אם נשתתב השם אין
כותבין אותו כלל ובלבד פוסל אפילו בדיעבד דילמרו אין זה המנהג (ועיין בלוח
ש"ן) אלא בשמות הדומין זה לזה או הוי כאילו לא נשתתב אבל שמוח דאין דומין זה
לזה אם נשתתב אין כותבין אותו כללי בריינא (ג) בריינא ברוגלין ברוגלין
ברויגליין והכל הליא במצטא • בריינדל בשני יודי"ן ובלא יו"ד אחר הדל"ת • ברענדלין
בריינא בת שבע (ד) חד היצה (ה) בונא באל"ף בוניא (ו) בוגלין בונגין בוגלא
בוגיין בונילא היינו אם הרוב קורין אותה כך אפילו בפניה ואינה מקפדת אבל אם
היא מקפדת ולריכים לקרואה בפניה בוני או בוגל אפילו אם הכל קורין אותה בוגל
פניה בונילא יש לכתוב בוני או בוגל ואם הרוב קורין אותה בפניה בוני או בוגל
והמשיב קורין אותה בפניה בונילא הולכין אחר הרוב (ס"מ) וכן הדין בצונקין
בטשיל

מ"ב שמות גימין

אפילו השמות דומות יש לכתוב שניהם ובשכיל החתימה אין לכתוב דמתקריא לכן יש לתת לשם
החתימה חלק בראש ועל שם שקורין בו דמתקרי : (יז) איגלא • אם ידוע ששמה מעריסה איגל
ואחר כך נקראת איגלא לנענע אין לכתוב רק איגל ואם א"י מה שמה מעריסה ואפשר ששמה
מעריסה הים איגלא יש לכתוב איגלא לבד : אגוש • הוא שם אשה : (יח) אכנת • אשה
ששמה אכנת אם ידוע ששמה מעריסה אכנת יש לכתוב אכנת המכונה אכנת ואם אין ידוע שם
העריסה יש לכתוב אכנת לבד : יקרב התיבות שיהיו נראין קלת לתיבה אחת ויותר
יהיו נראים ב' תיבות מתיבה אחת • ע"נ • אמנכר • שם :

אות ב"ת

(א) **ברכה** • אם שמו סקודש צריך או צרכים ונקרא ברכה שאין צריך לכתוב ברכה רק
שניהם לכותבו לסימן לא יכתוב שם ברכה לסימן רק סימן אחר או לשלש
דמידי דהווי ביה אינשי אין לכתוב כן בנט • וצ"ח כתב ולא ידעתי שום רמז לזה : (ב) צפורה •
לכתולה יש לכתוב צפורה חסר : (ג) בריינא • לפי הכרת מצטא שאין מדגישים הפתח להיות
פתח חריף יש לכתוב באל"ף אחר הר"ש ולא כפי נוסחת הב"ש ב' יודי"ן • חא"ם סקט"ם • וכן
בסקט"ם כתב דאם כתבו בריינא ב' יודי"ן פסול אפילו במקום עינון • שם צאבא צריך לכתוב
ב' אלפי"ן אל"ף אחר כל צ"ת ואם כתבו בלא אל"ף ראשונה כשר אם נקרא בקמץ אבל אם
נקרא בפתח אפילו בדיעבד פסול ובלי אל"ף בזהו רק צו"ד בכל ענין פסול ועש"א בלוח
אל"ף בשם אלטר • חא"ם סס"ו וסקפ"ה : (ד) חד תיבה • יכתוב שיהא נראה תיבה אחת
יותר מב' תיבות ואם כתב בין תיבה אחת לגמרי ובין ב' תיבות לגמרי בנט כשר ואם כתב
שמות הללו ב' שיטין פסול ודייניקן לים כספק מנורסת • וצ"ח כתב במקום עינון ל"ע :
(ה) בונא • הכותב לכתולה ב"א לא הפסיד אך אם רגילה לחתום וחתמה בונא באל"ף יש
לכתוב כן לכתולה באל"ף • בונא בוא"ו ואל"ף ובט"נ כתב דיכתוב בוא"ו כל שאינה חותמת
באל"ף והיינו דוקא אם חותמת בוא"ו או דאינה חותמת כלל אבל אם חותמת ביו"ד וס"א לכ"ע
יש לכתוב כפי חתימתה • חא"ם סקל"ה • יש שם אשה באנליא וכן יש לכתוב : (ו) בוגלין •

במשיל בעמשיל (ז) בתקא בח"ו כימי לבת שבע (ח) ומסתמא כותבין בטעיל
 ביו"ד אחר השי"ן • בילא באל"ף ואין לריק לכתוב המכונה בילשא או בעלשא או
 בילקא כי הוא קיור השם (ד"מ) • ובס"מ כתב דינו כמו (ט) באלזומא וי"ל בילא
 נגזר משם בלה וכתב בס"מ לכתמלה יש לכתוב באל"ף ואם כתב בה"א כשר ואם
 ידוע (י) חתימתה וקניה דומה לדינים שכתבתי לעיל בשם יהודה ירמיה גדליה •
 כתב בד"מ אות זי"ן אשה אשר שם העריסה שלה זוסא ח"ג דרובא דעלמא קורין
 אותה זוסלין כותבין זוסא ואם שם העריסה זוסלין כותבין זוסלין ולא זוסא וכתב
 שמאל בטופס ישן אם שם העריסה שערליין כותבין שערליין ולא שרה ובאות ח"ה
 כתב בשם מהר"ו בתשובת סק"ל דכותבים חנה ולא המכונה חנליין ופירש דבריו
 דחיי"ר דשם העריסה היה חנה ואחר כך נקראה חנליין כותבין חנה • ובאות שו"ן
 כתב גם כן בשם פס"ן מהר"א סי"ב דכותבין שרה ולא המכונה שרני או שערליין
 דהכל אחר הוא מכל זה נשמע דס"ל אם ידוע שם העריסה כותבים רק שם העריסה
 כגון שרה ח"פ דהשתא נקראה שערליין כותבין רק שרה ואם שם העריסה שערליין
 כותבין שערליין ומהר"ל כתב אם שם העריסה שערל או שערן וכן היא נקראה
 כותבים שערל או שערן ולא שרה ואם כתב שרה פסול ואם שם העריסה היה
 שרה ועכשו נקראה שערל או שערן כשר לכתוב שם העריסה או שם שנקראה בו
 וכן הדיו בשארקא או שירקא ובפ"ו כתב וי"ל ולענ"ד נראה להכריע אם נקראה
 מהעריסה רעכיל או שעריל אין לכתוב רק שעריל או רעכיל לחוד ויש פוסל אם
 כתב רחל או שרה כמ"ש רש"ל אבל אם שם העריסה היה שארקא יכול לכתוב שרה
 לפי שנקודה הקמוץ חתה שרה כמו חתה שארקא ידעו הכל שהכל אחר הוא משא"כ
 בשעריל ושירקא ששהגה הנקודה • ואם ידוע שם העריסה שרה או רחל ואחר כך
 נשתנה לשעריל או רעכיל יכתוב שרה המכונה שעריל רחל המכונה רעכיל כנ"ל נכון
 דהא אין סוס ריעוהא בכתובת המכונה אפילו במקום שאין לריק מדינא ע"כ ובס"מ
 מאריך דדינים אלו וכתב באות ח"ה להלכה נלע"ד אם ידוע שם העריסה חנה
 מרים שרה רחל ואחר כך נקראה כפי הכל חנליין מירוש שערליין שערנין רעכילין
 יכתוב לכתמלה חנה דמהקריא חנליין מרים דמהקריא מירוש וכן כולן וה"ה לבני
 ספרד חנה דמהקריא חנולה שרה דמהקריא שרולה שמחה דמהקריא במחולה ואם
 אין ידוע שם העריסה יכתוב לבני אשכנז חנליין מירוש וכן כולן (יא) וטפי עדיף
 לכתוב אנה אנהתי דמהקריא חנליין וכן כולן ולבני ספרד אין לריק לידע שם העריסה
 דכל אלו אינן ב' שמות אלא שם קטנות וגטנות בעלמא לכן לריק לכתוב לעולם
 חנה דמהקריא חנולה וכן כולן ובשמות אלו אין חילוק בין אם נשתקע שם הראשון
 או לא נשתקע ולא דמי לשאר שמות דקיי"ל אם נשתקע שם הראשון אין כותבין שם
 הנשתקע • דשאי הכא כיון דבחוק שם השני נכלל גם השם הראשון לא נקרא שם

הנשתקע

שיב שמות גימטין

ואם יש מקומות שקורין הלמ"ד כעין פת"ח יש לכתוב ב' יודין בסוף : (ז) בתקא • דוקא בשמות
 כימי לבת שבע ואם לא ידעין שהוא כימי לבת שבע יש לכתוב בסג"ל • ד"מ : (ח) ומסתמא •
 אם לא סלומרת שרילה לחזוס בלא יו"ד : (ט) באלזומא • שאם ידוע שם העריסה היה
 בולשא או שאין ידוע שם העריסה יש לכתוב כמו שקורין הרוב : (י) חתימתה • לענ"ד אין
 להקפיד כל כך בשמות הלעז וחתימת האשה : (יא) וטפי עדיף לכתוב אנה אנהתי • כשר
 כתבתי

הנשקק דכיווי מורה על שם הראשון ע"כ (יג) ונ"ל בשמות אשר (יג) אין הנקודות
 שנים אם ידוע שם העריסה יש לכתוב שם שניהם כגון אם שם העריסה שרה ועכשיו
 נקראת שערלין או שרולה וכיוצא בזה יש לכתוב שרה המכונה שערלין או שרולה
 ואם כתב רק שם העריסה שרה כשר דהא לדעת רמ"א כותבין כן לכתלה וכ"כ
 בס"מ וכן הוא דעת מהרש"ל וכן אם כתב רק השם שנקראת בו עכשיו כשר כדעת
 מהרש"ל ובכל אלו כותבין המכונה ולא דמהקריא והס"ס שכתב דמהקריא י"ל דלאו
 דוקא דלא בא כאן להורות דין זה אלא כוונתו להורות לכתוב שם שניהם וכ"כ בס"ס
 בשם ר"י ר"י וכ"כ בט"ו גם י"ל הס"ס ס"ל דשם שארקה וכן כולן יולאין משם
 הקודם וס"ל בשמות היולאים משמות הקודם כותבין דמהקרי כמ"ס בשמו גבי שם
 סאיה בלוח סמ"ך וכל זה חייבי דקורין אותה בפניה שרולה וכן כולן כמ"ס בשמו
 ואם שם העריסה הוא שעריל או חולין וכן כולן וכתב שרה או חנה פסול כמ"ס רש"ל
 אבל השמות אשר הנקודות שוות כמו שרה שארקה או הדסה הדסין הגר הגרין
 אם ידוע שם העריסה היה שרה או הדסה או הגר אין לרד לכתוב שם שניהם אלא
 כותב שם העריסה לבד ואם שם העריסה היה שארקה או הדסין ל"ל לכתלה יש
 לכתוב שארקה וכן כולן וכן אם אין ידוע שם העריסה והיא נקראת בשם שארקה
 כותבין לכתלה שם שארקה מיהו אם כתב שרה אפילו בידוע שם העריסה היה
 שארקה כשר כיון דהכל מקודם אחת ואלונוטא שהוא כינוי לגופלין י"ל דדומה לשרה
 שארקה דגוטא וגופלין הנקודות שווין חש"ב דמוסיפין הינה אלו מ"מ עיקר השם
 הוא גוטא ונקודות שווין וכל זה חייבי כשהיא נקראת בשם אחד אבל אם אין ידוע
 שם העריסה וקלחן קורין אותה שרה וקלחן שארקה כותבין שם שניהם כמ"ס בס"מ
 בשם אלונוטא ובלוח סמ"ך כהנתי אם כותבין שארקה כה"א או כה"ק • כתב
 המרדכי בפרק השולח לפורס אין לרד לכתוב המכונה פורה וכן מרגליות אין לרד
 לכתוב המכונה מרגליות וכן (יד) בילא בולמא ולמ"ס בשם ס"מ וט"ו דשאי היכה
 שהנקודות שווים שפיר מ"ס דאין לרד שם שניהם לפורה פורה משום דנקודות שווים
 אבל לדעת הס"ס דאין מחלק בין הנקודות קשה ליישב דברי המרדכי והוא בעלמו
 הביא גם כן דברי המרדכי ופוסק כותיה • (טו) בלומא בלימבן בלימל בלימלא •
 בלומא ולא בלוימא (נ"ט) בת שבע המכונה (טו) בשא באלגושא (יו) בתיה
 והוא שם הקודם על כן כותבין בת שבע דמהקריא בתיה ואם קורין אותה שבע
 יש לכתוב (יא) שבע ולא בת שבע וכן אם ידוע שהימחה דהומחה כן (ס"ט)
 בילקוח

מ"ב שמות גימין

כתבתי שאין לכתוב כן : (יב) ונ"ל בשמות • להס"ו אף שנקרא שארקה בקמן בעריסה יכול
 לכתוב שרה לבד ולהס"ו יש לכתוב שארקה לכתלה : (יג) אין הנקודות שווין • הוא מחמת
 שקורין הרי"ש בחולם או במלפס משא"כ לפי הברת מדינותיו קורין שרלה אין לך נקודות
 שווין יותר מזה : (יד) בילא • וכן יש ביליא • ע"כ • ויש בולא • בולידא • ע"כ • (טו) בלומא •
 בלומלין : (טז) בשא • היינו שנקראת בש"ן ימנית ואם נקראת בש"ן שמאלית יש לכתוב
 בשמ"ך • השם אחת ששמה בשא בש"ן ימנית וכתב בנג בתיים הנס פסול ובטל • קו"ס בשם
 חשוכה כגאון מהרי"ם מבריק : (יז) בתיה • אם הכל קורין אותה בתיים אע"פ ששם העריסה
 הייתה בת שבע אין להזכיר שם בת שבע כלל ואם רגילה לחתום ותחתמה עומה בת שבע וכן
 אם מקלחן קורין בת שבע ומקלחן בתיים יש לכתוב בת שבע דמהקריא בתיים : (יח) שבע •
 היינו כשלא נודע שם העריסה אבל אם ידוע שבעריסה קרו לה בת שבע יש לכתוב בת שבע
 דמהקריא

(יט) בילקווא בוגלן (כ) בוגלן (כא) בלשון • באהאדנא שם אשה ברוסא
 בוליצא או בוליסא והלוי צמזטא ומהר"ח שפתי הורא לכתוב תמר (כב) דמחקריא
 בוליסא והקשה עליו • כס"ג ממ"ג חס לשון הקודש הוא מלשון ירה בול ולגעגוש
 נקראת בוליסא חס כן היה לו לכתוב ה"ל בסוף ואם לשון חרמי הוא מלשון חבולי
 ואיסטרוגי האמור כס"ג והמה עשירים ושנים חע"ג דפס"ס אוחא חל"ף חבולי
 מ"מ דרך העולם להפיל האל"ף קשה למה לא כתב המכונה נפמע מדבריו דס"ל
 שמוח חרמי ים לכתוב המכונה ולא דמחקריא ולכאורה חל"ל כי לשון חרמי חשוב
 כמו לשון הקודש וסניחם ניון מסיני כמ"ג רסב"ל ומה שכתבין חל"ף בסוף חינו
 מחמת גריעות הלשון חל"ל בלשונם הדרך הוא לכתוב חל"ף חל"ל כותבין עליה
 דמחקריא • ברונא כן ים לכתוב (כג) בחשכנו דקורין חר"ג בשורק וכו"ה בשו"ח
 ויותר טוב לכתוב בוח"ו ורונא כיון דקורין חב"ה ברפא והיה מן הראוי לעשות
 נקודות על חב"ה להורות שהוא רפא ומהרשד"ס היה חובך להחמיר שלא לעשות
 נקודות בגט לכן טוב לכתוב בוח"ו (סס כס"ג) ומנהג שלנו גם כן שלא לעשות
 נקודות ונ"ל גם כן במקום דאפשר לכתוב ונ"ל יותר טוב לכתוב ונ"ל במקום ב"ח
 וכיוצא בזה חל"ל היכל ללא אפשר כותבין בלא נקודות כגון פייבש דאי אפשר לכתוב
 בפולין במקום הפ"ח ווי"ן דחין קורין בווי"ן רק כפ"א רפיה ונריך לכתוב פ"ח
 ונקודות גם כן חין עושין בגט ולפ"ו היה ראוי לכתוב במקום חב"ה ווי"ן דהא
 חב"ה ים חשש שמא נקרא בדגש וי"ס תקנה לכתוב ווי"ן ונקרא גם כן כמו חס היה
 ווי"ן וכ"כ כס"ה ט"ו ר"ס לכתוב פיווש כפ"א ונ"ל ווי"ן ואין לומר דאם נקרא חב"ה
 בדגש נמי ספיר רחוק לשון ב"ס דמ"מ היכל חשש דנקרא שמו בדגש ואינו זה (כי
 זה) מורגל כפי כל חס ברפא • בואינא (כד) ביין ונירא שם אחד הוא • בינמורא
 (ה) וכתב כס"ג בספרד וכתב בברונה או ווארונה (כ"ה כס"ה) ויותר

מיב שמות גימין

דמחקריא שבע וה"ה איפכא חס מעריסה קרו לה שבע ואחר כך קרו לה כולו עלמא בת שבע
 כותבין שבע דמחקריא בת שבע ואם היא מוחמת עליהם בנדרות וספרות ודרכה לחתום בלסיה
 או בסיה כן ים לכתוב ואם חין חתימה ידוע מוחמת ים לכתוב בתים • אשה ששמה צפ"ל כל
 בתים ומוחמת חס עליהם בלסיה ברשימה אחר היו"ד ים לכתוב צ" ניון בראשון בתים וצנני
 בלסיה וכותבין גם כן צ' הרשאות • מ"ס חיים סג"ו • וצפ"ה כתב דלפי הברת מדינותינו ים
 לכתוב בלסיה או בלסיה וכן חס קורין בלסיה נריך בלסיה • מ"ס חיים סג"ו • (יט) בילקווא •
 הוא קינור חסס וכן בילקא ואין נריך בלסיה ויכל שכן צילקאווא • (כ) בוגלן • ואם הלמ"ד נקראת כעין
 קורין בילקא ים לכתוב בילקא ויכל שכן צילקאווא • (כ) בוגלן • ואם הלמ"ד נקראת כעין
 פתח ים לכתוב בוגלן • (כא) בלשון • שם האשם בלגניא ים לכתוב בלג"ף אחר חב"ה
 להורות על הקמ"ץ וביו"ד אחר הלמ"ד כ"י מדינשין היו"ד צמזטא ואם קורין אוחא בלגניא חב"ה
 בסגול חין מן הדרך לכתוב טי"ן ואם כתב צע"ן ספיר דמי ואם נקראת חב"ה בחירק או
 צמלאפ"ס ים לכתוב בוגניא או בוגניא • (כב) דמחקריא בוליסא • חף שהוא לגעגוש כיון
 שיש נשים שנקראים בוליסא לבד ונשתכח שם העשם שלהם לכן כשרעיתן שם העשם כותבין אותו
 גם כן ולא חשבו שם שנשתקע מפני דמיון שהיה מוחמת חמר ולפ"ו היה נריך לכתוב המכונה
 ועוד דעיקר הכונה לקרואה בילא ומחמת נישוע האריכו כו' ואם כן ספיר דמי לכתוב
 דמחקריא • (כג) באשכנז • כיון שסקריאה של חב"ה הוא צט"א מחל"כ לבנו ספרד סקורין
 חב"ה צפתח ים לכתוב בחרונא • (כד) ביין ונירא • חס ספק חס נקראת הוא"ו בחירק או
 בל"ה יותר נכון לכתוב בלא יו"ד אחר הוא"ו ואם נקראת בחירק ים לכתוב ביו"ד אחר הוא"ו
 ולהלכה בין ביו"ד ובין בלא יו"ד כשר ואין נריך לכתוב צ' ניון • ולענין כתיבת ביין במקום
 צמדינשין

ויותר טוב לכתוב בוא"ו (כס) וינמורא מטעם הנ"ל ברונימא בולאדא בינני בולא
בבאנאני בשייצא בואנאדא בולא בבוק בוננא בוננאדא ביורם ביני בולאדא
בונא בוננאדא ברונימא בערין בר :

אות גימל

גאלא כן יש לכתוב אס קורין הגימל"ל (ה) בקמ"ך (ז) גאלדא כן יש לכתוב
בפולין מפני שקורין הגימל"ל דקמ"ך ובמקומות שקורין הגימל"ל (ג) בחול"ס
יש לכתוב (ד) גולדא (ס"מ) • גושכין גושא גושיל מסהמא (ה) ביו"ד • גושלין
גישל מסהמא בלא יו"ד • כחב בס"מ גושלין ויש לה עוד שם גושל דינו כמו
באלגונא וכתב מהרש"ל אס שמה גושלין לא יכתוב (ו) גושא ואשה אשר נקראת
גישל ושם העריסה שלה גושא יכתוב גושא • מיהו לפמ"ש לעיל יש לכתוב שם
(ז) סניהם • וכתב בדמ"א בדוסיא קורין לגישל (ח) גישא אס שם העריסה גישל
ואחר

טיב שמות גימל

שמדינשין היו"ד כותבין ב' יודין ובמקום שאין מדינשין היו"ד כותבין חד יו"ד ואס נשלה
ממקום ככותבין ב' יודין למקום ככותבין חד יו"ד דסייון אשכנזים כיון דהאשה ובעלה המה
ספרדים יש להכשיר וליתן כנס ויש לכתוב בשם אחת ויותר כאלה ב' תיבות מתיבס אחת :
(כס) וינמורא • ואס נהנו לכתוב ביו"ד אין לשנות המנהג :

אות גימל

(ה) **בקמ"ך** • ומשמע דכן ה"ס כשקריאת הגימל"ל בפתח ויש ליתן בזה אחר חזימאס אס
גרניס לחתום • ואס קורין לה במלפס"ס גרין לכתוב בוא"ו גולא ובסדרת היו"ד
גוליא ואס נקראת בטול יש לכתוב גולע • פ"ה • גאלא כיון דנקראת בפתח אס נכתב ביו"ד
אחר הגימל"ל פסול כי עיין הוא במקום סגול ואף דחומת ביו"ד וכתוב כן בכתובים פסול וגם
יש לכתוב באל"ף אחר הלמ"ד • חא"ש סקס"ט : (ב) גאלדא • לפי סדרת מדינותיו כן יש
לכתוב ואס כתב גולדא קרוב לשינוי השם ואס נשאת ז"ש אס חלא ואס כתבו גלדא בלא וא"ו
ואל"ף במקום עיון גדול יש להכשיר : (ג) בחולם • או בשוק : (ד) גולדא • בזה יש לכתוב
ב' גימל אחד בשם גולדא ואחר בשם גאלדא • אשה שמה מעריסה גאלדא וכל העולם קורין
אותה אלסא רק בפעם אחת וזה רב אחד מהמת שלא ה"ס להם בנים להוסיף לה שם ברכה והיו
קורין אותה הבעל ומשפחתה בשם ברכה גאלדא וכן פעם אחת עשו לה מי שניזק בבית הכנסת
בשם ברכה גאלדא וכתבו בנס גאלדא דמתקריא אלסא ולא כתבו שם ברכה מותרת בדיעבד וא"ו
גם אחר • חא"ש סק"ב : (ה) ביו"ד • אס לא שאומרת שרגילה לחתום בלא יו"ד • גודיכא •
גודיכא • ע"ע"ש • גוסרס • ע"נ : (ו) גושא • ז"ל גושל • אשה שמה גימל וכתבו גימל
בלא יו"ד אחר הטי"ח פסול אף בדיעבד ובמקום עיון • השמות חא"ש ס"ז • שמה גימל
וכתבו בנס גימל בלא יו"ד אחר הטי"ח פסול ויכול אחר כך לנרש בשל כרחה בעלמו או על
ידי שליח • שם פ"י • שם האשה מעריסה גימל וכך נכתב בכתובתה רק שגלל קורין אותה רק
בשם ה"ס לבד ובמקום דירתה וכן במקום כתיבה ותיבס א"ו מי שידע משם גימל רק משם
חיה וכן אף במקום לידה אין מי שיקרא אותה חיה גימל רק מי שידע משם גימל רק משם
היו קוראין אותה אביה ואמה בשם חיה גימל וגם בעלם אומה שמה בשם קריאת הכתובה בשם
חיה גימל וסוף קירא אותה לפרקים גם כן ב' השמות יחד בדיעבד כשרים ולכתובלם ה"ס להם
לכתוב רק חיה לבד • חא"ש סקמ"ח • אשתו גימל ביו"ד וא"ו גולא בוא"ו אינו שינוי
גמור ואין להחמיר בזה אס כבר נשאת • שם פקס"ו : (ז) שניהם • ובספר ג"מ כתב דשם הנקרא
הוא עיקר בפרש בשמות לעז אין האחד עדיף מהשני • ק"ס : (ח) גישא • אס נקראת גישא
ואין

ואחר כך קורין אותה גיסא כוהבין שם שניהם היינו גיטל דמתקריא גיסא כיון דשם
 שניהם שמוה הלעז הם (ס"ט) גופלין דמתקריא אלוגוסא • (ט) גופלין ולא גופליבא
 געלא בעיין ואל"ף בסוף על שם הכצע ירקרקות • גילה דה"ל מלשון שמה וגילה
 גיעלא גולין גיילין גיילדכן גאל גאלי (י) גאלא גננא (יא) גורדיכן (יב) גורדיד
 כן שמעתי בשם הנאון מ"ו מו"ה העליל ז"ל והוא טוב דבריה והיינו גוט ריד
 (יג) גינענדל מסתמא בלא יו"ד אחר הדל"ה (ס"מ) • ויש נקראים גינאנדל בפתח
 גנעדיל (יד) מסתמא ביו"ד (ס"ט) • גרונא גראנש גרעסיל (טו) גרונש (טז) גראסיל
 (יז) געלכי גריטשל (יח) גאמילה ים חומרים שהוא שם הקודש מלשון גמילות חסד •
 לפ"י כוהבין ה"ל בסוף ואין כוהבין אל"ף אחר הגימ"ל ויש חומרים שהוא לשון לעז
 וכוהבין אל"ף אחר הגימ"ל ואל"ף בסוף גם חיבה פלוגתא חס עושין נקודות על
 הגימ"ל וכבר כתבתי דאין עושין נקודות בגט • גוייא דשני יודין ואל"ף בסוף ואם
 קורין הפתח תחת האל"ף ולא תחת היודין משופך דס"ס חס צריך להוסיף ה"ל אחר
 האל"ף (ט) להורות על הפתח (כ) גראם יווא (כא) גיריגלייא (כב) גראסיא
 (כג) גאלייא (כד) גאזילא חע"ג דיש לספק בשם זה שמה עיקר השם הוא זאגילה
 ואחיות מהפסים הם כבר כתבתי כמה פעמים דהולכים אחר השם שנקראת גיטל
 גושטא גליקל גליקבן גליקלן (כס) גלוק גיטל :

דבורה

טיב שמות גיטין

ואין ידוע שם הערסה ים לכתוב גיסא • ים נקראים גוסיא או גויא צריך לכתוב יו"ד אחר הסמ"ך
 או הנדיק ואם חיסר הי"ד או האל"ף ים לפסול : (ט) גופלין • גופליב ולא גופליבא כנ"ל • ולענין
 אם לכתוב דפ"א או דפ"ה תלוי במבטא המדינות ולענין אם לכתוב נוא"ו גופליב או באל"ף
 גופליב תלוי בשם נאלדא ובפולין ים לכתוב באל"ף : (י) גאלא • ואם קורין בפתח ים לכתוב
 גלא ואם נקראת געלא בשגול ים לכתוב בעיין חף שידוע שהיה נקראת על שם אשה ממדינה
 אחרת שמה גלא בפתח ואף אם ידוע ששם הערסה היה גלא מ"מ שם געלא שכיח פשי והרובה
 לחים יכתבו געלא דמתקריא גלא : (יא) גורדיכן • כנ"ל : (יב) גורדיד • וז"ל אם ים לכתוב
 תיבה אחת תחת או שיהיה נראה כב' תיבות וכן גופרים : (יג) גינענדל • לא ידעתי למה
 העתיק ביו"ד אחר הגימ"ל : (יד) מסתמא ביו"ד • העיקר בהדגשת החירק שחתם הדל"ה
 תליא מלחא • שם אשה גנעסא אם הברת המדינה בשו"ן כן ים לכתוב כפי המבטא וכן אם אין
 מדחיקין בשו"ן בחירק ים לכתוב בלא יו"ד אחר השו"ן קודם האל"ף ואם כתבו גנעסא בשמ"ך
 אין להכשיר אלא במקום ענין גדול ובהכרח כמה גדולי הדור • קו"ה בשם מהר"ם מברסק •
 גנעיל • ע"י : (טו) גרונש • הרי"ש בחולס : (טז) גראסיל • הרי"ש בפתח : (יז) געלכי •
 אפשר שז"ל געכל : (יח) גאמילה • ים נשים נקראים גמול ואינו קיור השם מנאמיל רק הוא
 שם בפני עומה וז"ע בשם גאמיל שקורין דוויאמילה וכן בשם גוייא קורין דוויא היאך לכתוב :
 (יט) להורות על הפתח • ובע"נ כתב שים לכתוב באל"ף וס"ל : (כ) גראם יווא • ובלשון
 איטליאני גראמיווא גראמ"א וכה"ל הולכין אחר לשון המדינה : (כא) גיריגלייא • ובס"ס הם
 שמות מחולקים גירי גליים : (כב) גראסיא • ובע"י דמשפטו דב' יודין : (כג) גאלייא •
 ובס"ס איהא גליים ובע"י איהא גאליים : (כד) גאזילא • בתשובת מבי"ט איהא גואלס אל"ף
 אחר הוי"ו וס"ל בסוף ועיין תשובת רלב"ח באשה שמה גואלס וכתב גול : (כס) גלוק •
 אם ניתן שם בערסה גלוק ונקראת גלוק • או איפכא אין צריך לכתוב שיהיה אם לא שקורין הלמ"ד
 בחולס ואם אין שם הערסה ידוע אין לכתוב רק השם שנקראת בו לבנינו :

מסתמא

אות דל"ת

דבורה (א) מסתמא בוא"ו כי כן מלינו בדבורה הנביאה נכתב מלא ברוב המקומות גם במכתב הוא כאלו הוא מלא כן הוא דעת רוב הפוסקים ואם נכתב חסר כשר אפילו לא יתכן עדיין (ב) יתכן לכתחלה (ס"ט) (ג) דאברוש או דאברושא חיו נגזר מלשון טוב אלא נגזר משם דבורה • וכתב מהרש"ל דאין לריך לכתוב שם דאברוש אלא אם כן כשהוא שם העריסה • מיהו לפמ"ס לעיל (ד) לריך לכתוב שם שניהם דהא הנקודות אינם שווים • דבורה המכונה אוגלין המכונה (ה) דאוראסא כן כותבין בד"ה (הוא ר"ת) בעל דמשק אליעזר והצילו בס"ט (ו) דינה (בב"ש נדפס דינא באל"ף) והוא טעות הדפוס) ציו"ל ואין לריך לכתוב המכונה (ז) דינקא (בד"ה) ולפמ"ס לעיל שפיר מוסר הנקודות שווים הם • דיילא בשני יוד"ן • דראונא חס קורין הי"ש בקמץ • דרונא חס קורין הי"ש (ח) צפת"ה • דרעזיל מסתמא (ט) ציו"ל • דראויל דמתקריא רוא (ס"ט) דרנא דראשנא (י) דולסא (יא) דימאנשי חס מרגישין דנדגשין היוד"ן כותבין בשני יוד"ן • ואם אין היוד"ן נדגשין וגרגשין כותבין יוד"ל אחד (ס"ט) • וכתב לכתחלה

שיב שמות גימין אות דל"ת

(א) **מסתמא** בוא"ו • ואם אומרת שגילה לחתום בלא ווא"ו נ"ע : (ב) יתכן לכתחלה • אם נקבל יש לכתוב אחר יכתבו אחר ונ"ע בלשם שמה דבורה מ"ה אם נכתב חסר אם יתכן לכתחלה : (ג) דאברוש • יש שנקראים דברוילא חס שם העריסה דבורה אין לריך לכתוב • אשה ששמה דעגילא חס ידוע ששם העריסה כן אין לכתוב דבורה כלל • אשה ששמה לאנרה חס ידוע ששמה מעריסה דבורה יש לכתוב שניהם ואם אין ידוע ששם העריסה דבורה אין לכתוב דבורה כלל : (ד) צריך לכתוב שם שניהם • היינו כשידוע שם העריסה דבורה אבל כשאין ידוע אין לכתוב רק דאברוש או דאברושא לבד : (ה) דראסא • היינו ביצוע שם העריסה דבורה ולדידי' נ"ע דה"ל שם דבורה כשהקט ואין לכתוב רק דראסא לבד ובמדינותינו שם זה הוא בהרשג יוד"ל דראסא ויש לכתוב כן ואם שנים וכתב באל"ף אחר דל"ת דראסא הנם פסול אף שהמסדרים אומרים שהוא אמר להם שזכר • שאם קראתה כך • צ"ה • וכן אם כתבו דראוסי • ובמדינה זו שם זה הוא בש"ן ימנית דראסא ויש לכתוב כן • ק"ה • נשלח גם ממדינת וואלין ונכתב שם האשה דראסא כמו שנקראת שם ובמקום הנחיתה נקראת דראסא והיא עינון גדול יש להחיר ליהן לה הנם אחר הכרזה שלשים יום שהיא נקרא שמה דראסא כמו שכתבנו בע"פ • הנאון מהר"ה מעיקטין • ובהשוכה מהר"ם לא ניהו בזה אלא כתב תקנה אחרת שהאשה חסע למדינת וואלין והקבע שם דירתה שלשים יום • ק"ה : (ו) דינא • אף שהחמת דינא מהסרון ידיעה אין משגיחין צחיתותה ויש לכתוב בה"א ואם נכתב באל"ף פסול ויש לכתוב דינא ביו"ד • בית אפרים סק"ג • אשה ששמה מעריסה הוי דינא וכן קראו אותה זמן כביר אף זה כמו חמש שנים ויותר מהו צניה ועמדה מלדת זה עליה מפורסם כדור אחד על פי טוולא לשנות שמה חס וכן בעל והקבצים והשכנים הקפידו לקרואה חס ורוב העיר קורין אותה דינא כדועבר אין לפסול אם הקדים שם העיר • ח"ש סק"ג : (ז) דינקא • אם רוצה לכתוב לוטין יש לכתוב בה"א דינקא • דנקא • מסתמא יש לכתוב כן בבית"ה וה"א לבסוף ובידוע שמה בב"ה אין משנים ויכתוב לפקא • פ"ה צסם הנאון מ' צערום מסלואים : (ח) בפרח • ומ"מ אם כתב באל"ף אין להקפיד : (ט) ביו"ד • במדינותינו שאין דוחקין בווי"ד בחירק יש לכתוב בלא יוד"ל חס לא שחומתה ביו"ד • דרעזיל וכן העניא ביו"ד לפי המבטא שבמדינותינו ואל"ף בסוף ובע"פ מתחיר צב"ה חס השמיט ביו"ד אפילו בחשם עינון והנאון מהר"ה מעיקטין הסכים שלא לפסול עכ"פ כדועבר ושע"ה דחק • ק"ה : (י) דולסא • ועוד חיתא דולסא • דבשי" • ע"ג : (יא) דראנאשי • במהר"ט חיתא דיימאנשי ותלו במכתב כו"ג אל"ף

לכתחלה עדיף טפי לכתוב (יב) אל"ף אחר המ"ס דהאל"ף מורה על הפת"ח.
(יג) דישאדא או דישאדא והל"א במבטא דיליקאדא (יד) דונא דייבא (טו) דושיל :

אות ה"א

(א) **הירמוזא** או פירמוזא וחל"א במבטא - הדסה דה"א כי הו"א סס הקורס
אפילו אס קורין אותה בקמץ מ"מ כותבין הדסה (ב) בלא אל"ף
(ג) האדם מסתמא בלא יו"ד - הדסכן ואס שס העריסה הדסה וקורין אותה
הדסכן בחטף פתח יס לכתוב הדסה כ"כ בס"מ והיינו משום דנקודות שוים ואס
קורין ה"א בשאר הנקודות יס לכתוב (ד) שניה ואס אין ידוע שס העריסה כותבין
הסס אשר קורין אותה (ה) הדסכן מסתמא בלא יו"ד והיינו דוקא שקורין אותה
(ו) בפניה כן כמו שכתבתי לעיל וכן הדין (ז) בהדסל תל"א נמו בנקודות וכותבין
מסתמא בלא יו"ד ואס לא נקראת בפניה הדסכן או הדסל כותבין הדסא (סס) הימל
טרוט

טיב שמות גימין

(יב) אל"ף: כיון דסס זס דשו בו רבים והורגלו לכתוב"אסר אל"ף אחר המ"ס אין לשנות - ואס כתב
אל"ף כסר : (יג) דישאדא - יותר נכון לכתוב בסמ"ך כיון דהו"א ש"ן שמאלית ומכל מקום
במקומות שבהו לכתוב בש"ן אין לשנות ובמקומות שקורין בו"י אין לשנות : (יד) דונא -
כפי מבטא מדינה זו בקמץ יס לכתוב דל"א והיינו בש"ן ידוע שס העריסה ואס ידוע שבעריסה
קראוה דונא בחולס והעולם קורין דל"א יס לכתוב דל"א דמתקריא דונא ומ"מ בכותב דנא לבד
כסר לכתחלה ואס כתב דונא לבד במדינות אלו שהמבטא בקמץ פסול - שמה שרס ונשתקע
ונקראת דונא יס לכתוב שרס המכונה דונא ואס ידוע שהיה לה סס אחר מעריסה אלא שאין
ידוע אס ברה או רבקה וכיוצא יכתבו אמת אמתה המכונה דונא ואס אין יודעין שהיה לה סס
העלם וא"ל שידועים שקראוה בשעת העריסה דונא יס לכתוב דונא לבד - ובמקום שקורין
צו"ד יכתבו דוניא ובהרנס היודין כותבין דוניא : (טו) דושיל - ז"ל דושל בלא יו"ד אחר
הש"ן : דוליקאדא - דוראנחא - ע"ג - דואיניא - אס לא נודע איזו סס קרו לה בעריסה
יס לכתוב סס זה לחוד ואס ידעין דבשעת העריסה קרו לה אורדואיניא אלא שאסר כך קארו
שמה וקרו לה דואיניא ובה"א אורדואיניא דמתקרי דואיניא וה"ס איפכא אס נודע שבשעת
העריסה נקראת דואיניא ואס"ב קרו לה כולי עלמא אורדואיניא יס לכתוב דואיניא דמתקריא
אורדואיניא - ע"ג :

אות ה"א

הירמוזא - ואס כתב באל"ף יס לפסול ואס חסר היו"ד עיין מהרשד"ס בשס אישקופיא
ובחשבת מהר"י הלוי בשס ליפאנטי : (ב) בלא אל"ף - אס נקראת האדסה
בקמץ מעריסה יס לכתוב האדסה באל"ף וכן אס אין ידוע שס העריסה יס לכתוב כן ובידוע
שס העריסה בפתח ופתח נקראת בקמץ יס לכתוב הדסה המכונה האדסה : (ג) האדם - ואס
כתב הדס בלא אל"ף כסר צדיעזל - קו"ס בשס ישועות יעקב : (ד) שניהם - ובגמרא
מכנים לעולם כותבין כמו שנקראת אס נשתקע שס העריסה - קו"ס : (ה) הדסכן -
ואס נקראת האדסכן בקמץ יס לכתוב הדסה המכונה האדסכן וכן אס אין ידוע שס העריסה
יס לכתוב האדסכן לבד - ובחז"ס סקס"ח איתא דיכתבו הדסה דמתקריא האדס ואף דאפשר
דסס הדסה נשתקע כיון דיכתב כן בכתובס לא נחשב נשתקע - ולכאורה מהחויים שכתב על זה
דמתקריא - השקע יס מקומות שנקראות נשים כן יס לכתוב - פ"ה - ועיין בשמות אנשים אור
ה"א ובשמות נשים אור ש"ן סק"ב : (ו) בפניה - לאשקוי אס בפניה קורין הדסה יס לכתוב
כן : (ז) בהדסל - אס שס העריסה הדסה ונקראת הדסל בחטף יס לכתוב הדסה ואס ה"א
בקמץ

(ח) פרוש ים כוהצין יו"ד אחר המ"ס גם כן וכן הוא במהרי"ו : (ט) הינדא הינדל הינדלייכין הינדליין הגדל הענדל והליא (י) במצטא הגדל דמהקריא הענדל היולטל דמהקריא (יא) הינדל ומסתמא כוהצין בלא וא"ו אחר הטי"ת האנדל אס קורין הטי"ת בקמץ ומסתמא בלא יו"ד אחר הדל"ת הגר אפילו אס קורין אוהה (יב) הגרא אפילו אס אין קורין הטי"ת בקמץ מ"מ אין כוהצין אלא הגר . ואס קורין אוהה הגרבן או הליא בנקודה אס הנקודה בקמץ כמו הגר כוהצין רק הגר כמ"ס גבי הדסה וכן הדין בהגדל ומסתמא כוהצין הגרבן או הגדל בלא יו"ד והליא גמי אס קורין אוהה כך בפניה הגה כינוי למנה ויס לכתוב בה"א (ס"מ) והטעם הוא כיון שזולא משם הקודם דינו כמו שם הקודם כמ"ס בלבוש בשם סליה . חנונאי כינוי למנה . הגלא כינוי למנה שם . ובאלו שלשהס כתב בס"מ דרינס כמו באלונוטא כלומר אס ידוע שם העריסה מנה כוהצין (יג) רק מנה ואס אין ידוע שם העריסה כוהצין שם שניהס וכ"כ בלבוש שם . הגלא הוא קילור השם מחנה ואין לר"ך לכתוב שם שניהס אלא כוהצין מנה . מיהו מ"ס בלבוש הלל באל"ף ז"ל של בדרקוק כתב כן ובדמ"א כתב שם הגא י"ל דלא נגזר משם מנה וי"ל שם לעז הוא ובט"ז כתב דבמדינות שקורין ח"ת וה"א בשוה או אמרינן מנה והנה בש אחד הוא אבל במדינות אלו היו שם אחר והיה ראוי לכתוב הנה המכונה הגלא והיינו אס ידוע שציקר שמה היה מנה אבל אס אין ידוע או י"ל דשם הגלא אין לי שייכות לשם מנה לכן כשאין ידוע אין לכתוב רק שם הלל עכ"ל (יד) ואז כוהצין הגלא באל"ף וכן הגא . אבל חנלה לכ"ע הוא קילור השם מחנה ואין לר"ך לכתוב שניהס דהא הנקודות סוין הם וכוהצין ה"א בסוף . ועל ס"מ קשה למה כתב הנה כינוי למנה וכן הלל ודינו כמו באלו גוטא והיינו אס אין ידוע שם העריסה כוהצין שם שניהס וכו"ס מהדסה

הדסכן

מיב שמות גישין

בקמץ ים לכתוב המכונה האדסל ואס אין ידוע שם העריסה כוהצין האדסל לנד ואס שם העריסה ידוע הדסכן או האדסל וכתב הדסה פסול ואס שם העריסה הדסכן או הדסל בחתף פתח הטי"ת כשר דיעבד אבל לכתולה ים לכתוב הדסכן או הדסל : (ח) פרוש . ויס כוהצין פרוש ביו"ד אחר הויו" : (ט) הינדא . אס כתב הינדא במקום הינדל וכיוצא פסול (ס"ג באות אל"ף) : (י) במבטא . היינו כשמדגישין החירק שתחת הטי"ת או הדל"ת כוהצין ואס אין מדגישין אין כוהצין יו"ד אס לא שחזומת טמא ביו"ד . ובשם הינדל ים לכתוב הינדל אע"פ שאין מדגישין החירק ולענין היו"ד אחר הדל"ת במדינותיו שאין מדגישין החירק ים לכתוב הינדל . שמה מעריסה הגרא ואחר כך קורין אפילו בפניה הגדל אין לר"ך לכתוב הגדל ואס אין ידוע שם העריסה ים לכתוב הגדל ואס כתב ביו"ד הינדא או הינדל אינו מעבב ואס בעריסה קראוה מנה ואחר כך הינדלייכין אין לכתוב היו"ד אחר הטי"ת כשאין מדגישין החירק ושם הינדלייכין הינדליין היינו כשמדגישין היו"ד במצטא בפתח חריף : (יא) ובסתמא . אס לא שחזומת שדגלה לחתום כו" : (יב) הגרא . ט"ס וז"ל הגר כי הגרא דינו כמו בהגרין דאס אין קורין הטי"ת בקמץ בידוע שם העריסה הגר או שמקלחן קורין הגר ומקלחן הגרא או הגרבן כשקורין כן בפניה ים לכתוב הגר המכונה הגרא או הגרבן ואס אין ידוע שם העריסה ים לכתוב שם שקורין כן לנד אפילו בהגרא : (יג) רק חנה . במקומות אלו שמדגלין בין ח"ת לה"א ים לכתוב שניהס ואס בלא נע ממדינה למדינה לר"ך לכתוב כפי מצאט המדינה ששם מקום הנתינה : (יד) ואז כותבין הגלא באל"ף וכן הגא . פפי ים לכתוב בה"א אך אס שם העריסה היה הגא או הגלא שפירדמו לכתוב לכתולס באל"ף דבמדינות אלו מקחצר שווא שם לעזמו . לענין מנה הלל עיקר צוה הכרעת הטי"ו . ובספר ג"א מסיק דאין לכתוב רק שם הנקדחת ויותר ים לכתוב לחסרון

הדסכן הגרכן דפוסק אס הנקודות שוין אין כותבין אס שניהם אלא כותבין אס הדסה או הגר ואפסר דס"ל דבעינן תרתי לטיבוחא דנקודות שוין ויודעים אס העריסה אז כותבים רק אס העריסה ובהדסה והגר איירי צידוע אס העריסה ונקודות שוים ובאלגוטה גס כן הנקודות שוים היינו גוטא וגוטלין הנקודות שוים ומ"ש אס אס אין הנקודות שוים כותבין רק השם שנקראה צו איירי אפילו אס ידוע אס העריסה מ"מ כיון דנשכח אוחו אס אין כותבין אצל כשהנקודות שוין היו כאילו לא נשכח כיון דעדיין אס העריסה עליה ממחמת הנקודות. הגלן ואחר כך נקראה הענדל דינו כמו השמות אשר אין הנקודות שוות. הגבן כינוי לחמה ובפולין כותבין הנקא באל"ף. הענדל משהמא בלא יו"ד אחר הדל"ה (טו) הענא (טז) היסא ט"ז היצל. היצל. היצל הייל מהר"י מינץ :

אות וא"ו

וירידא כבר כתבתי העשם למא אין כותבין ב"ה (א) וויכנא בשני ווי"ן דכל מקום שחריך וא"ו כותבין בני ווי"ן וכל מקום שטוטה לפ"א כותבין חר וא"ו (ח"מ סק"ט) (ב) וורידא בשני ווי"ן כ"כ האשכנזים אצל במדינה פולין כותבין וורידא רש"ל וכן וריידל והוא לשון שמחה. ורידא בחד יו"ד הוא לשון שלום וריידכן וריידלכן (ג) ורובא ורומיט ורומוט הכל הליא במצטא וכן הליא במצטא המדינות אס

טיב שמות גימין

לחסרון מלשנוי : (טו) הענא. ים נשים שנקראו העניא ביו"ד אחר הנו"ן כן ים לכתוב ויש שנקראים הניא ים לכתוב כן ואס כתב באל"ף אחר ה"א האניא כשר ואס ביו"ד בזה לנקוד הנו"ן בחירק ואינה נרשית במצטא ים לכתוב האני. במקום הנתינה קורין אותה ביו"ד העניא ובגט נכתב הענא בלי יו"ד פסול ולא מהני שהלך למקום אחר ויכריזו בית דין שלשים יום ששמה הענא בלא יו"ד ויש להחריב בשעת הדחק ולסמוך על מה שכתב שם אביס בגט. חא"ש סק"ג. במקום הכתיבה נקראה הענא ובמקום הנתינה העניא ביו"ד ים לכתוב העניא דמתקריא הענא ואס כבר היה ידוע והוא שעת הדחק ועינון ים להכשיר אס כתב הענא לחוד. מ"ס חיים כס"א. ועיין בסוף הכללים פי' של הרנס יו"ד : (טז) היסא. וכן ריסא וכן מעשא (אף אס השם מעשא כינוי למרים כותבין באל"ף) עתה שאין אנו יודעים שמות אלו ים להם שייכות להינדל רבקה מרים כו' אפילו צידוע אס העריסה אין לכתוב רק אס הנקרא כי אס הענא נשתק ואס ים מקרא או רובא קורין בשם הענא ומיעוט בכוני או איפכא עיין סוף אות אל"ף. אס הענא כיון שהקריאה בשוין שמאלית ים לכתוב בסמ"ך ואל"ף לבכוף ואף שיש כותבין באגרת העני ביו"ד בסוף אין להשגיח בזה כיון שאין קורין הסמ"ך בחירק :

אות וא"ו

(א) **ויכנא** בשני ווי"ן. דעבד בוא"ו אחד ענד כיון דדביעבד כבר בכל גווי : (ב) וורידא. בתדיוותינו שנקראים פרידא ביו"ד הרי"ש אין לכתוב רק בחד יו"ד ואס כתב בשני יודין ים לחוס אפילו דביעבד. ובתשובת דברי נחמיה תשובה כ"ט כתב דאין חשש כל כך אס כתבו ב' יודין לזירי. אך במדינות שקורין פתח ובהרנס יודין. היו איפכא שחריך לכתוב דוקא ב' יודין ואס כתב בחד יו"ד ים לחוס. ונראה עיקר כהנ"ל לכתוב בפולין ורייסין בפי"א וה"ה איך דגירי אכתרה : (ג) ורובא. סתמא בלא יו"ד אס לא שאומרת שרגילה לחתום ביו"ד ובמדינותינו ים לכתוב פרוטש ואס חותמת פרוטש או פרוטש ים לכתוב כתימתה. אס העריסה וויסא ונקראה וויטש או וויטשא ים לכתוב וויטא דמתקריא כו' וסייט כשהקריאה של

(ב"ש) יא

אם כוהבין בוא"ו או ב"א - וכחצ ב"ו בפולין וריסין כוהבין פרומש פרידא
 פרידא פוגיל ב"א ואין חילוק בניהם ולא כלבוס דמחלן בין וורידא לפוגיל ובהב
 הטעם פוגל כוהבין ב"א מביס דקורין בחיל"ס והיה ליד לכתוב שני ווי"ן דוא"ו בניה
 בזה להורות על החיל"ס ויש חשש שג"ל יקראו כמו ווא"ו אחת ויאמרו הוה דכותבין
 ב' ווי"ן מכוס כל היכא דאיתו טעם לב"א כוהבין ב' ווי"ן וליהא כי כל השמות הלוי
 במצבא המדינה וכל הני שמות קורין ב"א :

אות זי"ן

זאפירה

ובני ספרד כוהבין סאפירה והוא מלבן חבן ססיר ולפ"ו יש לכתוב
 ה"א בסוף בוא"ל לשון הקודש והוא לשם סאיה ושם ריבא הו"א משם
 רבקה ובהב ב"ס"ס בין אם נכתב בזי"ן בין אם נכתב בסמ"ך או בסי"ן כבד (א) וזבית
 (ב) וזי כהב מהי"ט הו"ד נרננה במצבא במחלן הוי גוי (בס"ס בלוח הטעם ב"ס
 מניס במקום הוי חוי בוא"ף גירא שטעמו דל"ף קדמה בחיתות ולאו מוכרח
 דיל' לבינא דקרא נרנ (ביספיה ח') ויש שאלמו לכתוב שני יודין כדי שלא יקרא
 בוא"ו ויחשב הו"ד לחורק וא"ו חלוי שבו יקראו הו"ד בלר"י חל"א חל' ישנו והדבר
 ניכר ע"כ - וזרה (ג) וזרה והלוי במצבא וכוהבין כאשר היה נקראת (ד) וזשטא
 אם קורין אותה כך כוהבין - ועלדא (ה) זוסל וזוסלן וזוא וזוסלא והלוי במצבא -
 וזין שמות אלו כמ"ס נבי שרה ספרין וכו' (ו) ולשא בלא ח"ף אחר הו"ן ועלדא
 כ"כ ב"ס"מ מוח דל"ס - ועלמא סס האשה זלפה :

חור

שיב שמות גימין

שלא בדרגה הו"ד אבל כשרננת במצבא יש לכתוב ווי"ט - יש נשים בנקראות וויטל או וויסול
 יש לכתוב כן ואם רנילא לחזוס ביו"ד יש לכתוב כן - ווע"ק וואס סס לאשה - ויינפורה - ויינפואחא -
 ואדדס - וידא - יש נשים בנקראות אורו וידא יכוז אורו וידא בקירוב נראה כתיבה אחת יותר
 מנ' היכות - ע"כ :

אות זי"ן

(א) זבית - קורין הו"ן

בפתחואף שיש קורין זבני אבל כיון שיש שקורין זבית או שזכ"ס
 מעריסא עיקר שם זבית או יש לכתוב רק זבית משא"כ אם נס בעריסא
 לפעמים קורין סס זבני וכבז א"ן א"ו יודעים דנקראת זבית וכלי עלמא קרו לה זבני
 קבא דדבר לומר דמכהמא יכתבו זבית : (ב) וזי - הינו בשני סה"ד א"ן לו תנוסע לעזמו רק
 לדעוים אורס כמו הוי גוי אבל היכא שקורין הו"ד שנסוף בננוסע נר"י יש לכתוב ב' ויד"ן -
 כבז וזי במקום וזי א"ן להכסיר אפילו בשאר הדק : (ג) וזרה - אם רנילא לחזוס וזחזמ
 זרה או זחרא יש לכתוב כן ח"כ ידוע בנקראת על סס א"ס שטעם שמו זכריס : (ד) וזשטא -
 אם כבז בנ"מ"ס א' מצבא מקום הכריס ושלו למקום שהמצבא בוי"ן כבז כיון שהיה סס אחד
 רק שהחילק במצבא כו' : (ה) וזאל - כשאין מדגשין בוי"ן בחורק יש לכתוב בוא"ו וזאל :
 (ו) ולשא - בלא ח"ף אחר הלמ"ד כז"ל - ואם כבז ולשא בוא"ף אחר הלמ"ד כבז אבל אם
 כבז ח"ף אחר הו"ן פסול - ובס' ג"מ כבז דיוצר יש לכתוב ולשא - ק"ס - יש נקראת
 ולשא ובסא"י סס פריסא נרין לכתוב כן ואם כבז ולשא כבז - פ"ס - ועיין בלוח סמ"ך סק"ו -
 ועלמא סס האשה כז"ל - וענפסיל ויינס - וזורידס : ע"כ :

נפתח

חור • ואם קורין אותה חורקה (א) צפחה כותצין רק שם חור כמ"ש גבי (ב) שרה
 שאלקה • הגה העניקה כינוי לחנה וכן הינכה ודינו כמו שרה שאלקה • ושם
 הניכה אם קורין החי"ת צחורק או צליר"י כותצין יו"ד למד החי"ת • ואם קורין החי"ת
 צסגול יש לכתוב צעי"ן • ואם קורין הכ"ף צדגש יש לכתוב קו"ף למד הנו"ן • ואם
 דוחקין הכ"ף או הקו"ף צחורק או צליר"י יש לכתוב יו"ד צסיף וכן הדין בהעירה •
 הגה חנולה או הנבין דינו כמו שרה שאלקה והיינו שקורין אותה צפניה חנולה
 כמ"ש כמה פעמים וכותבים חנולה ה"ל לצסוף כיון שכל ממש חנה וכן (ג) שאלקה
 שכל ממש שרה יש לכתוב ה"ל צסיף אע"ג דמחרש"ל וט"ז כתבו שאלקא צא"ף י"ל
 ש"ל

ציב שמות גימין אות הי"ת

[illegible]

אלא בדקדוק כתבו דכוונתם שם להורות ח"ך לכתוב חס שם שרה או שם שארקה ולא
 בלא להורות חס כותבים ה"א או אל"ף ואין לר"ך לכתוב • חנה האנוש (ד) חוואלש
 חומה חובה ה"א בסוף (ה) חיה חבו חנוכה שם האשה • ואם נכתב חנוכה אל"ף
 אחר החי"ת כשר ולא דמי לשם שבהי דאם נכתב שבתאי באל"ף ים חשם אפילו בדעבד
 דלאמרו דאין זה המגור • דשמי ההם דים נקראים שבתאי וים שבתאי הוי כשמי השם
 משל"כ בחלומה דאין כאן שמי השם כי חס חוספת אל"ף (ס"מ) והוא נמשך אפילו
 חס ידוע מחימה דהיי בלא אל"ף וכבר נכתב דהייא שידוע מחימה (ו) אין להקל
 כמו שרא באל"ף • חפידה חט (ס"ט) :

אות ט"ז

מרגו מרגנא מרגנא מאנניא מאונם מרינא וים קורין מרינא וחליא
 (א) במבטא • (ב) מוקלין כינוי לרחל ולא כנ"ש וים נקראים מאקלין או
 מוקלינו

טיב שמות גימין

ים לכתוב כה"א ולדעתי בתנאי ים לכתוב באל"ף ים לכתוב גם באשה חניא באל"ף • חא"ם
 ס"ם • חייאל כתוב כחד יו"ד פסול לנר"ך להיות בג' יודי"ן וגם לר"ך להיות כה"א • סם
 סק"ז • חניאל ים לכתוב באל"ף ואם כתבו כה"א חס עדיין לא ניתן שם ראוי לכתוב אחר לכתבו
 באל"ף ואם ניתן כבר כשר • סם סקכ"ח • ועמ"ש לעיל בשם קו"ה וב"א • חניאל יפה כתבו
 בלא יודי"ן אחר החי"ת רק שהיה לר"ך לכתוב כה"א ובדעבד כשר • וזה סותר עמ"ש
 בסקכ"ח הובא בדבור הקודם • נטלה גם מיואלעחאיי ונכתב שם האשה חונא בלא יו"ד אחר
 הנו"ן וכפי הברת מקום האשה ומקום נתינת השם הוי ההברה חוניא ביו"ד אחר הנו"ן פסיל •
 סם סק"ז אף במקום עינון כו" • סם סק"ז • חיענא ים לכתוב חיינא וסיונו כשמה החי"ת
 בפתח ואם היה בחירק ים לכתוב בחי"ת וסיו יודי"ן ואל"ף כו"ן אל"ף אבל חיענא אין לו שורש
 אף שבדעבד כשר • סם ס"ח • אשה שמה חיענא דהיינו שנקראת החי"ת בשו"א וסיו"ל בכנול
 וכתב גם ב' יודי"ן הנם כשר ואפשר דאף לכתולה ים לכתוב כן • שואל ומשיב ח"ג סקכ"ט •
 (ד) חוואלש • במדינתנו ים שנקראו חוואליא ים לכתוב כן ואל"ף חס היה שמה מעריסה חוואלש
 כל אחד שם לעמ"ש • (ה) חיה • שם האשה חיה שנכתב גם חייא ואכברו את האשה
 להנשא עד שתקבל גם אחר והנה האשה עמדה ונשאת אין להוציא מבעלה והולד
 כשר • רח"כ סע"צ • אמרה שמה חיה ושם אביה ואל"ף וכך נכתב גם ונשאת ובאה
 להתגרש מבעלה ב' ואמרה שם אביה חירש והמורה לא שם אל לבו מקדם שם
 אביה ואח"כ נשאה הבעל לאחר להזרע ובאה להתגרש ממנו פעם אחרת ואז חזר המורה
 שהחליפה השמות וכתב הגם בלי שם אביה והבעל הראשון מת בלא בנים ואם תצטרך חליפה ים
 לו אח רוע מעללים האשה מותרת להשא • השמסות חא"ם ס"ג • שמה מעריסה חיה יארא
 ונמקד ממנה שם יארא ונקראת צפ"כ חיה לבד וכן נכתב בכתובתה ומת הבעל ונשאת לאחר
 ונכתב בכתובתה חיה יארא וכן נקראת לפעמים אף הרוב קורין אותה חיה לבד ובאה להתגרש
 יכתוב חיה דמת קריא חיה יארא ואם חותמת עמ"ש חיה יארא ים לכתוב ב' גימין ויכתבו בשני
 חיה יארא דמתקריא חיה • ל"ש אות כ"א ומכ"ש שם לכתוב דמתקריא ולא כמכונה: (ו) אין לרחל
 כמו שרא באל"ף • אין הנידון דומה לראים • חניכה ים לכתוב כה"א בסוף • חא"ם סקכ"ח •

אות ט"ח

(א) **במבטא** • היינו כשפנת הר"ש הוא נפתח ובסרגם היודי"ן כותבין מרינא ונשקירין
 הרים ציר"י או בחירק אין לכתוב רק כחד יו"ד ובמדינותינו קורין הר"ש
 נפתח ובלא הרגשת היודי"ן ים לכתוב ערנא ואם נכתב מרגנא כשר כיון שאין במדינות אלו
 ערנא שיהיה הר"ש בקמץ • (ב) מוקלין • ס"ם נכתב מוקלין ביו"ד אחר העי"ת וגם מוקלן בלא
 יו"ד

(ג) מוקלינו או מאקל' או מוקל ותליא במצטא • וכחב צחשובת מהר"ם מיינן אס נשכח שס העריסה רחל כותבין צ' גיטין בראשון מוקל ובשני רחל המכונה מוקל ובס' קכ"ט כחבתי היכל נשכח סס העריסה אין לכתוב כלל אוחו הסס • משערינא אס קורין בסגול ואס קורין צפתה (ד) כותבין באל"ף משארנא • מיסלבא אס קורין הלמ"ד בשו"א נט והכ"ה בדגש מיסלובא אס קורין הלמ"ד בחולס או במלפוס (ה) מיסלואא אס קורין הכ"ה רפה (ס"מ) (ו) מויבעליין מויבלין והכל תלוי במצטא (ז) מויבא מישל מילא מירושל מבורלא מבערליין (ח) מאלצא אס קורין הטו"ה צקמן • מלצא אס קורין הטו"ה צפתה (ט) מאנא כ"כ בד"מ ובס"מ ובט"ו אכל מהרש"ל כחב דנקרחת על סס פרי תלמא וכ"כ בס"ג ר"י ר"ע מלובלין וכחב אס היה סס לעז וכחב בלשון הקודש כשר כיון דעדיין יס לקרוא כמו הסס הלעז אכל אס הוא סס הקודש וכחב צסס הלעז פסול לכן יס לכתוב תאנא • מעלצל מולצא וכחב צג"ס אפילו אס נקרחת מולן כותבין מוללל כיון שהא מלוחיות דגוסיס לר"ך אל"ף לבסוף ואל"ל לשנת הסס אשר נקרחת צו • מעכשרליין :

יוכבד

שיב שמות גיטין

יו"ד אחר הלמ"ד והכל תלוי במצטא ובמדינות אלו שמצטא הטו"ה צקמן יס לכתוב מלקלין באל"ף • אס נקראת מוקלן אפילו נקראת מעריסה רחל אס כשר נשתקס אין לכתוב רק מוקלן : (ג) מוקלינו • ואפשר סהא ס"ס וז"ל מוקליין • היינו אס קורין הלמ"ד נטס לפתח : (ד) כותבין באל"ף • שפיר דמי לכתחלף בלא אל"ף מיהו אס רוצה לכתוב באל"ף הרשות פירו : (ה) מיסלואא • היינו כשקורין הלמ"ד צפתה וכשקורין ה' מ"ד בקצץ יס לכתוב מיסלואא וכשקורין אותה סלאווא אס א"ו שמעריסה קראוס מיסלואא אין לכתוב רק סלאווא • מ"ס הכ"ס ד"ס לכתוב מיסלואא היינו כשסס העריסה היה מיסלואא ואח"י קורין אותה סלאווא אכל כשסס העריסה היה סלאווא והכל קורין אותה אס כתבו מיסלואא אין לבקל אף במקום עינון • תשובה שמהל הלכות גיטין ס"ב : (ו) מויבעליין • היינו במקומות שמרגישין הכרת היו"ד אחר הטו"ה כותבין יו"ד אחר הו"ו ואס אין מרגישין הכרת היו"ד אין לכתוב יו"ד והיינו במקומות שקורין בחולס והיינו כשקורין הלמ"ד צפתה ובכרנשת היודיין • סס מייבל היינו כשסטי"ת צפתה ובכרנשת היודיין וכשאין קורין בהכרת היודיין והטו"ה צפתה יס לכתוב מאל"ף ומכ"ס אס רגילה לחתום באל"ף ואס ידוע שמעריסה קראוס מאל"ף ואח"כ קורין אותה מאל"ף יס לכתוב מאל"ף דמהקריא מאל"ף : (ז) מויבא • לפי הכרת מדינותינו יס לכתוב מאל"ף ואס כתב בוא"ו כשר ואס רגילה לחתום בוא"ו כותבין כן • והנאון המסיד רח"ל מברוסק טה לכתוב מאל"ף באל"ף וא"ו כפי הכרת המדינה הטו"ה צקמן באל"ף במלפוס ובתשובת מהר"ם מסכים למ"ג ובתשובת מ"ס חיים כתב שס"ג צעמנו חזר בו וזה לכתוב מויבא בוא"ו יו"ד וכן הסכים הגאון ר' דוד מקרעמניץ • קו"ס • ובסס הגדולים החדש מביא שח"כ חזר רא"ו מרגליות וזוס לכתוב כמו שהוא צס"ג • סס עריסה מאל"ף ואס נקראת מאל"ף כיון דהו"ע ע"י עליה יס לכתוב רק אחד מאל"ף לאס דמהקריא מאל"ף • חל"ס סס"ס • כשנקראת שיעול או ששיטול כן יס לכתוב • ובקשרינא או יס לכתוב ששיטנא או יס לכתוב תלדינא כן כחב הגאון דק"ק קראקא : (ח) מאלצא • ובמדינותינו קורין צקמן ויס לכתוב באל"ף אחר הטו"ה • גע סנכתב מאללל באל"ף אחר הכד"ק ואח"כ מוש סהא מוחמת מאל"ף ביו"ד אחר הכד"ק לר"ך גע שני וז"ע • קו"ס צסס כו"ב צ' סק"ד וע"ס : סס מעלא אס קורין הטו"ה צפתה בכול יס לכתוב צט"ן • סס צסס חשו" מ"ס חיים : (ט) מאנא • אס קורין הטו"ה צקמן והנ"ן בחירק יס לכתוב מאל"ף ואס כתב תלמא כיו שטיי הסס ואס קורין הנ"ן צקמן יס לכתוב מאל"ף ואס כתב תלמא יס לחתום ואס קורין הטו"ה צפתה בוא"ו וז"י יס לכתוב תלמא • סס תלמא סעמנא כל שניכר קח הכרת היו"ד בסוף תלמא יס לכתוב כמו עט"ל בית אפרים ס"י ע"י צמס שגזיין בוא"ו יו"ד ס"ק ו' :

בחירק

אות יו"ד

יוכבד המכונה יוכלא • יקומא יושלא באל"ף • יומא אס קורין היו"ד בחול"ס
או במגלפ"ס • יושל אס קורין היו"ד כהנ"ל • יושליין אס קורין היו"ד
כהנ"ל והלמ"ד נוסף לפת"ח • יושלין אס קורין היו"ד כהנ"ל והלמ"ד (ה) בחירק •
ישא כן יש לכתוב צמדינות אלו בקורין היו"ד בחירק ובאל"ף כך כחבו
האחרונים ולא כט"ו ככתב בה"ל על שם הקרא ציהושע כהנ"ל בשמות המקומות
זה יטה וזה מגרסיה • ישל כן יש לכתוב צמדינות אלו בקורין היו"ד בחירק"ק
(ס"מ) • יוכבד המכונה יושליין (צ) יודית (ג) יוכא כימי ליוכבד יוכלא יעבליין
יובלון ודינו כמ"ס בלוח צ"ה • ילתא באל"ף • ינשא אס קורין היו"ד צפה"ח
(ד) יענשא כן יש לכתוב צמדינות אלו בקורין היו"ד צסגול • יענבליין (ס) יבש כן
יש לכתוב צמדינות אלו (ו) יבנש כן יש לכתוב צמדינות שקורין צנו"ן אחר הכ"ף (ס"מ)
והט"ו כחב צסס חמוי צ"ח לזריך לכתוב אל"ף אחר היו"ד כיון דיש פת"ח התח היו"ד •
(ז) יראת שם האשה (כ"ס) :

כימולא

טיב שמות גימין אות יו"ד

(ה) **בחירק** • אף כשנקראת בחירק יש לכתוב לכתחלה יושל ויפול ודיעבד אס כחב ישא
בלא וא"ו יש להכשיר וכן אס כחב יטה או יושע בה"ל כשר ואס חותמת
ע"מ: יסס ספיר דמי לכתוב כן ודוקא כשהיא רגילה לחתום באגרות ובפרות אבל אשה שאינה
נושאת ונוהגת רק באקראי בעלמא חותמת ע"מ: באגרת שלומים אין זה מעלה וחוריד ומשם
של יושע הלמוד ג"כ לכל שאר השמות אשר נקראו בשם זה • לבני מדינתו דיבר אבל צמדינות
אלו ליתא וחלמין יש לכתוב יסא וא"ו שמעתי שס זה איסא באל"ף בהחלתו ודלי דיש לכתוב כן
איסא איסא • קו"ס: (צ) יודית • ולא יסודית אף שהחזנים רגילים בצעז קריאת השם לימר
יסודית • ובספר ישועות יעקב כתב דיש לכתוב יסודית ואס כחב יודית אחר שכבר היה הנט
חלילה להזכיר נט אחר ולכנות צכנוד המכדר • קו"ס: שם יודית הוא שם צפ"ע ולא כינוי
ליוכבד • בית אפרים ספ"ח • ואפילו כשאין מדניסין החירק ש"ד לכתוב ציו"ד אחר הדל"ת
ומ"מ אס כחב יודת בלא יו"ד אחר הדל"ת יש להכשיר: (ג) יוכא בו' יוכלא יעבליין • בזה
נראה דאף כחב ס"ס ה"ס העריסה יוכבד אס נכתב ואין קורין חוהה רק בשמות אלו אין לכתוב
יוכבד: (ד) יענשא • ואס חותמת ינשא בלא עי"ן אס אינ"ס יודעז למס חותמת כן יש לכתוב
בעי"ן ואס שמה מעריסה ינשא צפתת וחומת כן יש לכתוב ינשא דמתקריא יענשא ואס א"י
שמה מעריסה רק שהיא סוחרת וחתימתה מפורסם שחומת ינשא בלא עי"ן יש לכתוב ב' גימין
באחד יענשא ובאחד ינשא • צספר ג"מ כחב דיותר יש לכתוב ינשא באל"ף במקום פתח •
קו"ס: יש ששמה יפנטל כשאין מדניסין היו"ד כותבין חסר יו"ד: (ס) יבש • צמדינותיו שחוק
מהמקומות שקורין ה"ל כמו רגילין לכתוב צמית ולענין אס לכתוב צמית"ה או בל"ת
צמנשא חליל מלתא שסכרת הדל"ת הוא מודגש יותר וכצדומה צמדינותיו אין מדניסין בהצרה
ויש לכתוב צמית"ה ואס קורין בוא"ו יש לכתוב בוא"ו ולפעמים מתרמי סקל"ת קורין יחוט
במגלפ"ס אבל אין נרנש כ"כ יש לכתוב יחס: (ז) יבנש בו' רחת היו"ד: א"י לכתובת
אל"ף במקום פתח • ויש נשים שנקראים ינשא ויש לכתוב ינשא או ינשא: (ז) יראת • אס
חותמת צסמ"ן יש לכתוב כמו שהיא חותמת ירחס • ויש נשים שנקראות ירחא • ירשא שם אשה
באל"ף לצכוף במלכים ובד"ה נכתב בה"ל • יערל חסר יו"ד כשאין מדניסין החירק • יראה כן
יש לכתוב אס ידוע דשמה אחר שס איור ואס א"י ממה נלמח יש לכתוב בעי"ן ירעה ואס חותמת
באל"ף יש לכתוב ירחא • פ"ה בשם חל"ס:

כרשי

אות ב"ף

כימולא וקורין הכ"ף רפה • ובמקום שצוין נקודות צנט שוין • נקודות על הכ"ף • כונני כרשויוירי כורשעא כורשי כורי כורשנא (ה) כרשי כושי :

אות למ"ד

ליתרו (ה) לייקו לואישקו • (ז) לעאל חס נקראת כך חין דורשין השמות שציקר במה לאה כיון דחין מיכה ולא דמי לשבה שארקה • לידיוסיא • לונא חס נקראת כך או אלונא חס נקראת כך (ס"ט) • לאנא חס קורין הלמ"ד צפה"ה (ג) ליבקא צה"ף ואח כחב ליפקא צפ"ח כשר כמו לופמן כ"כ מהרש"ל • וכהב צלבוס דזהבין לובקא שחא לשון חזובה ולא לופקע שחא לשון גולן • ונראה דוקא כשאין ידוע חס שמה צבי"ה או צפ"ח או חגריקן משתמא שמה צבי"ה שחא לשון חזובה • חל חס ידוע שמה צפ"ח חין משנים ואין דורשים השמות וכן הוא דעה הט"ו וכ"כ צס"מ ועיקר • ולפ"ח חס ידוע שמה ובינה פסול • ואח חין ידוע שמה חש"ג דלכתחלה ים לכתוב צבי"ה ליבקא מ"מ חס סינה כשר והיינו מ"מ מהרש"ל חס כהב צפ"ח כשר היינו כשאין ידוע שמה • וכד"ח הביא דברי הלבוס וכהב לפ"ו גם כשאב ליבקא צו"ד ים לכתוב צבי"ה דוקא ולא כרש"ל • הבין הוא דלדעת הלבוס פסול בדעבד חפילו כשאין ידוע שמה וחולק על מהרש"ל • ואין מיכרח ויותר מסתבר כמ"ס ה"פ • ובס"ס כהב חס סינה י"ל דכשר מבוס דהבי"ה והפ"ח מהחלפים חש"ג דמשהגה פירושו ומשמעותו מלינו בקרא דמתחלפים אלהות כאלו וכן מלינו בקרא דמתחלפים המ"ס וט"ן כמו לקן הימין והוא כמו הימין חש"ג דמשמעותו צו"ן הוא מלשון

מיב שמות גישין אות ב"ף

(ה) **ברשי** • אפשר דמירי שקורין הכ"ף רפוי • ט"ג • ובצ"ה אחא צק"ף וכהב דמסתמא ים לכתוב צה"ף לצסוף חס לא שדומקין חסירק • ק"ו :

אות למ"ד

(ה) **לויקו** • היינו כשנקרא הלמ"ד בפתח והרנשת הוי"ד והקו"ף נקרא במלפס"ס או בחולם אבל חס נקרא הלמ"ד צי"ר • והקו"ף צסול כפי ששכיח ציינו צריך לכתוב צחד יו"ד אחר הלמ"ד ואל"ף אחר הקוף ואח כהב לייקו פסול רק חס נקראת לפעמים צסס לאה ים לכתוב צה"ח לצסוף ופ"ה מודגן לירי צאחד כהים שמו גדלים ואשמו ליקא ובורותי אף שמחת שמה די צנט אחר כמ"ס אך מהמת שמו שזיה דרכו לחתום צחד רשימה על הוי"ד ודי לכתוב גדלים לבד מיכו צזה שצצפרו ספק צשמו וסמה ים לכתוב צ' גישין אחר צסס גדלים צ"א וצ"ו וכו יכרוב שס ליקא ואח"כ יכתוב גט צ' צסס גדלים צוא"ז וסס יסיה נכתב צסס לייקו • חפ"ה סז"ו : (ז) לעאל • חס ידוע שמה מעריסה לאה ים לכתוב לאה המכונה לעאל כו' ואח צדיין ים קרין לאה צידאי ים לכתוב כן ובמדינתנו שיש נשים שנקראים לאלה וסמן מעריסה לאה חין לכתוב רק לאה ואח כהב לאה האכונה לאלה ג"כ כשר • כתוב צנט שס האשה לאה ריקל דמקריא לאה ואכיה וסיה אימרת שס ריקל נצחקע לנמרי רק צסס לאה אמנס שמה מעריסה הים לה צ' שמות וים בצחוצה כחוצים צ' שמות וקצת משכונותים אומרים שידעיס שיש לה צ' שמות וגם לפעמים חס שואלים אותה האין היא חוהמת חוהמת צב' ששמה אך לא צארת וגם זה על השמע צנט כשר ובפרט דקסע לקבל גט אחר • חפ"ה סקא"ה : (ג) ליבקא • צמדינותינו כנרת שס זה צפ"ו ים לכתוב לופקא ואח דומקין חסירק חמת הלמ"ד

מנ' יד ימינית משא"כ במ"ס וכו'אל בזה הרבה מהו י"ל בגט שא"ז דבעינן ידים מוכיחות משא"כ משמעות הכתוב דלין פשיטו של קרא נותן מקום לטעות ובשאר מקומות מכשיר הוא אפילו בגט מהו למ"ס לעיל חין ג"מ מזה חלל בשא"ז ידוע שמה כשר אפילו כשנפחה המשמעות כמו לובקא ולפקא ואפילו באותיות שאינם מהחלטים אבל בידוע שמה פסול כמו (ד) טרא באל"ף (ה) לויצא (ו) ליפשיין שס האשה והוא משפחה מיוחדת בישראל וכן ליפשא או ליבשא אבל ליבשיין הוא משפחה אחרת על שם העיר שבאשכנז (בד"ה) בעל דמשק אליעזר (ז) ליבא הלמ"ד בחירק והוא שם האשה. לויבשא ליבישא ליבל ליבצא ליוושא אם קורין הב"ת רפה יש לכתוב כן. ליבושא גם כן כחז בנ"ס דמוסיפים אל"ף לבסוף אפילו אם נקראה לימוט ואין כ"ל :

אות מ"ם

מולכירא (ה) מנרא והוא שם הקודש מרללל פיקרי מנקא מלכונא פירא' אם נקראה כן אין דורשין השמות לומר דעיקר שמה הוא חמירא. מכלוף מסעודא מושקרו. מרגלית ואין לריך המכונה (ב) מרגליתא כי הוא

שיב שמות גימין

הלמ"ד יש לכתוב ליפקא. לא חתמה מעולם ויש ספק אם צ"ל או צ"ל וידוע דניתן זה השם מזכר שהיה שמו ליפא לריך לכתוב בפי' ואם שינה פסול. פ"ס : (ד) טרא באל"ף. ובספר ג"מ ספק בהרש"ל דיש להכשיר כיון שאינו טיטו נמור במצא' אבל טרא באל"ף יש לפסול. קו"ס : (ה) לויצא. היינו כשנקראת בחולם הלמ"ד וגם כבשם הברת היר"ד ונקראים הלמ"ד בפחה ובכרשם הברת הירד"ן כותבין ליינא והנקראים הלמ"ד צירי' ואחר הצירי' הברת היר"ד יש לכתוב ליינא ויש ליינול או ליינא או לוינא לפי ההברה. נקראת מעריסא לאה ואח"כ נקראת ליינא אם נקראת מעריסא רק לאה א"ל לכתוב רק שם לאה ואם נחנו לה בעריסא שם ליינא ואח"כ קורין אותה לפעמים בשם לאה ופעמים בשם ליינא או שא"ז שם העריסא יש לכתוב לאה דמתקריא ליינא בחד יו"ד אחר הלמ"ד וחד יו"ד אחר הצירי' ובה"ל בסוף. חא"ס סכ"ו : (ו) ליפשיין. ספ' רפה וליבשיין סב' דנושא כשקורין צ"ל רפה יש לכתוב ליוושא : (ז) ליבא. אשה שמה לביה אף שחתמת עמה לביה בה"ל יש לכתוב לביא באל"ף לבסוף ולפי המצא' שלנו שם זה אינו בקמ"ץ תחת היר"ד רק בקמ"ץ תחת האל"ף לבסוף וא"כ יש לכתוב לביא באל"ף וה"ל לבסוף. אשה שמה מעריסא לביא ושניהם לשם עכו"ם ונקראת בפ"ס לעני' וגם שחתמת עמה כן יש לכתוב לביא המכונה לעני' ואפשר אם נזכר רק שם לעני' כשר אבל שם לביא לצד פסול. קו"ס בשם ח"ס ה"ב סל"ח. לביא אף שחתמת בה"ל לא משגיחן בחתימה ואם ידוע שנקראת לויא אחר איש שמת והיה שמו לוי יש לכתוב לויא :

אות מ"ם

(ה) **מנרא**. אפשר שש"ס יש כחן וז"ל מנרא בה"ל : (ב) מרגליתא. וא"ל לכתוב מרגליתא דהוי קינור לשון. ח"ד בשם חזיו. שם האשה היה בילדותה מרגלא פינא אבל נקראת רק פינא וכל העיר אין יודעים משם מרגלא רק משם פינא רק אחיה יודעים דמעריסא היה לה שם מרגלא פינא ובעלם היה שמו מעריסא משם יצא ואח"כ נקרא רק בשם משם ולא נודע לכולם רק שם משם רק בני משפחתו יודעים שהיה לו שם מעריסא משם יצא ונחנו לה מכתב למקום הבעל שרונה לנרשם שם רק בשם פינא ובעלם משם ואח"כ הביא משם צ"ד וכתוב בו שהיה כתוב בגט שם פינא מרגלא ושם בעלם משם יצא וכתוב למקום שנתגרסה לחקור אולי החזיקו האשה ובעלם שם שמותם כן ל' יום ואם חתמה בעצמה שלא החזיקה שם ל' יום מוכרחת לקבל גם אחר. חא"ס סקע"ג. מרגלא יש לכתוב באל"ף. שם

הוא קינור השם • מרדכי פרק השלח וכו"כ כל האחרונים ועיין אלה ב"ח •
 מיכל שם האשה מיכליין כן יש לכתוב אם הלמ"ד נוטה לפה"ח מיכליין
 אם הלמ"ד נוטה לחירק • מיבוש ודו"ס כמו (ג) שרה שרולין חנה חנולה •
 (ד) מיכלה יו"ד אחר המ"ם וה"ל בסוף כ"כ בד"ל (כ"ח בעל דמשך אליעזר) ושם
 זה נגזר משם מיכל בזה שאלו והוא שם הקודש וה"ל נוספת הוא • מיכל המכונה
 (ה) מיכא באל"ף • מיננוש אם קורין הנימ"ל בחולם או במלפזש • מיננוש אם קורין
 הנימ"ל בחירק • מרים (ו) מירוש כינוי למרים • ויש לכתוב כן אם קורין הרי"ש
 בחולם או במלפזש • מירושא מירל מירלן מירוש אם קורין המ"ם בפחה והרי"ש
 (ז) בחול"ם • מירש אם קורין הרי"ש בפחה • מירושקא ובחסיח מירובנא ובכל הני
 דינש כמו שרה שארקה כו' כמ"ש בלוח ב"ח • כחב בחצוצה מהר"ם מלובלין כל"ש
 אשה שהיה מקום חולדהה במדינה אחת והיה שם העריסה שלה מירל ואח"כ היתה
 במדינה אחרת והיתה נקראת מירוש והמסדר הגז הזה כחב מרים המכונה מירוש
 ופסק לדריכה גז אחר ויכתוב מירוש (ח) דמתקריא מירל כיון דשניהם הם שם לעז
 כותבים דמתקריא • משא אם קורין המ"ם בפח"ח • (ט) במל (י) מייטין מייטלין
 מיילא

שיב שמות גישין

ס"ס • מרישא כן נריך לכתוב • פ"ה : (ג) שרה שרולין • ז"ע דשרה שרולין אין הנקודות
 שוות משא"כ כאן כו' : (ד) מיכלה • אף אם ידוע שם העריסה מיכל וקורין מיכלה יש לכתוב
 מיכל המכונה מיכלה וכן אם שם העריסה מחלה יש לכתוב המכונה מיכלה ובמדינות אלו
 שרחוקים הרבה ממדינות שקורין התי"ת כמו פ"ה אין בית מישש כ"כ אם כתב מישלה ויכתב
 לכתלה ואפילו במדינות שקורין המ"ם בחול"ם יש לכתוב יו"ד אחר המ"ם ובמדינות שרגליין
 לקרוא בהרשס יו"ד אחר הלמ"ד נריך לכתוב מיכליא ועיין בסוף הכללים שבסוף פי' הרנש יו"ד
 ואם אי' שיקר השם הוא מיכל או מחלה שאו אין לכתוב רק שם שנקראת בו שפיר דמיון אם
 כותב מעכליא ציי"ן אחר המ"ם (בשנקרא המ"ם בשול) ובאל"ף לבסוף ואם ידוע שנגזר משם
 הקידש אין לשנות ויש לכתוב ה"ל לבסוף • ובספר מעין גנים ס"ס קב"ט מסיק לכתוב
 מיכליא אל"ף לבסוף • ק"ס : (ה) מיכא • אין נריך לכתבו כי הוא קינור השם וס"ס הוא
 וי"ל מיכא : (ו) מירוש • בחוקי דרך בשם חמיו דא"ל לכתוב מירוש דהוי קינור השם • אם
 אי' שמה מרים וגם א"ל לידע שם אבותיה כותבין מירוש אחד • שמה מעריסה מרים בילא
 וכך חתימתה ומישימא קרו לה הכי ורוב העולם קורין אותה בילא לבד יש לכתוב מרים בילא
 דמתקריא בילא • בית אפרים ספ"ו : (ז) בחול"ם • או במלפזש • אם ידוע שיקר השם מירוש
 ונקראת מירושקא די לכתוב מירוש לבד • מקל"ת קורין לה מרים ושקר שמה היה כך ורוב
 קורין לה משא יש לכתוב מרים המכונה משא א ובמדינות שקורין מסיא ובחשו' משיבת נפש ספ"ב
 אשה שמה משא בפחה אשר יש לכתוב משא אף שהיא מותמת מאשה באל"ף אחר המ"ם וה"ל
 אחר השי"ן יש לכתוב כן מאשה : (ח) דמתקריא מירל • לכתלה אין לכתוב אלא מירוש לבד
 אבל אם כתבו גם שם מירל וידוע שגם בני מקום מולדתה עדיין ידוע להם שכן שמה וכאן
 כן עתה כשתבא לשם בשמה יקראוה מירל כשר גדעבר ואם האשה גדעחה לשב אל ארץ
 מולדתה ודאי יש לכתוב דמתקריא מירל : (ט) במל • היינו ג"כ בשקורין המ"ם בפחה ואם
 דוחקין המירק כותבין מעל • שם אשה נכתב מחלל אף לדין שפסחה שחתה המ"ם נמשכה
 כעין אל"ף השמות אחר המ"ם יש לכתוב מעל • השיב משה כע"ז חא"ע : (י) מייטין
 מייטלין • וכן מייטין • היינו כשנקרא המ"ם בפח"ח ובכרנשת היודין וכן מייטא ובשנקראת
 המ"ם צירי"י יש לכתוב מייטא • וכן מיטל הכל כפי לשון המדינה ואם נקראת המ"ם בפחה
 וירנש בכרת היוד' אחר הטי"ת יש לכתוב מייטא אף שידוע שנקראת ע"ש אחת מהאמהות
 שהיתה נקראת מעל וע"י נענוע נקראת מייטא מ"מ אם עכשו אין מי שקורא אותה מעל רק
 מעיילא

(יא) מיילא צב' יודין ואל"ף. מיימלין מידא (יג) מידליין מידלין (ס"מ) (יג) מינדיל
מינדל מינדלין והכל תליא במצטא. אשה שמה מרים וקורין אותה (יד) מעזי ופירשו
בלשון רוסיא קטנה אל' לכתוב מעזי כמ"ס לעיל דאין לרד לכתוב קליין יעקל אל' אס
לא נקראת רק מעזי לרד לכתוב סס (טו) שניהם כיון דמעזי לאו סס הוא צב"ע מש"ה
לרד לכתוב סס שניהם אל"פ שטכשו לא נקראת צסס מרים. מרים מוכנין מעשא
זה שמה המיד כותבין רק סס מעשא (ט"ז). מרים דמתקריא חנוכה מירא ונקרא
(פז) בציר"י תחת המ"ס (ס"ס) (יח) מיבא ותליא במצטא (יח) מרלין מינלין מושקו
מינקלין. כתב צס"ס אשה שנקראת (יט) מעלא ואמרה מסל"ה דשמה הוא מחלה
ונתחיל' ע' צח' יס לכתוב מחלה וכן הסכימו הס' ולפנ"ס כמה פעמים דאין דורשין
השמות אין מסיין השם אשר נקראת בו אל"ג דסס מעלא אין לו סוס פירוש. (כ) מלבה
פחה

מב שמות גימין

מטיא יס לכתוב כן ומכ"ס אס מהגרש צעיר אחרת שמתחלה בואה לשכך שמה ואס מקלון
קורין מל ומקלון קורין מטיא יס לחקיר אחר עיקר שמה בעריסס או לצדוק בקרובותיה
שסס עיקר שמה מל יס לכתוב מל דמתקריא מטיא וכן איפכל: (יא) מיילא. ובמדינותינו
הרבה נקראים המ"ס בפתח בלא הרגש יודין רק יו"ד נרגשה אחר הל"ד ויס לכתוב מליא.
ובספר ישועות יעקב פוסק דיש לכתוב צה"ל מליא ואס ידוע התימהא באל"ף כותבין כן.
קו"ה. ויס ממיס. מעמיל כשדוחקין החירק: (יב) מידליין. היינו כשנקראת המ"ס בציר"י
או בחירק. ויס נקראים ממלא צב' מומין והמ"ס ראשונה בפתח ורגש הצרת יו"ד אחר
הצד"ק. ויס נקראים מליא במ"ס ונו"ן והמ"ס בפתח ויס נקראים מינליא ואפסר כשחילו אין
דוחקין המ"ס בחירק יס לכתוב כן ואס רגילה לחתום יס לילך בזה אחר החתימה. ויס מינלא
ביו"ד אחר המ"ס ולא אחר הצד"ק ובמצטא תליא. יס קורין מינעשא ואס נרגש הצרת יו"ד
אחר השו"ן יס לכתוב מינעשא אך על הרוב כשקורין בעי"ת שו"ן אין מרגישין הצרת ביו"ד
ויס לכתוב בלא יו"ד ואס השי"ת שו"ן נקראת בקמץ יס לכתוב באל"ף לבסוף ואס נשמע
כצרת סגול סגול הכלל בשמות שרגילין בזה והמנסה לכתוב באל"ף לבסוף אין לשמוע ובשמות שאין
רגילין כ"כ ואין בזה מהנה עדין לכתוב צה"ל ואס כותב באל"ף ג"כ כשר קורין לכתוב בעי"ן
לבסוף. יס שנקראים מינלא או מינעשא תליא במצטא ויס לכתוב כן אס קורין כך בפניה.
אשה שמה מליא בפתח תחת המ"ס יס לכתוב מליא בלא אל"ף אחר המ"ס ואס כתב מאליא
כשר ואס אין ביו"ד נרגשה במצטא והמ"ס בפתח והשו"ן בחירק יס לכתוב מני. ל"ס אות
מ': (יג) מינדיל. היינו כשידוע שדוחקין החירק ואס יס קורין מינדל לבד ויס מינלא לבד
כותבין מינדל דמתקריא מינלא והיינו כשאין נרגש הצרת ביו"ד אחר הצד"ק ובמדינותינו שקורין
בצרנס ביו"ד כותבין מינליא ויס שקורין מינליא ויס מעליא ותליא במצטא אס המ"ס בחירק או
בסגול. מינלי כן היתה נקראת וספס אס שם העריסה שלה מינדיל וכן אשה שנקראת ריבה
ויס ספס בשם העריסה יס לכתוב אנת אנתוי מינדי או ריבה לבד. קו"ה. (יד) מעזי. מס"ז.
נראה אס ידוע שמה מעריס מרים אין זוכרין מעזי אין להזכיר מרים כלל: (טו) שניהם.
ובספר ג"מ כתב דאס נשתקע שם מרים אין לכותבו כלל. קו"ה. שם מיוא אס קריאת המ"ס
בפתח יס לכתוב מוי ואס קריאת המ"ס בחירק או ציר"י יס לכתוב מיוא ובמדינותינו שמרגישין
יו"ד במצטא אחר השו"ן יס לכתוב מיוא מיוא או מיוא אס קורין כך בפניה ומ"מ יס להסכיר
אס כתב מויא בלא יו"ד אחר המ"ס: (טז) בציר"י. או בחירק: (יז) מיבא. ג"ל מובא בואו
וכותבין כן כשקריאה בחולם או במלפ"ס: (יח) מרלין. היינו כשקורין המ"ס בפתח:
מינקא. ויס שנקראים המ"ס בקמץ וצריך לכתוב מאנקא ויס מקימות שקורין בצרנס הצרת יו"ד
בין מ"ס לבין ואס יס לכתוב מאונקא: (יט) מעלא. ובספר ג"מ כתב דאפילו דרעבד פסיל
אס כתב מחלה כיון שנשתקע שם זה. קו"ה: (כ) מלבה. שמה מעריסה מלכה ובחלה סיני
שמה

פה"ח החם המ"ס ואם נקראת (כא) בחירק פסק בהשזנת מ"ב סק"ח ד"ס לכתוב מלא יו"ד אחר המ"ס וכן כתב בדמ"ח גם כיון דבמכתב הוא כאלו היה יו"ד יש לכתוב ביו"ד ואין להסתפק שמה שמה מילקא ב"ק"ף משום דמילקא שם כותים הוא ומסתמא אין צנות ישראל נקראות בשמות כותים אלא מלכה שמה על שם צנות ללפחד מינה אם ידוע דשמה הוא (כג) ב"ק"ף אין משנין כמ"ס לעיל • (כז) מחלה בה"ח • ממלי מצא מולם מנוחה המכונה (כד) נוהל • מאייר מולינא • מעורות שם אשה (ט"ס פרק מ"ט) • כתב בט"ז מ"כ אם שם העריסה מרים ועכשיו נקראת מירוש יש לכתוב מרים המכונה מירוש אבל אם אין ידוע שם העריסה כותבין רק שם מירוש ואם נקראת מירא ואין ידוע שם העריסה כותבין שם מירא ואם ידוע שם העריסה היה מירוש ועכשיו נקראת מירא כותבין רק מירוש ע"כ • ונעמא משום דמירא ומירוש הכל אחד כמו שרה שארקה משום הכי פסק דכותבין רק שם העריסה משא"כ מרים מירוש • מינה בשרה שארקה ס"ל אם נקראת שארקה וכן היה שם העריסה מ"מ כותבין שרה וכלן אין כותבין מירוש אלא"כ בידוע דשמה העריסה היה מירוש כי שרה לא דמי לשרה שארקה כי שארקה ס"ל בודאי נזר משרה משום הכי כותבין שם שרה משא"כ במירה מירוש • וכבר כתבתי בזה ב"ח אפילו בשארקה אם שם העריסה היה שארקה כותבין שארקה ולא שרה •

אות נה

נהמה שם ערבי הוא דקורין כוכבים נגמה (ה) נחמה במהרי"ט מאריך בזה ועיקר הוא כמ"ס כמה פעמים דאין דורשים השמות ואם נקראת כך יש לכתוב כחשך היא נקראת ואפילו בדיטכד אם כתב נחמה בתי"ת פסול דיחמרו דאין זה המהגרסה דהא היא נקראת בה"ח (ב) ואפשר דשם לעז הוא ולר"ד לכתוב אל"ף בסוף ודיעה כמו הכה חנה וע"כ • ואם נקראת נחמה כותבין כן • ואם נקראת (ג) נעמה בשי"ן

טיב שמות נשים

שמה לשם שרה ובשעמדה מחלים העולם קוראין אותה בשמה הראשון מלכה רק בית אזה ומשפחה קורין אותה שרה מלכה יש לכתוב שרה דמתקריא מלכה • בית אפרים ס"ז: (כא) בחירק • ב"ה מסכים לכתוב בלא יו"ד וכן בל"ק"ס: (כג) ב"ק"ף אין משנין • בספר נ"מ מסיק דכותבין מילכה ב"ק"ף • קו"ה: (כז) מחלה בה"ח • אם היו"ד שאחר הלמ"ד נרננת במכתב יש לכתוב מחלים • קו"ה בשם חשונה מ"ס חיים: (כד) נוהל • היינו כשקורין בחול או במלאכות אבל אם קורין בסגול יש לכתוב מנוחה המכונה נעחיל או נעחא והיינו כששמה מנוחה וכש"כ שמה מנוחה כלל יש לכתוב ב"ק"ף נעכא או נעכל • שם אשה מנוחה וקורין אותה נוחה לר"ד לכתוב מנוחה דמתקריא נוחה • משה שם האשה שנקראת על שם אביה משה וקראת אוהה בשת"ח תחת המ"ס • חוקי דרך •

אות נו

(ה) **נהמה** • משתימות הב"ש משמע שאפילו מעריסה היה נחמה כיון שנשתקע אין לכתוב רק נחמה ואם כתב נחמה ז"ע אם יש להכשיר וגרסה בדמקום שידוע שדרכם לפעמים להחליף שם העריסה מחמת חילי להא יש להכשיר בדמקום עיגון: (ב) ואפשר • אשה אחת היה שמה מעריסה נחמה ואחר כך נשתקע והיו קורין אותה נחמה והיו כותבין נחמה: (ג) נעמה • אם נמנא העולם הנו"ן בשתח ומרגישין הרגשת עיי"ן או אל"ף כותבין נעמה והיינו אשיל

בטי"ן כוהבין כן • נחמה המכונה נעביל נעבא נעבלא נעבלין נעבליין • וכחצ
בס"מ נעבלא חפילו חס קורין אותה נפתח כוהבין בטי"ן (ד) וחילו יודע טעמו למה
לנו לשנות משם נקראת זו • (ס) נוחה בחי"ת וה"א והוא לשון הקודש חע"ג דיש
לספק שמה שם לעז הוא נוכח מ"מ ים לכתוב נוחה כמ"ס חלל שם החנה נישקא
שם אשה ברוסיה וסמה נחמה וכחצ בט"ז (ו) חפילו חס חין יודע חס שמה נחמה
ים לסמוך על זה לכתוב נחמה המכונה נישקא נוסיל (ז) נוסיל שני שמות הם השונה
רמ"א • נעלא נעבלין ואם שמה נעבלין חין לכתוב נעלא כי הוא קינור השם • ויחזר
מסביר שדומה לשרה נעבלין וכוהבין שם (ח) שניהם :

אות סמ"ך

(א) **סירי** ומהרי"ט כתב דכוהבין רק סת וליחא כמ"ס כמה פעמים דחין משגין
השם

טיב שמות גישין

אפילו חין ידוע שמה מעריסה ומכ"ס חס ידוע שכן הים שמה מעריסה ובמדינותינו קורין נעמם
הנו"ן בקמץ ים להסתפק אם לכתוב כה"א או ביו"ד ונראה גם כזה לילך אחר המנהג וכיון
דהמנהג הוא כה"א ים לכתוב כן ובידוע שם העריסה נעמי ונכשו קורין אותה נעמה ים לכתוב
ב' גישין אחד בשם נעמי ואחד בשם נעמה • שם העריסה הים נחמה ונס מקלה קורין אותה נחמה
כן ורוב העולם קראה נעלא ים לכתוב נחמה המכונה נעלא ודוקא בידוע שם העריסה ומקלה
כו"ה ח"א חין להזכיר נחמה כלל • נכתב דמתקרי נחמה נוסיל חף נעשקע חס נכתב כן
נכתוב או נכתב כן בכמה שמורות ונס חוחמה נעמה כשר ואם לא נכתב כן נכתוב חס לא
נקראת ג"פ בתוך שלשים יום חף להנצל קרא אותה לפעמים כן פסול דנשינו עכ"פ קחור קורין
אותה כך חל לא יחיד הקורא • השמות חא"ס ס"ס י"ט • בשם נחמה נה"א ואם כתבו באל"ף
ולא ניתן ודאי דלא ניתן ואפילו חוחמה נעמה באל"ף ים לכתוב כה"א ואם כבר ניתן הגם חס
חוחמה באל"ף כבר דיעבד ואם לאו פסול אפילו בדיעבד • חא"ס ספ"ז : (ד) וא"י מעבדו •
ונראה שפעמו כו"ה : (ה) נוחה • ואם ידוע שם העריסה מנוחה והכל קורין נוחה ים לכתוב
מנוחה דמתקריא נוחה ואם חין מו"י כינוי נוחה למנוחה אפשר שיש לחוש נס בדיעבד חס לא כתב
הכינוי : (ו) אפילו • חין להזכיר שם נחמה כלל ואם כתב נחמה המכונה נישקא י"ל דאפילו
בדיעבד פסול : (ז) נוסיל • חס נקראת נוסיל הנו"ן בחירק ואין מדגישין הסמ"ך בחירק שפיר דמי
לכתוב נוסיל ואם כתב נוסיל כה"א נס כן שפיר דמי • ואם נקראת נוסיל הנו"ן בחול"ס פסול הגם
חס כתב נוסיל ואם נקראת הנו"ן במלפ"ס י"ט חס כתב נוסיל ואם נדגש הסמ"ך בחירק ים לכתוב
ביו"ד נוסיל : (ח) שניהם • יותר מסביר חלל לכתוב שם העריסה כלל ואם שמה נעבלין כזה
ים לכתוב שם שניהם • נעמי שם אשה חס חין מדגישין הנו"ן חין לכתוב יו"ד • נעל הוא שם
לאשה ואם שם העריסה נעל וקורין אותה נעל חס קלה קורין עדיין נעל ים לכתוב נעל
דמתקריא נעל ואם חין מי נקרא נעל חין כוהבין חלל נעל :

אות סמ"ך

(א) **סירי** • נקראת האשה סאסיה וכחצו שחשא בב' שני"ן ובלא יו"ד אחר שיו"ן שניה פסול
חף במקום עינון • חא"ס סקפ"ז • סימט הוא לשון הקודש ואם נקראת אלפי ים
לכתוב סימא דמתקריא אלפי ובדיעבד חס כהנו המכונה כשר ולא מיציעה כיו חלל בשני שמות
לעז וכחצ המכונה בדיעבד כשר לכ"ע • שם ספ"ב • שם המגורשת היה סימא ריוח כך היו קורין
אותה ונכתב כנג סימא ריוח מפני שכתובתה נכתב כך פסול וינתן נס אחר בשם סימא ריוח חס
נקראת צירי ונפול ואם נפתח חירק וחירק יכתוב סימא ריוח • שם סס"ד ובחשבוש שחמרה
כתב דלם היתה נקראת נפתח חירק כיון דדוחקין הפתח חין הסגול נפתח חיו"ן נדגש היסב

השם אשר נקראה בו . (ב) מתאלבנת סס אחד הוא בלשון ערבי כלומר מוצחל
 הבנות (ג) מירקא בסמ"ך כ"כ בלבוש וס"מ וס"ש ובדמ"ח חבל מהרס"ל פסק דכוחין
 בש"ן שהוא קרוב לשם שרה וכ"כ ב"ט"ז . לפ"ז כוהבין בה"ח לבסוף ח"ע"ז דהם כוחבין
 בחל"ף ל"ד כמ"ס לעיל . סחנא ס"ש בשם ז"מ ובד"ח ובס"מ כהב סכנא . סילקא או
 סולקא וזלקא והלוא במצטח וכולן בחל"ף לבסוף . סאייה בה"ח . וכהב בד"ח הטעם
 משום דיואל משם שרה דיש בני אדם שאין יכולין לדבר הר"ש ומדברים במקומו וי"ד
 לכן כוהבין ה"ח בסוף כיון דיואל משם הקודם וכן שם ריסה מרבקה (ט"ז) . וכהב
 בלבוש שאין לרד לכהוב שרה המכונה או דמהקריא סאייה ופירוש בדמ"ח הואיל דהוא
 קיטור השם משרה לכן כוהבין רק שרה ודומה לשרה שארקה דנקודות שוים . ובס"ס
 מפרש דבריו דכוהבים רק סאייה דשמה אין עיקר השם שרה ומחזי כשינוי השם
 וקשה לפירושם אם כן למה כוהבין ה"ח לבסוף ואפשר לענין ה"ח או חל"ף אין קפידה
 כל כך חבל בצוף השם יש קפידה . ובט"ז כהב סאייה בחל"ף ח"ע"ג בשם ריסה ס"ל
 דכוהבין בה"ח כמ"ס בכתוב ל"ל דס"ל דשם סאייה חזי יואל משם שרה וי"ל עיקר
 כדעת רוב הפוסקים דכוהבין בה"ח וכוהבין רק סאייה ואם יודעים בשם הערסה
 היה שרה כוהבין שרה (ד) המכונה סאייה כמ"ס לעיל ח"ע"ג דכוהבין ה"ח מ"מ
 נקרא כינוי (ה) סאלווא בשני ווי"ן (ו) סלשקא . סיני ואם קורין אותה בל" (מלת)
 בל"ר

שיב שמות גיטין

ויש לכתוב בלא יו"ד אחר הוי"ן ואם נקראה בלא פחה חריף רק בל"ר ונכתב בחד יו"ד יש
 לכתוב יו"ד אחר הוי"ן ריזח : (יב) מתאלבנת . יש לכתוב ב' חיונה ובלא לרחקס סיהי נראה
 בחד היבס : (ג) מירקא . ין יש לכתוב ומכ"ס כשהיא חותמת ענמה כן ואף . שנקראת בל"ר
 וגם על מצבת אמה זקנה נחק בל"ר . סכר הנריח . ובכחמ"ס יש לכתוב ביו"ד אם לא שחומתה
 ענמה בעי"ן ובאין ידוע תהימה סכר ספי לכתוב בלא יו"ד ובלא עי"ן ומ"מ בדועבד ושעת
 הדחק יש להכשיר אף כשהיא חותמת ענמה סערקא וכהב סערקא ואם נכתב בה"ח והיא חותמת
 בחל"ף לבסוף אפשר להקל . סחבל סס לאשה . סאבסקי סס האשה . סאלפלס סס האשה . יש
 שנקראים סאסיה ויש שנקראים סאסיה ויש שמחליפין סמ"ך שבאמצע בש"ן ימניה וקורין סאסיה
 ויש שמחליפין סניה וקורין סאבא ויש שנקראים סאסל ויש שנקראים סאסקיא או סאשקא ונריך
 לכתובם הכל כפי מצבא המדינה . אשה אחת קראה מעריסה שסאסיה טויבא ושהה כמעט כל
 העיר קוראין אותה רק בשם טויבא לבד אך קת מצבי אדם ומצינו ביה ומשפחה קולין אותה
 עדיין בב' שמות יחד לרד לכתוב גט שכתוב בו שסאסיה טויבא דמהקריא טויבא ואחר כך
 הגט שכתוב בו טויבא דמהקריא שסאסיה טויבא . בית אפרים סס"ה . ובדועבד אם כהב שסאסיה
 טויבא דמהקריא טויבא לבד ונהרגשה בו וקשה להשיג גט הב' וכן להיפך שנהג גט שכתוב בו
 טויבא דמהקריא כו' וקשה להשיג עוד גט יש להכשיר ואפילו אם לא כתב בו רק שסאסיה טויבא
 לבד ואי אפשר להשיג גט אחר כי אם בדוחק גדול יש להחזיר חבל אם כהב גט אחד שכתוב בו
 רק טויבא לבד אין להחזיר כי אם בשעת הדחק וענינו גדול . ל"ס אזה מ"ו . כתבו שם האשה
 סירא ב' יחא . ובטרי שאלנו מקום הכתיבה וכתבנו מודע דמיטעא היו קורין לה לירל גט
 איה הודע ששמה קורין לה לירל הגט כשר . ח"ש סכ"ר : (ד) הסבונה סאייה . ובספר
 ג"מ כתב דאם נשתקע שם הא' בשנים אין כוהבין רק שם שנקראה . קו"ס : (ה) סאלווא .
 היינו כסמ"ך בקמן ובמדינותיו סמ"ך נקראה בשו"א והלמ"ד בקמן סאלווא : (ו) סלשקא .
 שמה מעריסה ולאטא ואחר כך נשתרצב שם ולטקא אין לרד לכתוב רק שם ולאטא ואם שמה
 מעריסה ולטקא לרד לכתוב כן ואם אין ידוע שם מעריסה יש לכתוב לכתחלה ולטקא ובדועבד
 ז"ע (ועיין באתר ווי"ן סק"י) . ואם מקלע קורין ולאטא ומקלע ולטקא כוחבין שניהם ואם הרוב
 קורין ולאטא ומישק ולטקא וכהב ולטקא לבד פסול ואם שם הפריסה ולטקא או שאין ידוע שם
 העריסה

בני"ר ט"ס) כוהבין באל"ף - צינא (נ"ש) סתירא כינוי לחסרה ועיין בלות אל"ף ושם
שעריל ושערליין עיין בלות ש"ן :

אות עיי"ן

עזיזה פירוש חסובה - עפילה ויש שנקראה עפלה (ה) עמירה עמרה עכסה
בה"א - (ג) עלא באל"ף עלקיל :

אות פ"א

פרומא פאלומבא פאלונבא וכולן באל"ף - פורלא פלומו פירמוזא ב"ס ב"ס
הר"י קאלדירין כחז חז"פ כהיה נקראה הירמוזא ובכחובה נכחז
פירמוזא כהבין ב"ס חז"ל כי לעולם (ה) חין משין השם חזר נקראה בו חלח
חם חין ירוע שמה לו הולכין אחר השם שנכחז בכחובה וכו' כ' בכחובה שער חפרים
לכן יש לדרקק לכתוב שמות אגשים ונשים בכחובה כדין כגט ואפשר חם היא נקראה
לח

מיב שמות גימין

העריסה והרוב קורין ולשאק וכחז ולפא כשר בדיעבד - סס - חס סניא יש לכתוב בלא אל"ף אחר
הסמ"ך ואם כחז אל"ף כשר - והיינו במקום שנקראה הסמ"ך בפתח אבל במקומות שנקראים במקום
נרין לכתוב באל"ף סאניא - ס"ס :

אות עיי"ן

(ה) **עמידה** - ז"ל עמירא באל"ף לבסוף : (ב) עלא - אם בעריסה ניתן סס עלא ואחר כך
קורין עלקא אם עדיין מקנת קורין עלא יש לכתוב עלא דמתקריא עלקא ואם
נשתקע סס עלא חין לכתוב אלף עלקא לבד ולעמין עלקא עלקאל או עלקיל במדיניותיו שאין
מכנה ליתן סס העריסה עלקאל רק אחר כך קורין אותה לגענוע ומסתמא יש שקורין עלקא חין
נרין לכתוב אלף עלקא אבל במקומות יש מי ששם מעריסה עלקאל או עלקיל או אם שם
מעריסה בן הוא יש לכתוב בן - סס עמירא יש לכתוב בעיי"ן ובאל"ף לבסוף ובמקומות שאין מדגישין
הכרת יו"ד לבסוף יש לכתוב עמ"א ויש שנקראות עמיל וסס חין מדגישין החירק סני לכתוב עמל
ואם כתב ביו"ד חין קפידא כל כך ואם סס העריסה עמיל וקורין עמ"א או להיפך יש לכתוב סס
שכל קורין כך ואם מקנת כך ומקנת כך יש לכתוב סניס עמ"א דמתקריא עמיל או איפכא לפי
מה שקורין הרוב ויש נשים שנקראות עמקי אם קרין בלא הרגשת הכרת ביו"ד יש לכתוב עמקי
אם קורין בקו"ף בחירק ואם לאו יש לכתוב עמקא או עמקה ואם קורין בהרגשת הכרת ביו"ד
אחר סני"ת יש לכתוב עמקא או עמקה ודוקא אם קורין כך גם כן בכנים - ולחון הנשים שקורין
בחירק יש לכתוב איפכא ועיין אות יו"ד סק"ג - חס שחיתתה עמ"א חס"א וכן נכתב בכחובה
וכן כתבו געו ומעריסים לומר דנשתקע סס חס"א ולפי דברי הרב ג"ע שו קאנת קורין לס
בס עמ"א חס"א וקאנת ב"ס עמ"א לכתוב ראו לכתוב ב' גימין גט אחד ב"ס עמ"א חס"א
דמתקריא עמ"א וגט אחד ב"ס עמ"א לבד אך בדיעבד דכבר ניתן גט אחד ע"ד שלא ניתן יותר
חין נרין ליתן גט ב' - חס"א ספ"ו - עמ"א בת אברהם ושם הכינוי של אביה היה אבישי טוב
יותר שלא להזכיר סס אביה כלל מחמת ספיקות שולד בכחובה - חס"א ספ"ו - ועיין
בסוף הכללים :

אות פ"א

(ה) **אין** משניין - חסילו אם המעש קורין כמ"ס בכחובה מ"מ יש ליתן אחר הקריאה :
סניס

לא כשם שנכתב בכחובה כותבין שם (ג) שיהיה ומקדימין השם שנקראת בו (ג) פיגו
 פיגו פראנקא פרשטורא פפוסא פאטנא והפ"א נקראת רפה (ד) פרידל והוא
 לשון שנתה ושם פרידל (ה) פרידא פרוטמ פרווא וכן פיגלא פוגל הכל בלשוננו
 בפ"א • ובשאר מדינות כותבין וריידל בוא"ו • וכן ורידא ורוטמ מיהו שם פוגל
 כותבין בכל המדינות בפ"א ובלבד מנהלג בין אלו השמות אפילו במדינות פולין
 וליהא כי במדינות פולין אין חילוק וכותבין כולן בפ"א ואין כותבין (ו) פוגלא אלא
 ח"כ כקורין אותה בפניה כך • (ז) פערל פערלא בל' פערליין וכולם בל' אלא בני
 הספרד שקורין הפ"א בלירי כותבין ביו"ד אחר הפ"א (ח) פונשיכא פונצקא (בב"ש)
 שלפנינו

טיב שמות נשים

(ג) שניהם • היינו כידוע שנכתבה הכחובה בדיוק על פי מומחה ובקי אבל בזולת זה אין
 לכתוב בנש רק שם שנקראת בו • ובספר ג"מ כתב דקראת השם בפי העולם עיקר • קו"ס •
 (ג) פיגו • שם המזוי במדינותינו פיגא בל"ף לבסוף ואפילו בדעבד פסול אם כתב בוא"ו
 לבסוף • גם שאל על ידי שליח וכתבו בו שם האשה פיגא בל' יוד"ן כשר בלי שום חקיה •
 (ד) פרידל • היינו כהשקריא פתח והרגשת היוד"ן אבל אם הו"ס בלירי כותבין פרידל •
 (ה) פרידא • ואם נכתב פרידל בל' יוד"ן ובא על ידי שליח כשר בלי שום חקיה • קו"ס • אשה
 ששמה פרידא בילא וכן קורין אותה המישע והרוב קורין בילא לבד אם דרכה לחתום בליגרות
 ומו"מ פרידא בילא כותבין פרידא בילא דמהקריא בילא ואם כתב בילא לבד גם כן כשר ואם אינה
 חותמת עמה כלל או שחותמת עמה בילא לבד יש לכתוב ב' גיטין בל' פרידא בילא דמהקריא
 בילא ובשני בילא דמהקריא פרידא בילא • ל"ס אות כ"ט • אשה שהיתה שמה פרידא ומחתת חולי
 כשהנה שמה שרה פרידא ועתה מקצת קורין פרידא שרה ומקצת שרה פרידא שרה ואם הרוב
 ומקצת פרידא לבד יש לכתוב שרה פרידא דמהקריא פרידא • לשמ"ח אות י"א • ואם נשתנה מחמת
 קורין פרידא שרה יש לכתוב שרה פרידא שרה דמהקריא פרידא • לשמ"ח אות י"א • ואם נשתנה מחמת
 חליה במקום אחר מפרידא לשרה וא"י אם דרכה לחבר שם המזוי להראשון או לעקור הראשון
 ובמקום הכתיבה ונתינה יש קורין פרידא שרה והרוב קורין שרה לבד וקצת קורין פרידא לבד •
 לכתוב שרה דמהקריא פרידא שרה ואם הרוב קורין פרידא שרה יש לכתוב פרידא שרה דמהקריא
 פרידא • לשמ"ח אות י"ב • אשה נקראת בפי כל פראדיל ומקצת קורין אותה פראדיל אלא
 ובכחובה לא נכתב רק שם פראדיל וא"י לחתום כלל • יש לכתוב שם פראדיל לבד ובלא א"ף ובלא
 יוד" • שאל ומשיב ח"י ס"א • נקראת בפי כל פראדיל ובתנו פרידיל ודאי הנם פסול ובמקום
 שיגון גדול יש להחיר • ח"א"ס סקפ"ב • ואם ידוע שהיתה נקראת פרידיל והיה נרגש היוד"ן
 במצטא ודאי כשר • שם סקפ"ו • נכתב בנש שם המתנדרת פרווא בתיים מחמת שהגיד לפניו
 בעלם ועוד ודאי כשר • שם סקפ"ו • נכתב בנש שם המתנדרת פרווא בתיים מחמת שהגיד לפניו
 שם הלידה שלם פרווא בתיים רק כעת כל העיר קורין אותה בנש בתיים לחוד ולא ידעו מעט
 פרווא כלל רק בני משפחתה ומישעא דמישעא קורין אותה גם כעת בנש השמות פרווא בתיים
 יש לכתוב גם אחד בתיים דמהקריא פרווא בתיים ואם כתב פרווא בתיים דמהקריא בתיים בדעבד
 אם ניתן להכנס כשר • מ"ס חיים סמ"ט • (ו) פוגלא • כשקורין הפ"א בחולס ובשנקראת בלירי
 יש לכתוב פיגלא ביו"ד והיינו כידוע ששמה מעריסה כן אבל אם אין ידוע שכן שמה מעריסה
 אין צריך לכתוב רק פיגא ואם מזוי במדינה ליתן לפעמים מעריסה שם פיגלא או אף אם אין ידוע
 יש לכתוב כן ואף דוחקין הנמ"ל בתיים בל' י"ב • יש לכתוב פאגא בל"ף אחר הפ"א ואם מקצת קורין גם כן
 בקמץ אם הכל קורין כך ואפילו בפניה • יש לכתוב פאגא בל"ף אחר הפ"א ואם מקצת קורין גם כן
 פיגא יש לכתוב פיגא דמהקריא פאגא ואם שם העריסה פאגא וכן קורין אותה הרוב והמיעוט
 קורין פיגא יש לכתוב פאגא דמהקריא פיגא ואם חותמת יש לעשות החתימה לעיקר • ויש נשים
 שנקראות פיגא ונרגש הכרת היוד"א אחר הליד"ק • (ז) פערל • במקומות שדוחקין הרי"ם בחירק
 יש לכתוב פעריל • שם פעריל לפי הכרת המדינה בסגול תחת הפ"א • יש לכתוב בל"ף אחר הפ"א
 ואם ידוע שנקראת בלירי או יש לכתוב ביו"ד אחר הפ"א • ח"א"ס סקפ"ד • (ח) פונשיכא •
 פונצקא

שפנינו כחוב פונקא ביו"ד אחר הלד"ק והוא ט"ס. (ט) פארוש כינוי לפרה (ס"מ).
 (י) פינשא (יא) פעסא (יב) פעסיל מסתמא ביו"ד פעסליין פעסלין (יג) פעסבן
 פרווא כינוי לצפרה וכן פורה (יד) פיאלה בדמ"א (ר"ח בעל דמשק אליעזר)
 אחרות פייערליין פערליין פוירארל כן יש לכתוב באלו הארצות באל"ף ובמדות
 נקראת פעריל חין כותבין רק שם פעריל ואם שם העריסה מרגליות ונקראת פעריל
 כותבין שם שנייה מרגליות המכונה פעריל ואם לא היו כותבין חל"ל שם העריסה מרגליות
 דכולי עלמא לא ידעו חל"ל שם פעריל. ואם לא היו כותבין חל"ל שם העריסה מרגליות
 נראה דהוי סימני השם ולי"ד לשרה שזרקה. (טו) פוי שם אשה. פוריא הגאון מו"ה
 שמואל ר"פ ז"ל (הוא ר"ח ר' פיוס הוא הגאון ר' שמואל בן הגאון מהר"פ אב"ד דק"ק
 קרקא) היה מסופק אם לכתוב פוריא באל"ף לשון משה או בזה"ל מלשין אשתך כגון
 פוריה ולכאורה נראה דחליא במבטא כי פוריה הוא בלשון ופוריה הוא בחול"ס :

אות צדי"ק

(א) **צפרה** חסר וא"ו אחר הלד"ק כי כן כחוב צהורה ואם כתב מלא כשר
 ס"ס

שיב שמות גימין

פונקא : (ט) פארוש. אשכנזי פארוש ביו"ד אחר הוא"ו : (י) פינשא. אם שם העריסה
 סינטיא וקורין פינשא או איפכא כותבין שנייה דסינוי פינטיא דמתקריא פינשא או איפכא
 ובמקומות שאין הכרת השם זה בשו"י לזכר כי אם בסי"ת וסי"ן יש לכתוב פינשא ויש מקומות
 ששם הוא נקרא רק בהכרת הלד"ק ונגזש יו"ד אחר הלד"ק יש לכתוב פינטיא ומ"ם פינשא ביו"ד
 אחר הפ' היינו אם דוחקין הפ' בחירק ואם לאו יש לכתוב פונקא ואם כתב פונקא בלא וא"ו ובלא
 יו"ד גם כן כשר וס"ס בחירק פינשא או פינטיא יש לכתוב בוא"ו כשאין דוחקין החירק ואם כתב
 ביו"ד כשר : (יא) פעסא. כעצרת הכרת היו"ד יש לכתוב פעסא : (יב) פעסיל. במדינות
 שאין דוחקין החירק יש לכתוב מן הסתם בלא יו"ד : (יג) פעסבין. ואם דוחקין החירק אחר הפ' י
 יש לכתוב פעסבין. אשם נקראת פעסילה על שם אם אמה שהיה נקראת פעסיל ובגם כתבו
 פעסילה בזה"ל לבסוף חל"ל לא היתה חותמת כן כשר. חל"ל בשמות ס"ס. אם בהכרת
 המדינה היו"ד נדגשת במבטא כגון פעסא חסיה חותמת כן כשר. חל"ל בשמות ס"ס. אם בהכרת
 וס"ס איפכא אם נקראת בלא יו"ד וכתב יו"ד (וע"ס נסק"ג) והבעל חסור לו יושא אשם אחרת
 כל זמן שלא יספור את אשתו בגט אחר כשר וחל עליו הרס דרגתה שלא לישא אחרת ועל בית דין
 מוטל שיתבונן אחר ואם הכרת המדינה שלא בהרגשה היו"ד אם האות שלפניהם בהכרת חירק
 יש לכתוב ביו"ד לבסוף בלא אל"ף אחרים ואם אינה נדגשת בחירק כותבין אל"ף או ה"א לבסוף
 ואם נדגשת בחירק וגם יו"ד נדגשת במבטא כותבין ב' יו"ד ואל"ף או ה"א לבסוף. בית אפרים
 ס"ד : (יד) פיאלה. כעצרת בחירק תחת הפ"א וקצ"ץ תחת יו"ד שניה ולפי מה שקורין
 ספ"א בפתח והכרת היו"ד יש לכתוב פאלה. שם פואל כן יש לכתוב ואם כתב ה"א לבסוף כשר.
 ובספר יסודות ועקב הורה לכתוב פאלה ובידני שנות שבסוף הרמב"ם בשם מהרי"ם שפירא
 הסכים להס"נ לכתוב פואל. קו"ס. ובספר הכרית כתב לכתוב פואל : (טו) פוי. אם נקראת
 ספ"א בקצץ יש לכתוב פואל באל"ף ואם ספ"א בפתח שפיר דמי לכתוב פוי ואם כתב אל"ף כשר
 ואם נקראת ספ"א בחירק כותבין פוי ואם נדגש הכרת יו"ד אחר הוי"ו יש לכתוב פויאל ויש
 נקראים בחולס ספ"א ואם נקראת בהרגשה יו"ד בין ספ"א לוי"ו יש לכתוב פויאל. ויש גשים ששם
 סוניא חל"ל היו"ד נדגש במבטא לבסוף ואם לאו יש לכתוב פואל ואם כתב ספ"א לבסוף כשר :

אות צדי"ק

(א) **צפרה**. שפיר דמי לכתוב צפורה מלא. אך ימי ששמה יצירה וכתב צורה פסול ואם
 ס"ס

(ס"ט וס"מ וט"ז) ואין לריך לכתוב המכונה • פורה פויאר (ס"ט) (ר"ל) שגם זה כחב בס"ט ובס"ג והוא מדברי הר"מ) היינו כשהנקודות שייס כמ"ס בלות ביה"ה • צפורה המכונה פייויש המכונה פאוייש המכונה (ג) פימוישי צביה ביה"ה ואם כחב באל"ף כשר דהא מלינו בד"ה באל"ף (רס"ל) גם ה"ה ואל"ף מהחלפים • מיהו דוקא כשאין ידוע התימחה כמ"ס כמה פעמים • וכחב בס"ט אס נקראה בפחה (ג) צביאה כותבין באל"ף וה"ה • (ד) צאריש כן יש לכתוב במדינות אלו שקורין הצדי"ק בקמץ ויש לכתוב מסהמא ביו"ד • (ה) צריש כן יש לכתוב כשקורין הצדי"ק בפחה ויש לכתוב ביו"ד צארמל (ו) צורלין צירל צרגל והכל תליא במצטא צימפא והוא כינוי לשמחה • צימפא (ו) צישא צימל צוימל צומפא צארמל צינא ציפא (ט"ז) צמח (ח) צימלא :

אות ק"ף

קאשינא קרא קושא ובארץ רוסיה (ה) קושיא (ס"מ) • (ג) קרינדל יו"ד אחר הרי"ש

טיב שמות גישין

שם העריסה נפורה ונקראת נפורה הפ"א בשו"א וכן אס מקלת קורין כך ומקלת כך יש לכתוב נפורה דמתקריא נפורה • ובחמדה שלמה סע"א דעתו נוטה דשם נפורה הפ"א בשו"א יש לכתובו באל"ף לבסוף • ק"ף • ויש נשים שנקראות נפאל יש לכתוב כן ואם נקראת מעריסה נפורה או נפורה וקורין נפאל אס עדיין קנה קורין נפורה או נפורה יש לכתוב נפורה המכונה נפאל ואם כחב באל"ף נ"ב כשר ואם הכל קורין נפאל לבד בסתם יש לכתוב נפאל לבד אס לא במקומות שנהגו לקרוא בשם נפורה או נפורה ומכנין נפאל או יש לכתוב נפורה המכונה נפאל : (ג) פימוש • נ"ל פייויש והוא כינוי לנפורה בלא ואל"ף : (ג) צביאה • מה ענין קריאת פחה לתוספת באל"ף וטפי הו"ל למהלי באס נרגש הברת קמץ באמנע שלא תחת היו"ד כותבין באל"ף וה"ה : (ד) צאריש • תליא במצטא אס דומקין החירק כותבין אחר הרי"ש יו"ד אס לא כשלאומרת שרגילה לחתום בלא יו"ד : (ה) צריש כו' ביו"ד • אס לא כשלאומרת שרגילה לחתום בלא יו"ד : (ו) צורלין • עוד איתא צירל ביו"ד אחר הרי"ש הכל לפי המצא : (ז) צישא • במדינותינו קורין ביו"ד ציזא ויש מקומות שצ"א • אשה בשמה מעריסה נפאל וסיה נקראת ע"ס אס אמה נפאל וקנחם קורין אותה עסיוא וכמעט רובם קורין אותה נפאל יש לכתוב נפאל דמתקריא עסיוא ואם מקלת קורין כך ומקלת כך יש לכתוב צי נישין אחד בשם נפאל ואחד עסיוא • נפ שכתב בו נפאל מחמת השמעת היו"ד שאחר הצדי"ק אין קפידא ובפרט לפי הברת במדינותינו שאין דומקין החירק של הצדי"ק אך מ"ס יו"ד אחר הוי"ו אס אין הקריאה צנין שיורגש הברת יו"ד אחר הוי"ו פוסלת • ועיין פי' של הרמב"ם יו"ד בסוף הכללים : נפדוניה • שם אשה ועפי' הנאון דק"ק קראקא כתבו נפדוניה ועפי' כל הלומדים ללבוש כתבו נפדוניה : (ח) צימלא • במדינותינו יש נשים שנקראות צוועטל ואין דומקין הסי"ת בחירק אין לכתוב יו"ד ויש נקראים עסיוא יש לכתוב בסי"ת ושי"ן ויש נקראים נפאל ומדינשין היו"ד אחר הצדי"ק שניה נ"ב יש מקומות שקורין שטישעא בצדי"ק שבורה סוסא נפאל ושי"ן ואז דרכם לקרות צנין שנין נרגש הברת יו"ד אחר הברת תי"ת ושי"ן שניה • נכתב בו שם האשה נפאל שטאנא בלי מתקרי באלמנע והאשה אומרת שרוב העולם קורין אותה נפאל לבד ונפאל קורין אותה שטאנא לבד רק שם העריסה הוי מן הסתם בשניהם יחד יעיינו בכתובה אס שם נכתב שני השמות יחד ודאי כשר הנע ואף אס לא נכתב כן בכתובה יש להכשיר במקום עינין • חל"ס ס"ו בהשמות • נפ שכתב בו שם האשה נפאל ויהא נקראת בשם נפאל וכל בני המשפחה שנקראו בשם זה קורין אותה נפאל ושם וקנחם הוי נפאל אין בזה פסול שינוי הנע • רח"כ סס"ד :

אות ק"ף

(ה) קושיא • דשם דומקין הסי"ן בחירק : (ג) קרינדל • חעפי' שמוין מדברים השם (ב"ש) יג

הר"ש ולא אחר הדל"ה • (לכנס ובדמש"א וס"מ) • (ג) קוינא (ד) קרסיל מסתמא
 צו"ד • (ס) קראסא קרעסיל אס קורין בסגול • קרעסליין קרסא צא"ף
 מסתמא ואס דוחקין השי"ן בחיך [ובס"מ כחב לו צו"ד] כוחצין צו"ד • קלארא כן
 יס לכתוב במדינת פולין חבל בחרך אשכנז שקורין הלמ"ד במולס יס לכתוב קלורא
 צוא" • (ו) קענדיל עיי"ן אחר הקו"ף ובלא יו"ד אחר הדל"ה • קנינא קוינא קילא
 ולא כלי כך כחבו כל האחרונים • קרידא קאלו (ז) קשתו קונפראדא קלומירא
 (ח) ובספר כותבין קאלומירא (ט) קירנא קרינלון קרינדלכן (י) קלערל קלערכן
 הכל לפי לשון המדינה • קרנא קורשורא :

אות רי"ש

רבקה דמתקריא (א) מלכה ואס קורין אותה (ב) רבקה עיין באות צי"ה
 רחל
 טיב שמות גיטין

היה צענין שבוט נוסט לסגול דהא יקראנו בדרך הפרט שמדבר הצו"ר כטוס לסגול מפני
 כובד שלשון חבל אס אין השינוי מזד הדבור רק מזד קריאת השם בעצמו שבמדינה זו דרכם
 לקרות השם הזה צו"ר ובמדינה אחרת בסגול ממנו ובשקורין נקודת צו"ר • הם קורין אותו
 כדרכו ומה שקורין צו"ר כותבים יו"ד ומה שקורין בהברתם בסגול כותבים ע"ן או אין לשנות
 ולכתוב למדינה ומדינה ככתבם • נכתב בשם האשה קרינא בלא יו"ד אחר הצו"ר ובאמת היה
 נקראת בדחיקת הסגול הרבה והוא יו"ד אחר הצו"ר אס הוא מקום עינין מותרת להנשא • חא"ש
 סק"ח • ובס"מ כחב כתב קרינא בלא יו"ד אחר הצו"ר פסול • ועיין בסוף הכללים פירוש של
 הרבם יו"ד • (ג) קוינא • היינו אס מדברים בהרבה יו"ד על משקל גוי הוי ואס אין שם
 הרבה יו"ד אס נקרא הקו"ף בחול"ס יס לכתוב צוא" קונא ואס קורין בחיך יס לכתוב קינא
 צו"ד ואס כחב צוא" כבר • קוינא שם אשה ויש ששם קוינא ויש שנקראים גויא ונריך
 לכתוב לפי המצב ואס צו"ד קודם האל"ף שלפי הברת מדינותינו מדגישים צו"ד ובמקום שאין
 הקריאה בהרבה יו"ד יס להשמיע צו"ד קודם האל"ף והעיקר כלשון שהרגילו לכתוב שם זה
 כן יס לכתוב צנע ואס דרכה לחתום הולכין אחר חתימתה אס לא שגראת עיין כי דרך נשים
 לה לכתוב בשמות • קאטשא שם לאשה ואשפ"י שנקראת בנקודת פתח מ"מ כוחצין באל"ף •
 (ד) קרסיל • במצאת תלוי אס דוחקין החיך • (ס) קראסא • היינו כשקורין הר"ש צקמץ
 ומ"מ אס קורין בפתח וכתב באל"ף נ"כ כבר • אף שבמקום שהיה שם נעלה קראוה קאס
 קרעסיל או אפילו כולס ובמקום כתיבה ונתינה נקראת רק קרסל יס לכתוב קרסל לבד •
 קרעסקיא שם האשה ויש קראסנא או קרונא • קאשא • קודא • ויש קושא היינו כשהקריאה
 בחולס או במלאפ"ס משא"כ קאשא הקריאה צקמץ או בפתח ויש נקראת קרעסיל הר"ש
 בסגול ובפרגם הברת הי"ד אחר הסג"ך • כשקורין קרעסי הסמך בחיך יס לכתוב צו"ד
 ואס הסמך צוא" ונרגש הברת הו"ד יס לכתוב קרעסיל • ויש שנקראים קעניא
 ואף אס ידוע שם העריסה קענדל יס לכתוב קענדל דמתקריא קעניא ואס א"י שם העריסה
 אין לכתוב רק קעניא • (ז) קילא • ואס כחב כלי פסול ואס רגילה לחתום וחתימת צכ"ף צ"ע
 דאפשר שאין לשנות חתימתה • (ח) קשרו • ע"ס הוא וצ"ל קשתי • (ט) ובספר ד' וחסר
 אל"ף לשם יון • (י) קירנא • היה כתוב בכתובת קירנא צק"ף וננו כחבו כירנא צכ"ף
 צומיניו שצנעא הקו"ף וכ"ף דנושה קרובים זה לזה יס להסגיר • (יא) קלערל • ואס מדגישים
 הברת הו"ד יס לכתוב קלעריל • קרשי • ס"מ :

אות רי"ש

(א) **מלכה** • היינו כשהיה שמה מלכה ושבתה מחמת חולי לרצקה או לרובא קרו רבקה ופורתא
 מלכה • (ב) רבקה • אס נקראת הקו"ף במלאפ"ס או בחול"ס יס לכתוב
 צוא"ף

(ג) רחל המכונה מוקיל ועיין אות טו"ה • ואם קורין אותה רעביל כהב
הנהגות ש"ע דכוהצין רק רחל • ובלבד כהב דמנהג הוא דכוהצין רעביל • וי"ל
הרב רמ"א איירי כשידוע שם העריסה היה רחל אז כוהצין רק שם רחל כמו שיה
שערלין אבל אם אין ידוע שם העריסה כוהצין רעביל וכ"כ בס"ס • ולדינא נראה
דלמי לדינים שכתבתי בזה (ד) צי"ח אם ידוע שם העריסה היה רעביל כוהצין
רעביל ואם כהב רחל פסול • ואם שם העריסה היה רחל וקורין אותה רעביל
יש לכתוב רחל (ה) המכונה רעביל • ואם אין ידוע שם העריסה כוהצין רק
שם רעביל • רעביל בעיניו וכתבו בס"מ אפילו אם נקראת בפה"ס • וכבר כתבתי
(ו) דאין משנין השם שנקראת בו ומסתמא בלא יו"ד אחר הכ"ף • רעבילין רעבילין
(ז) רייכל ריינא (ח) רווא ריינולא (ט) רולא רישא היינו דקורין כשי"ן
בסמ"ך

סיב שמות גיטין

בוא"ו רבקולה לפי הברת מדינותינו שמרשיטין הלמ"ד נריך לכתוב בלא וא"ו • שם העריסה
רבקה ונקראת בפי העולם ריבה יש לכתוב דמתקריא • חל"ש ביה"א • אשה אחת חותמת את עממה
רבקה ובפי כל נקראת ריבה • יש לכתוב רבקה המכונה ריבה • שם סמ"ע • נערה שהוחזקה בשם
רבקה ובעת הסתווה אמרה הנערה מזכרה ימי נעוריה שהיה לה עוד שם אחד היינו רבקה לאה
ועל פיה כהב בכתובה שם רבקה לאה ואף על פי כן אין קורין אותה בשם לאה רק בשם רבקה
וכהב המסדר רבקה לאה דמתקריא בנט כשר • שם סמ"ו : (ג) רחל • אשה נועה בלחן
מיוס קולדה בשם לאה כי כן היה שם העריסה ואמר הנעל כי במקום שנשאה היה שמה רחל וגם
בכתובה ככתב כן ואמרה כי נשתנה שמה מחמת חולי ואח"כ חזרה ואמרה שלא מחמת חולי
וסדרו ג' גיטין אחד רחל דמתקריא לאה ואחד בשם לאה דמתקריא רחל ואחד בשם לאה
יפה עשה שכתב ג' גיטין כי חשש חולי רחל הוי מחמת חולי וראוי להקדימו אי לא הוי מחמת
חולי וראוי לאחרו מיסו כשלישי בשם לאה הוי למותר • שם סמ"ט • שם האשה רחל לאה
זה יעקב דוד המכונה יאקל וזה סוב היה לכתוב יאקל דמתקריא יעקב דוד מיסו כדביעבד
כשר • שם סמ"ג • רחל לאה ובעת שבעל מערער ואומר אנשי העיר אינם יודעים כלל
משם לאה וקורין אותה רק רחל לבד וכתב בנט רחל לאה אין עדיין כל נאחש שיכתבו לה
נט אחר ויהיה כתוב בו רחל דמתקריא רחל לאה ואם אינו יכול להשיג נט אחר ויש חשש
עינון מכ"ש אם נאחש כבר בנט זה יש להקל שלא להזכיר נט אחר • תשו' מ"ס חיים ס"ג
ו"ג : (ד) ביה"א • ע"ש : (ה) המכונה רעביל • ובספר ג"מ כהב שנשתקע שם העריסה אין
כוהצין רק שם שנקראת • קו"ס : (ו) דאין משנין • ואם נקראת בפתח ספיר יש לכתוב
ראביל באל"ף ואם הפתח הוא בחרגס יוד"ן יש לכתוב רייכיל • עי' אות שי"ן אות צי"ח •
שמה ראביל וכתבו רייכיל צי"ח יוד"ן אחר הרי"ש פסול ואפילו נאחש תל"א • חל"ש סמ"ו :
(ז) רייכיל • היינו כשקורין הרי"ש בפתח ובחרגס הברת יוד"ן : (ח) רוא • אין לכתוב
יו"ד אחר בוא"ו אף שחותמת לפעמים כן כי אין לכתוב יו"ד • רק כשיש חרגס יו"ד בכתבה
על משקל הוי ואם נקראת בחרגס יו"ד יש לכתוב ריחא • רייחא יש לכתוב צי"ח יוד"ן יו"ד
אחר הרי"ש ויו"ד אחר הוי"ן • חל"ש סקפ"ו • כתב ב"י יוד"ן אחר הרי"ש ודאי פסול ואין
להשגיח על חתימתה גם בזה שכתב ריחא בלא יו"ד אחר הוי"ן פסול • שם סמ"ט • ואם
נקראת רחא בחירק תחת הרי"ש וסגול תחת הוי"ן יש לכתוב בלא יו"ד אחר הרי"ש ואחר
הוי"ן אין לכתוב יו"ד כי הברת הוי"ן אין בו הפרש הניכר בין אם הוא ביו"ד או לא • שם
סמ"ו : (ט) רולא • בס"ס איחא ריחא • ובספר ג"מ כהב דלמי להשג מחולס ואין לכתוב
רק רוא • אשה ענוה ששלה לה בעלה נט ונתעבד הנחמה ארבע שנים שכתב שם המנורסת
רייחל נאלצה ובעירה נשתקע שם רייחל ואף קודם שנשתקע אמרתי שהיו קורין לה בסיפך
נאלצה רייחל רק בעלה קרא לה רייחל נאלצה וכן נכתב בנט רייחל נאלצה דמתקריא נאלצה
שלאו להשיג ממנו גם בשם נאלצה לבד והשיב שהרגיש שלשם מכשירין נט בדרך זה ואח"כ
השיב

- (י) צמ"ד • ריקל ריקליין ריקלין ריקא כתב צמ"מ ריקא הוא כינוי לחנה •
 (יא) רייצא רייצל רייצלין רייצליין אס קורין הלמ"ד (יב) צפת"ח (יג) רייצלין
 רייצלן אס קורין הלמ"ד (יד) צפת"ח (טו) רייין ראדא (טז) רודא (טז) רעדד
 (יז) רעלא (יח) רייצבא (יט) רייצבא (כ) רינושא רולין רוזבן (כא) רייצא
 ריינא

שיב שמות גיטין

השיב שיפלה נט אחר ועדיין לא שלח והאשה אומרת שנוארשא נקראת כפי שנכתב צגט
 ושלחו לשם ולא היה צידס לברר ובעירה נבו עדות ב' נשים על שם עריסה עד עת נפואה
 היתה נקראת רייזל גאלדא ושוב העיד ע"א שמתה ט"ז שנה עד נפואה אמה ויחזר בני ביתה
 היו קורין רייזל גאלדא ואגיה קראס בסיף ורוב קורין אותה גאלדא לבד ופסל אחת שמעס
 מנעלה שקראס ג"כ רייזל גאלדא ושוב העירו ב' עדים שנעת סהיה דרה עס בעלה בוארשא
 חזי שנה היו קורין לה לפעמים רייזל גאלדא ולפעמים גאלדא רייזל ובכחונה וחוספחה וחנאים
 אחרונים ובערכאותיהם נכתב רייזל גאלדא הנט ינחן לה • שאל ומשיב ח"ג כרכ"ד •
 (י) בסמ"ד • ובאמת במדינותינו כותבין שם זה בסמ"ד • ובמדינותינו יש שקורין רוסא צפתח
 החי"ת ובסמ"ד ויש מקומות שקורין שם קלת צסי"ן ימנית ולו יש לכתוב רשיא ואס כתב אל"ף
 אחר הרי"ש ג"כ כשר ויש נקראים רוסא הרי"ש במלפ"ס ואהו שקורין צסי"ן ימנית צריד
 לדקדק בשם שכל הרוב אין נגזש במצטא שלהם הצרת יו"ד ולא אין לכתוב יו"ד רק רשא או
 רשא • (יא) ריקא • בספר ג"מ כתב שיש לכתוב ריקא צב"א • קו"ס • (יב) רייצא • ואס
 נקראת הרי"ש צייר"י יש לכתוב רינא צחד יו"ד • רוסקא שם האשה • אף שהיה צעריסה
 שמה רחל כיון דכ"ק קרו לה ראשא אין לכתוב רק ראשא ושינו כשנקראת הרי"ש בקמץ ואס
 נקראת צגרנש יו"ד יש לכתוב ראסא • כשמכנין דבקה ריבא כשיודעים שם העלם שלה וכתוב
 המכונה וכתוב צב"א לבסוף • רחל מכנין רשקא כותבין רחל המכונה רשקא ושינו כשעדיין
 מקצת קורין רחל ולא נשתקע • נט שהוצא ממדינת טורקיא וסיה נכתב צו וכל שום וחניכס
 דאית לה והאשה לא היה לה שום שם אחר ועוד דשם האשה היה רוסא וכתוב צגט אחר
 הרי"ש יו"ד ואחר הסמ"ד וא"ו וסא מקום עינון גדול כשר הנט ונחן לה • חל"ס שקנ"ח •
 שם האשה רוסא והמסדר כתב רוסא בלא יו"ד אחר הסמ"ד ושם עריסתה רוסא סינדל וכל
 העולם קורין אותה רוסא לבד אך שם סינדל לא נשתקע לגמרי כי דודס ואמה לפעמים קורי
 אותה צב" השמות והמסדר כתב רוסא סינדל בלא דמתקריא יש להחיר במקום עינון וסעיקר
 לכתוב רוסא סינדל דמתקריא רוסא • שם סקי"ג • נקראת רוסה וקצתם קורין אותה רוסא
 וקצתם קורין אותה רוסיל שם רוסיל א"ל לכתוב ויש לכתוב צב"א לבסוף ויש לכתוב דמתקריא
 ואס ידוע מה היה שמה מעריסה יש לכתוב שם זה תחלה ואס לאו יש לכתוב שם שקורין
 אותה ביותר תחלה ועל השני דמתקריא וגם לענין הו"ו אחר הרי"ש יש לחקור אס היו
 במשמשות הלסון במלפ"ס אחר הרי"ש או בחירק ואס א"ל למיקס עלה דמלתא יש לכתוב
 צו"ד • שם ס"ב • נקראת צפ"כ ראשיא וכתבו רחל אף אס היה שם העריסה רחל ומכ"ש
 כשלל נודע שם העריסה צבידור פסול מדאורייתא • השו"א דמו"ר ס"מ • (יג) בפתח • והצרת
 היודין • (יד) בפתח • בלא הצרת היודין • (טו) רייין • אס נקראת רייין ה"ל צחקק אין
 לכתוב אל"ף לבסוף ולפי הדיניות שקריאת שם זה ה"ל צקמ"ץ יס לכתוב אל"ף ריינא •
 (טז) רודא • וכן רוסא • (יז) רעדל • כשהרי"ש נקראת צקמ"ץ יש לכתוב ראדיל • (יח) רעלא •
 אשה שמה ראלא צפתח תחת הרי"ש אס שכיח הוא לקרוא גם שם ראלא בקמץ או אס נקרא
 צפתח אין לכתוב אל"ף אבל אס אינו שכיח רק הנקראים צפתח יש לכתוב צפתח חל"ס
 ס"מ • (יט) רייצבא • היינו כשנקראת צפתח וסירת היודין • (כ) רייצבא • היינו צייר"י
 או בחירק • (כא) רינושא • היינו כשקורין הרי"ש צייר"י ויש שקראים רינא ואס מעריסה
 נקראת רינא ושוב נקראת רינושא או איפכא דינו כמו שרה שארס • (כב) רייצבא • היינו
 כשקורין בלא הרגשה יו"ד אחר הצדיק וכשקורין צגרנש יו"ד אחר הצדיק יש לכתוב
 רייצא • ראשים הוא שם לאשה • היינו כשדוחקין החירק • ובשאר דוחקין החירק יש לכתוב
 ראש

בית שמות נשים אות ש שמואל נא

ריינא רובל ריזל (כג) רעבר רשקע (כג) ריבלא רחמה (כד) בלא וא"י • רעבר רחמא כ"כ מהרש"ל סג"ט • רימש רימשיל רימשל כמ"ט (כס) בריין :

אות ש"ן

שרה שערלין שארקה כהצתי בלוז צי"ה • שרה שרי הוא שינוי ממש • ואם כהב שרא באל"ף כהצתי לעיל שרה שעריל שערלין שערבין שרבי שרלין כולן בשי"ן • וכבז מהרש"ל שארקה שירקא כותבין נמי בשי"ן דיואלין משם שרה וכ"כ במו"ז לפ"ז יש לכתוב שירקה בה"ל ובס"מ כתב סירקא בסמ"ך ושעריל שרבי שרלין בשי"ן (א) סערבין (ב) שינא שינלין שינדיל

מייב שמות נישין

ראש • שם אשה ראיה היינו כשמנישין הי"ד : (כג) רעבר • ט"ס וז"ל רעבר • ויש העתקה רעבר : (כד) ריבלא • היינו כשהרוב קורין כן גם בפניה • וז"ל בה"א ריבלא • ואם ידוע ששם מעריסה רבקה ואח"כ נקראת ריבלה יש לכתוב שניהם ואם א"י יש לכתוב ריבלה לבד • ושם ריבה יש לכתוב רבקה המכונה ריבה ובמדינותינו ידוע שמעריסה נותנים שם רבקה ובאחרא דנהוג לקרוא מעריסה ריבה אין לכתוב רק שם ריבה • ואם כתב ריווא בואו"ן פסול אפילו במקום עינון ואם כתבו ריביא ביו"ד אחר הני"ת פסול ונפל אפילו במקום עינון • ל"ם אות מ"ה • שם ריבה בפ"כ ובתנאים ובכתובים כתוב רבקה אם דרכה לחתום אף שחתמה ענמה באל"ף יש לכתוב כן • בית אפרים סג"ב : (כס) בלא וא"י • אם היא חתמה ענמה דוחמה מלא יש לכתוב ב' נישין ויהיו הגם שכתוב בו מלא תחלה ואח"כ יתן הגם השני ויכתוב רחמא חסר כני בננו ואם אינה חתמה כלל או פעם כך ופעם כך ומכ"ס כשהיא חתמה ענמה רחמה חסר כני אחד לבד שיכתוב בו רחמה חסר ואם כתב מלא כשר דיעבד וכ"ו בשנקראת רחמא הרי"ם כשורק והחית בשו"א או בקמץ אבל אם נקראת הרי"ם בקמץ והחית בשו"א פסול אפילו דיעבד אם כתב מלא : (כו) ברייין • סכותבין בלא אל"ף לבסוף • שם אשה ראיה היינו כשקריאת הרי"ם בקמץ והיו"ד שאחר הני"ן נרשם במצפה : רלא • כשקורין הרי"ם בפתח ואם כתב באל"ף אחר הרי"ם כשר :

אות שו"ן

(א) סערבין • אם ידוע שם העריסה שרה ועבדיו נקראת שערבין דכותבין שערבין יש לכתוב בשי"ן ואם ניהו לה מעריסה שם סערבין ספיר דמי לכתוב סירקא סערבין סעריל אבל שארקה שרבי שרלין יש לכתוב בשי"ן • ובספר ג"מ כהב דבשלמא בכותב שרה ניכר שהוא שו"ן שמאלית אבל שעריל וכדומה כו' • יש לכתוב בסמ"ך כולם רק אם ידוע ששם שרה ובדרך נענוט נקראת שרבי או שרלין יש לכתוב רק שרה • קו"ם • ויש שקורין שמרליא ויש לכתוב בשי"ן ואם שם העריסה שרה א"י לכתוב שמרליא וקצת נראה שיש לכתוב שמרליא והיינו אם קורין כן בפניה • וראחתיא אם קורין כן בפניה יש לכתוב ראחתיא באל"ף ואם כתב שרקה או שרליא או ראחתיא בלא אל"ף אחר השי"ן והרי"ם דיעבד כשר • שם האשה היה שרה האשקא ובננו נכתב שם שרה לבד פסול הגם • חא"ט סכ"ו • נקראת בפ"כ שרה ללא וכתבו שרה דמתקריא ללא אין צד להכשיר • חשו' אדמו"ר סמ"א • מעריסה שמה שרה גוילא ועתה מקצת קורין שרה ומקצת גוילא וא"י חיוו הרוב יכול לכתוב שרה דמתקריא גוילא או גוילא דמתקריא שרה אבל אם כתב שרה המכונה גוילא פסול ואם הרוב קורין שרה גוילא ויש קורין שרה לבד ויש גוילא לבד די שיכתוב שרה גוילא ומ"מ רשאי לכתוב שרה גוילא דמתקריא שרה דמתקריא גוילא אבל אם כתב שרה לבד או גוילא לבד או שכתב שרה דמתקריא גוילא פסול אבל אם כתב שרה דמתקריא שרה גוילא או גוילא דמתקריא שרה גוילא יש להכשיר דיעבד במקום עינון : (ב) שינא • ויש שנקראים שינא ויש לכתוב כן ואם ידוע שמה מעריסה

(ג) שינדיל שונדליין שונדליין שעגל שונליין (ד) שפרינצא כ"כ צו"מ וצדמס"א ונראה דחילא במצטא דהא צו"מ כהנא שפרינצא שפרינצא שפרינצא דאליין אחר השם שנקראה ולא כנ"ש שמחה המכונה צימפא המכונה וריידא כהנא (ה) בלבוש אשה אשר שם הערסה היה שמחה ואחר כך קורין אורה וריידא אוליין זהר רובא אס הרוב קורין אורה וריידא והמיטוט קורין אורה שמחה כותבין וריידא דמתקריא שמחה ואס הרוב קורין אורה שמחה כותבין שמחה המכונה וריידא ואס נשתקע שם שמחה והכל קורין אורה וריידא כותבין רק שם וריידא ואס כהנא שמחה פסול ע"כ אס ספק הוא אס הרוב קורין אורה שמחה או וריידא כהנא צו"מ שם מהרצ"ל דכותבין (ו) שני גיטין שלומית שולמית ואס שמה שלומית וכהנא שולמית או להיפך הוי שניו שמואל שינא שימל שבע שלימה שרימו שול היינו ש"ן שמאלית לכן צסמ"ך כשר וכן שולמאנה צס"ן או צסמ"ך שבתו שבתיה שקרא המכונה רשוא (ז) שאלוא והיינו אס קורין הלמ"ד צו"א אכל אס אין הלמ"ד נדגשה אלא (ח) נחפשה היינו שקורין (ט) פתח תחת הש"ן כותבין שלוח (ס"ט) :

המנע

טיב שמות גיטין

מעריס שינא או שינדול ועכשיו הכל קורין שינא ים לכתוב שם הערסה דמתקריא שינא : (ג) שינדיל היינו כשדוחקין החירק ובמדינותיו א"ל לכתוב רק שינדל אס לא כשחזותה עזמה צו"ד שמה מעריס שינדל ותיקף נתנו לה שם לע"ו שאלמתי השם עברי משתמשת לדבר שנקדשה והשם של לעו לקריאה צמי כל וגם תחת צס לעו שטיקל להקדים שם שאלמתי ולענין אס לכתוב שם שאלמתי בעי"ן לצדק נר"ך לעיין במכתב ערכאות אס הוי בעי"ן או באל"ף חא"ס ס"ז : שינבא ששכל ששנכא ים לכתוב אס קורין השי"ן צסנול וצחול ים לכתוב שונקא שערלא שרענא ששכל ששול ובמדינותיו קורין ששול : (ד) שפרינצא מ"ש שפרינצא רשוא דמתקריא רשוא יפה עשה ואס היה נכתב שפרינצא צו"ד אחר הצד"ק היה נראה לפסולו חא"ס סקמ"א : (ה) בלבוש ע"י צ"ס סקמ"א : (ו) ב' גיטין ים להקדים הנט שמה צו שמחה לצד החלה וצספר נ"מ כהנא דא"ל ב' גיטין אלא ים לכתוב שמחה המכונה פרידא ויותר נכון לכתוב דמתקריא פרידא כו' וכל האחרונים לא פירשו כן וכן המנהג לכתוב המכונה וגם במדינות אלו כותבין פרידא צפ' ולא צו"א קו"ס : (ז) שאלוא היינו אס קורין הלמ"ד צו"א וע"י האל"ף המפסקת בין השי"ן ובין הלמ"ד הלמ"ד נקראה צו"א נע : (ח) נחפשה ואלו אין נקודה כלל החתיה : (ט) פתח גס מעיקרא מיירי בגווי שקורין השי"ן בפתח אלא החילוק הוא כמו שנהגה ודברי הצ"ח המוה"ר שם שבע כיון שיש שנותנים שם זה מעריס פשיטא שם לכתוב כן צסמ"א אס לא שדוע שמה מעריס היה זה שבע ועכשיו קורין שבע ים לכתוב זה שבע דמתקריא שבע שם סאסא אכילו אס היה שם הערסה שרה אין להזכיר שרה כלל כשאין שום אדם קורא אותה שרה וא"ל לכתוב אחר סמ"ך שיהיה רק חד צו"ד וכל זה בהרגש יו"ד אכל בלא הרגש יו"ד כנון סאסא או ששאל או ששאל או ששאל הכל לפי המצבא ים לכתוב בלא יו"ד ואותו אות שהוא ש"ן שמאלית ים לכתוב סמ"ך ואס כתבו צס"ן נ"כ כשר (שם) סאסא שמה סאסא צ"ע אס ים להכשיר ובג"פ לא מכשיר כ"ל במקום ענין ושעה הדחק אס לא במקום שמדברים סמ"ך קרוב לש"ן ימית וע"י באות סמ"ך ואס מקל"ת קורין סאסא צס"ן ימית ומקל"ת סאסא ים לילך אחר הרוב ולכתוב את הרוב עיקר ועל השני דמתקריא ואס כתב סאסא דמתקרי סאסא או איפכא ושוב נודע שהוא להיפך שזה הרוב וזה המיעוט כשר בדיעבד ה"ך אס נודע שאין מי שקורא אותה צס"ן ימית כלל אין מקום להכשיר צוה אף במקום ענין כתב סאסא ושמה סאסא נ"כ ים להחמיר אף במקום ענין קל"ת

אות תי"ד

תמנע תרצה תמר ולא קורין אותה (ה) המריל דינו כמ"ש בלות ב"ח • תאנא ועיין בלות ט"ח (ג) תלצא (ג) המכונה תקוה :

הם ונשלם שמות אנשים ונשים • בעזרת אל בורא עולם :

לקוטי שמות עיירות ונהרות

בס"ש העתיק מכתבי הרב בעל דמשק אליעזר קצת שמות עיירות ונהרות :

אויערבאך חיבה אחת וכן כל שמות עיירות ונהרות שהכותים כבשוהו וקראו להם שם וכחציהם חין קורין עיירות ונהרות בעיין (ה) לכן כותצין אוישפורק אולמא אופנהיים אוברניק אופארש • וכיולא בזה כולן באלפי"ן בראשונה • חבל עפרעם עמדון עפשיין בעייני"ן בראשונה מפני שהם בסגול ונקרא בכתביהם על קכותצין סגול • אפמא (ג) דמתקרי אופטוב דיתבא על נהר לוקאווא ועל נהר אוקלינא • באמבערק דיתבא על נהר בעגניץ • (ג) דונייאו או שונייאו לו

טיב שמות גימין

קנח • ובין סאשיא ובין סאסיה חס נרגש סיו"ד בסוף יש לכתוב סיו"ד ולא חין הרגש סיו"ד צריך לכתוב בלא סיו"ד ולא כתב סיו"ד פסול וקנח משמע לי דבשמות הנכתבים בסגול יש לכתוב באלף כמו סאסיה עמיה ואם כתבם ב"א כשר חבל בשמות שאין בהם הרגש סיו"ד כמו סאסיה באסיה אפשר דעדיף לכתוב ב"א לכתחלה ולא מנהגו לכתוב באלף חין לוח מה :

אות תי"ד

(ה) **תמריל** • כשנקראת מעריסה תמר והיא נקראת תמריל בקמ"ץ תחת התי"ו דינו כמו שם שארקה ולא נקראת תמרה מעריסה וקורין אותה המריל התי"ו בפת"ח או בקמץ צריך לכתוב שניהם • כשנקראת בסגול יש לכתוב טעמיל וכשנקראת בפתח או בקמץ יש לכתוב תמריל בתי"ו ובלא סיו"ד אחר המ"ם ולעין סיו"ד שאחר הרי"ש תלוי במכתב אם דוחקין סחירק • טעמילא שם אשה ויש שנקראת טעמא ולא ידוע שמה מעריסה טעמא ושוב נקראת טעמילא בחד סגי וא"ל לכתוב טעמא דמתקריא טעמילא ולא היה שם טעמילא ואח"כ נקראת טעמא ואח"כ קראו טעמילאט יש לכתוב שניהם : (ג) תלצא • בשאר ס"ג לא ראיתי שם זה בתי"ו רק בעי"ת : המכונה • ט"ס הוא וז"ל תלצא • תקוה :

הם ונשלם טיב שמות גימין משמות אנשים ונשים • בעזרת אל בורא עולם :

(ה) **לבן** בותבין • בעיין כז"ל : (ג) דמתקריא כז"ל : (ג) דונייאו • חין לחוש בין שינוי דלי"ת לטי"ת • כיון שעולם מתווקן כן בכתובת גימין ושמות לא חשיב נשתקע : ווינא

או דוגמי או שונוי שם נהר אחד והכל לפי המצטא • וויכנא בשני ווי"ן וכן (ד) ווינא וכן ווילנא (ה) וויניצא דיתבא על נהר בודה ועל נהר וויניצא • שילושלא דיתבא על נהר מאנו • לוקאוו מהא דיתבא על נהר קרשנא • לוברשבא מהא דיתבא על נהר פולטס • מויבזו מהא דיתבא על נהר צוה ועל נהר צאזאק חע"ג דשם נהרות אלו נקראים על סם עבודה כוכבים שלהם כתב מהר"ס מינץ בהשוכה סס"ח דלין לדקדק צוה • סרוא סמירלובא פה ק"ק פינדא כוהצין פיורדא מהא דיתבא על נהר בעגניץ ועל נהר רעגניץ • קלוגיא מהא פ' האשה שלום • קירקבך הוא נהר וחד חיבה הוא • שנאי שם נהר הוא • תמנה שם מקום ע"כ (ר"ל ע"כ העתיק בס"ס מדמש"א ובאמלע כתב הס"ס הנה מ"ס הנ"ס באמצעיק וגם הוסיף שם עירו פינדא איך כוהצין ומכאן וזילך הוא מ"ס בעלמנו מפי ספרים וסופרים) • (ו) אישקוסיא ארמא או ארדא • באובן כוהצין בבודא דמהקרי אובן דיתבי על נהר דוגלי ועל מי מעיינות מים חמין • בילוגראדו דיתבי על נהר דוגלי וסאבא וממימי מעיינות מספקא וכו' • (ז) טבריה דעל כוף ימא • (ח) קישטנדינא דל"ת אחר הגו"ן • איסטרוהא (ט) מהא דיתבא על נהר ויליא ועל נהר הורילא • ווילנא מהא דיתבא על נהר וויליא • שעברשין מהא דיתבא על נהר וועפרש ועל נהר פרעשריין :

ועתה אכתוב שמות עיירות אשר אני הצעיר ברבבות אפרים •

לקמתי מספרים וסופרים בעזר עושה אורים :

(א) **אמישטרדם** דמתקרי אמשטילרדם מהא דיתבא על כוף ימא ועל נהר אמשטיל ועל נהר מיין • אייבשין מהא דיתבא על נהר

טיב שמות גישין

(ד) ווינא • יש לכתוב וינא צו"ץ אחד ואם כתב צו"ץ ווי"ן כשר : (ה) וויניצא • הספרדים כוהצים וויניאלס והאיטליים כוהצין וויניזא ובג"ס נכתב כחד וא"ו וצ"ע : (ו) אישקוסיא • אם לא נכתב יו"ד בין אל"ף לשין אם היתה נקראת בחירק אין להכשיר ואם נקראת בנזיר"י יש להכשיר : כוהצין דמתקריא כז"ל : באובן כוהצין דוגא ובבילוגראדי דינאי צו"ד לנסוף : (ז) טבריה • הנוון לכתוב מהא טבריס בעמק דיתבא על כוף ים גינוסר : (ח) קישטנדינא • נכתב צמ"ת ולא גדל"ת לא יחנו אוחו ויכתבו גס אחר גדל"ת • ואם כתב במקום קישטנדינא קישטנעין יש להחיר ליתן הגם במקום עיגון ושעת הדחק • ויש לכתוב קישטנדינא דעל כוף ימא רבא מוהבא ובגם הרבד"ז מוהבא בג"א וצין שכתב דיתבא על נהר פ' או דעל נהר פ' מוהבא וכן אם דלג חיבות דיתבא לגמרי כשר וכן כוהצין הים : (ט) מתא • באוסטרהא ווילנא טעברשין כוהצין נ"כ על מי מעיינות • דרעגניץ דמתקריא טעראוויגא מהא דיתבא על נהר מארשא דמתקריא מורווא ועל מי מעיינות • מנגלא דיתבא על נהר ריינוס ועל נהר מון ועל מי מעיינות • בעין הכתיבה של דמתקריא או דמתקריא הלוא כוהבא אם משתמשין בלשון זכר כגון דער צוג כוהצין דמתקריא או בלשון נקבה דיא טוגא כוהצין דמתקריא ואם היו כוהצין דמתקריא כשר :

(א) **אמישטרדם** • נכתב בגם אמשטרדם מהא דמתקריא אמשטילרדם דיתבא כו' ולא הים כתוב בו הכינויים לו ולאציו ואף שהים כתוב וכל שום כו' ולאחריכיו וזו הים רחוק מהיוטיון וכתוב בו פיסורין צו" וידין ולא הים מעורה ומתקן מן הגט לפי דברי השליח שהים הגט קטן וקצר מאוד לא נשאר למטה כדי תפיסת יד גס לא ללדדין כחצי אצבע ולא למעלה כאצבע רק קטן מאוד כלכרת מומה וסיה האים דע ובליעל והאשם היתה עגונה כמה שנים וסיה רחוק מאוד יש להכשיר :

אוהבוב

נהר חייבסין הכשירוהו בדיעבד • אע"פ דהנהר לא נקרא חייבסין כדכתיב ונהר
מלכים אע"פ דשם הנהר נולדו או סימור או ים סוף מ"מ לא נקרא סימור שם הנהר
אלא ה"ק מנהר שאלל מלכים ובג"ד נמי ה"ק מהא דיתבא על נהר שמוכרז אלל
חייבסין • (ג) אוהנוב אע"פ ששם העיר הובנוב אס כתב אוהנוב כפי מה שחזקין
בכתובות וכן הכרית אדוני העיר לקרות שמה אוהנוב על שמו והשם הנכתב
בערכאותיהם הוא אוהנוב גם כן על שם אדוני העיר רק שהוא באל"ף וגם ים עוד שם
אחר אוהנוב מכל מקום אס כתב אוהנוב כשר בדיעבד • (ד) איבהויון דמתקריא
איבענהויון • (ה) ברפטי מהא דיתבא על נהר צוה דמתקרי צוה ועל נהר מוכויון
כך כוחבין בניטין בעיר בריסק לייטא • (ו) בריסק דקווא דמתקריא ברוישטשא
מהא דיתבא על נהר זענטאווה ועל נהר דאגלחניקא כך כוחבין במדינת רוסיה
בעיר סנקראת בריסק וכו' במחוז הנקרא קווא • (ז) ברונא מהא דיתבא על נהר
שווארלא ועל נהר סויטשו ועל נהר פינאו • (ח) באנהרש דמתקריא באניהאר
(ט) בוסקא דיתבא על נהר פולטב ועל נהר צוה דמתקרי צוה • (י) בעלזא דיתבא
על נהר רעשיאל ועל נהר בעלזאל • (יא) בונא כן כוחבין בנט בעיר צון •
(יב) ברעוניהא דיתבא על נהר הארין ועל נהר ריזשטשיל ועל נהר ברעוניהא •
ברעוואויון מהא דיתבא על נהר טעליטשנע ועל נהר מאלחיווקס • (יג) ורגנקורט
מהא

מ"ב שמות גימין

(ג) אוהנוב • נהר הסולך בעיר וקודם בואו לעיר נופל צו נהר אחרת ששמו אינו כשם הנהר שנתקף
בעיר שפיל צו וגם אחר שנתקף מהעיר חוזר ונתקף וקורין ארצו בשמו בלתי א"י לכתוב שמו •
קאמינקא דמתקריא ספרמלאווה קאמינקא דמתקריא קאמינקא • אוסטרבא מהא דיתבא על נהר
ויליא ועל נהר סורינא • ים לכתוב שם העיר אמשיסלאוו בשם ישראל ואף שנקראת צל"ק הולבין
אחרי כתבי השערות ואס כתבו אמשיסלאוו אפשר לצדד אס נכתב שם אלל גם שנשלת משם
למקומות אחרים ונכתב כן פסול אשילו בדיעבד ואס נישאת תלא והולד ממזר • הו"א סל"ה
אוניספורט מהא דיתבא על נהר לעך ועל נהר ווערעך ועל מי מעיינות • ב"ה • בוסשאל מ"ד
על נהר סערופא • בולאדא מ"ד ע"נ לוח וע"נ אמיטשא וע"נ דילאוויל • ב"ה • שם נהר
אחד נקרא בזהו עוד ים נהר אחד התחלת הנהר הוא ערך פרסה וחצי רחוק מכלל כהתחלתו
ערך חצי פרסה וזשויא עד שבא לעיר ערך פרסה נקרא יעור ואחר בלות מעך זה ים מקוש
פנוי שמונת רחיים לדרך רחיים שופך יעור מים ומשם שוב נקרא וזשויא עד כמה פרסאות
עד בלות הנהר יחזיק שם הנהר שנשירו בשם יעור שלשים יום ויכרז בג"ב וז"מ ששם הנהר
בעירו כך ואז יכול לכתוב בשם הנהר יעור • שאל ומשיב ח"ב ספ"ה • גינהויון מ"ד ע"נ
אלס מיל וע"נ וואורס כך וואורס כך ועל מי מעיינות • דונא מ"ד ע"נ אקוה וע"נ ראוניה • שם
העיר נקרא בשם יהודית דלרשוו בקמץ ובשם העמים נכתב דלרשואיל ים לכתוב דמתקריא •
שאל ומשיב ח"ב ספ"ה • הורדנא מ"ד ע"נ יומין וע"נ הורדניא • (וע"נ צפ"ס) ווינא מ"ד
ע"נ דונא ועל נהר ווינא ועל מי מעיינות • ווירמאש מ"ד ע"נ רייניס וע"נ פרימא וע"נ לוזא •
צ"ה • אס כתבו ווארסי ביו"ד וכן לאמו ביו"ד ים להכשיר אלל זה שבחב לאמו דמתקרי
לאמוי הנם פסול • משיבת נפש ח' ס"ב • עיר גסיה בני ישראל וויסנבארנ ובפי העמים
אקירמאן כי בלשון תונר הוי אקירמאן פירושו של תיבת וויסנבארנ והיו כוחבין בנט שם
וויסנבארנ דמתקרי אקירמאן ועתה כמעט נשתקע שם וויסנבארנ סן בני ישראל הן בני
נכרים ומשפטי נכרים רק בכתובות כוחבין וויסנבארנ ויש אנשים וקנים מיעוטא שקרין כך
ועירות הקרובים לשם שכיחי יותר שנקראו בשם וויסנבארנ אל יאנו ממנה הרשעים שלא
להוציא לשם כו' • ב"ה • גם שכתב צו זאנער באל"ף ואף שנקרא בפתח א"ן לפסולו וכן א"ן
לפסולו מכל הסדון עי"ן בחיבת זאנער • וע"ד סנהר שנסחפקו לו בין סמ"ד וס"ן אין לפסול
בש"י

מחא דיהבא על נהר מרין ועל מי מעיינות • (יד) וולצבאך דיהבא על נהר רחובאך •
 (טו) טרעבוולא דמחקריא טרעבוולא • עיר קדשנו ירושלים חוב"ב כותבין
 במחא (טז) ירושלם דיהבא על מי שלח ועל מי צורות • (יז) אמפאלא מחא דיהבא
 על נהר סארין ועל מי מעיינות • (יח) לובלין מחא דיהבא על נהר טעמבוקא ועל
 נהר דיסערילא ועל מי מעיינות • (יט) לעמבורג דמחקריא לבוב דיהבא על נהר
 פולטוב • (כ) ליבנא מחא דמחקריא ליעבן דיהבא על נהר ווילטווא ועל נהר דאקטסקא
 ועל מי מעיינות • (כא) במחא נאפולישדרי איטאליא דיהבא על כיף ימא ומסחפקא
 ומימי מעיינות ובחרות • (כב) במחא סאלוניקא דעל כיף ימא מוטבא ומימי מעיינות
 ובחרות מסחפקא • (כג) פריש מחא דיהבא על נהר סיגא ועל נהר ביברא •
 (כד) פוזנ דמחקריא פוזנני מחא דיהבא על נהר ורטא ועל נהר גלובטא ועל נהר
 ליצינא ועל מי מעיינות • (כה) פרגא דמחקריא מוויגרי דיהבא על נהר מולטא
 ועל נהר ביטן קן כותבין בטוח הגיטין בק"ק פראג • (כו) קאומר דמחקריא
 קאומיר

טיב שמות גיטין

בגיטין כל דהו • כ"י ת' ס"ג • שם העיר ומאמטן ים לכחוב בלא אל"ף אחר הוי"ו • רח"כ
 ס"ע • (יד) וולצבאך • אם הנהר רחובאך אין אשילו קיט השמיטין ממנה אף אם הוא
 חוק העיבור לא יתן גם בולצבאך רק בכפר האמנן שיש לו שם נהר מפורסם והאמנן חובס
 אחת • טרעפאל מ"ד ע"נ טרעו ועל מי מעיינות • (טז) ירושלים • כן ים לכחוב בלא יו"ד
 ואם כתב יושמים או יושלים במקום ירושלים פסול • ב"ס • (כ) פרגא דיהבא • כן הוא הנוסח
 העיקר • לכתוב דמחקריא להוויטש מ"ד ע"נ בוורא ועל מי בחרות • לולמא מ"ד על מי
 מעיינות ובחרות מסחפקא • מובח מ"ד ע"נ בורא וע"נ באזאק • שם העיר נכתב מיהאלוויץ
 ושם הנהר לאבארין ושגור כפ"כ לקרות שם העיר מיהאלוויץ בקמץ תחת הלמ"ד או מיהאלוויץ
 וכן הנהר לא • נקרא כן רק בלוגנס אבל בלשון יהודית נקרא לאבארין אם לא נקרא העיר
 מיהאלוויץ בקמץ אחר הלמ"ד הוי סיגוי השם אם נקרא כך אבל מיהאלוויץ או מיהאלוויץ
 אין קפידא ואין מהם שכתבו כשר וע"כ אין לשנות מניטין הראשונים ויראה בכתובים אין
 נכתב שם ובענין הנהר בדעינד אין שום חשש ולכתחלה ים לכחוב לאבארין • השיב משה חא"ט
 ס"א • סלונק מ"ד ע"נ סלון וע"נ בולצאק ועל מי מעיינות • ב"ס • (כב) סאלוניקי • בג"פ
 ובמסריב"ל איחא סאלוניקא • (כג) פרגא • כל שמות עיירות שכתב נהנו ושמות נשים דרשו
 רבים דשיריהי טובא דהנו לכחוב בסי"ן אין לשנות מיהנס ולכתוב בסמ"ך ושמות דלא דשו
 והם בשמאלית טפי עדיף לכתובם בסמ"ך אך בשמות שנהנו בסמ"ך וכתב סי"ן ים להשגיר
 בשעת הדחק • (כד) פוזנ • אם לא כתב בנס ב' השמות כפי מנהג העיר אין לגרש בנס זה
 ויכתוב גם אחר ב' השמות • (כה) מוויגרי • אם כתב מוי בסוף השפה וגרדי בתחלת שפה
 האחרת ים לידד ולהטיר • פרעמסקא (ועי' בפנים) מ"ד ע"נ סאן • פרעמבורג מ"ד ע"נ נירא
 ועל מי מעיינות • ב"ס • נכתב בנס שם ספר פאזירקא כפי סקרא בין היסודים ובלשונם נקרא
 פאזירקי וגם נכתב סמוך להעיר והוא רחוק מן העיר יותר מתחום שבת שם סקרא בין
 היסודים הוא העיקר ואף מן לתחום נקרא סמוך • משכנות יעקב חא"ט סכ"ד • מעולם
 היו מנעים פה לסדר גיטין עבור שם העיר שכתב בכל השערות שלנו ושל עמים אחרים
 וכן בספרי ערכאות שלהם נכתב פירקא ובפ"כ הן יהודים הן שאר עמים נקרא דיערא ויש
 שם ב' נהרות וכן מי מעיינות זה שנים רבות שסדרו בו ב' גיטין ש"ט וזה שבע שנים שסדרו
 בו גם אחד נחזק וכתבו בו פירקא דמחקריא פאזירא ואח"כ שם שנים סדר רב אחד כמה
 שנים בזה האופן ניטין לכתחלה ראוי לכתוב כן ועי' בנוסחות אות פ' יגנועד הנה לכחוב שם העיר
 דיו"ד אחר הוי"ו קודם הדיק"ק ובשם עמים אחרים הוי בסלון דיו"ד אחר הוי"ו קודם הדיק"ק
 ומכתבין ע"ם העמים דמחקרי ח"ו לשנות להוויא לנו על ניטין הראשונים • השמות חא"ט ס"ד •
 פתה בגלילי העליון מ"ד על נהר וולצבא יחבא • קולין מ"ד ע"נ עילא דמחקרי לבא וע"נ רשוקא
 ועי'

קאומירז דיהב על נהר וויסלע ועל נהר וויגל ועל מי משינא בן כוהנן בקראקא
 במקום דירת היסודים שקרא קאומירז. עיר אהה רחוקה מירוסלעם מהלך יום וסמוכה
 ללוד וסמוה (כו) רמלה ויהי העיר שהיה שמה נה וכן קורין עהה מקלה בני עמנו
 כוהנן רמלה לבד. (כז) ראדוויל דמהקריא ראדוויל מתא דיהבא על מי משינא
 ועל מי בחרות. (כח) צמחא שבב דיהבא בין הרי טורי רמא הר גבוים ורר עיבלי
 בלאדמיר כוהנן וואלדמירא מתא דיהבא על נהר סמאטשי ועל נהר ליה ועל נהר
 דילאווילא ועל מי משינא. קאועלעין מתא דיהבא על נהר אסטער ועל מי
 משינא. קלעוואן מתא דיהבא על נהר סטיציל ועל נהר טשיקאווסטשינא.
 בראד דיהבא על מי משינא ועל מי בחרות. בדין מתא דיהבא על נהר שוואלי
 ועל נהר לוויטאווי. ליסא דיהבא על מי משינא. ניקלשבורג דיהבא על מי
 משינא שאין סם נהר וכוהנן ניקלס פורג כמעט כשרי היבות. ובאדוב מתא
 דיהבא על נהר סטריפא ועל מי משינא. (ל) פרעשבורג דמהקריא פאזשן מתא
 דיהבא על נהר חוגא דמהקריא דונאוי ועל מי משינא וטיין צביאור מ"ס צוה.
 (לא) ווין מתא דיהבא על נהר דונאוי ועל נהר ווין. סאסוב מתא דיהבא על נהר
 צוג דמהקרי צוה. ואלקווא מתא דיהבא על נהר סטיר ועל נהר
 סם ועל מי בחרות לפי שכן המנהג מקדם. לוצקא דיהבא על נהר סטיר ועל נהר
 סטורינא ועל נהר הלוטן. הורדנא דיהבא על נהר מיין ועל נהר הורדניא.
 העלמא דיהבא על נהר אור ועל נהר דרטשא. פרעזשלא דיהבא על נהר סאן.
 בעלזא דיהבא על נהר רעטשיאל ועל נהר בעלזילא ובטופס שלו נהב בעלזיטשא
 ואחר כך רעטשיאל. סמאבא דיהבא על נהר זוברוטש ועל נהר סטריאובקא.
 בבומשאין מתא דיהבא על נהר סטריפא. קולין דיהבא על נהר עלבא דמהקרי
 לבא על נהר רעקא. לומבלא על מי משינא ובחרות מסהקא. מארגאפל
 דיהבא על נהר סרטש ועל מי משינא. פאוואלאטש צו' אלטין על נהר פאוואלאטש
 ועל נהר ראסטווילא. גנדין דמהקריא גניזא מתא דיהבא על יאר כלידילא ועל
 נהר יאר יסלין ועל נהר יאר שוועטא. צעיר בון כוהנן צנט בונא. עלקיש
 דמהקריא אילקש דיהבא על מי משינא. סמעפאן מתא דיהבא על נהר הארין
 ומי משינא. לאבין מתא דיהבא על נהר האמיר ועל נהר דאצייל לאוי. לוקאוואה
 מתא דיהבא על נהר קרשא ועל נהר דויין. במאדילאווי דיהבא על נהר דינעפר
 ועל נהר דובראוונא. ווישעפסק מתא דיהבא על נהר דווינא ועל נהר ווירצא ועל
 נהר

טיב שמות גיטין

(ועיין בפנים) קראלפוטין מתא דיהבא על נהר שוודנא ועל נהר דאברא וואדא ועל מי
 משינא. קראקא בקאומיר דמהקרי קאומירז מתא דיהבא ע"ג וויסלע וע"ג וויגל. ב"ה.
 (ועי' בפנים): (כו) וויסלע. מקומות טיובין ביד נהר זה וכתב על נהר וויסל או וואסל
 או וויסל במקומות שקורין בהגש יודין הנו כשר מ"מ לכתחלה אין לשנות מהמנהג:
 (כז) ראדוויל. צעירות שכבר נהנו להשמיט הנכר שאין לו שם אין לשנות אך אם יקרה
 עיר חדשה שיש בה נהר גדול ומשינא ובחרות ולנהר אין שם ידוע יש לכתוב דיהבא על
 מי נהר ועל מי משינא ומי בחרות ואם יש שם ב' נהרות או ג' ולחד או ב' אין שם ידוע
 יש לכתוב על מי נהרות סהם ובדיועבד יש להכשיר כשכתב הנכר שיש לו שם לבד. אם כמה
 נהרות כוהנן כולם אפילו אין מסהקין כלל אם הם חוץ עיבור העיר ואם לא הזכיר אחד
 לכתוב משמע דקשר. שטענערן דמהקריא מארזערן מ"ד ע"ג גלוג וע"ג צומל ועל מי
 משינא

נהר רועשאי ועל מי מעיינות : קלוד מחא דיהבא על נהר סיווקא ועל נהר טשטטטווא
 ועל מי מעיינות : (ג) פיסמנין דמחקריא פיסמניצא מחא דיהבא על נהר חויווא
 ועל נהר ביטריאל דמחקריא וורחא ועל מי מעיינות : סמניסלאב מחא דיהבא
 על נהר ביטריאל ועל מי מעיינות : ווישנאוויץ מחא דיהבא על נהר הארין :
 קאטמאנשין מחא דיהבא על נהר סלוטש ועל נהר חיקפוד ועל נהר סיחאחוקא :
 קאלק דמחקריא קאלקי דיהבא על נהר סטיר דמחקריא סטירשטטש ועל מי מעיינות :
 דובראוויץ דמחקריא דאמברוויצא דיהבא על נהר הארין ומי מעיינות : הארחוב
 דיהבא על נהר טשטריהוב ומי מעיינות ומי בחרות : זמאשין דמחקרי וזמאשמש
 דיהבא על נהר קליחאויאל ועל נהר ווייפרשטש ועל מי מעיינות : (ג) סקאל דיהבא
 על נהר בוג דמחקרי בוג ועל נהר רחטי : זבארו מחא דיהבא על נהר הנינגא ועל
 מי מעיינות : (ג) פלסט דמחקריא פלסט מחא דיהבא על נהר דונגי ועל מי בחרות :
 (ג) ברעון מחא דיהבא על נהר פלשק ועל נהר זלחטא ליפא ועל מי מעיינות :
 אדעם מחא דיהבא על כיף ימא ועל מי בחרות : ואלאמשיסק מחא דיהבא על נהר
 זכרוטש ועל מי מעיינות : (ג) ירושלם :

חם וגשלם סדר שמות עיירות ונהרות : בעזר בעל גבורות : גבור
 וגערין : אשר שם שמות בארץ :

בית שמואל וכללים

גרסין בפרק חלו טריפות (דף ס"ה) בה היענה דפסק ספרא בחרתי היבום
 ש"מ הרי שמוע נינהו אלא מנחה חם כדלעומד דפסק ספרא להרי
 ה"כ חרי שמוע נינהו חרי ההם בשרי היבום פסק להו בשני שיטין לא פסק להו :
 וכתב הר"ן מכלן נשמע לענין גיטין שאין פוסקין שם האים ולא שם האשה בשני
 שיטין אבל בשטה אחת אפשר שפוסקים קלה שמוע שסוברים כן דומיא כדלעומד
 ע"כ : ופרק ע"פ חיהא חמר רב חסדא חמר ר' יוחנן ידידיה חתם הן ורב ס"ל
 ידידיה מחלק לשנים ומשמע אפילו בשני שיטין מחלק דומיא דהללויה וכו"כ בפסקי
 מהרש"י סקפ"ה ומסופק שם אם הלכה כרב כיון דריב"ל פליג עליו ומה שקשה
 על מהרש"י כבר הקשה מהרש"ל : וכתב שם בפסקי הנ"ל הא דקאמר רב דנחלק
 ידידיה לשנים ר"ל אם ירלה רבאי לחלק אבל אם ירלה יכוזב היבה אחת ורליה
 לדבר דהא בה היענה חיהא בש"ס שם דפסק ספרא בשרי (היבום) [שיטות] ובס"ה שלו
 כותבין בחד שיטה ע"כ מוכח מ"ס דפסק ספרא בשרי היינו אם ירלה ולכך נראה
 דהכותבין ידידיה וכו"ג היבה אחת לא הפסיד עכ"ל נשמע מדבריו דס"ל הלכה
 כרב דאמר מחלק לשנים ולכתחלה עושין כרב אלא הכותב היבה אחת לא הפסיד
 וכו"כ :

מעיינות : שחוק דעל כיף ימא רבא מוחבא ומומי מעיינות ובחרות מחספא וכן כשכותבין
 נט במנענן במדינות וזיניחא דיהבא בימא בקלויא כותבין במדינה נענן או קלויא דיהבא
 ע"י : ב"ה : (ג) פיסמנין : כשנחלה נט ממקום שאין לנסר אלא שם אחד למקום ששם י"ס
 לנדר ב' שמוע או לכיסף הולכים חנו אחד מקום הכניסה כן י"ס לכתוב ננט : ס"ל ק

וכ"כ מהרש"ל בשם מהר"ב ובהז מהרש"ל דלמא כל הדעות יתבאר ידידיה היצב
 אחת רק יעשה ריוח מעט וזו כשר אליבא דב"ע אפילו אם היו כחי היצות וכן הוא
 מסקנת ס"ט דשם ידידיה יעשה ריוח מעט • וכתב בפסקי הנ"ל שם פדהאור
 ועמידה לא שכתב דנחלק לב' שיטין ול"ד לידידיה דשם ידיר חול יה קודם ומ"ס
 הב"י לדעת מהר"א המורה אחד וכבר הקשו עליו מהר"ט וט"ו ובמסורה רבתי
 חיאה אין מילין דכחיבין חרף וקריין חרף אליאור פדהאור ידידיה עמידה דנלעומר
 ומהר"ט כתב בכמה מקומות אלו מניחין דברי ההלמוד והפסקין דברי המסורה •
 ומדברי המסורה נשמע דאין חילוק בין ידידיה לשאר שמות ואינן נחלקים • לפ"ו
 לכתחלה יש להבין כידידיה וכדלעומר שיעשה ריוח מעט וזהו יואל ידי כולם וכדיעבד
 אם כתב בשני שיטין פסק הב"י דפסול ח"ע"ג דיש להקשות על דבריו מ"מ לדינא
 יפה כתב דהא ר' יוחנן ס"ל ידידיה אחת הן גם למסורה חד מלה הוא • וז"ל
 מהרש"ל ודאי אין נכון לכתבו ב' שיטין דשמה קי"ל כ"ו ועוד אני אומר
 אפילו לרב אין נכון לכתבו ב' שיטין ול"ד להללו יה שהוא שתי מלות אבל הכא חד
 הוא • ועוד אני אומר אח"ל ידידיה כוחבין בשני שיטין משום דנקרא כן ע"פ הנביא
 דאמר ברוך"ק ואחד חול ואחד קודש אבל השמות שאלו קורין בדרך הדין פשיטא
 שם אחד הוא וחד היצב ובעינן אפילו שם אורשרגא ע"כ לכן אם כתב ידידיה
 (א) בשני שיטין פסול מכ"ס בשאר שמות שאלו קורין *) ואם נשאה בגט שחלק ידידיה
 בשני שיטין כתב בט"ו כדאי הוא מהרש"ל לסמוך עליו וכן היכא דח"א להשחל גט
 אחר רק בדוק גדול • ואם כתב בשמה אחת ובשתי היצות פסק בס"ט ובט"ו
 דכשר אפילו בלא דחק • נשמע מכל זה השמות אשר הם בשני שמות יכתוב בשמה
 אחת רק יעשה ריוח מעט היינו פחות ממה שעושים בשני היצות • ואם כתב ידידיה
 בשני שיטין פסול ומכ"ס השמות שאלו קורין • ואם נשאה בגט זה אז בשם ידידיה
 לא הנא אבל בשמות שאלו קורין *) הנא ואם כתב בשמה אחת ובשתי היצות כשר
 אפילו לא נשאה • מיהו בשמות שאלו פסול • ושם יוס טוב לו בן ליון או סימן טוב •
 אשר יש בה אזהרות (ג) מנלפ"ד (ג) פסק בס"ט דיפריד קלח כמו בשם ידידיה חלח
 מי ששמו שם טוב יקרב יותר משם ידידיה מטעם שכתב שם ועי' חסודות בן
 שאן סנ"א ועיין בזה חל"ק מ"ט בשם אבי העזרי :

לעולם

*) בדרך הדין נחל חיבה

חיב שמות גיטין

(א) **בשני שיטין פסול** • ידידיה יש לכתוב חיבה אחת והרואה לחוש יניח ריוח מעט
 פחות מן היצות אך באופן שיראה יותר חיבה אחת מן היצות וב' שיטין
 ודאי פסול ואפילו בניית או בשעת הדחק י"ע להכשיר וב' היצות ממע בחד שמה אפשר
 שיהי להכשיר בדיעבד כניסת או בשעת הדחק אבל אם אפשר להשחל גם אחר גרף גם אחר
 דהקריאה בפ"כ מסכתת עם עלייתו לחורס וחתומה : (ג) כנצפ"ד • כתב אלו שמות יוס טוב
 בן ליון סימן טוב שם טוב ב' שמות כיון שהם מאותיות מנלפ"ד במקום עיקר יש להכשיר
 ובג"ס כתב דהוא פסול מדרבנן ולכתחלה לא תנשא ע"ם וכל שעת הדחק כדיעבד דמי ותנשא
 לכתחלה אם ח"א להשחל גם אחר : (ג) פסק בס"ט דיפריד קלח • בעינן שיהיה נראה
 יותר ב' היצות מהינה אחת ושם טוב יש לקרב יותר שיהיה נראה כחיבה אחת • ובעי' השם
 שם טוב להכיר שיהיה נראה יותר ב' היצות מהינה אחת :

ואין

הא לך הכללים השייכים לדינים הללו

א לעולם

חולין אחר השם שקורין אותו או אותה ואין משנין (א) ואין דורשין השמות לומר דשם נקרא על שם כך וכך לשמות השם אשר נקראים בו אפילו אם שמו בשמות (ב) הכותים או השם מורה על איזה (ג) ריעותא מ"מ אין משנין. וכן אם ידוע שם שמוסאם אם עלמו אין (ד) משנין כלל: ב והיכא דאין ידוע חתימתו גם ח"י בדקדוק שמו אשר נקרא אז אין לספק בשם שהוא בשמות הכותים או עבדי שלמה או על שם שמורה על איזה ריעותא: ג ואם אין ידוע שמו חולין אחר השם הנכתב (ה) בכחוצה: ד (ו) קיטור השם ח"ל לכתוב שם שניהם רק כוהצין שם העיקר אפילו אם הכינוי יותר חרוץ הוא בקיטור כיון שדומה לשם העיקר: ה מיהו אין קפידא אם כותב שם שניהם שם העיקר ושם הקיטור ח"ל דח"ל לכתוב שניהם לכן היכא דליכא ספיקא או פלוגתא ח"ל הוא קיטור השם כוהצין שם שניהם: ו מיהו היכא דליכא ספק בזהו שם כיצד כוהצין אותו יותר טוב לסמוך על (ז) רוב פוסקים דח"ל שהוא קיטור השם ח"ל היכא דליכא ספק בדבר כיצד כוהצין אותו שם יותר טוב לכתוב שם שניהם ועיין בזהו ט"ז ב"ח: ז ואם הוא קיטור השם ח"ל שם לקיטור השם זה שם קודם אחר כגון יתחק חייק דהוא קיטור השם ח"ל שם לחייק שם הקודם אחר כגון שאלתיאל ליד לכתוב שם שניהם: ח ודוקא אם יש בזהו מקום לפעמים נקרא חייק שאלתיאל ח"ל אם לא נמצא שם כלל ח"ל לכתוב קיטור השם (*): ט וקיטור השם אשר יש לשם קודם כינויים אחרים כגון יתחק חייק וליתחק יש שאר כינויים ליד לכתוב גם הקיטור השם: י ואם הקיטור השם הוא מובלע בעיקר השם כגון אליעזר ליד או יתחק ח"ל לכתוב (* עיין בהוספות אות ח' שם

מיב שמות גימין

(א) ואין דורשין. כגון שם ליפקא אם ידוע ששמה כך אין משנין ואם שניה פסול ואין אומרים שהוא שם גזילה: (ב) הכותים. כגון שנהי אם אותה ח"ל ושינה וכתב ח"ל ח"ל פסול אפילו דיעבד או אשה ששמה מילכה בחורק אם ידוע ששמה בקו"ף אין משנין בח"ל סקמ"ז כתב ח"ל יכתוב שם כותים כלל וצד"ח חולק עליו וע' בפס"ז בזהו ח' סקמ"ט: (ג) ריעותא. דמסתמא אין נקראים ט"ש ישעיהו דריש מזלי וכו' וצ"ל וצ"ל נ"מ כתב דל"ל ח"ל הוא וסב"ל לפי ששם שידוע שדרך לקרות שם זה יש לספק גם בזה המגזש. קו"ה: (ד) משנין כלל. וצ"ל נ"מ דאין חולקין אחר חתימתו אם הוא בשמות כגון ששמה יסודא או מתתיה צ"ל וצ"ל בזהו מחמת טעות שלא ידע לחתום כהונן ח"ל כשים לידע שם מוצקא שלו כגון ששמו ליב וחותם יסודא או אריה או שנקרא גרשון או גרשם ורגיל לחתום גרשם חולין בחר' ואם נודע שנקרא גרשון בנ"ן יש לכתוב גרשם דמתקרי גרשון. קו"ה. עי' בזהו ח' סק"ה: (ה) בכחוצה. בזמן הזה רבים מסדרי גימין שאינם יודעים כלל בעיב קדושין אין לסמוך על הכחוצה כלל רק בעיקר השם. קו"ה בשם ג"מ עי' בש"ח אות פ' ולקמן כלל ט"ז וע"ע בהוספות: (ו) קיצור השם. ג' כללים להקל בשמות. ח' קיטור השם לא הוא כינוי הן קיטור השם בראש כמו שמואל מואל הן קיטור השם בסופו כמו בנימין בוגמי. ג' אריכת השם בסופו כמו יתחק יתחקין וכו' ולא לא הוי כינוי. ג' חילוף אות בסוף השם כמו יעקב יעקל וכו' ולא הוי כינוי דכ"מ דח"ל לכתוב שם השני לא הוי כינוי כלל שם השני. השו' שמואל ה' גימין ס"ג ועי' בשמות אכ"ס אות ח' בעיב שמות גימין אות ז' ובאות ט"ן ועי' בהוספות אות ד': (ז) רוב פוסקים. אפילו הוא נענין שיהי ראוי לכתוב הכינוי בודאי כגון שידוע חתימתו יסודא ואין ידוע אם נקרא ליב או ליווא אין לכתוב הכינוי רק שם יסודא וכן איפכא אם ידוע שנקרא ליב ואין ידוע שם

קקודש

שם הקלר חפילו אם יש לעיקר השם שחר כינויים : יא קלור השם כגון שפיה
 מיטפיה וכו' וזה חין כוהצין רק העיקר השם אבל אם חין עולה לס"ה בשם
 זה חלף בשם הקודם אחר לו כוהצין השם הקודם שטולה בו לס"ה ושם אשר נקרא
 בו כגון (ח) שפיה ולא יטפיה : יב מי שיש לו שם אחד של קודם ושם אחד של חול
 (ט) אם מקדימין שם של קודם כוהצין על שם חול המכונה *) ואם מקדימין שם של
 חול כוהצין על שם קודם דמחקרי ואם חוץ ספק בדבר כוהצין דמחקרי ואימתי
 מקדימין שם של קודם מבוחר במק"ט : יג ואם יש לאחד שני שמות של חול כוהצין
 על שם השני דמחקרי : יד ואם שם הכינוי יולף משם הקודם מ"מ כוהצין עליו
 המכונה כגון שם האשה סליה יולף משם שרה מ"מ כוהצין המכונה : מז מיזה הא
 דקו"ל שמות הקודם דעו בשם הקודם לענין זה (י) וכוהצין ה"ל בסוף כגון סליה
 משרה : מז וכל שמות הלעז חפילו שמות של ערבי או של יון כל שאינו שמות הקודם
 כוהצין חל"ף בסוף : יז ובמאות חרמי חל"ף שחרגוס חסוב כה"ק מ"מ כוהצין חל"ף
 בסוף כי כן הוא בלשונם מיזה כוהצין על שמות חרמי דמחקרי (יא) ולא המכונה :
 יח ואם הוא חוהם אה עלמו (יב) יהודא באל"ף חין משנין לכהחלה וכוהצין בגעס
 כן יהודא בל' ואם סינה עיין בפנים : יט וכן שם האשה שחרקה חין כוהצין שרה חלף
 כוהצין שחרקה חל"כ דשם העריסה היה שרה (יג) אז כוהצין שרה בשם העריסה
 כיון הנקודות שונים ועיין בשמות נשים חוה צ"ח : כ ואם חתומות וכו' (יד) שטולה
 חל"ף עיין בחספות אות י"ב

שיב שמות גיטין

הקודם שלו אם יהודה או חרים חין לכתוב רק הכינוי : ק"ס בשם ג"מ : (ח) שפיה : בספר
 ג"מ מסיק דהעיקר לכתוב דמחקרי יטפיה וכן כל כיוצא בזה כגון בללל שקורין לללל וישראל
 שקורין שרלל ויחושע שקורין שיע כוהצין השם כאשר ראו לכותבו : ק"ס עליה לס"ה בסדי
 שם העריסה עיקר לגבי החתימה והקריאה : (ט) אם מקדימין שם של קודם בל' השולח
 גע למקום אחר ויש לו שם עברי במקום הנתינה ובמקום חתימה הוא שם לעז חריך לכתוב שם
 מקום הנתינה ועל שם מקום החתימה יכתוב המכונה ובספר ג"מ מסיק ואי לא דמסתפינא
 הייתה אומר דבכ"ג יכתוב דמחקרי : בחשו' ט"ב ב' סק"ט בשם שמה הינדל ובשמה מ"ח
 לשרה חין לכתוב המכונה הינדל רק דמחקרי הינדל : ובחשו' ח"ס ח"ב סב"ב דכ"ס אם
 שם הקודם לא ניתן לו מחמת חולי אלא שהוא בלשון חידש לו שם זה דודאי לא שייך לכתוב
 על הראשון המכונה : ק"ס : (י) וכוהצין : עי' בשמות חסדים אות חל"ף ס"ק כ"ב :
 ועיין בפנים שמות גיטין בשמות חסדים אות חל"ף סק"ב : (יא) ולא הסבוכה : ובדעבד
 אם כתב ועל שם של לבון תרגום המכונה כשר ומכ"ס בשעת הדחק : (יב) יהודא
 באל"ף : ובספר ג"מ דעמו דלון משנין בחתימה : ק"ס : (יג) אז כוהצין שרה : ובספר
 ג"מ דעמו שחין להשניה בשם העריסה כלל אם נשחק ועי' בחספות אות י"ט : (יד) שטולה
 לר"ת : אם הקריאה והחתימה סתרי אהדדי יש לילך בחר שם דקרו רובא דעלמא : ואם
 חל"ף הוא שם מחמת חולי הוא מכריע לעשותו עיקר ואם לא הים שח"ח כגון שח"ח מלידה
 שמו משם ולפניה קלם נקרא יחאק וליכא למיקם הי מינייהו קרו רובא דעלמא והעליה לס"ה
 והחתימה סתרי אהדדי יש לכתוב ב' גיטין באחד יחאק דמחקרי משם ובכ' משם דמחקרי
 יחאק והיינו אם חותם כן בכוונה ובני אדם שרנילון לעלות לס"ח בכל שני וחתימת שחר חין
 מודמן להם אלא פעם אחת בשנה עליה לס"ח עיקר ואם חותם בכל שבוע שערות ואחרות
 ולעלות לס"ח חין מודמן כ"כ יש לשבוע עיקר מהחתימה : נקרא לתורה רק בשם הקודם ובפי
 כל נקרא רק בשם החול ובחתימתו חותם בשם הקודם והחול יחד נכון לכתוב שם הקודם ועל
 שם החול המכונה : מ"ח ב"ס : ועש"א אות יו"ד ס"ק ב"ד : במקומות שנסו בשם מחמת
 חולי

לתורה אין שום ואינו יודע בעצמו למה הוא מוחסם את עצמו כך יש ללך אחר השם
שעולה לס"ה : בא אין לכתוב שם קטנה כגון ליבלי או ועלקיל וכן בש"א חל"כ
רוב בני אדם קורין אותו בפניו כך ועיין בש"א אות ואל' : בב אפילו שמות אשר
נקראו רפה (ט"ו) אין לשמות נקודות בנט מיהו היכל דאפשר לכתוב ואל' במקום
צ"ה טוב לכתוב ואל' שאל יקרא צ"ה בדגש ועיין בשמות נשים אות צ"ה והיכל
שליך ואל' כותבין שר ווי' ובמקום פ"ה רפה כותבין ואל' אחת : **סליק**

תיב שמות גיטין

חולי לחבר שם החדש לשם הראשון כגון שהיה שמו משה ונשתנה בחולי לשם יעקב משה וכן שולח
לתורה כותבין יעקב משה דמתקרי משה ונאשה שאינה שולח לתורה כגון לאה שנשתנה לרחל לאה
וחתמה בן יש לכתוב רחל לאה דמתקריא לאה ואם אינה חתמה ונקראת בפי כל רק לאה אין
לכתוב רק לאה . לשמ"ח אות י"ג . שמו אברהם נשתנה מ"ה ליחזק ואלך למקום אחר ושם
הוחזק שמו אברהם יחזק כותבין אברהם יחזק ואף אם במקום שיא משם נקרא בשם הראשון
או השני ואם נשתנה מ"ה במקום כתיבה וקורין שם רובא בראשון ומיעוטא בשני או להפך
ושלמים הנם למקום אחר שנקרא שם בשניהם יחד יש לכתוב אברהם יחזק דמתקרי יחזק
דמתקרי אברהם ואם הקדים שם מקום הכתיבה שהוא שם מחמת חולי לשם מקום הכתיבה
אם כבר ניתן הנע יש להכשיר ואפילו כשלא כתיב יחזק עדיין אם הוא ע"י שליח ויש קושי להחזיק
השליח להביא נט אחר יש להכשיר . שם אות י"ד . אל"ף הוא כימן לתנועת הקמץ בין קל
או כבד והוא"ו הוא סימן לתנועת החולם או המלאפ"ס והיו"ד הוא סימן לתנועת זיירי
וחיריק . ס"ג בלות יו"ד סקט"ו . ב' יודין במקום זיירי בתיב דכרי נחמיה סכ"ם כתב שאין
השם כ"כ בזה . מי שיש לו כמה כינויין כותבין המכונה והמכונה ובדמתקרי כותבים בכלם
דמתקרי בלא ואל' ואם לכתוב לפעמים בוא"ו ע"י ב"ש סקט"ס אות ל"ו ובתשו' שמי"ח ח"א
ס"ה ובשולח בית אפרים ס"ה הובא בפי' בלקוטי שמות אות כ"ב . מי"ח חיים סכ"ג . להסוף
אות להורות על התנועה כדי לזכר הקריאה ע"י ב"ש ב"ש שלום ובשם שלמון ובשם יראת
ובנו"ב ב' סק"ג וק"ל . בענין הוראת התנועת חיריק שורק מלאפ"ס ע"י ס"ג ב"ש חנוכה
(ועיין בשם ציין ויכל בלות ב') . הוראת שם פתח ע"י ס"ג ב"ש נעכלא ובשם חנוכה ובשם
ברוכא . שם הירש ושם מילכל ושם מיילא בנשמע הברה כמו סגול אם לכתוב ביו"ד ע"י בשם
מ"ה כותבין ביו"ד . לא השיב נשחק בשב' השמות דומין זה לזה ע"ש בשם אבי שלום
ובש"ג אות ב' וה"א ובשם גרשון . קריאתו לתורה ומתימתו זכר ואלף ביחד ונקרא בפי' רק
וואלף יש לכתוב דמתקרי כיון דשם וואלף הוא ג"כ משם השיק וכן קלוגימוס קלמן דמתקרי
קלמן ואם הוא כהן או לוי יש לכתוב בפי' הכהן או הלוי סמוך לעיקר השם קודם דמתקרי
תשובת מים חיים ס"ס וסכ"ג . ועיין בשמות נשים אות פ' סק"ב . אם המכתב הוא בדרגה יו"ד
כן כותבין כגון חסיה טפ"א וכו"ג . ס"ג . ועיין בשמות נשים אות מ' אות נ' וכלל מקום שחבר
ששם המכתב בדרגה יו"ד כגון ציל"ה או השני"ה או עזי"ה וכו"ג כותבין ביו"ד היינו כשהיו"ד
ששם ונקרא בדרגה ממש כן שוררני גדול אחד שכן מצוה בתיב בית אפרים ס"ו וק"ה
שהביא לדמיון כמו אחיה מחסיה יכסיו וע"כ טהנין בכל המקומות אף שקורין שם ציל"ה העג"ה
ברפיון אבל כיון שאינו בדרגה ממש לכתוב בלא יו"ד . ועי' בשמות אנשים אות ב' בפי'
שמות גיטין אות ווי"ו . ועי' בלות מ' אות ח' . כשעולה לתורה משה צ"ה ונקרא בפי' כל
הירש וכו"ג יחד טוב לכתוב בלא הי"ש דמתקרי משה צ"ה דאם יכתוב משה צ"ה המכונה
הירש יש השם לפי הכ"ש דקאי אשם האדם וע"כ יאמרו דנקרא משה הירש . לשם אות ואל'
סק"ו . והיינו למחזיקים במנהג כב"ש אבל להני שאינם נוהגים ככ"ש שפיר דמי לכתוב ג"כ
משה צ"ה המכונה הירש והנם משמעות הס"ג שגם למי שאינם נוהגים כמנהג הכ"ש (היינו צמ"ש
מיי שנקרא לתורה משה יודאל ונקרא בפי' משה ליב שיכתבו משה יודאל המכונה ליב כי
המכונה ליב קאי על מאי דסמוך ליה על שם יודאל) שפיר דמי לכתוב ג"כ אלא הירש דמתקרי
משה צ"ה הנם שם להקדים שם הפכרי על שם הלעז מ"מ כיון שיש השם הכ"ש שפיר דמי
לכתוב

לכתוב כן • ונחם למדתי מכ"ס לעובדא שאירע לפני באחד שאמר לפנינו על אבין שעולם לחורם
משה זלמן ונקרא זלמן שטקף בזה על חשבת שב"ס כיון שלא תנינו ב"ס • שיהא זלמן כינוי
למשה ואולי היה לו לאביו לכינוי זלמן חיו • שם הקודש אחר שניאור וכיוצא ונחמא שזלמן הוא
כינוי לשם ההוא ולא למשה זלמן ובפרט לפמ"ס בשם חסד' מ"ס חיים סב"ג וס"ס א"ס שם שלמו
הוא ג"כ משה העיקר שיש לכתוב על שם הלעז דמחקרי כנון אליעזר ליסא דמחקרי ליסא
או קלוינימוס קלמן דמחקרי קלמן והוא בשם הס"ג • בשם הבאון מ"ס משה סופר בלוח הטעות
והטעמות דפוס זאלקווא • אך מסתימת הס"ג מ"ס סק"ט משמע דיש לכתוב המכונה ובס"ט
סק"ט אות ל"ו הביא בשם טעויות יעקב דאפילו כשנקרא בשם שמות א' שם קודש וא' שם
חול יש לכתוב המכונה ולא כנו"ב (דבזה ס"ל לכתוב דמחקרי) וע"ס בשם חשוכת מנחת פני
ולפי דעת הישועות יעקב גם אם כתב דמחקרי במקום המכונה חושש בזה פ"ט בפ"ט וע"כ
הוריתי לכתוב בן זלמן דמחקרי משה זלמן ואין לומר דלא יכתבו רק שם הכינוי לבד זלמן
וע"ס בפ"ט אות ב' בשם גם מקושר ושיבת ציון אך לא דמיה דהס"ס חיו • ידוע כלל שם הקודש
של אביו אם הוא יהודא או אריה אבל כאן שואת ידוע לנו שס"ס עולם לאחר שם זלמן
והוא נאמן על אביו כמבואר בסק"ט ס"ג • הוי כאלו ברור לנו שכן הוא ואם כן אין להשמיט
מלכותם וע"כ יותר טוב לכתוב בן זלמן דמחקרי משה זלמן • שם קטנות כו' רוב בני אדם
כו' • בפ"ט ש"ט אות ו' סק"ט כתב סברה אחת דבאשה לאו בדידה הליא מלחא שסנפ הוא
לשון הצעל • קו"ט • אם האשה ספרדית ונשואה לאשכנזי אף שבה לב"ד של ספרדים וכתוב
כמנהג הצעל דרמי כתיבת הנק' הצעל • קו"ט בשם ג"ס • ס"ל ו

נוספות לספר טיב שמות גיטין

מספר דברי חיים ותשובות צמח צדק מהגאון החסיד כו'
מהור"ר מנחם מענדל נבג"מ מלובאוויטש יע"א

שמות אנשים

(הציונים הללו קאי על הציונים שבתוך ספר טיב שמות גיטין ולפעמים על חבית שמואל)

אות א (ע) (עיקר השכסול מחמת זה) ובדברי חיים מבסיר: אברהם יחזק דמחקרי אברהם •
ואם כתבו אברהם יחזק לבד בא"ס כיון שנקרא כך לס"ת יש להסביר ובאשה פסול • ד"ח:
(כו) ארון • אם קורין ארון בקמץ כדוחצין הכינוי לכאורה יש לכתוב ארנן • ד"ח: (כה) כותבין
ביו"ד • ועיין בלוח ב' סק"ז ובשם שאס"א ובכללים: (לד) חיוא וכתבו חיוא חיוא • פסול • ז"ט
למעשה: (לו) דמחקרי אלמיר • יש לכתוב המכונה: (מ) (בג"ס) ב' אוחיות • בזמנינו אין מדקדקין
בזה: (מד) דסחרי אהדי יש לכתוב ב' גיטין • מה שנקרא בפי העולם מכרישו ולפי הנקרא
בגלילותיו אל"ף למ"ד וי"ד וא"ו אין הקריאה מוכיח מלא או חסר וכן בשם עליא שנקרא ברוב
מדינות פולין אין רואים אך במדינות שקורין אלה כמו במדינות אשכנז וקראקא מורה על חסר
וא"ו ועליותו לספר תורה במקום שדרכם להאריך אם קורין אותו אליה חסר מכריע דכן הוא
שמו ותחתיו אין מכריע כלל ולהחמיר כ"ל אפילו אם הסתימה בכיון חסר וכלא שום רשימה
יכתוב ב' גיטין ויביא שהקריאה בספקלה והסתימה בכיון סחרי אהדי אוליין בתר הקריאה
הניכרת היטב ובספק יש ליתן ב' גיטין • ד"ח: אליי אהרן כו' • זה חינו כלל: ד"ח:
(מו) המכונה • ואם כתב על שם אבא אבלי בפ"ט פוסל ובד"ח מבסיר: (מח) המכונה אבלי •
מי ששמו ממילתו אבלי ולא אברהם אבלי מפני שקנה הנקרא אברהם היה חי ואחר כך נסתם
זקנו קראוהו אברהם אבלי והיה נקרא כן בשם השמות יחד ועכשיו נקרא אבלי בפי כל וחותם
עולה

(ב"ש) מ"ז

ועולה לחורס אברהם אבלי ונכתב בנח אברהם המכונה אבלי אף שלכתחלה היה זריך לכתוב דמתקרי דיעבד בנחש טיגון ים להקל * תשובת ז"ל כר"ג : (נו) אלקים דמתקרי קנה * א"ל לכתוב דמתקרי קנה * ד"ח : (ס) ז"ל * נכתב בשם אבלי אריות המכונה ליב והוא נקרא יסודס הוא גם פסול בודאי * תשובת ז"ל סק"ג : (סד) איסק * אם נקרא בלר"י ים לכתוב איסק ואם נקרא בחירק און לכותבו * ד"ח :

אות ב (א) ליתן עוד גם ולכותבו מלא * ולפענ"ד שמות שאין יכירים במצבא ולא מנויים טיחו שני שמות משני משפחות כבר אפילו אם סינה מהחיתמו ובפרט שבכירוש ידוע לנו שכלל שום טעם חסם עמנו מלא * ד"ח : לכתוב מלא * אף דיעבד כבר אם כתב חסר * ד"ח : (י) בוינא * הוא רק בגליל פאלאליא והסמוכים שכן הרגל לשונס להרגיש סיו"ד אבל בגליל קראקא ומדינות מעשרין ויתר מקומות שהייתי במדינות פולין אין מרגישין סיו"ד וקורין טאט בוגא ואפילו אם שולחין הט מנליל קראקא לפאלאליא או איפא אין מדקדקין לכתוב דוקא בשם מקום הסחינה אך לכתחלה נכון לכתוב בלשון מקום הנתינה אך דיעבד אינו מעבד כלל ומעשה בל לידו שניתן גם לאשה במקום שם קורין טאט ויש קורין טאט והוריתי דאין לכתוב בשבילס דמתקרי ולכתחלה ים לכתוב כפי הרוב ודיעבד אם כתב כמו המשיש ממי כבר * ד"ח * ועיין אות א' סק"ג ובס"ג וכתבתי ים לכתוב כפי הרוב ודיעבד אם כתב כמו המשיש ממי כבר * ד"ח * ד' סק"ה : (יא) לשנות חתימתו * ודברי הכ"ס ז"ל נכונים ונדרושים שאין הולכים בזה חתימות המגדש כס"ג * ד"ח : (יב) באבני * מהר"ט ז"ל לא הכריע * ד"ח : (יג) המכונה בעניא * א"ל לכתוב רק גם אחד בעניא או בעניא בלא יו"ד במקומות שאין מרגישין סיו"ד * ד"ח : (כז) בער * נכתב גם אבי האשש שהיה נקרא בכינוי בער ולא היו יודעים אם היה לו גם הקודם דוב או ישכר ולא יכלו לידע בשום אופן רק עד אחד אמר ששע מפל אחד שידע שהיה נקרא דוב וזה אבי האשש כבר מת וכתבו בנח דוב המכונה בער ים להקל * תשו" ז"ל סר"ו :

אות ד (א) סק"ג חא"ע * מה סר"ה לפסול גם נכתב דוב המכונה בער מחמת שהיו קורא לס"ה דוב בער תמוה בודאי אם היו כותבים דוב בער המכונה בער היה בו מקום לפסול * תשו" ז"ל סק"ס * נקרא צפי כל בפניו בער או בערל רק מי שמכירו בשניו בשם ר' קרא ר' בער ועולה לחורס בשם דוב לבד וכן נכתב בכמה חבורות ובפסוקים ובשפנקסים ואפילו אנשי גילו למקום חתונתו וילדותו דמקדש נמחו ווילנא שנתגדלו עמו לא יודעים לו זולת דוב ובגם נכתב בת בער דמתקרי דוב זאב וסאלתיו בלא הודע לו את הענין רק במסל"ת ואמר לי שמעריס קראו אותו ואלף בער וכן היו קוראים אותו לפעמים בעורו דר במחז ווילנא שכניו וב"ב היודעים נזהרם הם רק עיקר שמו מעולם דוב לבד האשש רשאי ליטב עם בעלם ואין להזכיר גם שני * ס"ר : גם המגדש ממלתו דוב בער ליטמן וכן הוא חתימתו רק שברוב קורין אותו בשם בער לבד והמיעוט בער ליטמן ועליהו לחורס נ"כ רוב פעמים דוב לבד והמיעוט דוב ליטמן ולכינוי ליטמן אין לו גם קודם כי אמר שנקרא כן אחר אבי זקנו ולא היה לו גם אחר וכתבו דוב המכונה בער והמכונה ליטמן אם אפשר למיחד לכתוב דוב המכונה בער ליטמן והמכונה בער יכתבו כן ואם הוא שעת הדחק מאוד אין צריך להחמיר * ס"ר * כתבו דוב המכונה בער והוא נקרא כעת צפ"כ בענא ואין קוראין אותו בער כלל רק בכתוב נכתב דוב בער ים לפסול והייתו נשתקט גם בער לגמרי אבל אם ק"ז קוראים אותו כן אפילו שהרוב קוראים אותו בעניא ים להקל דיעבד * ועל גם בעניא ים לכתוב המכונה ולא דמתקרי * ס"ר * ולכתחלה ז"ל בעניא ביו"ד * ס"ר : (ב) דנקרא * אבי המגדש דן ונקרא צפ"כ דנקרא וכתבו דנקרא פשיטא דא"ל לכתוב הכינוי ודיעבד אף שבשם המגדש עמנו ים להחמיר אבל בשם האב אפשר דאינו נפסל אמנם למעשה שהמגדש בער ואפשר להשיג ממנו גם אחר ים להזכיר גם אחר שיכתבו בו דן לבד * תשו" ז"ל ס"ר :

אות ו (א) לכתוב כן * פמדות כותבין כן בשטרותיהן ובאגרת שלומים אין לשנות ולכתוב רק בל * ד"ח :

אות ז (ד) אם אינו מקום טיגון זריכה גם אחר * כבר בשם ואלף אם נקרא בו לפעמים * ד"ח : (יד) ויסקיד בו על חתימתו * ודיעבד נראה לי דכבר * ד"ח : (כד) זלמן נקרא

נקרא בפ"ב במקום הכיבוש וכוונתו זלמן ועולה לתורה שניאור וחותם שניאור זלמן וזנני משפחתו
אומרים שיש לו עוד שם דוב בער ונקרא במשפחתו גם במקום עדו שם זלמן בער וכתבו
בגם שניאור המכונה זלמן דוב המכונה בער דמתקרי זלמן יש להקל' השו' ז"ל סק"ז וסק"ח'
נכתב בשם אביו המהגרת זלמן והוא נקרא בפ"ב אברהם זלמן רק אשמו ואנו אומרים
שמיטתא דמיטתא היה נקרא זלמן יש להקל במקום עיניו גמור' שם סרמ"ו :

אות' י יתחק' מי שחותם וגם נקרא לס"ח יתחק' נחמאל והעולם קורין אותו חאנע וכתבו יתחק'
נחמאל דמתקרי נחמאל פסול' השו' ז"ל סר"ד וסר"ה : (יג) כפי חתימתו יתחק' או
יעשא' אם נקרא יאטשא וחותם יאליא יש לכתוב יאליא דמתקרי יאטשא : כשר בלי ספק' יש
להזכיר גם אחר אם לא ניסת' ד"ח : יעקב דמתקרי מאיר פסול' במקום עיניו יש להכשיר'
ד"ח : (יד) ישראל' אחר לנו המגור' ואביו שמו הוא ישראל אברהם ונקרא עפ"י רוב בשם
אברהם לבד וע"ה כשר העיר שידוע לו שהיה נקרא ישראל אברהם ופאלתי אותו ח"ך חותם
ע"מנו וחתם לפנינו ישראל אברהם וכן הניד לנו אביו ונכתב בגם ישראל אברהם דמתקרי
אברהם במקום דירת האשה והנצל ואח"כ בעיר שהיה דר המגור' מקודם הו"ה אם המגור'
קול שמו שלם אברהם וכתובם נכתב ישראל אברהם גם המהגרת הביאה מכתב נכתב'
בעלם הנ"ל אליה חתם וא"ע ישראל אברהם גם אלל גבלי דח"ק נכתב ישראל אברהם יפה עשו
שלא נכתב שלום ואם היו כותבים אותו היה מקום פסול' שמו לגמרי' השו' ז"ל סרמ"ז :
יהודה' נקרא בפ"ב יודא ופעלו קבוצי ש"ס גם וכתבו בגם יודא וכל שם דלית לי ונחשור
חשם שמה נקרא במילתו יודא כבונה כי אחיו יהודה' נקרא יבדו וסדילו משם אחיו יש להכשיר'
כי י"ל שנקרא בחמת יהודה' כו' : שם סקס"ח : (טו) רק יודא' וס"ה אם חותם ע"מנו יאידה'
וכתב יהודה' פסול' ד"ח : (כ) ידל' מי שחותם יהודה' ידל ונקרא בפ"ב אידל וכן כל מי
שותם ידל נקרא אידל שך הוא לשון המדינה יכתוב יהודה' ידל המכונה או דמתקרי אידל
אבל אם חותם ג"ה אידל קני לכתוב יהודה' דמתקרי אידל' השו' ז"ל סק"ז : שכתב יהודה'
לבד כו' ואם היה נקרא יהודה' לבד על שם זקנו שהיה שמו יהודה' וע"ה זקינו אחר שהיה
נקרא שמו ח"ה לבד כס"ז יש לפסול' ד"ח : (כט) ואם כתב המכונה פסול' שם סע"ז' :
דדיעבד כשר אם כתב המכונה' ד"ח : (לב) הושל' ואם קורין אותו הושעיל דעת הס"ה דהוא
קידור בשם וליהא' ומקומות שקורין ליהושע שיעלי ונראה במבטא שילה א"ל לכתובו' ד"ח :
(לד) יעשים' מי שאינו ידוע מחתימתו ועולה לתורה יעשים ובפ"ב נקרא ששים יש לכתוב
יעשים' השו' ז"ל סק"ז' : (לו) יחזקאל' הפעל החזיק א"פ במחיתים בשם יחזקאל בן מרדכי
יעקב וכן נכתב בכתובם וכעת שהוא בא לגרש אשמו ויהא עכשיו במקום אחר אומר שמו היה
משולם משה וגם אביו יעקב ואח"כ ע"י איו הכרה שיהא את שמו יחזקאל ואם גם אביו מרדכי
יעקב וכן נקרא עכשיו בפ"ב יאמר הרב המסדר להמגור' שמתחת חילוף השמות צריך לכתוב
וכל שם וכשיכנים המגור' לה יכתוב בהגם יחזקאל בן יעקב וכל שם אחרן וחתימה דלית לי
ולאבהתי ואם לא יכנסו הרב המסדר לכתוב וכל שם צריך לכתוב יחזקאל בן יעקב' השו'
ז"ל סק"ח' : יחזקאל' כו' פסול' א"ל לכתוב יחזקאל ובפרט כיון דבשביבות מקום הגם לא שכיח
שם אחר להזקאל' ד"ח : (מו) מיכל אברהם פסול' יש להכשיר' וז"ע' ד"ח : (נא) יאר' יאר'
אין כותבין ביו"ד אחר האל"ף א"כ נקרא בחזקת אבל אם האל"ף צירי' או בשו"ה כותבין
בלא יו"ד ואם כתב יו"ד פסול' השו' ז"ל סרל"ט :

אות' ב (ס) כרעפר' וז"ל דקיי"ל שמוות הלשו כותבין בקי"ף ד"ח : אות' ל (ג) לבא'
ואם שמו לאביו כותבין בגם לבא' בלא אל"ף ד"ח : (ט) ליר' כתב אביו המגור'
לייר' בשני יודיין ובכל טופסי גיטין נמאל ליר' בחד יו"ד אין לחוש' השו' ז"ל סר"ז' :
אות' מ (י) יוחר טוב היה לכתוב מענדל כו' : בשו"ה הרא"ח פוסל בגם כהם שמקדים הספסל
לעיקר' ד"ח : (יד) מגלי' אם דוחקין בחזקת ד"ח : (טו) ז"ל' לכתובם כותבין
כפי מבטא מקום הנתינה ובדיעבד בכל ענין כשר' מניס' היינו כשהוא נקרא בפתח וכשהוא
נקרא בקמץ יש לכתוב באל"ף מאנה ויחר טוב לכתוב בוא"ו והכל לפי מבטא המדינה ובדיעבד
כשר בכל ענין' והכרה לשון מאניה בהגשח היו"ד קצת ולכן כותבין מאניה אבל אם אין מדגיגין
היו"ד כותבין מאנה בלא יו"ד וכן במאניה בפתח ואם קורין מני כותבין ביו"ד והכל לפי מבטא
המד יס' ד"ח : (כג) משה' נקרא משה בער ועיקר שמו משה דוב וחותם כן רק ששכשו גם
לס"ח

לס'ת נקרא לפעמים משה בער ונכתב בנס משה דוד המכונה בער כשר • חשו' ז"ל סר"ג :
 (כו) או מושנא בש' • מאשנא או מושינא • ואם קורין בקמן מאשינא נר"ך לכתוב המכונה •
 ד"ח : סנכתב וניתן הוחק כו' • ולפי דברי מהר"י מיינך וס"ח פ"י לא אזלינן בחד המקום
 שמועד שם אם דר במקום אחד בקביעות • ד"ח : (כט) מתיאל • במדינותיו שכיח הכינוי
 מאשנא לשם מרדכי וכוהנין כן מאשנא או מאשנא בלא יו"ד ויש הנקראים מאשינא ונר"ך יו"ד קודם
 האל"ף • ד"ח : (לג) מורדוש • עהה בפולין קורין מארדוש בקמן ולכן כותבין באל"ף אך במקום
 עיון ז"ע אם כהנו כו' • ד"ח : (לה) באל"ף לבכוף • וז"ע • ד"ח : (לו) מוכס • עיון בס"ג
 דא"ש לכתוב באשה רק שם מכלא ולא מעכש ובע"ד דר"ך לכתובו • ד"ח :

אות ס (ד) דיעבד • כיון דנקרא לס"ת נתחלה ים לכתוב המכונה : אות פ (ג) פייכס •
 סיני פייבל לפייכס ז"ע • חשו' ז"ל סר"יא :

אות ר (ג) רחבי • ונר"ך לכתוב אל"ף אחר החי'ת ואם נחטפת האל"ף ואינה ניכרת במכתב
 כותבין בלא אל"ף • ד"ח : בטע"ג סק"ב להכשיר דיעבד פסול לנר"ד • ד"ח :

אות ש (א) דמתקרי שואל • אין לכתוב רק שואל ואף אם חותם את עצמו שואל • ד"ח :
 להכשיר דיעבד • במדינות שפוערין פיהם וקורין שאלה הנם פסול ובמדינות שקורין

שואל ים להכשיר • ד"ח : (ה) סיני • ז"ל שבי בלא יו"ד דנקרא בפת"ח אבל אם נקרא בחירק
 בודאי כותבין המכונה • שיע ושעיל • הוא קינור השם מיהושע וז"ל לכותבו • ד"ח : (יד) שלמה

המכונה זלמן • איש אחד בא מוויטעפסק ונשא אשה בכלא וסיס בכלא ערך חיי שנה והוחזק בשמו
 בשם שלמה זלמן וכן עלה לתורה כמה פעמים וכן כמה אנשים ראו חתימתו כן במכתבים וכן

בקשה"ת נכתב בכלא נכתב כן והכונה אירכסא וכן ים עד אחד שראש הכתובים ים עד אחד
 שראש הכתובים ונכתב כן והכונה אירכסא וכן ים עד אחד שראש הכתובים חתימתו כן וכן הים

נקרא שם בפי כל וכן ים כמה מכתבים מאביו שכתב אל בנו בשם זה ואביו חתם את עצמו
 במכתבו לבנו יחזק ואח"כ נהגש בכלא בשמות אלו וכן נחקר עפ"י המגדל וכן עפ"י שאר

חושבי וויטעפסק שנקרא בפ"י יחזק לבד וכן אמר לי בנו שכן אביו עולה לתורה בשם יחזק
 לבד אלא שלפעמים הוא חותם ח"ע בשם יחזק ליב רק שלא נודע לי בצירור אם אריה ליב או

יהודה ליב ונכתב בנס יחזק לבד ועשה נשלה מהב"ד דוויטעפסק שאבי הנהגש אמר בפניהם
 ששמו של בנו הוא שניאור זלמן ושמו לפעמים הוא חותם את עצמו יחזק יהודה ליב וכפי הנראה

סדרי אביו הוא במדרגה ובעליה בא שחרי נכתב מהמכתבים שכתב לבנו ים להכשיר • חשוכה
 ז"ל סק"א : (טז) שלומקא • בקמן ים לכתוב שאלאמקא • ד"ח : (כ) שמואל • נכתב שם העל

שמואל מנחם המכונה מענדל ולא נכתב שמואל דמתקרי מנחם המכונה מענדל אם במילתו ניתנו
 לו הכ' שמואל שמואל מנחם אפילו אינו נקרא בפי כל בשני השמות כאחד כיון שעולה לס"ת בשני

השמות אין שום חשש כשלא כתב דמתקרי ואם נקרא בשניהם יחד אפילו לכתחלה ים לכתוב
 בלא דמתקרי • חשוכה ז"ל סק"ט : כתב שמואל אורי והוא חותם באגרות בשריפה כוס

שמואל אורי' וידוע שנקרא צעירי רק שמואל אורי וכן עולה לתורה וכן נכתב בכתובה וגם
 שידוע שאבי אמו שעל שמו נקרא הים שני אורי וגם מבני משפחתו שנקראו על שם זקנו הכל' גם

כן שם אורי וגם לא נשמע שם אורים כלל במדינותינו וגם צעיר שגירש הנס שם אינו נקרא
 בפי כל רק בשם שמואל או מושינא מכל מקום כשעולה לתורה נקרא שמואל אורי כשר ואם היו

כוחבים בנס אורים הים הנם חספא בעלמא • שם סק"ט : (כו) שניאור • כתב שם אבי האשה
 שניאור משה דמתקרי זלמן משה ובמחניכס נקרא זלמן לבד ואפשר שגם במקום הנתינה קורין

כן אין להקפיד בלא • תבונה ז"ל סר"ד : שם אבי המנהג שרגא המכונה פייווש והלך לדרכו
 וכתב מדרכו שם אביו הים משולם המכונה פייווש ובכאן החזיק שם אביו בעלייתו לס"ת וחתימתו

שרגא והוחזק כן כמה שנים ואביו היה דר ברהוק ונפטר זה כמו עשרים שנה וקשה לבדור האמת
 ים להקל (ודוקא כשלא יראה ליהן גם אחר • שם סק"ד :

שמות נשים

אות א (א) כמו ששואל • ובמקום שידענו שהיה לה שם ולא ידענו מה היה והוא קרוב לשערך
 השם כמו חנה חנולה נכון לכתוב אנה דמתקרי פלוני • ד"ח : (ג) אם ידוע חתימתה •

בזי"ן

בזיו"ן ושו"ן דהוי שם אחד חין להשגיח בחסידות דק כפי שכותבין רוב העולם • ד"ח : (ט) אסתר • נקראת פערסיה אסתר ואח"כ נקראת בפ"כ עטא ואין שום אדם קורא אותה אסתר וכתב בגמ' אסתר לבד פסול • תשו' ז"ל סרי"ז • ואם כתב אסתר דמתקרי עטא הנע כשר • שם סרי"ח : (י) הכיר' או החירק אבל אם נקראת בקמץ יש לכתוב אלל בלא יו"ד אחר האל"ף • ד"ח : הדחק • ואם נקראת חידא בלא יו"ד אחר הדל"ת והוא כתב אירי ביו"ד לא באל"ף כ"ו"כ פוסל ובפ"נ מכשיר • ד"ח : נט נשלח ונכתב שמה חידא כי כן נקראת שם במקום הכתיבה בלא הכנס יו"ד אחר הדל"ת ובמקום הנתינים מרגישין יו"ד אחר הדל"ת חין להחמיר • תשו' ז"ל סרל"ג : (יג) דמתקריא • אלזנושא • א"ל לכתוב דמתקריא נוסא כיון שמדכזין יחד • ד"ח : (טז) אותו השם שחתמה בו • היינו דכותבין שניהם ושם החתימה עיקר • ד"ח : אור ב (ז) פרינא • הכל תלוי לפי המנהג שכותבין בלוחו המקום שניחן הנע אם בשני וזיו"ן או בזי"ת • ד"ח : (ג) פסול • אפילו במקום עיגון • יש מקום להכשיר • ד"ח : (ס) לא הפסיד • אם כתב זינא ביו"ד ובה"א יש מקום לפסול • ד"ח : (י) לבת שבע • היינו דוקא שהוא כינוי לבת שבע אבל אם לא ידעין שהוא כינוי כותבין בסת"ך באסקי • ד"ח : (ח) בילא • נכתב בילא דמתקריא ביליחא כי רצו לכתוב על הרגש היו"ד שאתה הלא"ה אם נכתב בגמ' בילא בלא יו"ד אחר הלא"ה כשר וכדומה שכן כותבין אף לכתחלה במדינותינו • שם סרל"ג • והיינו במקומות שקורין הבי"ת ציירי • ובסגול תחת הלא"ה ויו"ד • ואם נקרא הבי"ת במחיר והלא"ה בשו"א וסגול תחת היו"ד הי"ד • מעכ" • שם סרל"ו : (י) וחתימת האשה • וכותבין באל"ף ויותר נכון דעת הכ"ס • ד"ח : (טז) בלומא • פסול אם כתב בלימה • ד"ח : שם בלומא ובמבטא כרגש קא"ת בלומא • ד"ח : (כז) בלומא • שם סרל"ו : (י) וכתב דיעבד ואפילו לכתחלה יש להפסד • תשובה ז"ל סרי"ט : (יז) בחיה • שם בחיה צריך לכתוב בחיה בחי"ו ואם נכתב בשא י"ל דהוי שינוי • תשובה ז"ל סר"כ וסר"כ : (כז) בארומא • במדינות אלו סברו וקבלו דאין צריך אל"ף לנקודת פת"ח • ד"ח • בלומא • שם אשה וצריך לכתוב בשיו"ן זיו"ן באשוא :

אור ג (א) בפת"ח • יש לכתוב בלא אל"ף ובדיעבד כשר • ד"ח : (ב) ז"ע • במקום שכותבין בשמרות ואגרות גולא בוא"ו ולא באל"ף יש להקל במקום עיגון : (ו) נוסא • קורין אותה במקום כתיבה ונתינה נוסא וכתבו נוסא • אם נשאת לא הלא ואם לא נשאת צריכה גמ' שני ואם חיה רוצה לקבל גמ' שני ישלש גמ' שני שיהא נכתב בו נוסא ויכול לישא אחרת על פי היתר מאה רבנים • תשובה ז"ל סרמ"א : (ח) שם שניהם • חין צריך לכתוב שניהם • ד"ח : במדינות ליסא קורין לגיטא גיטא אם נודע שם העריסה כותבין רק גיטא • ד"ח : (יז) געלגי • אם שם העריסה שלם געלא וקורין אותה געלגא א"ל לכתוב רק געלא וכן געלגא :

אור ד (א) דבורה • ואם חותמת חסר יש לכתוב חסר ואם כתב מלא ג"כ כשר • ד"ח : נקראת בפ"כ דבארקא וא"י שם העריסה שלם ושל זקנתה שהיא נקראת אחריה אם היא דבורה או דבארקא • יש לכתוב דבארקא • תשו' ז"ל סרמ"ב : (ו) באל"ף פסול • בשעת הדחק כשר • ד"ח : טעה וכתב דינא באל"ף אם חותמת א"ע ג"כ יש להחמיר אפילו בדיעבד ושעת הדחק ואפילו א"י חתימתה יש להצריך גמ' אחר ואם הוא מקום עיגון אפשר להכשיר • תשו' ז"ל סרל"ו : (ח) להקפיד • דבירל הדל"ת ציירי • כותבין דבורה המכונה דבירל ואם שמה לאברים בני"ת רפה והדל"ת וכן הבי"ת בקמץ כותבין דבורה המכונה לאברית ואם קורין אותה דבורשא או דבורלא הבי"ת בשו"א חסר א"ל לכתוב המכונה ואם שם העריסה דבורה וקורין אותה לאברים ואח"כ היו קורין אותה לאברושה או לאוריש כותבין דבורה המכונה דבורה לאברים ואין לחשוב שם דבורה לנשתק • ס"ג • ולענ"ד אם נשתק שם כותבין דבורה המכונה דבורה וכולם קורין אותה לאברים בלשון כותבין דבורה ואם כתב המכונה דבורה כסול אם לא במקום עיגון גדול ואם לא נשתק שם דבורה יכתוב דבורה המכונה לאברים אם קורין אותה בני"ת דנושא ואם קורין אותה בני"ת רפואה כותבין דבורה המכונה לאברים וז"ע • ד"ח : בשעת לידתה ניהל לה שם דראונא וע"י חולי הוסיפו לה שם שאסא ובנושא לעיר בעלה תיכף אחר החתונה הוסיף לה העל • שם דראונא על שם ריחא וכן נקראת שם בפ"כ שאסא ריחא ומשם דראונא לא נודע להם כלל וזה שמה שניא לדור במקום אחר גם שם נקראת בפ"כ רק בשם שאסא ריחא ובגמ' נכתב אנה אנתתי שאסא דראונא ודמתקריא ריחא אף שהיה צריך לכתוב שאסא דראונא דמתקריא שאסא ריחא יש להקל • תשו' ז"ל סר"ג : (ח) בנ"ש דרעיל • ויש שקורין

סקורין דרעזקא ואס שס העריסה דרעזיל א"ס לכתוב דרעזקא * ד"ח : (יד) דאנא דמתקריא דונא * שס דונא עיקר * ד"ח : דייכא לפי מבטא שפתינו קורין בפתח פשוט כותבין דכא וכוונתו לכתוב דאנא * ד"ח :

אות ה (ב) לכתוב כן * כותבין הדסס בלא אל"ף * ד"ח : (יב) בהגרא * אין כותבין רק סר * סוכא ויש שנקראים העסא וכותבין בעי"ן הכל לפי המבטא * ד"ח : (פו) הענא * ע' בשם שאשא :

אות ו (ג) כחיתומת * ויש מקומות שמדגרים בלשון נסה פרומד בל"ת ואס אין הרגש כ"ב אין קפידא בחילוף ובנקומות שיש הרגש גדול אשילו בדיעבד מעכב * ד"ח : דמתקריא כו' * לדפתי סגי בוישא ד"ח : וויסל * אס חזי נדנא סמי"ת יש לכתוב ויסל בלא וא"ו ובלא יו"ד * ד"ח :

אות ז (ד) זושטא * ואס קורין אותה זושא יש לכתוב זושטא דמתקריא זושא ואס קורין אותה זושא וחיתומת עמסה זושטא יש לכתוב שני גיטין באחד זושא לאחד ובשני זושטא דמתקריא זושא וכן בוישא וקורין אותה וישא * ד"ח : (ה) ווסלא * נקראת בפ"כ ויסלא וכתב בהגש זיסל צריך ליתן גם שני * תשו' ז"ס סרמ"ג :

אות ה (א) חאוקא * כותבין בסי"ת לבסוף * ד"ח : (ב) פסול * ז"ס * ד"ח : בחירק * חסא * ע"י בשם שאשא : (ב) חזיא באל"ף * יש לכתוב בסי"ת * ד"ח : חיקא בחד יו"ד * פסול * חא"ס בל"ד * ובמקום עינון יש להכשיר * ד"ח : חניא יש לכתוב באל"ף * יש לכתוב בסי"ת * ד"ח : חאנוס * וסי"ת חנשטא * ח' חיקא א"ס לכותבו * ד"ח : חיישא יש לכתוב בב' יודין * שאל ומשיב ה"ג סק"ט : חיענא אף שהיו"ד נרנא במבטא די בחד יו"ד * תשו' ז"ס סר"כ : (ד) שס לעמנו * אס נקרא מעריסה חוואלא והעולם קורין אותה חוואלים יש לכתוב חוואלא המכונה חוואלים * תעווא אס נקראת בסגול כותבין תעווא * שגן הקודש וקורין אותה תעווא יש לכתוב כעווא * נקראת נחמה וקורין אותה בפ"כ תמה צריך לכתוב הקציר ובי"ת לבסוף חטוכא אס שיהיה חיתומת שחיתומת עמנה בלא אל"ף וכתב באל"ף במקום עינון יש להכשיר * ד"ח : (ה) חיה * נכתב שס האשש המתגרשת חיה חוואלי ואסר האל"ף אחר היו"ד שג"ל חיה חוואלים אס נקרא בחירק או צירי * כשר ואס הוא בסגול יש לרדד במקום עינון גמור * תשו' ז"ס סרמ"ו : נקראת במקום אחד חיה רחל ובמקום דירתה רחל לבד * אס יהיה סתמיסה במקום דירתה צריך לכתוב רחל דמתקריא חיה רחל ואס יהיה סתמיסה במקום שקורין אותה חיה רחל יש לכתוב חיה רחל דמתקריא רחל * תשו' ז"ס סר"מ :

אות ט (ד) טשארכא * טשאננא בלא אל"ף ואס נקראת בסגול כותבין בעי"ן * ד"ח : (ה) טיסלווא * יש קורין לשם הזה ללאווא ויש בלאווא וכשר בכל גוויי טיכתוב * ד"ח : טעמא ויש נקראות טעמא טעמטשלין ואס ידוע שס העריסה היה טעמא א"ס לכתוב סקינור ואס א"י שס העריסה כותבין טעמטשא ויש שקורין טעמריל ואס נקראת בעריסה טעמא יש לכתוב שיהיה * טאלא באל"ף אחר סמי"ת * ד"ח : (ו) טויבא * אשה ששמה טובא כיון דבמדינותינו קורין בצירק יש לכתוב טובא בלא יו"ד אחר הוי"ו ואס חותמת א"ע ביו"ד יש לכתוב צ' גיטין אחד ביו"ד ואחד בלא יו"ד * תשו' ז"ס סרכ"א : (ט) טאנא * יש לכתוב תאנא בדברי הכ"ס * ד"ח :

אות י (א) יסא * אשה שנקראת בפ"כ איסא ואינה חותמת כלל ואף אס מעריסה היה שמה וסא צריך לכתוב איסא ואס כתבו יסא יש להצריך גם שני לכתוב צו איסא ואס חותמת עמסה ויסא ובפ"כ נקראת איסא יש לכתוב יוסא דמתקריא יוסא * תשו' ז"ס סרי"ח : נקראת איסא ובגט נכתב ווטא כשמה העריסה וסא במקום עינון גדול יש להכשיר * שס סרכ"ט וסרמ"ד : נקראת בפ"כ איסא וכך הוחזק שמה מעורר עד היום הזה ולא טועה לה שס יוסא כלל גם מעריסה וגם אינה חותמת את עמסה וכתבו בגט יסא יש להצריך גם שניה בשם איסא לבד * שס קר"ל וקר"א וקר"ב : המכונה יוסלן * היינו כשאל כשהקטע שס יוכבד ואס נשחק לא יכתוב כלל שס יוכבד * ד"ח : (ב) יודית * ואס חותמת עמסה בה"א צריך לכתוב יהודית בה"א * ד"ח : כתב יודתה בלא יו"ד אחר התי"ו אלו היה התי"ו בחשק כמו בתוס והיו"ד במקו או בסגול יש לסכול אלכ כאן התי"ו בסגול אלא שגרנא קאת יו"ד שס בסגול וכן פסמא נגעמא אף שלכתחלה אפשר שיש לכתוב יו"ד בדיעבד אס חסר י"ל שלא פסל * וכוון לכתוב

ג' גיטין הראשון ודתיים השני יודשיה השלישי יודאשיה רק שהמגרש והמתגרשת לא ידעו
שצריך ליתן ג' גיטין • תש"ז נ"ז סרי"ד וסרס"ו : (ג) אין לכתוב יוכבד • ואם מעריסה
נקראת יוכבד ולא נשתקע כותבין יוכבד המכונה יוכבד וממלאים נשים שנקראות יוכבד בהצטרף
קמן ונכון לכתוב יוכבד • חל"ף • חל"ף • ד"ח : (ד) ובאחד ינא • נכון לכתוב ננא
השני ינא דמתקריא יענא • ד"ח : (ה) בחית • צריך לכתוב בכ"ף ואם חותמת עמא בחית
אין לשנות מחתימה • ד"ח :

אות ב כימילא • ית בקו"ף ויש צימ"ל • כעוועשא • ידוע עמא מעריסה יוכבד כותבין
יוכבד המכונה כעוועשא ואם ח"י • שם העריסה כותבין רק כעוועשא • ד"ח :

אות ל (א) חל"ף אחר הקו"ף • בשמות כאלו כותבין כס"א לבסוף במדינותינו שידוע שנלמח
משם ללא • ד"ח : (ג) ליפקא • אם שם מעריסה ליבא וקורין אותה ליבא לכ"ע אין
לספק בשם ליפקא כס"א וה"ס לפסול בדיעבד במקום עיגול ים לפסקא בזה • ד"ח : נכתב שם
האשה ליבא בבי"ח ובחנאים נכתב ליפקא כס"א ועל פי רוב קוראים כס"א ונחקר וא"י לעמוד על
צו"ר • ים קורא כך ויש קורא כך והיא נקראת על שם זקנתה והיא גם כן אין לדרוש את שמה
בצירור בבי"ח או כס"א רק שצ"פ על פי רוב קוראים כס"א ים להקל • תשובה נ"ז סרס"ד :

אות מ (א) מירא • ואם ידוע ששם העריסה הייתה אמירה ועכשו קורין אותה מירא כותבין
אמירה כס"א המכונה מירא כאל"ף • ד"ח : (ו) לחוד • ואם ידוע שם העריסה מרים

כותבין מרים המכונה מירוס ואפילו שנשתקע שם מרים • ד"ח • ועיין אות י"א : מירל • נקראת
מירל הר"ש בנפול וככתב מירל בשני יוד"ן גם בין רי"ם ללמ"ד אין להשגיר • תשובה נ"ז
סרס"ח • ואם אין הקרואים מבוררת לא חירק גמור ולא ציר"י גמור וכל שכן אם בצירור נקראת
בחיר"ק או ציר"י • אם יש טורח להשיג גם אחר ים להקל • שם סרס"מ : (ז) מסיא • משא •

ד"ח : (ח) מירוס לבד • כותבין מירוס דמתקריא מירל • ד"ח : (יא) מליא • וכשנקראת בלא
הרגע היו"ד נכון לכתוב מלא • ים נקראים מונעשא בהצטרף חירק או מונעשא בהצטרף פתח ויש
נקראים מנדושא בי"ח שבורא ובדיעבד כשר אם כתב בא"ו אות אחר הדומה להברה כיו • ד"ח :

(יב) ואין בשם מונע עדיף לכתוב כס"א • אין שומעין לו אלא כיון שהוא לשון נע • כותבין כאל"ף •
שם לתואר הספרות אולסררה או לגיעושין אין כותבין כלל אך אם נשתקע שם העיקר ונקרא

בפי כל קליין או בלוא שהוא שם שררה כותבין שם העיקר אברהם או שרה המכונה בלוא ואם
לא טרע שם העריסה רק שידוע שהיה לה שם העלם כותבין אחת אנתאי דמתקרי בלוא או

קליין ואם אין ידוע אם היה לה שם העלם כותבין רק הכינוי קליין או בלוא ועל שכן נדבדב
שאינו שם בלוא מקום אבל אם לפעמים זה השם לקרא נשים שם העלם כותבין שם העיקר והמכונה

בלוא או קליין • ד"ח : (טו) מרים • ונ"ע באשה הנקראת מעריסה מרים ואח"כ נקראת בפי כל
מירוס וכתב ננא רק מרים • תשובה נ"ז סרי"ז ועיין אות ו' : (יה) מונקא • שם מינקא שנכתב
בלא יוד"א אחר המ"ם מנקא ויש אשה אחרת נקראת מענקא בסגול תחת המ"ם ים לפסול • תשובה

נ"ז סרס"ח : מינקא שכתבו מאינקא וכבר נשאלה ה"ס נראה לעז"ל להצריכה גם שני וחסד תחת
צמלע ונ"ע ובמ"א כותבי סעמים להקל בלא להצריכה גם • שם ס"ש וסס"א :

אות נ (ג) כס"א ים לכתוב כן • כותבין ציו"ד ויותר נכון לכתוב צ' גיטין אחד כס"א ואחד ציו"ד •
ד"ח : נחמה • שמה נחמה וכתב נחמה דמתקריא נחמה גיטל ואף שגיטל הוא שמה

הראשון מ"מ כיון שאחר שנשתנה שמה על ידי חולי בסיוותה י"ח שנה נשתקע לגמרי עכשו שם
גיטל מיהא צריכה גם שני שהיה נכתב בו נחמה לבד וחלילה לה להמא על ספק גם זה ותקבל
גם שני תומ"ו ולענין המגרש שכתב נשא אשה יכול לגרשה את הראשונה צע"כ וכשאי אפשר לגרשה

צע"כ ים להקל לו ליטא אחרת • תשובה נ"ז סרס"ח : (ס) גם בדיעבד ים להשגיר • ד"ח :

אות ס (ג) רק מויבא כ"ו ושינון גדול • כס"ז הגט פסיל • ד"ח : (ו) ובדיעבד נ"ע • בדיעבד
כשר בכל ענין • ד"ח : אות ע עויה • כותבין עויה כאל"ף • ד"ח :

אות פ (ס) פרידא בילא דמתקריא בילא • לפענ"ד עיקר הגט בילא דמתקריא פרידא בילא •
ד"ח : (ו) רק פיגא • היינו במקומות שאין קורין מעריסה פיגא אבל בבתם המקומות
ים לכתוב פיגאל • ד"ח : פיגא • ים לכתוב פיגא המכונה פיגא או פישא • ד"ח : (יב) בלא
יו"ד • אם שם העריסה פשאי וקורין אותה פסיל צריך לכתוב פשאי המכונה פסיל • אם לא
נשתקע

נשתקע שם העריוסם אבל במקומות שמדברים פעמי בשמ"ך ונקראת פעמיל י"ל ש"ל לכתוב פעמיל
אם לא נשתקע שם פעמי ד"ח • עיין בשם שאס"א :

אות צ (3) בלא וא"ו • ואינו מדוקדק שם ידעין ששמה נפורה בחול"ם בודאי פסול אם כתב
בלא וא"ו וכן מספיקא לא יכתוב כלל שם העריוס רק שם פיווש • ד"ח • נכתב בנמ
נפורה והיא נקראת בפי כל רק יפא אם שמה מעריוס נפורה נריך לכתוב נפורה המכונה יפא
אבל אם גם מעריוס נקראת יפא אין להקל • תשובה ז"ל כרמ"ד : (ג) באל"ף וה"א • אז יכתוב
בלא אל"ף רק בזה הנמ פסול • ד"ח : (ו) זירל • זימל • יש שנקראים עשינא ויש שנקראים
עשיפא • ד"ח : (ז) יפא • אשה ששמה בפי כל יפא ובנמ נכתב נפורה לזכר אם המכנה פשוט
דכל יפא שמה מעריוס נפורה אם ידוע ששמה מעריוס היה נפורה יש להקל • תשו' ז"ל סרי"ח :
אות ק (ה) קרעטי כו' ביו"ד • היינו כשמדגישים ביו"ד לזכור אבל כשמדברים הנורה המנעית
כמו עטא כותבין באל"ף קרעטא או קרעטיא אם מדגישים ביו"ד • ד"ח : (י) פסול • במקום
עינון כשר • ד"ח : (ט) קירנא • במדינותינו יש שם קרינא ביו"ד אחר הרי"ש ובזרי"י • ד"ח :
אות ר (י) ריזא בחירק כו' בלא יו"ד אחר הרי"ש • כותבין ביו"ד ואם נכתב כזא בלא יו"ד
הנמ פסול • ד"ח • רשקא כקורין אותה בפתח ואם בקמץ כותבין ראשקא • ד"ח : אשה
ששמה רשיא בפתח תחת הרי"ש ובסופר טעה וסבר ששמה ראשיא בקמץ תחת הרי"ש וכתבו כן
בנמ ותחתם העדים ואח"כ גודע ששמה רשיא בפתח תחת הרי"ש מ"ם ראשיא באל"ף על נקודת
פתח אין קפידא דיעבד אך זהו אם נכתבין גלשם רשיא בפתח שהוא שם שנתקראת בו המתגרשת
אבל כנר"ד שנתכוין לשם אשה אחרת ראשיא בקמץ אף שנתכוין בשביל אשה זו רק שטעה ולא ידע
שמה כני להעביר עליו קולמס על חיצת ראשיא ויהיוון לשם רשיא בפתח • תשובה ז"ל כרמ"ד :
(יט) רינזיא • יש קורין רינשפא והכל לפי המנהג • ד"ח • ראדיא • ויש שנקראים רעזיל •
ד"ח : (כא) ריווא בזוין פסול • עכ"פ בדיעבד כשר • ד"ח : (כד) נפזח • רעלא אם קורין
אותה בסגול • ד"ח :

אות ש (א) שרה דמתקריא גזליא • יש לכתוב שרה גזליא דמתקריא שרה ודמתקריא גזליא
ויש לכתוב על גזליא המכונה • ד"ח : או כתב שרה דמתקריא גזליא פסול • בדיעבד
אין לפסול ויש להמנע על התורת גיטין • תשו' ז"ל סק"פ : (3) שינא • שינא • יש לכתוב בחד
יו"ד ובאל"ף ואם נקראת שינא איטקא יש לכתוב שינא איטקא ואם ידוע בבירור שמעריס
הינה שמה שינא יוסא י"ל לכתוב שינא יוסא דמתקריא שינא וכן אם שמה בפי"ק נקרא
שינא איטקא יש לכתוב שינא איטקא ואם ידוע שמעריס נקראת שינא יוסא יש לכתוב שינא יוסא
דמתקריא שינא איטקא וכל שנקראת מעריס בנ' שמות אין לתקס ואם לאו פסול ותקבל גם
שני מבעלה הראשון והשני תחת בעלה השני והל"א יוס נריך להמתין מנתינת גט שני • תשו'
ז"ל סרי"ח : אשה שנקראת מעריס שינא יוסא וכן חותמת עליה ובפי"ק נקראת שינא יוסא וכן
כתבו בנמ כיון דאפשר להשיג גם אחר יכתבו שינא יוסא דמתקריא שינא יוסא ובמדינותינו
שקורין איטקא ולא יסא יש לכתוב איטקא • שם סרי"ח : (י) דפסי עדין לכתוב בה"א לכתחלה •
נריך לכתוב באל"ף • ד"ח : כתבו שם האשה שאשא ולא שאסיא ייב אנשי העיר קורין אותה
בשם שאניא רק בזה קורין אותה שאשא וג"כ קראו לה שם אחר לידתה שאסיא מנ"ד
שכתבו שאשא בשני מינין אין מעבד בדיעבד ובפרט בשעת הדחק ומנ"ד חסרון ביו"ד לכתחלה
יש לכתוב בזה וכן בשאר שמות כאלו כגון העניא חאסיא פעסיא כפי שנוהגין לכתוב באגרות
ותפירות שמות אלו (ועי' בטפסות ש"א אות א' סק"ח ובאות ב' סק"י) ובכללים ובשמות נשים
אות י' סק"ב) ובדיעבד אם כתבו שאשא או שאסא אין לערער בזה כלל ומחמת שהרוב קורין לה
שאניא במקום עינון גמור אפשר להקל • תשו' ז"ל סק"פ וסק"ג :

אות ת (3) תללא • ואם חותמת עללי ביו"ד יש לכתוב ביו"ד ואם כתב באל"ף פסול • ט"ב
ודבריו ז"ל • ד"ח :

לקושי שמות עיירות וגהרות

אות א עיר שנקראת בפי ישראל אילינא ובשם עכו"ם ג"כ נקראת כן אלא שעמי מה שכותבים
שם העיר בכתבם י"א שנכתב אילאינא וכתבו בנמ רק אילינא כשר • תשו' ז"ל סרי"ח :

עיר חמלין חף שכולס קורין חמלין כני בשם אחד דמהלין שם סרני' : שלחו גם מחמלין ללחו
 וכתב בו מסמילאוו לכל וא"ל להשיב גם אחד מעם והעיר נקראת בש"כ היודים חמלין
 וא למסמילאוו ודפי העובדי כוכבים וכתבם נקראת מסמילאוו יש להקל חבל לכתחלה ודפי
 לר"ך לכתוב דמתקרי אמסמילאוו שם סרני' : (קבלתי ידעם ברורה שהמנהג לכתוב מסמילאוו)
 שם העיר אריחאוו וכתב אריחאוו יש להשכיר שם סרני' :

אות מ עיר חאלה העובדי כוכבים קורין בסגול חתה סלמ' וכוהצין חאלה ציי"ן לכבוק וכן
 נמנא בהארחיווי ויהודים קורין בקמן או סתה חתה סלמ' וכוהצין חאלה חין
 כוהצין רק שם יהודים : שם סרני' : אות ל לובאוויטס ח"י ו"ל אחד סלמ' : שם סרני' :
 אות נ נעוין לכתחלה יש לכתוב בסגול אחד סלמ' חתה כך נכתב בלשון רוסיא כמו שרמיו
 על שמות העיירות שפלאם נכתב נעוין וגם הקריאה הוא כן בגלילותינו ודענעד כני

בשם יו"ן כיון שבערכם נקרא כן : שם סרני' :
 אות פ עיר כוהצין שמה פיאטרא בין יהודים ובין עובדי כוכבים וכן נכתב בערכות וכל
 בעצרות של יהודים ואמנם בש"כ נקראת רק פיאטרא בין בפי יהודים ובין בפי
 עובדי כוכבים ושיהם לשון חכן שהעיר יש סביבותיה חכן ובלשון הסוד נקרא חכן פיאטרא וכן
 פיאטרא וכתבו בגמ פיאטרא דמתקריא פיאטרא חין לפסק : שם סרני' :
 אות ק עיר קאטראפ שכתב לנסוף בלות פ' ולא בלות ק' צריך לידע חין טובים יהודים
 לכתוב באגרות ושמרות : שם סרני' : עיר קרויוט פלאס והסם מיתן לה מא"י וכתב
 מינו הא"י שמה לשם אחד וכן קורין יהודים רק מקנת יהודים קרויוט פלאס כוהצין
 בפי שנקראת עכשו רק כוהצין דמתקרי קרויוט פלאס ויותר חתה נקראת טיבה חתה מחתי
 היצות : שם סרני' :

אות ר נכתב שם הכפר רבאנוקט והוא נקראת רבאנוקט הכי"ת במלאפוס וכן נכתב במקתנים
 של ישראל וגם העובדי כוכבים קורין כן רק שבמקתנים כוהצין הכי"ת בקמן והוא
 בשו"א יש לה עוד שם היינו פאנסקא חין להצריכה חלום כלל : שם סרני' :
 בללים ג (ו) בעיקר השם : היה פלאס חינו שם בערוסה ונשתקע וכן בכתובה כתבו ג'
 הכמות נרובה ג' גיסין בכס"ג : ד"ח :

שאלות ותשובות

אשר השיב המהבר לשואלי בענין גישין הלכה למעשה

ש א ל ה

לכבוד הרב הגאון המפורסם החר"ק ובקי סוני ועוקר הרים גדול בתורה
 וביצירה בקש"ת הרב מ' דובער נ"י אב"ד דק"ק קאראלעוויץ יצ"ו

דברד באתי להשיע ענין אחד אשר נעשה פה חארכאוו וזה מכבודו הרמה לחוות לעמו
 הרמה בזה ובו חלכנד להמציא הענין על צוריו : זה כפלתה הדמים הכירו בכלל מומר
 אחד שיש לו אשה בגופה נדל דמינסק וזקנו ממנו שיתן ג"ס לחאשו פ"י שליח ונחלש פ"ו
 באופן שיתנו לו שני רז"כ וזה המומר לפני לסדר סני ואמר לי ששמו נחום פער ועלה
 לחורם וחסא ח"ש בשם נחום דוב וכן נכתב בפ"ס שלו והצ"ב אשר היה המומר חללו מלמד
 בציתו קודם שהמור דחו אשר בחורח עדות לפני ולפני השליח ולפני עדים אשר חתמו על
 סני ולפני כל העומדים חלל סני ששמו כן הוא והוא בחארכאוו ובספיצה דלעם יותר משתי שנים
 וסדרתי סני על ידי שליח וכתבתי בגמ נחום דוב דמתקרי נחום פער נחום דוב כמו שפלאם לחורם
 והם בשורות ודמתקרי נחום פער כפי אשר נקרא כפי כל ופתבתי שרשאה דדינו למחר ב"ח

המומר אליו ושואל אותי אם נזכר לכתוב בנש כפי שנקרא כ"ט ספ"ט או כשם הלידה שנקרא
 נחום אפרים ושם במקום דירת אשתו נקרא בשם נחום אפרים כו' ורציתי לכתוב מכתב לאשת
 המומר אם אמת הדבר בדברי המומר ובין כך ובין כך בלא אשת המומר לפי מארקאוו ואמרה
 שזה אמת שבמקום דירתה נקרא בשם נחום אפרים כו' אך מחמת שהנש היה בוד השלית פה
 מארקאוו לערך חודש ויותר נדבק אות לאות בנעושה כל דבר בחיבה וכדו כו' וסלכו לכתוב ולסדר
 בנש בשני לאות אחר ואותו איש סדר הנש וכתב שם מקום הלידה שהוא מקום דירתה נחום
 אפרים ושם מקום הכתיבה והנתינים לא כתב אפילו בלאון למחקרי ולסבני נש אחר לא היה
 אפשר בשום אופן כו' ע"כ סוכרמתי לסדר לה נש הראשון אשר סדרתי מקודם להשלית וספרדתי
 בין הדנקים כו' דברי המשפחה נעפר רגלי הכתמים ואוהבני התורם דו"ש ומבקשם ומחכה תשובתם
 סרמחה והנשאל :

יהודה ליב שאול במהור"ר אהרן הכהן ז"ל ליבין מורה פה האר קא וו.

תשובה

בעז"ה יום ב' ד' כסלו תר"ל לפ"ק
 בכבוד הרב המפורסם חו"ב כו' מהור"ר יהודה ליב שאול ז"ל מ"ן לערמו
 בחארקאוו יע"א

קבלתי מכתבו בשאלתו והנני להשיבו כפי אשר עלה בדעתי. איש אחד זוש לסופר ולעדים
 שיכתבו ויחתמו גם כשר בשביל לנרש אשתו כד"ה וסדר המסדר כד"ה רק אח"כ נפל
 לו איזו ספק בשם האיש כי יודע לו שבמקום אחר נקרא בשם אחר משם הכתיבה והנתינים
 וכתבנו בדבר עדי יבורר וקם איש אחד ואמר להמנרם שהמסדר הראשון סדר לו "שלא כד"ה
 בשמותיו וסדר לו גם אחר בשמות שיש לו במקום אחר ויחן להאשה ונעם קם המסדר הראשון
 וזוהי אשר נש שיתן הוא פסול אם מותר למסור לה גם הראשון ולא אמרין שנטע שניתן יחשב
 ביטול לגט הראשון ולאמר לנט חדש. הנה אף אם נניח שמעשה הראשונה שמסר הנש לאשתו
 אף שהיה בטעית יחשב מעשה מ"מ מעשה השניה מחובת ממנה ומזויה ממנה דהא קי"ל מעשה
 מזויה מידי מעשה (כלים סדק כ"ה מגנה ט') הובא בתלמוד בבבא דוכתי. והנה יש להקשות
 מהמנהג הדרומות פ"ג מ"ד אם עד שלא תרם ביטל אינן תרומות תרומה ואם מתרם ביטל תרומתו
 הדרומה ואפילו מעשה אינו מוזיא ואפילו תרם אח"כ כדיו וכן לכאורה מבוחר תמורה כ"ו ע"א
 דלכ"ע אמרין תפוס לשון ראשון ובפרט בכה"ג דשהה הרבה בין דבור ראשון לאחרון בודאי
 לכ"ע אמרין תפוס לשון ראשון דא"כ מכ"ש דמעשה הראשונה עדיף יותר לילך אחרים ממעשה
 שאחרים אך דבאמת יש להקשות בזה מדר' יוחנן אדר' יוחנן דהא בתמורה שם קאמר כן ר'
 יוחנן דלכ"ע תפוס לשון ראשון ואפ"ה אמרין בקדושין ג"פ ע"ב דר' יוחנן סבר דבור אחרון
 מבטל דבור ראשון וע"כ י"ל דלא דמי אסדדי דאף לאמרין בתמורה תפוס לשון ראשון היינו
 כסננמר הדבר ע"י הדבור כמו שם דקאמר תמורת עולה בזה לא אחי דיבור אחרון ומבטל
 דיבור ראשון אבל בקדושין מיירי שאמרה לשלית לקדשה שבדבורה לא ניתר הדבר שעדיין
 כנזר השלית לקבל משהת קדושין אחי דבור ומבטל דבור ואף דמקשה ר"ל לר"י קדושין שם אלא
 מידי מחשבה מיהא תפוס אף דמחשבה דטומאה כיון שעל יד נחשב הכלי כלי גמור כמעשה גמור
 הוא כנזר תירך הרשב"א בחידושו דהא דפרכיה ר"ל היינו בדחשג עליו לשון כו' קודם שנטמא
 ובין דעדיין לא ידל טומאה הוי משמע ליה דמחשבה ראשונה כמחשבה גרידא הוי ומ"מ
 השוכה קח עמי מדיבור גרידא (דל"כ לפי מ"א דקאמר מעיקרא דדיבור גרידא מודה ר"ל
 לר"י וז"ל ר"י דלפ"ה מחשבה דטומאה מעשה גמור הוא משמע מחשבה ראשונה אע"פ שלא ידל
 עדיין ליד טומאה ממנו ושיון רש"א טעל חוד"ה מידי מחשבה שם בשם ח"י) (וכ"ה בספר המקנה
 ולא כתב וזהו מחשבה דהרשב"א) ואין להקשות לפ"ה מה קשיא לנו להחוס' שם דהא תרומה
 ניתנת בלמוד ובמחשבה אלה לא אחי דבור ומבטל דבור פה מחשבה דתמורה הוי כמעשה
 לפת"ה ד"ל דזכו באמת כוונת תפוס בחירואס דהיינו דגלי רחמנא בתרומה דמחשבה הוי כמעשה
 וממילא

וממילא ילפינן בכל מקום מתרומה למחשבה כה"נ שהוא גמר הדבר דהוי כמעשה (ועיין בספר
המקנה שכתב זה לתוך קושיית הכותב) ע"ש) ואף דל"כ למה לן קרא לנלות גבי סומאה למחשבה
הוי כמעשה הא הוי כה"נ לתרומה וכו"ל ב' כתובים הבאים כאחד ו"ל דזה כמ"ס בספר המקנה
דלא ליטריד אלא כה"נ כגון שחשב על הפירות שירדו עליהם נשמיס וקודם שירדו חזר בו
גלי לן קרא בזה דלפ"ס מעשה הראשונה כמעשה דמי ועל הא דקו"ל מעשה מו"ל מיד מעשה
י"ל ג"כ דגבי סומאה שאני שיכול להיות ב' הדברים דאין הכלים מקבלין סומאה עד שיוגמרו
מלאכה דלמרינן (חולין דף כ"ה ע"א) כל שעתיד לשוף לשבץ כו' דלכתי חסרון מלאכה הוא
ופסורים וירדו לידי סומאה על ידי מעשה שחליקה וי"ל דעשו שאין מחסרין עוד תיקון ואחר
כך אם עשה בזה מעשה והתחיל לשבץ כו' וי"ל דבדעתו שלא יגמרו מלאכתו עדיין עלה מיד
סומאה ועיין פירש"י בתלמוד במקומות שזכר משנה זו אבל בתרומה ממ"נ אם מעשה הראשונה
מעשה דהיינו מה שחרס השליש תרומה מעשה השנים אינה שייכת לחול דהוי כמו שחרס מכריז
התרומה ואחר כך יתרוס עוד שנית דאין חל גם תרומה על השנים ואם מעשה הראשונה אינה
מעשה מעשה השנים מעשה וע"כ אין מעשה השנים מו"ל מיד מעשה הראשונה וע"כ בודאי
כד"ד דנ"ב ממ"נ אם מעשה הראשונה מעשה אין שייך להיות מעשה השנים מעשה ואם אין מעשה
הראשונה מעשה מעשה השנים הוי מעשה וא"כ כאן שאין מעשה הראשונה מעשה דהוי בשעת
מעשה השנים הריה מעשה וכעין הא דלמרינן (ב"ב מ' ע"ב) דמחשה סמיכתא כיון דלא הוי על
פי דין מחשה לא הוי ג"כ מודעה לחברתה ע"ס והא דמכתי מודעה וביטול קודם כתיבת הנט
שיפסיל על ידי זה כתיבת הנט דבהריס הנט וכלאמר רב ששת בפי' האומר משקלי עלי (כ"א ע"א)
ובן קו"ל בפי' אה"ע סקל"ד ואף שהוא קודם לכתיבת הנט מ"מ הא ששטע שאין דיבור אפילו
סקודס המעשה מבטל למעשה שחמרו שאני החס דלמרינן דגילו מלחא הוא דנ"ס כתיבת הנט
הוא שלא בראונו רק מלאונו טעם המכירה לו (ועיין ט"ו יו"ד סק"פ אות ב') אה"כ אם בלחמה
אומר קודם כתיבת הנט שובטל המודעה או אחי דיבור אחרון ומבטל לדיבור ראשון וכד"ל דקו"ל
כוותיה נד ר"ל וס"ל דלחי דיבור ומבטל דיבור עיין ב"ח שם וכן הא דמבאר (חולין ח' ע"א)
לפינן שחין ומכוס לא דמי לכל מה שדברנו דהתם בודאי מבטל אחרון לראשון כיון שהוא
מעבירו ולענין שאלתא דשאלנא קדמיכון דלא הוי אלא דיבור דהא מחר הנט בשליש וא"כ
בלאורם הא אפשר לומר דמעשה אף שאינה מעשה סוגה מ"מ חיוב מיד דיבור ותהוי לה"ס
ביטול לדבורא דבהריס אף זה אינו דהא קו"ל דכל דבר שהוא בשעת לאו מלחא הוא
וכדלמרינן דקנין (גטין י"ד ע"א) קנין בשעת חזר אף דסמך דעתו להקנות מ"מ שפטינן דלא
גמר בדעתו להקנות אלא מה שהוא עפ"י דין וכיון שעפ"י ד"ת לאו קנין הוא אמרינן דלא
גמר בדעתו להקנות דקנין זה ו' והנה ע"י נ"ס שניהן ביד שליח למסורו במקום האשה והאומר
מחמת טעות שהיה עולם על דעתו לפרסלו שלא כד"ת מבואר בנחש' משיבת נפש מנעל ג"כ
מקורס בספ"ה בכמה ראיות דאין שום בית מיוחד נגט ע"ס (ההיתומה שלא הזכיר דבר
מהמרדכי בשם חשו' רש"י שזכיר לקמן וגם ראיותיו מחבורה שאבדה פסחה כו' הוא בנחש'
רש"י שם) והנה כתב שם ראיה אחת דכן משמע בגמרא גיטין ל"ב בלומר בטל הוא או פסול
יותר לשונות שאין מועילים לא אחר כלום אף דכ"ע לאו דינא גמירי ואף דהשליח היה סובר
דחתבטל בלשונות הללו כאשר נראה בנחתא להמון עם אשר לא ידעו בטיב הפוגיא דגיטין
ולכאורה י"ל לדחות ראיה זו דאפשר לפרש דהא אמר אחד מלשונות הללו הוי דעתו שהיה
עפ"י ד"ת אם יהיה הדין שהוא לשון ביטול והא ביטול ואם לאו לא יהא ביטול רק שאף
לפי זה מ"מ מוכח למידון דידן דלא הוי ביטול כיון שעפ"י ד"ת לא הוי ביטול וא"כ במידון
דידן ג"כ נומא דאף שנטעה מעשה אין כאן בית מיוחד מפני המעשה שיהא ביטול למה שניד
השליח ולדעתו לתמוד נידון דידן מהא דהמרדכי ר"ס השולח בנ"ס חשו' רש"י הוצא בפי' ע
אפי"ס סק"ה סמ"ד רק בשנ"ס סתם הדבר ו"ל אשה עתה שליח לקבל גיטה וכהעל השליח
בשליחותו ועשה שליח אחר וקבל זה השליח האחר נ"ס שאין הנון וכששטע הראשון נחתה
בשליחותו והלך אלל הנעל וקבל נ"ס כשר לא בשלה שליחותו של הראשון בשליחותו של
שני שלא מנינו בכ"מ שליח בעל דגילו דעתא כו' הרי מפורש דמעשה גרוע שנטעה עפ"י
טעות אינו מבטל לדבורא דהרי קבלת השליח קבלה הוי כמעשה ואף דנ"ס בנ"ס שכתב אפילו

אם צמלו צפירוש פסק ב"ע א"ע סקמ"א ספ"ו דהוי ספק מנוורת ובפרט בזה דעשה צו כהקוין טעמים בכל מומר וכפי שמצאנו ב"ע וכו' כ"ר לדעתו יכול ליתן לה סמור ועיין בהפך חדושי א"ש שם מהנאון מהר"ק ססקט"ו ו' הקוצ וילני משניות ומאעריפנת לה' דמר שיכול ליתן לה פסור וטוררי אחד לעין בהשבות מהרי"ט צדושוני על קדושין ס:

נאום דוב בער מחבר ספר מאיר עיני סופרים והליכות עולם.

שם ליה

בעו"ה יום ב' ח' תמוז קץ גלותא לפ"ק בערעזגע

אל כבוד הרב המפורסם ויק"ן שקהל חבמה בו"י כ"ש מו"ה דובער נ"י

הנני לזכור את כת"ר ימחול נא לחיות לי דעתו בזה עובדא דאירב עולי בגט ש"מ שפעם
הספור והסמנים מקום עמידת האדם ע"ד נוסח בגט שבוצע ע"י קה"מ ולא שעתה ביד
לכחזר בו אחר וסדריה בגט הוא האם י" להחריב להבטא בלא חליה בו' והנה כבר נשאלתי
וכחתי בזה עם שני רבנים מובהקים מפורסמים והסכימו ממדי להחריב בלא שום חשש כלל
והרב מהר"ו הוסיף להביא מספר דרכי המים שהחריב בפשיטות בכה"ג אף בגט בריא אף
ליהנו לבחולס אחר שכבר נכתב בשמות הספור הל' ומשם ה"י מהרש"ק כתב לי שמחריב ע"פ
דעובד אחר שכבר ניתן לה ומשם נ"כ אף בגט בריא וכו"ל בגט ש"מ שכבר מה בו' והרב
מורה"ק הוסיף להביא ראיות להו' ומה נ"כ סיף להחריב מוסרת רש"י וז"ל ביבמות ק"ט ע"א
והמהרש"ה דבנק"י ש' להלך בו' איסור כרת ללא ויבד"ל לא הוי אלא איסור בלא דרישם לטוב
בו' דלף לדעת המחמירים באיסור כרת של נע בריא בכה"ג מ"מ י" להקל בזה דש"מ בו' ואת
הכת"ר בחרתי לזכור לדעת הרבנים המפורסמים הל' בו' • ל"ד ידיו המנפס לתשובתו בקה"י •

חומר נשק וסכסוך חסות בלא"א מהרד"מ מ"ץ פק"ק ב' ע"ה ע"נ ע.

תשנ"ה

מִתְחַנֵּן בְּעֵינָיו כִּי־אֵל וְלֹא־הוּא־יֵשֶׁה׃

רַבֵּן יַעֲקֹב ב' ע"א שִׁינָה שְׁמוֹ וְשִׁמָּה שֶׁם עִירוֹ וְשֶׁם עִירָהּ תַּלְמֵה מֵוָה וְזוֹה וְכָל הַדְרָכִים סָבִיב
 בָּהּ וְשֶׁם ע"ב אֲמֵר ר' אֲבָה אֲמֵר רַב הוֹנֵה אֲמֵר רַב וּמוֹדִים חֲכָמִים לר"מ שֶׁשֶׁם שִׁינָה
 מֵוָה וְשִׁמָּה שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ שְׁהוֹלֵל מִמּוֹר אֲמֵר רַב אֲשִׁי אֵף אֲנִי נִמְוֵה הַנִּינְוֵה כו' אֵלֶּה שְׁמֵי רַבֵּן
 שְׁמֵי וְהָיָה הַרְעִיבֵנָה בַּחֲדָשׁוֹי ס"ל בְּשִׁינָה שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ כִּיּוֹן דָּלָה בְּעִינֵי שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ אֵלֶּה
 מִדְרַבָּן וְע"ב בְּשִׁינָה לֹא הוּא הוֹלֵל מִמּוֹר אֵלֶּה אֵלִיבֵה דר"מ אֵבֶל אֵלִיבֵה דְרַבָּן לֹא הוּא מִמּוֹר
 וְלֹא חֵינִי שֶׁם עִירוֹ וְשֶׁם עִירָהּ אֵלֶּה אֲבָה בִּנְרָה'ן בַּחֲדָשׁוֹי פִּלְגֵי ע"ב וְכ"ל בְּשִׁינָה שֶׁם עִירוֹ
 וְעִירָהּ דְּכּוּי כוֹלֵל מִמּוֹר אִפְּסִיו הִימָּה דְּלָפִיּוֹ וְהִימָּה דָּלָה בְּעִינֵי שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ אֵלֶּה מִדְרַבָּן
 מ"מ כְּשִׁינָה פְּסוּל דָּלָה זֶה הוּא הַמְנַרְשׁ וְלֹא זֶה הִיא הַמְתַּנַּרְשָׁת וְעִיבָר הוֹכַחָה שְׁלוֹ דְּלִי אֲבָה
 נִרְרָה נִסְבִּי' הֶאֱיָן מִקְשִׁינִי בְּנִמְרָה גִבִּי הִיא בְּנִמְרָה וְכַתֵּב בְּנִמְרָה מֵאֵן אֲלִימָה צַעַל הֵייוֹת שִׁינָה
 שְׁמוֹ וְשִׁמָּה שֶׁם עִירוֹ וְשֶׁם עִירָהּ וְהֵא אֲמַרְתָּ שֶׁם עִירוֹ וְשֶׁם עִירָהּ לֹא דוּקָא וְאֲבָה נִרְרָה נִסְבִּי'
 וְכַלְמִרָה אֵין זֶה הַכְרָה דִּהָא לר"מ הוּא וְדִלִּי נִסְבִּי בְּשִׁינָה שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ הוֹלֵל מִמּוֹר רַק לְרַבָּן
 לֹא הוּא מִמּוֹר וְהֵא דִּס"ל לְרִיעִזָּה' דִּלְגַב נִרְרָה נִסְבִּי' הֵייוֹת מֵאֵן דְּקֹאמֵר בְּנִמְרָה וּמוֹדִים חֲכָמִים
 לר"מ לְהַשְׁקִיעַ בְּשִׁינָה שְׁמוֹ וְשִׁמָּה וְאֲבָה נִרְרָה נִסְבִּי' לֹא שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ וְהוּא קִישוּשׁ חֵי הַיָּם
 לְהֵינִי כִּי דְרִיעָה שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ בְּדִי הִיךְ לְעֵלֵי וְלֹא בְּדִי שִׁינָה שְׁמוֹ וְשִׁמָּה שֶׁם עִירוֹ וְעִירָהּ דְּרִיעָה
 לְהִדִּי בְּלִשָּׁן וְעוֹד אִפְשָׁר כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב הָיוּ' כְּד"ה שִׁינָה טו' לְסוּרוֹת דָּלָה מִמּוֹר מִנֵּה אֵלֶּה

שיש לאותה עתירה שני שמות בשני מקומות דומים דשנים שמו ושמה (ובהם הקרבן נתנאל אות
 מ"ג בקשה דלשני דהים במזרח קאי אשנים השם ממש ושניה שם עירה חירי בשני שמות לעיר
 ולכאורה כיון דהני דאף בשני שמות לעיר תאף כו' מ"ג בשנים ממש ולמה חני לבבא דיהים
 במזרח כו' ולא שייך למומר בזה לא זו אף זו דהא הפסיק בשניה שמו ושמה ופטרם דיהים
 דנוכל להעמיד בלא לא זו אף זו ויותר טוב) והנה אף להר"ן דס"ל דאף לרבנן כיו' בשנים שם
 עירו ועירה הולך ממזר יש לפרש דאינו אלא ממזר מדרבנן מהרש"ן דהנה מנינו בזה להש"י
 דס"ל דאף בספול דרבנן לר"מ לא הוי גט מדאורייתא דהא נכתב לשם מלכות כו' דאינו אלא
 משום שלום מלכות פרש"י דהגם פסול מדאורייתא והיינו דס"ל כיון דמוקמינן לה כר"מ ולכ"מ
 כל המשנה מוטעב טעמו חכמים הוי כאלו נפסל מדאורייתא ועיין חו"ט ונח"י בשם הר"ר
 יוסף ולחזקו הרשע"א וסריפ"א וכן להר"ן אף לר"מ גט נומר הוא מדאורייתא ואין אלא
 פסול מדרבנן כיון דעיקר אינו אלא מדרבנן וכשאר פלגיו רק הרמב"ם וש"ג סבירא בנ"ש
 סקכ"מ אות ו' בשם דס"ל דמדאורייתא הנם בטל בשניה שם עירו ועירה והנה לכאורה אף
 דמפסעא לישנא דקאמרי בגמרא ומודים כו' בשניה שמו ושמה שם עירו ועירה משמע דדמיה
 להדדי אבל מ"מ קשה לכאורה מנלן דלרבנן דפליגא על ר"מ ולא ס"ל דכל המהות כו' שיהיה
 הנם בטל מדאורייתא בשנים שם עירו ועירה דהא עיקר התקנה לא הוי אלא מדרבנן ומשום
 כ' יוסף בן שמשון וכמובאר בפוסקים והנה על שלמי הגדולים י"ל לכאורה דס"ל דדברי ר"ח
 המובא בה"א דפ"ק ס"ה בשם א"ז דפוסק כר"מ דס"ל כל המשנה כו' דפוסק כהירושלמי
 שהביאורו הפוסקים שם (ומזה י"ע להרש"א דשמעון ס"ס נכתב רובינו נתנאל כתב דהלכה
 כר"מ בזה במזרח כו') וכן מוכח לכאורה בשלמי הגדולים דף כ' דמכילתין בלות כו'
 בהתחלה כתב סו"ג נראה לפרש דלא דוקא וס"ל בשעת רש"י אבל הרמב"ם דפוסק בס"ל מ"מ
 גירוסין דרבנן לכאורה קשה דלמה כתב בזה בס"ל דין י"ד דאינו גט ולפ"י מילא לנו דגם
 לענין אם נשאת האם בשני מקום הדירה שפסק כן הרמ"א בזה"ע סקכ"מ ס"ב דנ"ע כיון
 דבשעת"א' שם הכנים להב"י דלא תאף והיינו כהרש"א דמפרש מאי דקאמר אבל חכמים ס"ל
 טולד כשר דגם אם נשאת לא תאף ולא כמו שפי' הר"ן ובעל המאור בשם ר"ח א"כ גם בזה
 יש לפסוק כן אלא דהוכיח לנו בזה הרמב"ם דמתמיר בזה יותר מרבין דס"א וס"ל בזה דאינו
 גט (ועי' תורת גיטין אות ב') נכתב דבשני מקום דלתי לידו קנקול אף רבנן מוידו מ"מ מנלן
 לומר זאת והנה הנה"ש דף כ' ע"א ד"ס הא כו' כתבו דשניה שמו ושמה מוקמינן לה דהיינו
 טולד ממזר כר"מ משמע דלרבנן לא הוי בשנים שמו אלא פסולא דרבנן כו' ולכאורה הא אמרינן
 כהן דבשנים שמו מוידם חכמים לר"מ ופי' מהרש"א דמשמע להו דמ"מ איכא בינייהו דלר"מ
 פסול מדאורייתא ולרבנן אינו אלא פסול מדרבנן והביאו בנ"ש שם ולכאורה איך אפשר לפרש
 בשנים שמו דלא הוי אלא פסולא מדרבנן לא מנינו למאן דלימא הכי דהא נכתב לשם אחר
 וע"ש במהרש"ל ומהר"ם דלכאורה דבריהם ג"כ דחוק ונלוו דמספונא הוי אמילא לפרש
 דברי החוס' הכי אע"ג דמתמיתין בפי' הורק דשניה שמו ושמה (פי') וגם שם עירו ועירה אלא
 שקצרו דבריהם) מוקמינן לה דהא טולד ממזר כר' מאיר דהא דקאמרינן ומודים חכמים
 לר"מ היינו בשנים שמו ושמה דהוי פסולא מדאורייתא או מוידם בודלו לר"מ וס"ל כוח"י ממש
 דהולך ממזר מהשני דאורייתא אבל בשנים שם עירו ועירה דאינו אלא מדרבנן משום חשש
 דב' יוסף בן שמשון בודלו אף דנימא לר"מ דהוי פסול מדאורייתא ובסדרת רש"י דמסעם פל
 המשנה כו' אף דרבנן הוי פסול מדאורייתא מ"מ לרבנן כיון דפליגא על ר"מ בזה דכל
 המשנה אף שפסלו בשנים שם עירו ועירה לא הוי אלא פסולא מדרבנן (וגם בכהן קצרו החוס'
 דבריהם וכתבו משמע דלרבנן לא הוי בשנים שמו וסכנונה כמו כו' והיינו בשם עירו ועירה)
 ולא נקט לא כתבו כלל משמע דבלא כתבו כלל כשר וסביא קאמר הכא דף כ' וזה בשני כו'
 שם עירו ועירה (והחוס' גרסו כמו שגרסונו וגם כמ"ש הק"י בלות ל"ט בפי' הורק דלא
 כמהרש"א שם) וכתבו החוס' הא ליתא דעל כרחק לא כתבו כלל כו' איך מוכח פי' דמוכח
 מרישא דליכא לפרש שיהי ממש לאסוקי לא כתבו כלל והנה לשפת רש"י והר"ף צענין מוקם
 העדים סבוכה במזר סקכ"מ דמנשא לכתחלה וע"ש בנ"י אפשר דגם בשנים שם עירו ועירה
 הנשא לכתחלה כמו שהיא לרשע"א נכתבו לט"ל וכל זה הוא אם שניה מקום עירו ועירה
 ולענין

ארת י' בש"ג בס"ק ז' המכונה ליד ואחר
שומר לו חמו שבילדותו וקרא בשם
יחק יהודה כ' ולפי דעתו היה לו לכתוב כו'
כ"ל: בכתוב: עין בכללים ס"ק פ"ז: בס"ק
י"א דוקא מלוי: עין במוספות בלות א' ס"ק
כ"ח: מ' יחלל א' ויחל: בס"ק י"ג ביו"ד בין
הנז"ק: עין בכללים לבסוף ובמוספות בלות ז'
ס"ק י' במה שנניין שם לעין: ונקרא בפי כל
ארילו: בס"ק י"ד למחקרי ישראל יוסף: ועין
בכללים ס"ק י"ח: בס"ק כ"ג נרנשת במנחם:
עין במה שנייתי בס"ק י"ג: בס"ק כ"ז יוסף:
עין בלות ג' ס"ק י"ט: בס"ק מ"ו בש"ג בנז"ק:
בש"ג תיבות וכתב ג' ממקום אחר מיותרים:
בש"ג ס"ק ג' נז"ק:
ארת ל' בש"ג ס"ק ז' ויש לומר: בס"ק ג'
בש"ג חל"ס ס"ק: בס"ק ח' ליוזל:
ארת כ' בש"ג ס"ק ג' מאניח: עין במה
שנייתי בלות י' סק"ג: בס"ק י"ג
מאניח: מעינין: בש"ג ס"ק י"ד המכונה
מאניח: עין במה שכתבתי בכללים חות י"ב:
אונס ורמאות: מנזיר: מנזיר: קורא אותו רק
בשם מאנוק רק לכפרים קוראם אותו ב' שמות:
בס"ק י"ד בש"ג מנזיר: בש"ג ס"ק פ"ו ז"ט
להכסיר אס כתבו בל"ק י"ד: לבסוף מענין:
ציון חות י"ז וי"ח חסרם בש"ג: בש"ג ס"ק י"ט
מעקל: בש"ג בס"ק כ"ג ובאל"ף לבסוף: ד"ח:
בש"ג בס"ק כ"א בנז"ק: בש"ג ס"ק כ"ג והרנשת
הז"ר: עין במה שנייתי בלות י' ס"ק י"ג ועין
במוספות ס"ק כ"ח: בס"ק כ"ו לז"ט: בס"ק
כ"ז מו"ס בל"א אל"ף: בס"ק כ"ט בש"ג ויבש:
בש"ג ס"ק ל' ונ"ל מתניה: ס"ק ל"ב מתניה:
רשימה: ס"ק ל"ב מרדכי: עין במה שנייתי
בש"ג ס"ק י"א: בס"ק י"ג: בס"ק י"ד:
ארת ג' בס"ק ז' נחום: שם נעים: כשקורין
אותו לס"ת שם נחום א"ל לכתוב נעים
כלל ואס קורין אותו לס"ת מנחם יש לכתוב מנחם
דמחקרי נעים: ק"ל בשם חסד'י: סק"ח:
בשם השל"ה: בס"ק ה' הירש: עין בלות ה'
ס"ק ג': ציון חות ה' שחר ציון חות ז' ז"ל
ח: בס"ק ס' ויש היך ויש לכתוב כמו שכתב
חוש ומן הסהם במדינותיו יש לכתוב הערך
ובמדינות ליסא שמדגישין ה"ה בחיבור יש לכתוב
ח' מן הסהם הירץ וכן כו': ק"ס י"ט
ארת ח' בש"ג ציון חות ז' קודם למחקרי שג'
ח' חסר: בש"ג ס"ק מ' בנז"ק יוסף:
ארת ע' ס"ק ג' בציון שלמנחם (כ"ס בל"ט):
בס"ק

לחמוס ביו"ד (כ"ל דס"ס הוא וז"ל בל"א וי"ד):
בס"ק י"ט נוסח' י' נקרא נוסח' כ' נוסח' כיון
לכתוב כ' פסוק נוסח' דל' פי דקדוק כיון
לפניהם מ"ה הם נוסחים ומי שלבו נוסח' וכתוב
נוסח' ובלבד שלא יוסף א' בנפשו: ק"ג בשם
נידולי תרומה:
ארת ד' בש"ג בזה"ד סק"ג: בש"ג ס"ק א'
חסר ח' לכה קודם תיבות בלות ז'
בעריל: בש"ג בס"ק ל' לנחום:
ארת ה' בש"ג ס"ק ו' קיצור השם הוא להוסיף:
בס"ק ו' הוסקה: בס"ק ח' הירש:
אס כתב הירץ ח"פ שנקרא הירש' יש להכסיר
וכן בנקרא הירש' וכתב הירץ או הירש' ז"ה:
בש"ג ס"ק מ' הוסיף: ס"ק י' הוסף: עין בלות
נ' ס"ק ב' שם המבנה בית דוד: שם ח"ס ע"ש:
ארת ו' בש"ג ס"ק ג' י' לכתוב כ' ואס כתב
בוא"ו ח' ג' כ' חן לפסולו בדיעבד ואס
כתב וואלק ב' ווי"ן אסר שפסול ח' בדיעבד
ואס חותם עמנו וואלק יש לכתוב כן: מפולין
לאשכנז: יש להכסיר במקום עיון: ס"ק ה' ס"ס
ס"ב וס"ג השני מיותר: בש"ג בס"ק ח' שפענולין
הוא ג' כינוי לאלקיס בק"ת מקומות: ויבולין
הוא כינוי לפרניוס: בש"ג ס"ק ט"ז דדי בו
לבד וז"ע:
ארת ז' בש"ג ס"ק ז' וועריל: ס"ק ה' וואלקין:
בש"ג ס"ק מ' ווסא: עין בכללים
לבסוף ובמוספות בלות ז' ס"ק י' במה שנניין שם
לשיון: ואחר שגלה לתורה: בש"ג ס"ק י"ג
וואלקין: ציון חות י"ג ז"ל י"ד: בש"ג ס"ק י"ד
ח' שחוחס ח"ע בוא"ו: בק"ג בש"ג בלות דשא
שחח חותם עמנו ווסקיד בוא"ו אחר הווי"ן
ומבטא המדינה ביו"ד חן לשנות חתימתו: בס"ק
כ' בש"ג ועלין: בין שיהיה ראוי לכתוב בל"א ע'
וכתב בע' או איפכא בין שיהיה ראוי לכתוב
בנימ"ל וכתב בקו"ף או איפכא יש להכסיר כיון
שאין סימן גדול במנחם: ז"ה: בס"ק כ"א ובס"מ
מחלק נמי: בש"ג ציון חות כ' ז"ל כ"א וז"ל
כ"ג וז"ל כ"ד וז"ל כ"ה וז"ל כ"ו וז"ל כ"ז
וכ"ה ז"ל כ"ז:
ארת ח' בש"ג ס"ק ג' ע"י שליח ואחר שמוסר:
בס"ק י"ב בש"ג ונקרא חנה' בל"א
וא"ו: בס"ק י"ג בש"ג מנינו בש"ג שם בל"א וא"ו
ובן בשם חנה' אס אינו ידוע שמו כותבין בל"א
וא"ו דשא מנינו בש"ג שם חנה' ח' חקנייט:
בש"ג בס"ק ס"ח שחול לבד: בס"ק י"ט בש"ג
ובש"ג חקנייט: בש"ג חקנייט: בש"ג חקנייט:
סד"ה

לוח שמות אנשים ונשים התקונים סה

למה ומקתן לאלה יש לכתוב למה ואם כתב כו' :

אות מ בסק י"א וי"ב בדרגה יו"ד ובסק מ"ו שמרגישין יו"ד * עיין במה שגזיין בלות יו"ד סק"ג :

אות ג בסק ג' בכתובס * עיין בכללס אות מ"ז : חל"ס ס"ה ו"ס : גזון אות ס' ב"ס"ג ז"ל ה' :

אות ס בסק"ג ס"ק א' חל"ס סק"ג : גזון אות י"ב ז"ל ב' : בסק"ג ובכז סערקא : ס"ק ו' בלות זיין סק"ו :

אות ע ב"ס"ג עכליל : בסק"ג ס"ק ב' אות יו"ד סק"א :

אות פ ס"ק ד' בוזנין פירל : ס"ק ה' קו"ס * לא טוב עשה כי פירדא בלשוניו כול בליורי הרי"ש ולפי מכתבו ב' יודין יהיה נקרא בפתח ואף בפתח חרף ובפרט אם רבים קורין בזהריו מלכא פירדא אף דליו מקום כתיבה ותיבה היה לרין לכוהנו לכך לריכה גם אחר * חל"ס ס"ג :

שואל ומשיב ח"ג : ס"ק ו' ודרגס הדרת היו"ד וכן בסק"ג י"ג דרגסת כו' וכן בסק"ג ס"ו דרגס כו' * עיין במה שגזיין בלות יו"ד סק"ג :

סק"ג דרגסת * עיין בלות ז' סק"ז : אות צ ס"ק ו' : פוסלת * עיין בסק"א אות יו"ד סק"ג במה שגזיין שס : במוספות סק"ב ברמ"ד * ועי' סק"ז : סק"ו סרי"ח * ועיין סק"א :

אות ק ס"ק ב' פסול וכן בסק"ג ב' בהרגסת יו"ד כו' וכן בסק"ה' ובהרגס כו' * עיין במה שגזיין בלות י' סק"י"ג :

לוקמי שמות עיירות ונהרות

בטיב שמות גיטין ס"ק ב' בדרס מתא דיתבא על מי מעינות ועל מי בחרות חיבות אלו מיותרים : ס"ק כ"ו מיאטרא * עיין במוספות אות פ' : במוספות אות ס' מיאטרא * עיין בסק"ג ס"ק כ"ו :

כללים

א הכותים * בחל"ס סק"ב כתב דלא יכתוב שם עבו"ס כלל ובד"ח חולק עליו ועיין בסק"ג ש"א אות א' ס"ק ס"ה : שמוחס ח"ע * עיין ש"א אות י' סק"א :

ג בכתובס * עיין ש"א אות פ' סק"ב ולקמן מ"ו : (ב"ש) רך קי"ז

בסק"ו ב"ס"ג ועולה לספר תורה : בסק"ו ענשנין כינוי : בסק"ג ס"ק ו' בסק"ג וחוסס ענמו מנחל כו' :

אות פ ס"ק ו' פילמא * ואם נקרא פילט יש לכתוב ג' גיטין * ק"ג בסק מלחך נתיבים סמ"ג : ס"ק מ' או תשובה :

אות צ ס"ק ו' ב"ב סימין * ועיין בלות ב' סק"י"ט :

אות ק ס"ק ב' בלא יו"ד כשר * ב"ס : ס"ק ח' תיבות קיס ז"ל בחד יו"ד :

אות ש ס"ק ד' ובשני שבתי דמתקרי שבתאי ובדעבד ד' גנט שבתכז צו שבתאי לחוד : ס"ק ט' (ס"ס) : ס"ק י"ג אין לכתוב שילס ביו"ד * ובק"ג בסק ב"ה שלם בחירק שבת במדינות אלו ויש לכתוב דמתקרי : ס"ק מ"ו בסק"ג ש"ר כ' וישלי או וישלין : ס"ק ב"ה לרין לכתוב שמשון אהרן (כפי העולה לתורה) :

שמות נשים

אות א ס"ק א' ב"ס"ג נקראת אנגלי : בסק"ג ס"ק ב' אנטמה : ב"ס"ג ס"ק ג' גזיין בלממה לכתוב אלנוסאר כו' (כ"ה בל"ע) :

בסק"ג ס"ק י"ח אמצארכה : אות ב ס"ק ג' ב"ס"ג ברוגא בת שבע : בסק"ג ס"ק ה' בלגליא * עיין ס"ק כ"ה :

ב"ס"ג ס"ק כ"ב רסקכו' : ס"ק כ"ג * אולי ז"ל בנ"ח דגוסה : גזיין בלממה (כ"ה בל"ע) :

אות ג בסק"ג ס"ק ו' שס סק"ס' : ס"ק י' בעיין * עיין ס"ק א' :

אות ד ס"ק ה' הדחק * עיין מה שכתבתי בכללים לבסוף :

אות ה ס"ק ד' ובג"מ מסיים : אות ו ס"ק ג' ויעל * עיין במה שגזיית בלות י' ס"ק י"ג :

אות ח ס"ק ב' חס דמתקריא חס : ס"ק ג' שרגס היו"ד במבטא * עיין במה שגזיין בלות יו"ד ס"ק י"ג : ס"ק ד' לענמו * ס"ה * ומכל שכן שיש לכתוב דמתקריא ולא סמוכס ומ"ס בסק"ג ס"ק ה' ומכל שכן כו' שייך כלל :

אות ט ס"ק ה' והכל קורין אותה כך : ס"ק ז' סדזינא : ס"ק מ' בלות יו"ד סק"י"ג :

אות ל ס"ק ב' רק למה ואם שמה מעריסה למה יש לכתוב למה ואם כתב למה כשר ואם אין ידוע שם העריסה ומקתן קורין

לתורה גם כן אכל אם עולה לתורה רק בשם
 אליעזר וחזקתו אליעזר ליפא ובפ"כ נקרא ליפא
 יש לכתוב המכונה ליפא - תשובת מים חיים
 סס"ג אות י"ז וס"ה בשם ח"ס : דמתקרי - עיין
 ש"נ אות א' סק"ז :
 בו ה"א בסוף ושם החול אל"ף בסוף - עיין
 בפס"ג ש"א אות א' סק"ד כ"ה :
 יז בלשונם - מיהו כותבין על שמות ארמי
 דמתקרי ולא המכונה :
 יט בפס"ג סק"ז נשתקע - ומחמת שנכתב
 בכתובה דעת הח"א סק"א דמבני ולא
 נקרא נשתקע וד"ח חולק עליו דלא מהני זה
 ועיין בל"ש אות כ"א ואות ל"ט :
 כ לספר תורה - עיין ש"א אות י' סק"ד :

ד קינור - בעינן שיהא צו ב' הכרות דומין
 להם המובהק ושיחמול בנקודה דומה
 לנקודה שנתחלה של שם המובהק ושלא יהיה
 להקטור שם בפ"ע כגון אלהן חזן לכן במקום
 שאין מפורש בפ"ע שאין צריך לכתוב קינור בשם
 זה צריך לכתוב גם הקינור ובדיעבד אם קריין
 אותו קצת בשם המובהק כשר"תו"ג סק"ט סס"ו :
 ח לא נמצא שם כלל - עיין ש"א אות י' בפס"ג
 ס"ק י"א ובמסופות אות א' ס"ק ל"ד ובפס"ג
 ש"נ אות י' סק"ג :
 יב המכונה : עיין בל"ש בפ"ג אות כ"ז - וע"ש
 אות ז' - המגרש עולה לתורה וחזקתו
 אליעזר ליפא ובפי כל נקרא ליפא וכה"ג בשאר
 שמות יש לכתוב דמתקרי ליפא כיון שעולה בו

